

www.cieflmymensingh.org

ବୋଲି (ଭିଜେନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର)

ମହାକାଵ୍ୟ , ଲ୍ୟାଙ୍କାରୀ

LUCIANO'S LUCK
JACK HIGGINS

(ଅଧିକାର କରିବାରେ)

ရတနာပုံစာအုပ်စီဒေ

အမှတ် ၁၀၀ (D)၊ အင်းယားလမ်း၊
ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း - ၃၂၃၇၆၁

နို.တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြုကဲရေး	-	နိုအရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြုကဲရေး	-	နိုအရေး
အချုပ်အခြားအကာကွယ်ရေးနှင့်မြောက်နှင့်လူပေါ်မြောက်နှင့်မြောက်	-	နိုအရေး

ပြည်သူ.သမာဏား

ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရှိ အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန်ကျင်ကြ၍။
 နိုင်ငံတော်တည်ပြုမြောက်နှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား
 ဆန်ကျင်ကြ၍။
 နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်ရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဆက် နောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်များအားဆန်ကျင်ကြ၍။
 ပြည်တွင်ပြည် အဖျက်သမားများအား ဘုရားရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှန်ကြ၍။

နိုင်ငံခေါ်းညီးတည်ချက် (၄) ရှစ်

နိုင်ငံတော်တည်ပြုမြောက်နှင့်ရေးရုပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်တရားဥပဒေးမိုးမိုးရေး
 အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
 ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေးသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
 ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေးသစ်နှင့် အညီ ခေတ်မိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော
 နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး။

နိုဗုံးအရေးညီးတည်ချက် (၅) ရှစ်

စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်
 တည်ဆောက်ရေး၊ စွဲးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပါပြင်တွေဖြစ်ပေါ်လာရေး။
 ပြည်တွင်ပြည်မှ အတတ်ပညာနှင့် အရှင်အနှီများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်
 တည်ဆောက်ရေး။
 နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကိုဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား
 ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုခေါ်းညီးတည်ချက် (၆) ရှစ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့်အကျင့်စာရိတ္ထမြင့်မားရေး။
 အမျိုးဂုဏ် အတိဂုဏ်မြှင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွှေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး
 လက္ခဏာများ၊ မပေါ်က် ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်ရေး။
 မျိုးချင်စိတ်ဓာတ် ရှုံးသန်ထက်မြှုက်ရေး။
 တစ်မျိုးသားလုံး ကျွန်းမာကြုံခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ဘဝတာက္ခသိုလ်စာပေမူ
(မြို့ဒေါ်ဟီန်း) အမည်ဖြင့်
ရေးသားခဲ့သည်။

မင်းမှာသာ လူမှာကတိ နတ်နယ်

LUCIANO' S LUCK
JUCK HIGGINS

ရတနာပုံစာအုပ် - ၅၃
[၂၀၀၄ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ]

စာမျခိုင်ပြုချက်အမှတ် - ၄၂၂/ ၂၀၀၄ (၅)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၁၀၀၅/ ၂၀၀၄ (၆)

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း	-	(ပထမအကြိမ်) ၁၉၈၂ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊ ဘဝတ္ထာသိုလ်စာပေ။ (ဒုတိယအကြိမ်) ရတနာပုံစာအုပ်တိုက်။
အုပ်ရေ	-	၅၀၀
ထုတ်ဝေသူ	-	ညီးမင်းထွန်ဝင်း [၃၃၇၇၅] (ရတနာပုံစာအုပ်တိုက်) ၁၀၀ / (D)၊ အင်းယားလမ်း ကမာရွက်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းပုံနှိပ်	-	ဒေါ်ခင်အေးမြင့် (ရာပြည့်အော်ဆက်) ၁၉၉၉ လမ်း ၅၀၊ ပုံစွန်တောင်။
မျက်နှာဖုံးပန်းချီ	-	GLORY
အတွင်းဖလင်	-	Qualituy
စာအုပ်ချုပ်	-	ကိုမြင့်
တန်ဘိုး	-	၁၃၀၀ ကျပ်

စွဲလီကျွန်း ၁၉၄၃

၁၉၄၃- ခုနှစ် ဧပြီလတွင် စစ္ဆေးတောင်ဘက်ပိုင်း ကမ်းခြေသိ အမေရိကန်တပ်များ တက်ရောက်ပြီး ခုနှစ်ရက်အတွင်းမှာပင်ပါလာမိုမြို့တော်သို့ မယုံကြည်နိုင်ဖွယ်ရာ လျင်မြန်စွာရောက်ရှိသွားကြသည်။ အမေရိကန်တပ်များ၏ အောင်မြင်မှုမှာ ချေားလပ်ကိုး လူစီယာနှင့် ခေါင်းဆောင်သော စစ္ဆေးတောင်းယားအဖွဲ့ကြီး၏ မသေးငယ်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သမိုင်း အထောက်အထာအရပြောရလျှင် လူစီယာနှင့်သည် ထိုအချိန်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နယူးယောက်ပြည်နယ်ရှိ ဂရိတ်မဲ့နှင့် အကျဉ်းထောင်ကြီးတွင် ထောင်ဒက် နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်မှ ငါးဆယ်အတွင်း အပြောဒက်ကို ကျခံနေရသည်။ သို့သော သည်အတ်လမ်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အုံအြေစရာကောင်း သည်ကတော့ အတွေ့တွေထိုးစစ်ကြီး မတိုင်မီကာလတွင် အမေရိကန်တပ်များနှင့် အတူ လူစီယာနှင့်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေမြင်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသူများ စစ္ဆေးတောင်းတွင် ယနေ့တိုင် ရှိနေကြခြင်းပင်... .

[၁]

ညနေဆည်းဆာအချိန်တွင် ဟယ်ရီကာတာကို သယ်ဆောင်လာသော
ဂျစ်ကားကလေးသည် အယ်လ်ရှိုးယားမြို့၊ အပြင်ဘက်ရှိုး မူအား ပိဿာ-
လက်ရာကျော် ဒါအယ်ကွက်စံအိမ်တော် မှုခ်တံတားကို ဖြတ်သန်းကာ လုပစ္ာ
မွမ်းမြှုပ်ယူလှယ်ထားသော ကုန်းတံခါးပေါက်ကြီး ရှုံးတွင် တုံးခနဲ့ ရပ်လိုက်သည်။
‘ဒီမှာစောင့်နေ’

ကာတာသည် ယာဉ်မောင်းကိုမှာကြားပြီးနောက် အစောင့်စစ်သား များကို
ကျော်လွန်ကာ လေ့ခါးများကို တက်သွားသည်။

အတွင်းဘက်ရှိုး မှုန်ရီအေးမြှုပ်သော ခန်းမဆောင်ကြီးထဲတွင်ကား လူငယ်
ပိုလ်ကြီးတစ်ယောက်သည် နွေ့ရာသီဝတ်စုံဖြင့် စားပွဲတစ်လုံးတွင် အလုပ်လုပ်လျက်
ရှိသည်။ သူ၏ရှုံးမှ အမည်ဆိုင်းဘုတ်ကလေးက ‘ပိုလ်ကြီး ရွှေ့ကူးဆတ်’ ဟု
ဖော်ပြုလျက်ရှိသည်။ ကာတာကို သူမေ့ကြည့်သည်။ ကာတာ ၅၀ စစ်ဝတ်စုံ၊
ပခုံးပေါ်မှ သရရှုံးများနှင့် သူရဲ့ကောင်းဘွဲ့တံဆိပ် ဒုတိယဆင့်တို့ကို
တွေ့မြင်သောအခါ မတ်တတ် ထရပ်လိုက်သည်။

‘ကျွန်ုတ်တော် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ ပိုလ်မှုံး’

ကာတာက သူ၏ ခွင့်ပြုလက်မှုတ်ကို ထုတ်ပြုယင်း . . .

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၉

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါနဲ့ ချိန်းထားတယ်’

ပိုလ်ကြီးကူးဆတ်သည် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ကို ခေတ္တမျှ ကြည့်ပြီးနောက် ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ဆယ်မိနစ်လောက်ကြာလိမ့်မယ် ပိုလ်မျှူး၊ ခဏာကလေး ထိုင်ပါဦး၊ ပိုလ်မျှူး ရောက်နေတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော်သွားပြောလိုက်မယ်’

ဟယ်ရိုကာတာသည် မှန်တံခါးတစ်ခုမှ နေ၍ အပြင်ဘက်ရင်ပြင်သို့ ထွက်သွားပြီး ကုလားထိုင်တစ်လုံးတွင် ထိုင်လိုက်သည်။ သူသည် ခေတ္တမျှ တုံးဆိုင်းနေပြီးနောက် အကျိုအိတ်အတွင်းမှ ငွေစီးကရက်ဗူး အဟောင်းလေး တစ်ခုကို ထုတ်ယူပြီး စီးကရက်တစ်လိပ် ရွှေးယူသည်။

သူသည် အသက် လေးဆယ့်နှစ်နှစ်အရွယ်ရှိပြီး အရပ်အမောင်းမှာ မနိမ့်မမြင့်ဖြစ်သည်။ လူချောလူခန့် တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူမျက်နှာက တည်ပြုမဲ့သာသည်။ အမြဲတန်းလိုပင် ပြီးတော့မယောင်ရှိသည်။ သူသည် စစ်ဝတ်စုံနှင့် ကြည့်၍ ကောင်းလှသည်။ သို့သော် အုံဉာဏ်ရာကောင်းသည် ကတော့ သူသည်စစ်မျိုးစစ်နှုယ်မဟုတ်ဘဲ ရောက်ရှိပုံးယားမှ ချမ်းသာကြွယ်ဝ သော ဂျုစက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦး၏ ဒုတိယ သားဖြစ်ပြီး ပီဇားဖြင့် အသိပညာရှင် တစ်ဦးသာ ဖြစ်သည်။ သူသည် လိမ်အထက်တန်းကျောင်းတွင် အသက် ၁၃နှစ် ရွှေ့အထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ဝင်ချက်စတာကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သင်ကြား သည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် ထိုကျောင်း မှ သူထွက်ပြီး စစ်ထဲသို့ အသက်လိမ်ပြီး ဝင်ရောက်သည်။ ပထမကမ္မာစစ်ကြီး၏ နောက်ဆုံး ဆယ့်ရှုစ်လ ကာလတွင် အနောက်ဘက်စစ်မျက်နှာ ခြေလျင်တပ်သားကလေးအဖြစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ထို့နောက်တွင်ကား ကိန်းပရစ်တမားသို့လိုလ်သို့ သူရောက်ရှိသည်။ ထက်မြိုက် သော ပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ဖလောရင့် တမားသို့လ် ဂရိတ် ရွှေးဟောင်း သူတေသနပညာ ဓည့်သည်ပါမောက္ခအဖြစ်ထမ်းရွှေ့ကြသည်။ ထို့နောက် ကိန်းပရစ် တမားသို့လ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်။ အသက် သုံးဆယ့်ငါးနှစ်အရွယ်တွင် ရွှေးဟောင်း သမိုင်းပါမောက္ခ ဖြစ်လာသည်။

မြှူးနှစ်စာချုပ်အပြီးတွင် ပြီတိသျ္း ထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့က သူကို စည်းရုံးသည်။ အင်လန်နိုင်ငံရှိ ဂျာမန်သူလျှိုလုပ်ငန်းကို ဖြိုဖျက်ရာတွင် သူ ပါဝင်သည်။ ထို့နောက် အကူးစစ်ဆင်ရေးအဖွဲ့သို့ သူပြောင်းရွှေးရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူသည် ကိုင်ရှိမြို့သို့ ပြောင်းရွှေးရပြီး အီတလီငြာနစ်တိကို

တာဝန်ခံရသည်။ ထိုနောက် စစ္ဆေးကိစ္စ ပါဝင်လာသည်။

သူ၏ နောက်ဘက်တွင် လှပ်ရှားမှ တစ်ခုတွေ့ရသဖြင့် ကြည့်လိုက် သောအခါ ဗိုလ်ကြီး ကူးဆတ်ကို တွေ့ရှုရသည်။

‘ဗိုလ်များကာတာခင်ပျား၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ဗိုလ်များကို အခုပဲ လက်ခံ တွေ့ဆုံပါလိမ့်မယ်’

* * *

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ၏ ရုံးခန်းသည် စံအိမ်တော်ကြီး တစ်ခုလုံး၏ နည်းတူပင် မူအားပိသုကာ လက်ရာများဖြင့် လှပစွာ ဆင်ယင် မွှမ်းမံထားသည်။ အာဖရိကတိုက် မြောက်ပိုင်း စစ်ဒေသဦးစီးများကြီး၏ ဌာနချုပ် ပင်မရုံးခန်း ဖြစ်ကြောင်းကို နံရံပေါ် ရှိ မြေပုံများကသာ ညွှန်ပြုလျက်ရှိသည်။

အခန်းတွင်းသို့ သူတို့ ဝင်ရောက်သွားချိန်တွင် အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ သည် အပြင်ဘက် ရင်ပြင်ပေါ်တွင်မတ်တတ်ရပ်လျက်ရှိသည်။ စီးကရက် သောက်နေသည်။ မြင်းစီးဘောင်းဘီနှင့် ဖိနပ်များကို စီးထားသည်။ သူက ညနေတိုင်းလိုပင် မြင်းစီးထွက်လေ့ရှိသည်။ သူတို့ရှိရာဘက်သို့ သူလှည့်ပြီး ဖြတ်လတ်သွက်လက်စွာ လျောက်လာသည်။ သူ၏ မျက်နှာပေါ်တွင်ကား ထင်ရှားကော်ကြားသော အပြီးက တောက်ပလျက်ရှိသည်။ မည်သူမျှ မတုပန်း သော အပြီးမျိုးဖြစ်သည်။

‘ကော်ဖိယူခဲ့ပါ ဂျော့၊ ဉော် နော်း၊ ဗိုလ်များက လက်ဖက်ရည်များ သောက် မလား’

သူက ကူးဆတ်ကို ပြောသည်။

‘ကော်ဖိပဲ ကောင်းပါတယ် ခင်ပျား’

ကာတာက ဖြေသည်။

ကူးဆတ်ထွက်သွားသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ကာတာကို ကုလားထိုင်တစ်လုံး ညွှန်ပြုပြီးနောက် ဖိုင်တစ်ခုကို စားပွဲပေါ်တွင် ဖွင့်လိုက်သည်။

‘ဗိုလ်များလို တက္ကသိုလ်ကလူတစ်ယောက်ကဘယ်လို လုပ်ပြီး စစ္ဆေးကျွန်းက ကျေးတောသားတစ်ယောက်ဖြစ်နိုင်မလဲ’

‘ဒီအတွက်ကတော့ တက္ကသိုလ် အနုပညာ အသင်းကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၁

စဉ်းစားစေချင်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်က အတ်သဘင်လောကကို ဝင်ဖို့တော်
စိတ်ကူးမိခဲ့တယ်'

‘ဟိုလ်မှူးက ဒါလောက်ပဲ တော်သလား’

‘ကျွန်တော်ဟာ အဲဒီလောက်မတော်ရင်လ ဒီနေရာကို ရောက်မလာ ပါဘူး
ဟိုလ်ချုပ်ကြီး’

ကာတာက တည်ပြုမွှာ ပြန်ပြောသည်။

‘အထူးစစ်ဆင်ရေးအဖွဲ့က ဟိုလ်မှူးကို အီတလီဌာနစိတ် တာဝန်ယူဖို့
ကိုင်ရှိကို လွှတ်လိုက်တုန်းက စစ်လီကျွန်းကို ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစွန်း ဟိုလ်မှူး
သုံးခေါက်တိတိ သွားခဲ့တဲ့ကိစွန်းကို သူတို့ ထည့်တွက်ပုံ မရဘူး’

ဟိုလ်ချုပ်ကြီးက ဖိုင်ကို ကြည့်ယင်း ပြောသည်။

‘မှန်ပါတယ် ဟိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မှာ တဗြား ရွှေးစရာလဲ
မရှိပါဘူး၊ စစ်လီကျွန်းကိစွန်းပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီကျွန်းက လူတွေအကြောင်းနဲ့
အဲဒီကျွန်းက ဘာသာစကားတွေကို သိတဲ့လူဆိုလို့ ကျွန်တော်ကလွှဲရင် တဗြား
ဘယ်သူမှ မရှိပါဘူး၊ ကျွန်တော်က အဲဒီမှာ ၁၉၃၀ တစ်ပိုက်က ရွှေးဟောင်း-
သူတေသန တူးဖော်မှုတွေ အတော်ကလေး လုပ်ခဲ့ပါတယ်’

‘အဲဒီတော့ အခုလဲ ဟိုလ်မှူး တစ်ခေါက် သွားဦးမယ် ဆိုပါတော့၊
ဒီကိစွန်းမျိုးအတွက် ဟိုလ်မှူးအနေနဲ့ အသက်နည်းနည်း ကြီးသွားပြီလို့များ
မတွက်မိဘူးလား’

ထို့နောက် အိုက်ဆင်ဟောင်ပါသည် စာရွက်တစ်ရွက်ကို စားပွဲပေါ်တွင်
တွန်းပြီး ပိုလိုက်သည်။ ကာတာက ယင်းစာရွက်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။ အထူး
စစ်ဆင်ရေးအဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်တစ်ခုပဲင် ဖြစ်သည်။

စစ်ဆင်ရေး ညွှန်ကြားချက် အမှတ် ၅၉၂

ဟိုလ်မှူး ဟယ်ရိုကာတာအတွက်

စစ်ဆင်ရေး၊ ညာလက်ရုံး

စစ်ဒေသအမည်၊ ဖော်ကျူးနေတို့

မှတ်ပုံတင်အမည်၊ ရှိုယိုပန်နိစိစိယို

အကြောင်းအရာ

ယခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်းက စစ်လီကျွန်းသို့ ရဲဘော်သွားရောက် စဉ်က

ရုတေသနအောင်

၁၂

နတ်နယ်

ဆောင်ရွက်ခဲ့သော လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ရေး အတွက် အဆိပါကျွန်းသို့ ရဲဘော် နောက်တစ်ခေါက် သွားကောင်းသွားရမည့် အကြောင်းကို ရဲဘော်နှင့် ကျွန်းပို့ဆွေးနွေးပြီး ဖြစ်လေသည်။ ရဲဘော်၏ တာဝန်ကို ထပ်မံဖော်ပြရလျှင် မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့များ ထိုးစစ်ကြီး ဆင်နဲ့သော အခါတွင် အစွမ်းကုန်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ရရှိရေးအတွက် ကမ္မရာတာဒေသရှိ တော်လှန်ရေး အုပ်စုများနှင့် ဆက်သွယ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤတာဝန်ကို ထမ်းဆောင် ရန်အတွက် အထက်ပါဒေသသို့ ရဲဘော် ပြန်လည်သွားရောက်ရေး ကိစ္စတွင် မည်သည့်အကြောင်းကမ္မ တားဆီးခြင်းမရှိကြောင်း ရဲဘော်၏ စိတ်ထဲတွင် ပြတ်သားစွာ သဘောပေါက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

အမိဘစဉ်

မေဆင်ဘလင်ချိ လေတပ်စခန်းမှုတစ်ဆင့် စစ္စလီကျွန်းသို့ ၁၃၈ (အထူးတာဝန်) လေယာဉ်အုပ်စုမှ ဟယ်လီဖက်လေယာဉ်ဖြင့် သွားရောက်ရမည်။ ဗယ်လိုနာရှား၏ အနောက်ဖက် ၁၀ကီလိုမီတာတွင် လေထိုးဖြင့် ဆင်းသက်ရ မည်။ ဒေသဆိုင်ရာ တော်လှန်ရေးအုပ်စုမှ လက်ခံ ကြိုဆိုမည်။ ရဲဘော်သည် အဆိပါဒေသတွင် ရှိယို ဗန်နိစိုးယို အမည်ဖြင့် ရုပ်ဖျက်နေထိုင်ရမည်။

အတွင်းဆက်သွယ်ရေး

ပါမိုလာဒေသရှိ တော်လှန်ရေး အင်အားစုများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးမှာ ယင်းမြို့၏ အပြင်ဘက်တွင်ရှိသော စံရိပ်သာဦး နေထိုင်လျက်ရှိသော ဗယ်လိုနာ ထိပ်ထားမှ တစ်ဆင့် ဖြစ်သည်။ ဌာနချုပ်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးမှာ ဗယ်လိုနာဒေသရှိ ဆက်သွယ်ရေးမှူးဌာနနိုင်ငံ ပေါ်တို့ဗာပီရာမှ တစ်ဆင့် ရေဒီယိုဖြင့် ဆက်သွယ်ရန်ဖြစ်သည်။

လက်နက်များ

မိမိနှစ်သက်ရာ သုံးနိုင်သည်။ သို့သော် လက်နက်မဲ့ တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ဦးစားပေးရမည်။

နိဂုံးချုပ်

ဉြုလုပ်ငန်းတာဝန် အရေးကြီးကြောင်း ရဲဘော်သတိပြုရမည်။ ဉြုလုပ်ငန်းမှတပါး အခြားမည်သည့် အကြောင်းကိစ္စကိုမျှ ဦးစားမပြုရ။ နှစ်ပတ် အတွင်း ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အပြန်ခရီးတွင် ရောင်တိသင်္ဌာဖြင့် ခေါ်ဆောင်မည်။ အသေးစိတ် အစီအစဉ်များကို သင့်လျှော်သော အချိန်တွင် ရေဒီယိုမှ လျှို့ဝှက်ညွှန်ကြားမည်။

ယခုဖျောက်ဖျက်ရန် ယခု ဖျောက်ဖျက်ရန် ယခု ဖျောက်ဖျက်ရန်။

ကာတာသည် အိတ်ထဲမှ မီးခြစ်ထုတ်ပြီး လက်မဖြင့် ခြစ်လိုက်သည်။ မီးတောက်ကလေးကို ညွှန်ကြားလွှာ၏ အောက်ဖက်ထောင့်တွင် တို့ထိလိုက်သည်။ ညွှန်ကြားလွှာကို မီးစွဲလောင်သော အခါ သူသည် မီးမရှိသော မီးလင်းဖို့ ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး အတွင်းသို့ ပစ်ထည့်လိုက်သည်။

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီးရဲ့ လက်ထဲမှာလည်း ဒီညွှန်ကြားလွှာ မရှိသင့်သူးပေါ့’

တံခါးပွင့်သွားသည်။ ကြေးလင်ဗန်း တစ်ခုပေါ်တွင် ကော်ဖိအိုးနှင့် ပန်းကန်များတင်ပြီး ကူးဆတ် ဝင်ရောက်လာသည်။

‘ကျေးဇူးပဲရော့၊ ငါဘာသာ ထည့်မယ်’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ပြောလိုက်သည်။

ကော်ဖိကို သူကိုယ်တိုင်ငွေပြီးနောက် စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညိုသည်။

‘စစ္စလီကျွန်းမှာ လက်ရှိဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေတွေကို မြောက်အာဖရိကမှာရှိနေတဲ့ လူတွေအားလုံးထက် ပိုလ်မျှူးက ပိုပြီးသိလိမ့်မယ်လို့ ကျူပ်ယူဆတယ်၊ အဲဒီတော့ စစ္စလီကျွန်းအကြောင်း ပြောကြရအောင်’

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီး ဘာပိုသိချင်ပါသလဲ’

‘မာဖီးယားအကြောင်း ကျူပ်ကို ရှင်းပြစမ်းပါ’

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီးမှာ မာဖီးယားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဖိုင်တဲ့ရှိလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်’

‘ရှိတယ်’

ကာတာ စီးကရက်တစ်လိပ် မီးညိုသည်။

၁၄

နတ္ထယ်

‘မှာဖီးယားဟာ အပြင်းအထန် ဖိန္ဒိပုံညွှေးပန်းခံရတဲ့ခေတ်ကာလမှာ လျှို့ဝှက် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုအနေနဲ့ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်၊ အဲဒီခေတ်ကာလ မှာ မှာဖီးယားဟာ တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ တစ်ခုတည်းသော လက်နှက်ပဲ၊ တစ်ခုတည်းသော အမှုနှစ်တရားပဲ’

‘ဆက်ပြောပါ’

‘သူတို့ဆီက နယ်မြေအခြေအနေကို ပိုလ်ချုပ်ကြီး သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါတယ်၊ သူတို့ရဲ့ ရေမြေက ကျွန်တော်တို့နဲ့ မတူတဲ့ ကမ္မာတစ်ခုပဲ၊ ရာသီဥတု မကောင်းဘူး၊ မြေသူမောင်းဘူး၊ အဲဒီမှာ တို့ကိုပဲဆိုတာ အသက်ရှုင်ရေး အတွက် လှုပ်ရှုံးမှုပဲ၊ အဲဒီကမ္မာရဲ့ လက်စွဲစကားကတော့ အိုမာတာပဲ၊ အိုမာတာ ရဲ့ အမိပ္ပာယ်ကတော့ ယောက်၍ ပီသရမယ်၊ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရမယ်၊ အာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆီက အကူအညီမယူရဘူး၊ ပြဿနာပေါ်လို့ရှိယင် ကာပို ဆီကို သွားရမယ်’

‘ကာပို ဟူတ်လား’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက မျက်မြောင်ကုပ်လိုက်သည်။

‘ကာပိုဆိုတာ အကြီးအက ခေါင်းဆောင်၊ ဘာပဲပြောပြော ရတယ်၊ စစ်လီကျွန်း ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသကိုပဲသွားသွား အဲဒီနေရာ အဲဒီဒေသမှာ အုပ်ချုပ်နေတဲ့ မှာဖီးယား ကာပို တစ်ယောက်ကိုတွေ့ရမယ်’

‘အခုထိ ရှိနေတုန်းပဲလား’

‘မူဆိုလိုနိုင်ဟာ မှာဖီးယားဂိုဏ်းကို ဖြိုခဲ့ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပြုမသွားဘဲ မြေအောက်ကို လျှိုးသွားတယ်၊ အဲဒီမှာ ခွဲရေးသမားတွေ ရှိတယ်၊ ကွန်မြှုနစ်တွေ ရှိတယ်၊ တျေား နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းတွေရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ စစ်လီကျွန်း မှာ တကယ် ဉာဏ်အာဏာရှိတာကတော့ မှာဖီးယားပဲ’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို တွေးနေသည်။

နောက်ဆုံးတွင် သူသည်တစ်စုံတစ်ခုကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သည်။ အလားတူ ရွှေတွင်ရှိနေသော ဖိုင်အညီကြီးကို လက်ဖြင့် ပုတ်လိုက်သည်။

‘ဒီဖိုင်ဟာ ပိုလ်မှူးပြောတဲ့ မှာဖီးယား ဖိုင်ပဲ၊ ဒီဖိုင်ထဲမှာ ဖော်ပြထားတဲ့ လပ်ကီးလူစီယာနဲ့ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပိုလ်မှူးသိသလား’

ကာတာ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅

‘နယူးယောက်မြို့က စစ္ဆေးစရိတ်သမား တစ်ယောက်ပဲ၊ အမေရိကန် နိုင်ငံ မာဖီးယား လောကမှာ အရေးပါ အရာရောက်ဆုံး ကာပို့တစ်ယောက်ပဲ၊ လောလောဆယ်အချိန်မှာ သူဟာ ဒန်နီမို့ရာ အကျဉ်းထောင်မှာ ထောင်ဒဏ် အနှစ်သုံးဆယ်မှ ငါးဆယ် ကျခံနေရတယ်၊ ပြည့်တန်ဆာ ပုံ့မနဲ့ ကျခံနေရတာပဲ’

‘သူကိုအခု နယူးယောက်ရရှိတ်မဲ့နီး အကျဉ်းထောင်မှာ ရွှေထားတယ်၊ မနှစ်က ဟတ်ဆင်ပင်လယ်အောင်ထဲမှာ နော်မန်ဒီသဘော် မီးလောင်ပြီး ကတည်း က ရေတပ်က ထောက်လှမ်းရေးသမားတွေဟာ နယူးယောက်ဆိပ်ကမ်းမှာ အဖျက်လုပ်ငန်းတွေ တိုးပွားလာမှာကို သိပ်စိုးရိမ်နေကြတယ်’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ပြောသည်။

‘မှန်ပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၊ သဘောကျင်း အလုပ်သမားများ သမဂ္ဂကို သူတို့ ချဉ်းကပ်တဲ့အခါမှာ သူတို့ တကယ်ချဉ်းကပ်ရမယ့်လူဟာ လူစီယာနိုဖြစ် ကြောင်း သူတို့သိရတယ်။ သူဟာအပြင်မှာပဲ ရှိနေနေ၊ ထောင်ထဲမှာပဲ ရှိနေနေ အတူတူပဲ ဆိုတာ သူတို့တွေရတယ်’

ထိုအခါ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက... .

‘အိမ်း . . . တကယ်ကို မယုံကြည်နိုင်စရာပဲ၊ ကမ္မားသမိုင်းမှာ အကြီးကျယ်ဆုံး စစ်ပွဲကြီးတစ်ရပ်ကို ဆင်နဲ့နေတုန်းမှာ ထောင်ထဲက လူဆိုး တစ်ယောက်ဆီမှာ အကူအညီတောင်းရတယ်ဆိုတာ တကယ့်ကို မယုံကြည်နိုင် စရာပဲ၊ ဒါတင်မကသေးဘူး၊ ကျူပ် အခုသိရတာက ကျူပ်တို့လူတွေဟာ အမေရိကမှာရှိတဲ့ စစ္ဆေးအဆက်အနှစ်တွေကို ထောက်လှမ်းရေးသမားတွေ အဖြစ်နဲ့ စစ္ဆေးကျွန်းကို ပို့နေတယ်၊ အဲဒါကိုကော ဗိုလ်မျှူး သိသလား’

‘အမှုန်တော့ ဒီကိစ္စက အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ဒီမံကိန်းပါပဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒါပေမဲ့ ကျွန်းတော်သိပါတယ်၊ ဒီလုပ်ငန်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ထိုးစစ်ကြီး ဆင်နဲ့တဲ့အခါမှာ မာဖီးယားအဖွဲ့ကြီးရဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ရရှိဖို့ပါပဲ’

‘မြတ်စွာဘူးရား၊ ကျူပ်တို့ဟာ စစ်ကြီးတစ်ခုကို အတူတူတွဲပြီး တိုက နေရာ ကျမနေဘူးလား’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ဒေါသဖြင့်ပြောလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူသည် စီးကရက်တစ်လိပ်ကို နှီးကြုံပြီး မီးခြစ်ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခြစ်လိုက်သည်။ မီးခြစ်ဆုံးသွားသည်။

‘သူတို့ထောင်ထဲကိုသွားပြီး လူစီယာနိုဆီမှာ အကူအညီတောင်း

၁၆

နတ်နှစ်

ကြတယ်၊ ဒီလူဟာ စစ္ဆေးမှုလဲ ဉာဏာအာဏာ ရှိလိမ့်မယ်လို့လဲ သူတို့
ယူဆနေကြပံ့ရတယ်’

‘စစ္ဆေးမှု သူရဲ့ ဉာဏာအာဏာရှိနေတာတော့ အမှန်ပါပဲ
ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ တောင်ပေါ်က ရွာတွေ အချို့ကို သူသွားမယ်ဆိုရင် တမန်တော်
ခုတိယ အကြိမ်ပြန်ကြွလာတဲ့ အတိုင်းပါပဲ’

‘ကျူပ်တို့ရဲ့ ထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့ကလဲ ဒီအတိုင်းပဲ ယူဆကြတယ်၊
သင့်လော်မယ့် အချိန်အချို့မှာ လူစီယာနို့ရဲ့ အမှတ်အသား ဖြစ်တဲ့ အယ်စာလုံး
အနက်ပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အဝါတွေကို ကြချို့ စီစဉ်ထားတယ်’

‘အဲဒီအတွက် အကျိုးရှိမယ်လို့ သူတို့ ယူဆထားသလား’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက မြေပုံကို လှည့်ကြည့်ပြီး . . .

‘တွက်ကိန်းကတော့ အတော်မှန်ပါတယ်၊ ပက်တန်ရဲ့ တပ်မတော်ကြီး
ပါလာမို့ကို ရောက်အောင် အခက်အခဲတွေ အများကြီး ကျော်လွှားရမယ်၊
ကမ္မရာတာဒေသဟာ တောင်တွေနဲ့ချောက်တွေပဲရှိတယ်၊ ဒီတောင်တွေ ချောက်
တွေကိုသာ ဖြတ်ပြီး သွားရရင် လနဲ့ချိပြီး ခရီးကြာမယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ မာဖီးယား
ဂိုဏ်းကြီးကသာ လူတွေကို သူပုန်ထအောင် လုံးဆော်နိုင်ရင်၊ ဒီတလီစစ်တပ်က
လူတွေကို လက်နက်ချေအောင်လုပ်နိုင်ရင်တော့ ဂျာမန်တွေ ခရာအဆံ့ကျော်
ဖြစ်မှာပဲ’

‘ဟူတ်ကဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ဗိုလ်မှူး ပြောပုံက သိပ်ပြီး အားမရှိဘူး၊ မာဖီးယား အဖွဲ့ကြီးက စွမ်းဆောင်
နိုင်မယ်လို့ ဗိုလ်မှူး မထင်ဘူးလား’

‘အမှန်အတိုင်း ပြောရရင်တော့ ဝါရှင်တန်က လူတွေ တွေးထားသလို တော့
မဟုတ်ဘူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး . . . အဲဒီမှာ အရေးကြီးဆုံး အားနည်းချက် တစ်ခု
ရှိနေတယ်၊ နယ်မြေတစ်ခုက မာဖီးယားခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဟာ
အခြားနယ်မြေတစ်ခုမှာ ဉာဏာ အာဏာ မရှိဘူး၊ နောက်တစ်ခုက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
တို့ရဲ့ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့က လူတွေဟာ စစ္ဆေး ဒါမှုမဟုတ် ဒီတလီ အဆက်-
အနှစ်ရှိရှိတဲ့ အမေရိကန် အမှုထမ်းတွေကို စုဆောင်း အသုံးပြုနေတယ်’

‘အဲဒီကိစ္စမှာ ဘာမှားသလဲ’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက မေးသည်။

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၁၇

‘ဘာမှ မရှိတာထက်စာယင်တော့ အများကြီး ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အိတုလီတစ်ယောက်ဟာ စစ္ဆေးကျွန်းမှာ သိပ်အလုပ်မဖြစ်ဘူး၊ ဘာသာစကားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောရရင် ပါလာမို့ ဒေသတစ်ခုထဲမှာကိုပဲ စကား ငါးမျိုးလောက် ရှိတယ်’

‘ဒါပေမဲ့ လူစီယာနိုင်ဟာ ဒီအခက်အခဲတွေကို မကျော်သွားနိုင်ဘူးလား၊ သူရဲ့အမည်ဟာ လူတိုင်းအပေါ်မှာ ဉာဏ်သက်ရောက်နေတယ် မဟုတ်လား’

‘ကျွန်းတော်တော့ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီလို့ မထင်ဘူး’

‘ဒါပေမဲ့ ဝါရှင်တန်ကတော့ ထင်နေတယ်’

‘မှန်ပါတယ်’

ခေတ္တမျှ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါသည် စားပွဲပေါ်မှ ဖိုင်တွဲများကို မျက်မောင်ကုပ်ပြီး ကြည့်နေသည်။ ထိုနောက် သူမေ့ကြည့်ပြီး။

‘ဟုတ်ပြီ ဗိုလ်မှူး၊ ဗိုလ်မှူးကို ကိစ္စတစ်ခုတော့ ကျူပ်ပြောပြီးပြီ၊ အခုနောက်တစ်ခု ပြောရည်းမယ်၊ မာဖီးယားကိစ္စကို တကယ်သိတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ပါးစပ်ကနေ ကျူပ် တိုက်ရှိကြားချင်တယ်၊ နောက် နှစ်ပတ် အကြား ဒါမှမဟုတ် တစ်ချိန် ချိန်မှာ စစ္ဆေးကျွန်းမှာ ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာ ကျူပ်ဆီကို ဦးစားပေး တစ် အဖြစ်နဲ့လာပြီး နယ်မြေအခြေအနေတွေကို တင်ပြပါ ကျူပ်ပြောတာ သဘောပေါက်သလား’

‘ပေါက်ပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒီလိုအိုရင် ဗိုလ်မှူး သွားနိုင်ပြီ’

ကာတာအလေးပြုသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ခေါင်းညီတ်ပြီး သူ၏ ဖောင်တိန်ကို ကောက်ယူသည်။ ကာတာက တံခါးကို ဖွင့်ပြီး ထွက်မည်အပြု တွင်...

‘ဗိုလ်မှူးကို တစ်ခုပြောရည်းမယ်’

‘အမိန့်ရှုပါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘အကြမ်းပတမ်း ကိစ္စတွေကို တြော်းလူတွေနဲ့ လွှဲထားပါ၊ ကျူပ်တို့ နောက်တစ်ကြိမ်ချိန်းထားတာကို ဗိုလ်မှူးမလာနိုင်မှာ မဖြစ်စေချင်ဘူး’

* * *

[J]

တောင်ရှိးကလေးပေါ်သို့ ကာတာ ရောက်ရှိချိန်မှာပင် မိုးရွာသွန်းသည်။ မိုးက တော်တော်ကြီး သည်းထန်သည်။ တောင်ထိပ်များပေါ်တွင် လျှပ်ပန်းလျှပ်စွဲယ်များ လင်းလက်သည်။ ကာတာသည် တစ်ဝန်တစ်ပိုးနိုင်လှသော စက်ဘီးကို သစ်ပင်တွင် ထောင်လိုက်ပြီး အိတ်ထဲမှ မှန်ပြောင်းကို ထုတ်ယူသည်။ မှန်ပြောင်းကို မျက်နှာတွင်ကပ်ပြီး ချိန်လိုက်သောအခါ သုံးမိုင်အကွာ ဗယ်လိုနာ ရွာမှ အိမ်ကလေးများ မြင်ကွင်းတွင်ပေါ်လာသည်။ သူက တောင်ကြားလမ်းကလေးတစ်လျှောက်ကို ထင်းရှားပင်များ အကြားတွင် ပျောက်ဝင်သွားသည်အထိ လိုက်ကြည့်သည်။ လူတစ်ယောက်မျှ မရှိပါ။ သိုးကျောင်းသမားတစ်ယောက်မျှပင် မရှိပါချေ။

မှန်ပြောင်းကို ပြန်ထည့်ထားလိုက်ပြီးနောက် ကာတာသည် သစ်ပင်များ အကြားမှ ဖြေတ်လျက် တောင်ရှိးကလေး၏ အခြားတစ်ဖက်သို့ရောက်သွားသည်။ ထိုမှနောက် အောက်ဘက်နေရောင်ခြည်တွင် ငြိမ်သက်စွာရှိနေသော စံရိပ်သာကလေးကို ငံ့ကြည့်သည်။ စံရိပ်သာကလေးသည် သူကို ငံ့လင့်လျက်ရှိချေသည်။

သူသည် မောပန်း နှမ်းနယ်နေပြီဖြစ်သော်လည်း နိဂုံးချုပ် အခြေအနေ များကို တွေ့မြင်ရတော့မည်ဖြစ်သဖြင့် စိတ်အားတက်ကြွဲလျက်ရှိပါသည်။

မင်္ဂလာသွား လူမှာကတီ

၁၂

သူသည် တောင်စောင်းအတိုင်း ထင်းရှားပင်ကလေးများအကြားတွင် ဘိုင်စကယ် ကလေးကို တွန်းကာ ဆင်းသွားသည်။

သူသည် ခြံဝင်းအတွင်းသို့ နောက်ဖေးတံခါးပေါက်မှ ဝင်ရောက်ပြီး လမ်းကလေးတစ်ခုအတိုင်း ကျွဲ့ပတ်ကာ စံရိပ်သာ အဆောက်အအုံရှေ့သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ဘိုင်စကယ်ကို ကဗျာမဆံသော ရေပန်းကလေးတွင် မို့ထောင်လိုက်ပြီး အိမ်ရှေ့တံခါးဆီသို့ ကာတာလျှောက်သွားသည်။ အတွင်းဘက် တွင် မီးလင်းနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကြီးကို ဆွဲလိုက် သည်။ တံခါးဆီသို့ လျှောက်လာသောခြေသံများ ကြားရသည်။ ထို့နောက် တံခါးပွင့်သွားသည်။

တံခါးဝတ္ထ် လူတစ်ယောက်ပေါ်လာသည်။ အသက်လေးဆယ်ခန့် ရှိချေပြီး၊ ဆံပင်များနှင့် မုတ်ဆိတ်မွေးများ ဖြုံစပ်နေပြီး၊ သူသည် အယ်ပတ်ကား အကြံ့ နှင့် လည်စည်း အနက်နှင့် ဖြစ်သည်။ ကာတာကို သဘောမကျဟန်ဖြင့် ကြည့်ပြီး . . .

‘ဘာလိုချင်လိုလဲ’

ကာတာက ခေါင်းမှ အဝတ်ဦးထုပ်ကို ချွေတိလိုက်ပြီး စစ္ဆေးလိုဘာသာ စကားဖြင့် ပြန်ပြောသည်။ သူအသံက ခပ်ရှင်းရှင်းပင်ဖြစ်သည်။

‘ကျူပ်မှာ သခင်မအတွက် စာပါလာတယ’

ထိုလူက လက်ကို ဆန့်တန်းလိုက်ပြီး . . .

‘ကျူပ်ကို ပေးခဲ့’

ကာတာ ခေါင်းကို ယမ်းခါပြီး. . .

‘ကျူပ်ကို ပေးလိုက်တဲ့ အမိန့်က သခင်မကို ကိုယ်တိုင်ပေးဖို့ပဲ၊ ကျူပ် လာမယ်ဆိုတာ သူသိတယ၊ စီစီယို ရောက်နေပြီလို့ သူကိုပြောလိုက်’

ထိုလူပုံးတွန်းလိုက်ပြီး . . .

‘ကောင်းပြီ၊ အထဲကိုဝင် သူကို ကျူပ်သွားပြောမယ’

ကာတာ အတွင်းသို့ ဝင်လိုက်သည်။ သူကိုယ်မှ မိုးစက်များ ကျောက်ပြားများပေါ်သို့ တစ်စက်စက်ကျေနေသည်။ အစောင့်ကြီးသည် မကျေနပ်ဟန်ဖြင့် မျက်မှု့မှု့မှု့ကုတ်လိုက်ပြီးနောက် တစ်ဖက်သို့ လျှောက်သွားသည်။ ခန်းဆီးစိမ်း တပ်ထားသော တံခါးပေါက်တစ်ခုမှနေ၍ မို့ပို့ဆောင်ကြီး အတွင်းသို့ ဝင်ရောက် သွားသည်။ အတွင်းသို့ ဝင်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူကိုယ်ပေါ်မှ ဝါလသာ

၂၀

နတ်နှစ်

သေနတ်ကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။ သေနတ်ကို လျှင်မြန်စွာ စစ်ဆေး ကြည့်ရှုပြီးနောက် မီးဖိုကြီး တစ်ခုတေားရှိ ကြောင်အိမ်တစ်လုံးကိုဆွဲဖွင့်ကာ စစ်မြေပြင်သုံး တယ်လီဖုန်းအိုတစ်လုံးကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။ တယ်လီဖုန်းလက်ကိုင်ကို လှည့်လိုက်ပြီးနောက် လေကလေးချွန်ကာ စောင့်ဆိုင်းနေသည်။ ဝေါလသာ သေနတ်ကို သူပေါင်ပေါ်တွင် ထိလိုက်ကာ စည်းချက်လိုက်နေသည်။

တစ်ဖက်မှ အသံတွက်ပေါ်လာသော အခါ သူက ရွှာမန်လိုပြန်ပြော သည်။

‘စံရိပ်သာက ရွှေက်ဖာပြောနေတယ်၊ ကာတာရောက်လာပြီ၊ ဘာမှ ပြသေနာ မရှိဘူး၊ အဲဒီက ရောက်လာကြတဲ့အထိ သူကို ကျွန်တော်ထိန်းထားမယ်’

တယ်လီဖုန်းကို ကြောင်အိမ်ထဲတွင်ပြန်ထားလိုက်ပြီးနောက် လေကလေးကို ချွန်ကာ တံခါးဆီသို့ သူလျှောက်သွားသည်။

* * *

ကာတာတုန်နေသည်။ ချမ်းနေသည်။ သူတစ်ကိုယ်လုံး မိုးခဲ့ခဲ့စိုး နေသည်။ ကိစ္စများ အားလုံး ပြီးစီးတော့မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူပန်းနေသည်။ တစ်ဖက်နံရုံးရွှေသောင်ကွပ် မှန်ထဲတွင် သူ၏ ရှပ်သဏ္ဌာန်ကိုမြင်နေရသည်။ လူလတ်ပိုင်း စစ်လီ ကျေးတောသား တစ်ယောက်၊ မှတ်ဆိတ်မွေး ရှည်ရှည်၊ နှုတ်ခမ်းမွေးရှည်ရှည်၊ ဆံပင် ရှည်ရှည်၊ ဖာထေးထားသော အဝတ်အစားများ၊ ထို့နောက် သူ၏ လက်ပဲဘက်ပခုံး တွင်လွယ်ထားသော ‘လူပါရာ’ ခေါ် ရှိုးရာ သေနတ်။

သို့ပါ၍ မကြောတော့ပါဘူး။ ကိုင်ရှိကို ပြန်ရောက်တော့မည်။ သိုး-ကျောင်းသား ဟိုတယ်မှာ တည်းမည်။ ရေနေ့ပူပူကလေးချိုးလိုက်မည်။ အကျိုးအသစ်လဲမည်။ ပြီးတော့ ရေခဲစိမ် ရှုမ်ပိန် နှင့် ဟင်းခုနှစ်ပွဲစားလိုက်မည်။

တံခါး ခန်းစီးစိမ်းပွင့်သွားသည်ကို မှန်ထဲတွင် မြင်လိုက်ရသည်။ အခန်းထဲမှ အစေခံကြီး ထွက်လာသည်။ ကာတာက ကိုယ်ကို လှည့်လိုက်ပြီး.. .

‘သခင်မနဲ့ တွေ့ရမလား’

‘သူ ဒီမှာရှိရင်တော့ ခင်ဗျားတွေ့နိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူ ဒီမှာ မရှိတော့ပါဘူး၊ သူကို လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးရက်လောက်ကပဲ ကျူပ်တို့ ခေါ်သွားပြီ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ထိုနောက် သူ၏ လက်ဗာဘက်လက်ကို အကျိုးအိတ်ထဲမှ ဆွဲနှုတ်လိုက် သည်။ ဝေါ်လသာ သေနတ်ပါလာသည်။

‘ပိုလ်မှူးကာတာရဲ့ လက်ထဲကသေနတ်ကို ကြမ်းပြင်ပေါ် ချလိုက်ပါ ဖြည်းဖြည်းကလေး ချပါ၊ ပြီးတော့ လက်နှစ်ဖက်ကို မြောက်ပြီး နံရံဘက်ကို လှည့်ပါ’

သူက အဂ်လိုပိုလို အမိန့်ပေးသည်။

‘မိတ်ဆွဲက ဂျာမန်လား’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘မှန်ပါတယ်ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော့နာမည်က ရှုက်ဖာပါ၊ ကျွန်တော်က ပိုလ်မှူး မလာတော့ဘူးလို့တောင် ထင်နေတာ’

ရှုက်ဖာ နောက်သို့ ဆုတ်လိုက်သည်။ ကာတာက သူဘက်သို့ လှည့်လိုက်ပြီး

‘သခင်မကော’

‘ဂတ်စတာပို လက်မှာ ရောက်နေပါပြီ၊ ပိုလ်မှူးကို သူတို့ စောင့်နေတာ သုံးရက်တောင်ရှိသွားပြီ၊ ကျွန်တော် အခုပဲ မီးဖို့ထဲကနေဖုန်းဆက်လိုက်တယ်၊ မိနစ် နှစ်ဆယ်အတွင်းမှာ သူတို့ ရောက်လာကြလိမ့်မယ်’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒီလိုဆုံးရင် အခု ကျူပ်တို့ ဘာလုပ်ကြရမလဲ’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘စောင့်နေကြရုပဲ’

ရှုက်ဖာက ကာတာအား ထမင်းစားခန်းဆီသို့ သွားရန် အချက်ပြုသည်။

ထမင်းစားခန်းအတွင်းရှိ မီးဖို့အနီးသို့ ရောက်သောအခါ ကာတာ ရပ်လိုက်သည်။ စိုထိုင်းနေသော သူအဝတ်အစားများမှ ရေနေးငွေ့များ ထွက်လာသည်။ ရှုက်ဖာမှာမူ ထမင်းစားပွဲရှည်ကြီး၏ တစ်ဖက်ထိပ်တွင်ထိုင်ပြီး စီးကရက် တစ်လိပ်ကို ညိုလျက်ရှိသည်။ ထိုနောက် စီးကရက်ဗူးကို ကာတာ ရှိရာသို့ရောက်အောင် တွေ့နို့လိုက်သည်။ ကာတာက ကျေးဇူးတင်ရှိစွာဖြင့်ပင် စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။ မီးခြစ်ကို ခြစ်သော အခါ သူလက်များ တုန်နေသည်။

‘ကြောင်အိမ်ထဲမှာ ဘရန်ဒီရှိတယ်၊ ပိုလ်မှူးကို ကြည့်ရတာ နည်းနည်း ကလေး ချလိုက်မှ ကောင်းမယ့်ပုံပဲ’

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ପ୍ରକାଶନୀ

‘ခုနှင့်ပျော်ကော်’

‘ကောင်းသားပဲ’

ကာတာက ဖန်ခွဲက်ယူပြီး စားပွဲဆီသို့လျှောက်သွားသည်။ ထို့နောက်
ဖန်ခွဲက်ထဲသို့ အရက်ငွေ့ထည့်ယင်း ...

‘တော်ရင်ပြော’

ရှက်ဖာက သေနတ်ဖြင့် ချိန်မဲ့ချိန်ထားသည်။

‘ကျွန်တော်စိတ်မကောင်းပါဘူး၊ ထိုလ်မှူး . . . ရတ်စတာပို ကောင်တွေ
ကို ကျွန်တော်လဲ သဘောမကျပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တာဝန်ကို ကျွန်တော်
ထမ်းဆောင်ရတာပဲ’

ရှုက်ဖာက ဖန်ခွဲက်ကို ပါးစပ်ဆီသို့ မြောက်ယင်းပြောသည်။

‘ကျပ်တိအားလုံးဟာ ဒီအတိုင်းပါပ’

ကာတာက ပြန်ပြောသည်။ ထိုနောက် လက်မှ ပုလင်းကို တအားလုံးပြီး ဂျာမန်၏ ခေါင်းကို ရှိက်ချလိုက်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လက်တစ်ဖက်က လည်း ရန်သူ၏ သေနတ်ကိုင်ထားသော လက်ကို ဖမ်းဆုပ်သည်။ သေနတ်ကို သူ့လက်မှ လွှင့်ထွက်စေရန် ကြိုးပမ်းသည်။

ကာတာက ပုလင်းကိုလွှဲပြီး နောက်တစ်ချက်ရှိက်လိုက်ပြန်သည်။ အရက်ပုလင်း အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ကွဲသွားပြီးနောက် ရှုက်ဖာ၏ ခေါင်းပေါ်တွင် အရက်နှင့်သွေးတွေ ရောခဲ့သွားသည်။ မယုံကြည်နိုင်ဖွယ်ရာကောင်းသည် ကတော့ ရှုက်ဖာ၏ လက်ဝဲဘက်လက်သည် အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် မြင့်တက်လာပြီး ကာတာ၏ လက်ယာပါးပြင်ကို ထိသည်။ အရှိုးကိုရောက်သည်အထိ အသားပြင် ကွဲထွက်သွားသည်။ သူလည်ပင်းကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်သည်။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် စားပွဲကို လွန်ပြီးကျသွားသည်။ ကြမ်းပြင်ဆုံးသည်ထိ လိမ့်သွားကြသည်။ ကာတာက တစ်ချက်ပြီးတစ်ချက်ဆင့်ထိုးသည်။

မင်းမာသစ္စ လူမှာကတိ

JR

သူတို့နှစ်ယောက်အကြားတွင် သေနတ်ကျည်ဆံထွက်သွားသည်။ ကာတာ ဒူးတစ်ဖက် ထောက်ပြီးထဲသည်။ ရန်သူ၏ လက်ကောက်ဝတ်ကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး လိမ်ချိုးသည်။ ဖြောင်းကနဲ့ အရှိုးကျိုးသွားသည်။ လက်ထဲမှသေနတ် မြောက် တက်သွားပြီး မီးဖိုအနီးတွင်ကျသွားသည်။

ဂျာမန်အော်သည်။ ခေါင်းလန်သွားသည်။ အထင်းသားပေါ်လာသော သူ့လည်ပင်းကို ကာတာ လက်ဖြောင့်ထိုးသည်။ ရှုက်ဖာ လိမ့်သွားသည်။ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင်မြောက်သွားသည်။ ပြိုမ်သွားသည်။ ကာတာ အိမ်ရှုံးဘက်သို့ ပြေးသွားသည်။ သူ့သေနတ်ကို ကောက်ယူကာ ပခုံးပေါ်တွင် သိုင်းလွယ်ပြီး တံခါးဆီသို့ ဦးတည်သွားသည်။

အားလုံးသည်ပင် အိပ်မက်ပမာဖြစ်သည်။ တံခါးပေါက်ဆီသို့ သူ တဖြည်းဖြည်းချင်းရွှေ့သွားနေသည်။ သူတွင် ခွန်အားများမရှိတော့ဟု ထင်ရ သည်။ တံခါးကိုပင် မနည်းအားစိုက်ပြီး ဖွင့်ရသည်။ ဆင်ဝင်လက်ရန်းကို သူမြှုပြုပြီးရပ်သည်။ သူရင်ဘတ်တွင် သွေးတွေ ခွဲနေသည်။ ရှုက်ဖာ၏ သွေးများ မဟုတ်။ သူ၏ သွေးများပင် ဖြစ်သည်။ ရှုပ်အကျိုးအတွင်းဘက်သို့ သူ လက်နှိုက် ကြည့်သောအခါ သေနတ်ကျည်ဆံဖောက်ဝင်သွားသော ဒက်ရာကို စမ်းမိသည်။

သို့သော် သည်အချိန်က ဒက်ရာကို ဂရုပြုနေရမည့် အချိန်မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းမှာ လမ်းမကြီးဆီမှ အပြင်းမောင်းလာသော ကားသံများကို သူကြား နေရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် သူသည် လျေခါးထစ်များမှ ဒယီးဒယိုင် ပြေးဆင်းသွားသည်။ ဘိုင်စကယ်ကလေးကို ယူပြီး နောက်ဖေးဝင်းတံခါးပေါက် ဆီသို့ သူတ်ခြေတင်သည်။

စံရိပ်သာ၏ အောက်ဘက် ထင်းရှုံးတော့သို့ သူရောက်ရှိသွားချိန် မှာပင် အထက်ဘက်လမ်းမကြီးပေါ်တွင် ထရပ်ကားကြီး တစ်စီးနှင့် ကူဗုယ်-ဝက်ဂင် ကားကလေးနှစ်စီး မောင်းနှင့်သွားသည်ကိုတွေ့မြင်ရသည်။ ကာတာ သည် ကားများကို စောင့်ကြည့် မနေတော့ဘဲ ထင်းရှုံးပင် များအကြားသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။ အတန်ကြာသောအခါ ထင်းခုတ်သမားများ အသုံးပြုသော လူသွားလမ်းကလေးတစ်ခုကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုလမ်းကလေးသည် ဗယ်လိုနာ တော့အုပ်ရှိရာသို့သွားသော လမ်းကလေးပင်ဖြစ်သည်။ ကံကောင်းလျှင် နေမဝင် ခင်မှာပင် ဗယ်လိုနာသို့ ရောက်ရှိနိုင်သည်။ သို့ဖြင့် သူသည် စက်ဘီး ဖင်ထိုင်ခု ပေါ်သို့ ခွွာတက်လိုက်ပြီးနောက် ဘီးကို တအားနှင်းချသွားလေတော့သည်။

+ + +

ဗယ်လိုနာသို့ သွားသော ခရီးနှင့် ပတ်သက်၍ကား ထူးထူးတွေတွေ
မှတ်သားဖွယ်ရာများမရှိပါ။ လမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် သစ်ပင်များ ပြည့်နှက်
လျက်ရှိသည်။ ညနေခင်း အလင်းရောင်ကို သိပ်သည်းမောင်မည်းစေသည်။
မိုးက သည်းကြီးမဲကြီး ရွာသွန်းနေသည်။ သည်စဉ်မှာပင် သူ၏အမြင်များအားလုံး
ဝိုးဝါးပျောက်ကွယ်သွားသည်။

မျက်လုံးများကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူသည် ပက်လက်လန် လျက်
ရှိသည်။ မျက်နှာပေါ်သို့ မိုးပေါက် များသွန်းချေနေသည်။ ရွာအနီးရှိ
မြောင်းတစ်ခုထဲသို့ သူရောက်ရှိနေသည်။ စက်ဘီးကလည်း သူဘေးတွင်
ဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် သေနတ်ထိမှန်သော ဒဏ်ရာကလည်း မခံနိုင်လောက်
အောင်ပင် နာကျုင်လျက်ရှိသည်။ သေနတ်ကို သူမတွေ့မြင်ရပါ။ ကာတာ
လဲနေရာ မှ ကြိုးစားပြီးထလိုက်သည်။ ထို့နောက် အမောင်ထဲတွင် ဒယီးဒယိုင်
လျှောက်သွားသည်။

လေထဲတွင်မီးခိုးနဲ့များ မွန်လျက်နေသည်။ အဝေးဆီမှ ခွေးဟောင်သံ
ကြားရသည်။ သည်မှတပါးကား လူရိပ်လူခြော မတွေ့ရပါ။ အချို့သော
ပြတင်းပေါက်များတွင်သာ မီးရောင်တွေ့မြင်ရသည်။ သို့သော် အိမ်တွေထဲမှာ
လူတွေရှိနေကြသည်။ သူကို ချောင်းပြီး ကြည့်နေကြသည်။

ရွာအလယ်ရှိ ကွက်လပ်ကြိုးသို့ သူရောက်ရှိသွားသည်။ ရှုကွာစီး နတ်ရှုပ်
၏ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းတို့မှ ပန်းထွက်နေသော ရေပန်းအောက်တွင် သူခေါင်းကို
ထိုးခံလိုက်သည်။ ရေပန်းရေက အေးမြှုသည်။ ထို့နောက် သူဆက်ပြီး
လျှောက်သွားသည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို လွန်သောအခါ လမ်းချိုးကလေးတစ်ခု
အတွင်းသို့ ချိုးဝင်လိုက်သည်။ အိမ် သုံးလေးလုံးကို လွန်သောအခါ
ဝင်းတံခါးပေါက်တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။ ဝင်းတံခါးပေါက်တွင် မှန်အိမ်ပြာတစ်ခု
ထွန်းထားသည်။ ဆိုင်းဘုတ် တစ်ခုရှိသည်။ ပန်းစာလုံး အနက်များဖြင့်
ရေးထားသည်။

ဗစ်တို့မီးဗာရာ သုဘရာဇာ။

တံခါးမကြိုး၏ဘေးတွင် မလွယ်ပေါက် တံခါးလေးတစ်ခုရှိသည်။
ကာတာသည် မလွယ်ပေါက်ကို မှုရပ်ကာ လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကြိုးကို

မင်းမှာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၅

ဆွဲလိုက်သည်။ ခေတ္တမျှ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ ကာတာသည် ပြတင်းပေါက်
သံစကာကို ကိုင်ရင်း မီးရောင်တွင် ဖြတ်သန်းကျဆင်းနေသော ငွေမှုန်များကို
ဝေးကြည့်နေသည်။ အတွင်းဘက်မှ ခြေသံကြားရသည်။ ပြတင်းပေါက်
ပွင့်လာသည်။

‘ဘယ်သူလဲ’

မီးဗာရာက မေးလိုက်သည်။

‘ကျေပ်ပါ။ မီတို့’

‘ဟယ်ရီလား၊ ဘူရား . . . ဘူရား၊ ခင်ဗျားကို သူတို့ မ,သွားပြီလို့
ကျေပ် ထင်နေတာ’

သူက အဂ်လိုပိုပြောပြီး မလွယ်ပေါက်တံခါးကိုဖွင့်သည်။

ကာတာအတွင်းသို့ ဝင်သည်။

‘အင်း. . . လက်မတင်ကလေးပဲ’

ထို့နောက် ကာတာ မိုက်ကနဲဖြစ်သွားသည်။

+ + +

ကာတာ တဖြည်းဖြည်းချင်း သတိရလာသည်။ အဂ်တေ မျက်နှာကျက်
ကို တွေ့မြင်ရသည်။ အတော်ကြီး အေးမြှုသည်။ စူးဝါးသော ဆေးနံ့ကို
ရှာနိုက်ရသည်။ နောက်မှ ဖော်မီဒီဟိုက် ပိုးသတ် ‘ဆေး’နံ့ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။
သူသည် အလောင်းပြင်သည့် အခန်းအတွင်းရှိ စားပွဲတစ်လုံးပေါ်တွင် လဲလျောင်း
လျက်ရှိသည်။ သစ်သားတုံးတစ်ခုကို ခေါင်းအုံးထားသည်။ သူ၏ ရင်ဘတ်နှင့်
ဝမ်းပိုက်တို့ကို သေသပ်ကျနစွာ ပတ်တီးစီးထားသည်။

ကာတာခေါင်းလှည့်ပြီး ကြည့်လိုက်သည်။ အဘို့ကြီးတစ်ယောက်၏
အလောင်းကို ကိုင်တွယ်နေသော မီးဗာရာကို တွေ့မြင်ရသည်။ ကာတာ ထ
ထိုင်လိုက်သည်။

‘မိုလ်မှူးနေရာမှာ ကျေပ်သာ ဆိုရင်တော့ သေပြီ၊ မိုလ်မှူးကို သူက
နှစ်ချက်တောင်ပစ်တာပဲ၊ တစ်တောင့်ကတော့ နံစောင်းကနေ ဖောက်ထွက်သွား
တယ်၊ နောက် တစ်တောင့်ကတော့ လက်ပဲဘက် အဆုပ်ထဲမှာ ဝင်နေတယ်၊
ခွဲစိတ်ကု ဆရာဝန်ကြီး တစ်ယောက်နဲ့ ခွဲမှ ဖြစ်မယ်’

မီးဗာရာကပြောသည်။

၂၆

နတ်နှစ်

‘ကျေးဇူးကန္တာပါပဲ၊ အတော်ကြီးကို သက်သာသွားတယ်’
ကာတာ ပြန်ပြောသည်။

မိဘရာ၏တစ်ဖက်ဘေးရှိ လက်တွန်းလှည်းကလေးပေါ်တွင်ကား
အလောင်းကို မပုံတ်သိုးအောင် ပြုလုပ်စီမံမှုအတွက်လိုအပ်သော ပစ္စည်း
ကိရိယာများကို အဝေတ်ဖြူ။ တစ်ခုပေါ်တွင် သေသေသပ်သပ်တင်ထားသည်။
ညပ်၊ ခွဲစိတ် ဓား၊ ချုပ်ရန်ကြီးနှင့် အလောင်းကို မပုံတ်သိုးအောင် စိမ်ရသည့်
ဆေးရည်ထည့်ထားသော ဖန်ချိုင့် တစ်ခု။

အလောင်းကောင်၏မျက်နှာတွင် မသိမသာ အုံဉာဏ်သည့် အသွင် ရှိသည်။
များသောအားဖြင့် လူများ သေဆုံးသည် အခါတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်
အမူအယာပင်ဖြစ်သည်။ ပါးစပ်ဖွင့်ဟပြီး အောက်မေးကျနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။
မိဘရာသည် အပ်ကောက်ကောက် ရှည်ရှည်ကြီးတစ်ချောင်းကို ယူပြီး
အလောင်းကောင်၏ အောက်နှုတ်ခမ်းမှ ဖောက်သွင်းလိုက်ပြီး အပေါ်ဖက်
နှာကန့်တွင် ထိုးထောက်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အောက်ဖက်သို့ ပြန်ချုပ်သည်။
ယင်းသို့ဖြင့် အလောင်းကောင်၏ အောက်မေးသည် အပေါ်သို့ ပင့်တက်
သွားသည်။

မိဘရာသည် အသက်ငါးဆယ်ခုန့် ရှိပြုဖြစ်သည်။ လူပုံ သေးသေးပင်
ဖြစ်သည်။ သူ၏ မှတ်ဆိတ်မွေးများ ရှုပ်ထွေးဖြူဖွေးနေသည်။

တံခါးပွင့်သွားပြီး မိန်းကလေး တစ်ယောက်ဝင်လာသည်။ အသက်
ဆယ့်ခြောက်နှစ်၊ ဆယ့်ခုနှစ်နှစ် အရွယ်ဖြစ်သည်။ သည်ထက်ကား ပိုမကြီးချေး။
ကောင်မလေးမှာလည်း ခပ်သေးသေးလေးပင် ဖြစ်သည်။ ဆံပင်များ နက်မှောင်
သည်။ သူမ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ ပြည့်ဖြီးသည်။ ချဉ်အကျိုးကလေးအောက်တွင်
တင်းကြလျက် ရှိသည်။ နှုတ်ခမ်းစုံ ရှည်လျားသည်။ မျက်လုံးများညိုမှောင်သည်။
သူမ၏ မျက်နှာတွင် အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်သည့် အသွင်ရှိသည်။

မိန်းကလေးသည် လင်းပန်းတစ်ချုပ်ကို သယ်ဆောင်လာသည်။
လင်းပန်းပေါ်တွင် ကြေးပါ ကော်ဖီအိုးတစ်လုံး၊ သကြေားညိုညိုနှင့် ဖန်ခွဲက်များ
ပါရှိသည်။ ကေးညက်အရက်ပုလင်းတစ်လုံးလည်း ပါရှိသည်။

မိဘရာ အလုပ်လုပ်နေရာမှ . . .

‘ရှိအရေး . . . သူက မိုလ်မှူးကာတာပဲ၊ သူကတော့ ကျူပ်တူမပဲ။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ပုံလ်မှူး၊ နောက်ဆုံးတစ်ခေါက် ပြန်သွားပြီးမှ သူဒီကို ပါလာမိုကနေ ရောက်လာ တာပဲ’

‘ရိုဘ...’

ကာတာက ရွှေတံ့ခိုလိုက်သည်။

မိန်းကလေးက ကော်ဖိတစ်ခွက်ငြဲ့ပြီး သူ့ကိုပေးသည်။ ပါးစပ်မှုမူ ဘာမူ မပြောချေ။

‘လုံမလေး၊ တံခါးပေါက်မှာသွားနေ၊ တစ်ခုခု အကြောင်းထူးရင် တို့ကို ပြော’

မိန်းကလေးထွက်သွားသည်။ ကာတာသည် ကော့ညာက်ဘရန်ဒီကို ငြဲ့ပြီး နောက် တဖြည်းဖြည်းချင်းသောက်သည်။ သူအဆုပ်မှ ဒက်ရာကြောင့် သူသည် အသက်ကောင်းကောင်း မရှုနိုင်ဘဲရှိသည်။

‘ခင်ဗျားမှာ တူမရှိတယ်ဆိုတာ ကျူးပေါက်မသိပါကလား၊ ဘယ်နှုန်းရှိပလဲ’

‘နှစ်ပေါင်း တစ်ရွှေ့ငါးဆယ်၊ ဒါမှုမဟုတ် ဆယ့်ခြားက်နှစ်၊ ကြိုက်ရာသာ ရွှေးပေတော့။ သူအဖောက ကျူးရဲ့ ညီအငယ်ဆုံးပဲ၊ ၁၉၃၇ ခုနှစ်က နေပယ်မြို့မှာ ကားတို့က်ပြီး ဆုံးသွားတယ်။ အဲဒီကတည်းက သူမိန်းမနဲ့ ကျူးပေါက်ပြတ်သွားတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးနှစ်လောက်ကမှ ပါလာမိုမြို့မှာ အဆုပ်ရောဂါနဲ့ ဆုံးသွားတယ် ဆိုတာ သိရတယ်’

‘ရိုဘကကော’

‘သူအကြောင်းကို လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်လလောက်ကမှ ပါလာမိုမှာရှိတဲ့ မာဖီးယား မိတ်ဆွဲ တစ်ယောက်ဆီက တစ်ဆင့် သိရတယ်၊ သူက ဆယ့်သုံးနှစ် သမီးကတည်းက လမ်းပေါ်မှာ ပြည့်တန် ဆာတစ်ယောက်ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါနဲ့ပဲ သူကိုအိမ်ပြန်ခေါ်ဖို့ကောင်းပြီလို့ ကျူးဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်’

မီာရာသည် လူသေ အဘိုးကြီး၏မျက်နှာကို ဆေးလိမ်းခြယ်လျက်ရှိသည်။

‘ဗယ်လိုနာ သခင်မ အကြောင်းပြောစမ်းပါဉီး’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘သူကို ဂျာမန် ဂတ်စတာပိုတွေဖမ်းပြီး ပါလာမိုကို ခေါ်သွားတယ်’

‘သူကို သူတို့ အတင်းညွစ်ပြီး မေးရင်တော့ ခင်ဗျားအတွက်ပြသာနာ ဖြစ်နိုင်တယ်’

၂၀

နတ်နှစ်

မိဘရာ ခေါင်းကို ယမ်းလျက်

‘စိုးရိမ်စရာ မရှိပါဘူး၊ မနေ့ညနေကပဲ အမျိုးသမီးဆောင်မှာ သူကို
မိတ်ဆွဲတစ်ယောက်က အဆိပ်တောင့် တစ်တောင့် ပေးလိုက်ပြီ’

ကာတာသည် သူကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်သည့်အနေဖြင့် အသက်ရှည်ရည်
တစ်ချက်ရှိက်လိုက်သည်။

‘လူကာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့သတင်း သူဆီက ရလိမ့်မယ်လို့ ကျူပ်မျှော်လင့်
ထားခဲ့တယ်’

မိဘရာက သူကို အုံအားသင့်ဟန်ဖြင့်လှမ်းကြည့်လိုက်ပြီး

‘မိုလ်မျူးရဲ့အချိန်တွေကို မိုလ်မျူး ဖြန်းပစ်နေတာပဲ၊ လူကာရဲ့သတင်းကို
ဘယ်သူမှ မသိဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူက မသိစေချင်လို့ပဲ’

‘မာဖီးယား ဥပဒေပေါ့’

‘ဟုတ်တယ်မိတ်ဆွဲ၊ မာဖီးယားဥပဒေပဲ၊ အဲဒါကို မိုလ်မျူးသိထားဖို့
အရေးကြီးတယ်၊ မိုလ်မျူးရဲ့ အစီအစဉ်က ဘယ်လိုလဲ’

‘အဂ္ဂရိဂျင်ကို ကနေ့ညသွားမယ်၊ ညသန်းခေါင်မှာ ပိုတိုစတီဖင်နိုကနေ
ပင်လယ်ထဲကို ငါးဖမ်း မော်တော်ဘုတ်နဲ့ သွားမယ်’

‘ရောင်းသဘောနဲ့ ပြန်မှာပေါ့’

‘ဟုတ်တယ်’

မိဘရာ မျက်မှာင်ကုတ်ကာ စဉ်းစားပြီးနောက် . . .

‘ကနေ့ည မသွားပါနဲ့ ဟယ်ရဲ့ လမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ ဂျာမန်တွေ
ပြည့်နေလိမ့်မယ်၊ မနက်ဖြန်မှ သွားပါ’

သူက အလောင်းကောင်ကြီးကို ညွှန်ပြလျက်. . .

‘မနက်ဖြန်ကျယ် ဒီအဘိုးကြီးကို အဂ္ဂရိဂျင်ကို ကျူပ်သွားပို့ရမယ်’

ကာတာစကားမပြန်ရမီမှာပင် တံခါးပွင့်သွားပြီး အခန်းတွင်းသို့ ရှိအ
ရောက်ရှိလာသည်။

‘ဂျာမန်တွေ ရောက်လာပြီ၊ အများကြီးပဲ၊ ပန်းခြံထဲမှာ’

မိဘရာသည် ပြတင်းပေါက် ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး ခန်းဆီးကို
အနည်းငယ် ဟပြီးကြည့်သည်။ ကာတာလည်း ကြိုးစားကာ ထပြီး မိဘရာ
အနီးသို့လျှောက်သွားသည်။ ပန်းခြံထဲတွင် ကားတွေ အများကြီး ရပ်ထားသည်။
လူပယ်ဝက်ဝင်ကား ကလေးများ၊ စစ်သားတင်ကားကြီးများနှင့် သံချပ်ကာ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကားနှစ်စီးဖြစ်သည်။ စစ်သားများသည် စက်ဝိုင်းချမ်းသဏ္ဌာန် စုစည်းလျက်ရှိပြီး စစ်ကားကလေးတစ်စီးပေါ်မှုနေပြီး အရာရှိတစ်ဦးက အမှာစကား ပြောလျက် ရှိသည်။

‘နာဇီ လေထီးတပ်သားတွေပဲ၊ သင်းတို့ ဘယ်နေရာက ရောက်လာကြ သလဲ’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

‘ပြီးခဲ့တဲ့ လကတည်းက ပြည်မကနေ ရောက်လာကြတာပဲ၊ တောင်ပေါ် ပြောက်ကျားတွေကို အပြတ်ရှုင်းဘို့ “ကက်ဆယ်ရင်း” ကိုယ်တိုင် အထူးရွေးချယ်ပြီး လွှတ်လိုက်တာပဲ၊ အခုစကားပြောနေတဲ့သူက သူတို့တပ်မှုး ဗိုလ်မှုး ကိုးနစ်၊ သူက လူတော်လူကောင်းတစ်ယောက်ပဲ၊ သူကို ကမွာရာတာက မူဆိုးကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်’

သူတို့ကြည့်နေစဉ်မှာပင် နာဇီတပ်သားများ လူစုစွဲကြသည်။ ရွာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရွာဖွေကြရန်ဖြစ်သည်။ ကိုးနစ် ထိုင်လိုက်သည်။ သူ၏ ကား မောင်းတွက်သည်။ အခြားကားတစ်စီးနောက်မှ လိုက်ပါသည်။

မီာရာက ပြတင်းပေါက်ခန်းဆီးကို ပြန်ပိတ်လိုက်ပြီးနောက်... .

‘ကြည့်ရတာကတော့ ဒီကိုလာပုံပဲ’

ကာတာဘက်သို့ သူလှည့်ပြီး... .

‘ဒါနဲ့နေပါဘူး၊ စံရိပ်သာမှာ တစ်ယောက်ယောက်များ ဗိုလ်မှုးကြောင့် သေသွားသလား’

‘ဆိုပါတော့’

ကာတာက မီာရာလက်ကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး ...

‘ကျူပ်ကို မမိရင် တစ်ရွာလုံးကို သူနှိပ်စက်တော့မှာပဲ’

မီာရာက ပြီးလဲကာ

‘သူက ဒီလိုလူမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ဂုဏ်သိက္ခာကို အလေးထားတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ သူနောက်ကျောကို ဓားနဲ့ ထိုးဖိုး မလွယ်ဘူး၊ ဗိုလ်မှုး.. . သည်မှာ ရုံးအောင်နေခဲ့၊ တိတ်တိတ်ကလေး နေကြ’

မီာရာ မှန်အိမ်ကို ဆွဲပြီး ထွက်သွားသည်။ သူတို့ နှစ်ယောက် အမှာင် ထဲတွင်ကျန်ရစ်သည်။

+ + +

ရတနာရာအူမိုက်

အိမ်ရှေ့ခြံအတွင်းသို့ ပီဗာရာ ရောက်ရှိသွားစဉ်မှာပင် ဂျာမန်များ အပြင်ဝင်းတံခါးသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ပီဗာရာက ထုထည်ကြီးမားလှသော မင်းတုပ်ကြီးကို ဆွဲထုတ်လိုက်သောအခါ ဝင်းတံခါးကြီးပွင့်သွားသည်။ ရှေ့ဆုံးမှ ကားပေါ်တွင် ကိုးနစ် ထိုင်နေသည်။ သူကားပေါ်မှ ဆင်းပြီး လျှောက်လာသည်။

‘အား . . . ဘယ်လိုလဲ ဆီည်ပီဗာရာ၊ ခင်ဗျားအတွက် ဖောက်သည် တစ်ယောက် ကျူပ်သယ်လာတယ်’

သူက အီတလီလိုပြောသည်။

ကူဗယ်ဝက်ဂင် ကားကလေး နှစ်စီးခြံဝင်းထဲသို့ မောင်းဝင်သည်။ ကားတစ်စီးပေါ်၌ ထမ်းစင်ပေါ်တွင် ပစ်တင်ထားသော ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုကို ပီဗာရာ တွေ့မြင်ရသည်။ စောင်တစ်ထည်ဖြင့် လွှမ်းခြားထားသည်။

နာနိုင်သားနှစ်ယောက်သည် လူနာတင်စင်ကိုချရန် ပြေးသွားကြသည်။

ပီဗာရာက . . .

‘ကြိုပါ ဗိုလ်များ’

ပီဗာရာ ရှေ့မှ လျှောက်သွားသည်။ စကြိုလမ်းတစ်ခု အဆုံးတွင် တံခါးကို ဖွင့်သောအခါ အသုဘ အနုံများ ထောင်းကနဲ့ ထွက်လာသည်။

အခန်းမှာ ငြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ အခန်း၏ အလယ်ရှိ စားပွဲတစ်လုံး ပေါ်တွင် မှန်အိမ်တစ်လုံး ထွန်းညီထားသည်။ စစ္စလီကျွန်းတွင်တွေ့ရှိရသော အသုဘရုံမျိုးတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ အခန်းထဲတွင် ခေါင်း ဆယ့်နှစ်လုံးခန့် ရှိသည်။ ခေါင်းများ အားလုံး ဖွင့်ထားသည်။ ခေါင်းထဲတွင် အလောင်းများ ရှိသည်။ အလောင်းကောင်တို့၏ လက်ချောင်းများတွင် ခေါင်းလောင်းကြီးများ ပူးကပ်ချဉ်ထားသည်။

ကိုးနစ်သည် ပီဗာရာ၏ နောက်မှုနေရုံ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက် သည်။ သူဦးထုပ်မှ ငွော်ဆိပ်သည် အလင်းရောင်တွင် တောက်ပလျက်ရှိသည်။ သူ၏ လည်ပင်းမှ သူရဲဘော်တံဆိပ်သည် ဝင့်ကြားထည်ဝါလှသည်။ သူသည် သားရေ ဂရိတ်ကုတ်ကြီးကိုဝတ်ထားပြီး လေထီးဆင်း ဘွတ်ဖိနပ်ကို စီးထားသည်။ တံခါးဝတ္ထ် သူရပ်လိုက်ပြီး စီးကရက်တစ်လိပ်ကို စီးညီသည်။ ထိုနောက် ခေါင်းလောင်းကလေးကို လက်ညီးဖြင့်တောက်လိုက်သည်။ ခေါင်းလောင်းသံ ချောက်ချားစွာ ထွက်ပေါ်လာသည်။

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၃၁

‘ဒီခေါင်းလောင်းတွေ မြည်တာ ရှိသလား’

‘ရှိပါတယ်၊ အလောင်းတွေ တောင့်သွားတဲ့ အခါမှာ ခြေတွေ လက်တွေ က အလိုလို လူပ်ရှားတတ်ကြတယ်၊ ဗိုလ်မှူးမေးတာက သေရာကနေ ပြန်ရှင် လာတာ မျိုးရှိသလား ဆိုရင်လဲ ရှိပါတယ်၊ အသက် ဆယ့်နှစ်နှစ်လောက် ရှိတဲ့မိန်းကလေး တစ်ယောက် ပြန်ပြီး ရှင်လာဖူးတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ အသက် လေးဆယ်လောက်ရှိတဲ့ လူတြိုးတစ်ယောက်ပေါ့၊ နှစ်ယောက်စလုံး သေပြီလို့ ဆိုပြီးမှ ပြန်ရှင်လာကြတာပဲ၊ အဲဒီအတွက်လဲ ဒီအသုံး ရုံတွေကို ထားကြတာပဲ’

‘ခင်ဗျားတို့ စစ္စလီတွေဟာ သေတဲ့နေရာမှာတော့ အတော် အချုံကြတာပဲ’

‘ကျူပ်တို့က အရှင်လတ်လတ် မော်မြှုပ်တာမျိုးတော့ မဖြစ်ချင်ကြဘူး’

ကာတာသည် အလောင်းပြင်သည့် အခန်းတွင်းဝယ် ရှိအောက် မြိုကာ ထိုင်လျက် တံခါးကြားမှ နေ၍ အပြင်သို့ ချောင်းကြည့်လျက်ရှိသည်။ ဂျာမန်စစ်သားနှစ်ယောက်သည် လူနာတင်စင်ကို စားပွဲတစ်လုံးပေါ်တွင် တင်လိုက်သည်။ တပ်ကြပ်ကြီး ရှုက်ဖာ၏ အလောင်းပေါ်တွင် ခြုံလွမ်းထားသော စောင်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ အလောင်းကောင်၏ မျက်နှာတွင် သွေးများ စွန်းထင်း လျက်ရှိသည်။ မျက်လုံးကြီးနှစ်လုံးက ပြူးကြောင်လျက်ရှိသည်။ မီာာရာက ရှုက်ဖာ၏ မျက်လုံးများကို ပိတ်လိုက်သည်။

‘တပ်ကြပ်ကြီး ရှုက်ဖာက လူကောင်းတစ်ယောက်ပဲ၊ သူကိုသတ်သွားတဲ့ လူကို လက်ခံထားတဲ့လူဟာ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် မသက်သာဘူးဆိုတာ ကျူပ်အနေနဲ့ ပြောနေစရာ မလိုဘူး’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။

မီာာရာက... .

‘သူကို ကျူပ် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ ဗိုလ်မှူး’

‘သူကို ဆေးကြောသုတ်သင်ပြီး အဂ္ဂရိရွှေ့တို့ ဌာနချုပ်ကို ပို့ပေးပါ’

မီာာရာသည် ရှုက်ဖာကို စောင်ဖွင့် ပြန်လွမ်းခြုံလိုက်သည်။

‘ကနော်မှာပဲ အဂ္ဂရိရွှေ့တို့ကို အလောင်းတစ်ခု ပို့စရာ ရှိနေတယ်၊ ဟောဒီအလောင်းပဲ’

မီာာရာသည် အလောင်းဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး တံခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်။ အဘိုးကြီး၏ အလောင်းကို ကိုးနစ်မြင်သာအောင် မှန်အိမ်ကို မြောက်ပြ

၃၂

နတ်နှစ်

လိုက်သည်။ ကြောင်အိမ်၏ နောက်ဖက် အမောင်ထဲတွင် ကာတာသည် ရိုအေနှင့်ပူးကပ်ကာ ရှိနေသည်။ ရိုအက သူကို တင်းကျပ်စွာ သိုင်းဖက်ထားသည်။

‘တပ်ကြပ်ကြီး ရှုက်ဖာကိုလည်း တစ်ခါတည်း ကျပ်ယူသွားမယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခွင့်ပြုလက်မှတ်တော့ လိုလိမ့်မယ် ပိုလ်များ၊ ကနော်အဖို့မှာ လမ်းတွေအားလုံးမှာ ပိုလ်များရဲ့လူတွေ လှပ်ရှားနေမှာ သေချာတယ်’

မီာရာက ဆက်ပြောသည်။

ထိုနောက် သူသည် ကိုးနစ်၏ နောက်မှနေ၍ အပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။ အမောင်ထဲတွင် ကာတာ ကျန်ရစ်သည်။ အဆုပ်မှ ဒက်ရာက နာကျင် လှသည်။ ‘ငါတော့ ဒီတောင်က ကျော်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး’ ဟု ကာတာ တွေးမိသည်။ သူ၏ ဘေးမှ မိန်းကလေးကိုတအားဖက်ထားမိသည်။ ထိုအခါ သူမ၏ နှုံးညွှေသော အထိအတွေ့များကို ခံစားရသည်။ သူမ၏ အသားဆိုင်များက သူကို တင်းအိစ္စာ ဖိကပ်လျက်ရှိသည်။

ဒက်ရာက နာကျင်လှသဖြင့် သူ ညည်းမိသည်။ ထိုအခါ မိန်းကလေးက သူပါးစပ်ကို သူမ၏ နှုံးညွှေခိုင်းစုံနှင့်ဖိကပ်ထားလိုက်သည်။ သူမ၏ လက်များ ကလည်း သူကို ပွဲတ်သပ်လျက်ရှိချေသည်။

အတန်ကြောသောအခါ မိန်းကလေးသည် တံခါးကို သတိနှင့် ဖွင့်ပြီး နောက် သူကို အပြင်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။

ဝင်းအတွင်းမှ ကားများထွက်သွားသံကြားရသည်။ လက်ထဲတွင်စာရွက် တစ်ရွက်ကိုင်ကာ မီာရာ ရောက်ရှိလာသည်။

‘ပိုလ်များကိုးနစ်ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ထိုးထားတယ်၊ အဂ္ဂရိရှင်တိုကို သွားတဲ့ လမ်းတစ်လျှောက်မှာတော့ ဘာမှ ပူစရာ မရှိတော့ဘူး ရင့်တ်သဘော ပေါ်ကို ပိုလ်များ ချောချောမောမော ရောက်သွားမှာပဲ’

‘ဘယ်လိုလုပ်ပြီးရောက်မှာလဲ’

‘လျှို့ဝှက်ခန်းမပါတဲ့မသာကားမျိုးကို ကျပ် ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး၊ ပိုလ်များက အောက်ဖက်က ပက်လက်ကလေး လိုက်သွားရမယ်၊ ပိုလ်များရဲ့ အပေါ်မှာက ခေါင်းနှစ်ခေါင်း ရှိနေမယ်၊ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုမှ မန်စေရဘူး၊ စိတ်ချုပါ၊ ဒီမယ ပိုလ်များ၊ ကျပ်နဲ့သာ ပေါင်းစပ်းပါ၊ ဘယ်တော့မှ မသေစေရဘူး’

သူက ပြီးဖြည်းဖြည်း ပြောသည်။

[၃]

ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး အဲလဘတ် ကက်ဆယ်ရင်းကို တင်ဆောင်ကာ
ရောမမြို့မှ ပုံသန်း လာသော ဂျေယူ ၅၂ လေယာဉ်သည် နံနက် ကိုးနာရီ
အချိန်တွင် ပါလာမြို့မြို့၊ အပြင်ဘက်ရှိ ပွန်တာရေဆီ ရွာမန် လေတပ်စခန်းတွင်
ဆင်းသက်သည်။ နောက် တစ်နာရီခန့်အကြာတွင် သူသည် ပွန်တိပါလီဂရိုနို
အန်းး ဗစ်နီဒစ်တင် ကျောင်းတိုက်တွင် တည်ရှိသော ရွာမန်တပ်မတော်ဌာနချုပ်
ပိုလ်ချုပ်ကားဝေါးလသာ၏ အခန်းတွင် ကော်ဖိသောက်လျှက်ရှိသည်။

‘လှုတယ်’

ကက်ဆယ်ရင်းက ရှုံးမျှော်ခင်းကို ညွှန်ပြလျက်။

‘သိပ်လှုတယ်၊ ကော်ဖိကလဲ ကောင်းတယ်’

‘ရေမြန်မိချာ’

ဝေါးလသာက နောက်တစ်ခွက်ထပ်ငဲ့ပေးသည်။

‘ကျွန်ုတော်တို့ဆီမှာ အခုအချိန်ထိ ပစ္စည်းကောင်းကောင်း လေးတွေ
ရှိနေ တုန်းပဲ’

‘အလာတုန်းက မြို့ထဲကို မနည်း ဖြတ်ရတယ်၊ ကားမောင်းလို့မရဘူး၊
နေရာတိုင်းလောက်မှာပဲ ဘာသာရေး လှည့်လည်ပဲတွေ ရှိနေတယ်’

‘ဘာသာရေး ရက်သတ္တပတ်ပဲဆိုပါတော့၊ ၂၄ နာရီလုံး ကျင်းပနေ

၃၄

နတ္ထံ

ကြတာပဲ၊ လုပ်ငန်းကိစ္စတွေ အားလုံး ရပ်ထားကြတယ်၊ အင်မတန်
ဘာသာတရား ကိုင်းရှိုင်းတဲ့သူတွေပဲ’

ကက်ဆယ်ရှင်းက . . .

‘ဟုတ်တယ်၊ နောက်ပြီးတော့ တစ်နေရာမှာ ထူးဆန်းတာတစ်ခု ကျူပ်
တွေရသေးတယ်၊ မယ်တော်မာရီရဲ့ ရင်ဘတ်မှာ ဓားမြှောင်တစ်ချောင်း စိုက်
နေတယ်’

‘စစ္စလီပုံစံပဲ၊ သေခြားတရား အယူဝါဒက နေရာတိုင်းပါပဲ’
ဝေါလသာက ပြန်ပြောသည်။

ကက်ဆယ်ရှင်းသည် ကော်ဖီပန်းကန်ကို ချထားလိုက်ပြီးနောက်. . .

‘ကောင်းပြီ၊ ကျူပ်ဘာလုပ်ရမလဲ’

‘ကနေ့ မနက်မှာ လူရှုစ်ယောက်ရှိတယ်၊ အားလုံး ‘အိုင်းရှင်းခရောစ်’ ဘွဲ့
တံဆိပ်ရတယ်၊ ပထမဆင့်၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စိတ်ဝင်စားတဲ့ လူနှုစ်ယောက်က
လွှဲရင်ပေါ့’

‘ကြည့်ရအောင်’

ဝေါလသာက တံခါးကို ဖွင့်လိုက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးကို အပြင်ဘက်
ကျောက်ရင်ပြင်ပေါ်သို့ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ကျောက်တိုင်နှစ်ခုကြားတွင်
သံစကာတန်းရှိသည်။ အောက်ဘက် ရင်ပြင်ထဲတွင် လူရှုစ်ယောက် တန်းစီလျက်
ရှိသည်။

‘ဟိုးဘက် အစွန်ဆုံးက ကိုးနစ်ပဲ၊ သူ့ဘေးက တပ်ရင်းတပ်ကြပ်ကြီး
ဘရန်’

‘နိုက်ကရေ့ ဘွဲ့တံဆိပ် ယူမယ့်လူလား’

‘ကိုးနစ်က သူကို တတိယ အကြိမ်တင်ပြတာပဲ’

ကက်ဆယ်ရှင်း ခေါင်းညီတဲ့လိုက်ပြီး . . .

‘ဟုတ်လား၊ ဒါဖြင့် သွားစို့’

+ + +

ဗိုလ်မှူး မက်ကိုးနစ်သည် နှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်များ ရှိသေး
သော်လည်း ဆယ်နှစ်လောက် ပိုကြီးနေသည်ဟု ထင်ရသည်။ သူသည် ပိုလန်း

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၃၂

ပြင်သစ်နှင့် ဟော်လန် နိုင်ငံတို့တွင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အသစ် ဖွဲ့စည်းသော အမှတ်(၂၁) နာရီ လေထိးတပ်ရင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရပြီး၊ ၁၉၄၅- ခုနှစ်တွင် ဂရိကျွန်း၊ မယ်လာမီလေဆိပ်သို့ လေထိးဖြင့် ဆင်းသက်ခဲ့သည်။ ယင်းတိုက်ပွဲတွင် ကိုးနစ် ပြင်းထန်စွာ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရုရှားတွင် ဆောင်းရာသီ စစ်ပွဲဆင်နဲ့ရသည်။ နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ဆင်နဲ့ရသည်။ သူ၏ အစွမ်းအစကိုပြခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာ ရွှေ့တံဆိပ်က တိုက်ပွဲငါးခု တွင် ဒဏ်ရာငါးကြိမ်ရရှိခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

လေထိးတပ်ဖွဲ့၏ ရွှေ့နှင့်ငွေ့ လင်းယဉ်နံပါတ် လက်ပဲဘက်ရင်ဘတ် အိုင်းယင်းကရော့စ် ဘွဲ့တံဆိပ် အနီးတွင် ချိတ်ဆွဲထားသည်။ သူ၏ လည်ပင်းတွင် ကား ဝက်သစ်ချောက်နှင့် နိုက်ကရော့စ် ဘွဲ့တံဆိပ်က ဝင့်ကြေားလျက်ရှိသည်။

သူသည် အစွန်ဆုံးတွင် ရပ်လျက် ‘ဓား’ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို လက်ခံရန် စောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသည်။ သူ၏ အမှုအယာက တည်ပြုမြှုပ်လှသည်။

‘ရှုံးချေ နောက်ဆုံးမှာတော့ အောင်ပန်း ဆင်ရတာပဲ မဟုတ်လား’

သူဘေးမှ တပ်ရင်းတပ်ကြပ်ကြီး ဘရန်းကို လေသံဖြင့်ပြောလိုက်သည်။

‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဗိုလ်မှူး’

ဘရန်းက ပြန်ကြေားသည်။

တပ်ကြပ်ကြီး ဘရန်းသည် ထမင်းဆိုင်ရှင်၏ သားဖြစ်သည်။ လူပုံသေး-သေးပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့လုံး အရပ်အနားမရှိဘဲ တောင်တက်နိုင်သည်။ သူနှင့် ကိုးနစ် လက်တွဲခဲ့သည်မှာ နှစ်နှစ်ကျော်ပြီ ဖြစ်သည်။

ကျောက်လျေားထံ့များဆီမှ စစ်ဖိန်ပ်သံများကြေား၍ ကြည့်လိုက်သော အခါ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး ကက်ဆယ်ရင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ် ဝါးလသာကို တွေ့ရှိရသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်က ‘သတီ’ ဟု အော်လိုက်သည်။

ဘွဲ့တံဆိပ်ချီးမြှင့် သည့် အခမ်းအနားက နှစ်လိုဖွယ်ရာ ကောင်းလှ သည်။ အကြောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသည် အထူးပင် စိတ်ကြည်သာရွင်လန်း နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူသည် ဘွဲ့တံဆိပ် ချီးမြှင့်ခံရသူ တော်းစိကို လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ပြီး အမှာစကား ပြောကြေားသည်။ ဘွဲ့တံဆိပ်ချီးမြှင့် ခံရသူများအားလုံး ပိုတိဖြစ်နေကြသည်။ အကြောင်းမှာ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသည် တောင်ဘက် စစ်မျက်နှာ၏ စစ်သေနာပတ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်သော ကြောင့်ပင်။ သူသည် ဒုတိယ ကမ္မာစစ်ကြီး အတွင်း ဟိုဘက်သည်ဘက်မှ အကောင်းဆုံး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး လေးငါး၊

၃၆

နတ်နှစ်

ခြောက်ယောက်တွင် တစ်ယောက်အပါအဝင် ဖြစ်ချေသည်။

‘ကိုယ့်လူကြီး ဘရန့်၊ ကိုယ်တကယ်ဝမ်းသာပါတယ်၊ ကိုယ့်လူကို ကိုယ်
အခုပြောနေတာ စစ်သားတစ်ယောက်က စစ်သား တစ်ယောက်ကို ပြောနေ
တာပဲ’

ဘရန့်မှာ မနေတတ် မထိုင်တတ်ရှိတော့သည်။ ကိုးနှစ်ကမူ ပြီးလိုက်
သည်။ လူတွေကို ဘယ်လို ကိုင်တွယ်ရမည်ကို ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး ကောင်းကောင်း
သိသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် ကိုးနှစ်၏ ရွှေ့သို့ ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး ရောက်ရှိလာသည်။

‘ပိုလ်မှူးကို ကျူပ်ဘယ်လိုပြောရမလဲ၊ မောင်ရင်ဟာ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်တဲ့
ဓားဘွဲ့ကို တိထွင်စီစဉ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဆယ့်သုံးယောက်မြောက် လက်ခံရရှိတဲ့
လူပဲ၊ အမှန်အတိုင်းပြောရရင် မောင်ရင့်ကို အမိပတိကြီးကိုယ်တိုင် ဘွဲ့တံဆိပ်
ချိုးမြှင့်ဖို့ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ အခုအချိန်က အထူးကာလကြီး ဖြစ်နေတယ်၊ ကျူပ် ပြော
နိုင်တာကတော့ မောင်ရင့်ကို ဓားတံဆိပ် ချိုးမြှင့်ခွင့် ရတဲ့အတွက် အင်မတန်
ဂုဏ်ယူတယ်ဆိုတာပဲ’

ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသည် ကိုးနှစ်၏ ပခုံးနှစ်ဘက်ကို ခေတ္တမျှ ဆုံးကိုင်ထား
သည်။ ထို့နောက် တအားပင်သိုင်းဖက်လိုက်သည်။

+ + +

ထို့နောက် ဝေါ်လသာ၏ ရုံးခန်းတွင် နေ့လည်စာ မစားမီ ကော့ည်က
သောက်ရင်း ကက်ဆယ်ရင်းက ပြောလိုက်သည်။

‘တကယ်တော်တဲ့ သူငယ်ကလေးပဲ’

‘အမှန်ပါပဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

ဝေါ်လသာက ထောက်ခံသည်။

‘ကြော်နှိမ်ရှိတယ်၊ သိကွာရှိတယ်၊ မြင့်မြတ်တယ်၊ စစ်သားကောင်းတစ်-
ယောက်ပဲ၊ နာဇူးတပ်သားတစ်ယောက်ဟာ ဒီအတိုင်းပဲ ဖြစ်ရမယ်၊ သူကိုခေါ်ပါ
သူနဲ့ စကားပြောကြရအောင်’

ဝေါ်လသာက စားပွဲပေါ်ရှိ လူခေါ်ခေါင်းလောင်းကို နှိမ်လိုက်သည်။
ကိုယ် ရဲတော် တစ်ယောက်ဝင်လာသည်။

‘ပိုလ်မှူးကိုးနှစ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၃၇

ဝေါလသာက ပြောလိုက်သည်။

ကိုယ်ရံတော် ပြန်ထွက်သွားသည်။ ကိုးနစ် ဝင်ရောက်လာသည်။ စားပွဲ
ထိပ်တွင် သူရပ်လိုက်သည်။ ခြေစုံ ရိုက်သည်။ ထိုနောက် သူ၏လက်တစ်ဖက်ကို
ဦးထုပ်ဆီသို့ မြှင့်တင်လိုက်ပြီး စစ်တပ်သဘော အလေးပြုသည်။

‘ကုလားထိုင်တစ်လုံး ဆွဲထိုင်ပါ ဟိုလ်မျှူး’

‘ဟိုလ်ချုပ်မျှူးကြီးက ပြောလိုက်သည်။

သူတို့ပြောသည့် အတိုင်း ကိုးနစ်ပြုလုပ်သည်။ ကက်ဆယ်ရှင်းသည်
နံရပ်ရှိ စစ်လီကျွန်းမြေပုံကြီးကို လှည့်ကြည့်လျက် . . .

‘ဟိုလ်မျှူးပြောင်းမိန့်တင်ထားတယ်လို့ သိရတယ်’

‘မှန်ပါတယ် ဟိုလ်ချုပ်မျှူးကြီး’

‘အဲဒါ ခွင့်မပြုဘူး’

‘ဘာကြောင့်ဆိုတာ ကျွန်းတော် မေးနိုင်ပါသလား’

‘ရှုရှုးနိုင်ငံမှာ ဟိုလ်မျှူးနောက်ဆုံးဆင်နဲ့ခဲ့ရတဲ့ တိုက်ပွဲ အပြီးမှာ ဟိုလ်မျှူး
ရဲ့ ဦးခေါင်းခွဲထဲမှာ ငွေပြားထည့်ပေးရတယ်၊ အဲဒီဒက်ရာကြောင့် ဟိုလ်မျှူးဟာ
နောက် နောင်မှာ လေယာဉ်ပေါ်ကနေ ခုန်ချဖို့ မသင့်လျှော်တော့ဘူး၊ ဒါပေမဲ့
ဒါက အကြောင်းမဟုတ်သေးဘူး၊ အရေးကြီးတာက စစ်လီကျွန်းမှာ ဟိုလ်မျှူးရဲ့
တာဝန်က သိပ်ပြီး အရေးကြီးနေတယ်’

‘အလယ်ရှိုးမတစ်လျှောက်၊ အထူးသဖြင့် ကမ္မာရာတာဒေသမှာ
ပြောက်ကျား လူပ်ရှားမှုတွေ သိပ်ပြီးများနေတယ်၊ ဒီပြောက်ကျားတွေရဲ့ ပြဿနာ
ဟာ ရန်သူက ထိုးစစ်ကြီး ဆင်လာတဲ့အခါ ကျေပ်တို့ အတွက် သိပ်ပြီး အရေးကြီး
တယ်’

ဟိုလ်ချုပ်ဝေါလသာက ရှင်းပြသည်။

‘ရန်သူတွေဟာ ဆာဒီးနီးယားကို အလျင်တိုက်ကြလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်းတော်
ထင်ပါတယ် ဟိုလ်ချုပ်’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။

ဝေါလသာက . . .

‘ဟိုလ်မျှူးပြောတာ မှားတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဘာလင်ဌာနချုပ်က
ဒီအတိုင်းပဲ ယုံကြည့်နေကြတယ်၊ အမိပတီကြီး ကိုယ်တိုင်ပဲပေါ့’

ကက်ဆယ်ရှင်းက . . .

‘လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပတ်သုံးပတ်က စပိန်ကမ်းခြေမှာ ပြီတိသူ ဆက်သား တစ်ယောက်ရဲ့၊ အလောင်းကိုတွေ့ရတယ်၊ ပြီတိသူ ရေတပ်က ဗိုလ်များ တစ်ယောက်ပဲ၊ သူကိုယ်ပေါ်မှာ တူနစ်ရှားမှာရှိတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အလက်အန္တား ဆီကို ပေးဖို့ စာတွေပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ လေ့အုပ်လူးဝစ် မောင့်ဘက်တန် ကနေ မြေထဲပင်လယ် ပြီတိသူ ရေတပ်ပိုလ်ချုပ်ကြီး ကမ်နင်ဂမ်ဆီကို ပေးတဲ့ စာလဲပါတယ်။ ဒီစာတွေရဲ့ သဘော အကျဉ်းချုပ်ကတော့ မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့များ ရဲ့ ထိုးစစ်ရည်မှန်းချက်ဟာ ဆားဒီးနီးယားနဲ့ ဂရိတ်တို့ပဲ ဖြစ်ကြတယ်၊ စစ်လီကျွန်း ကို တိုက်ခိုက်ရေးဟာ လမ်းလွှာတိုက်ခိုက်ရေးပဲ ဖြစ်တယ်’

ပကတိ တိတ်ဆီတ်သွားသည်။

‘ဗိုလ်များရဲ့ သဘောထားကို ပြောစမ်းပါ၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပါ’

ဝေါးလသာက ပြောလိုက်သည်။

ကိုးနစ် ပခုံးတွန်လိုက်ပြီး . . .

‘ကျွန်တော် ဘာပြောနိုင်မှာလဲ ဗိုလ်ချုပ်၊ သမိုင်းတစ်လျှောက်မှာရော၊ ကနေ့ ကာလမှာရော ရုံဖန်ရုံခါမှာ အုံဉာဏ်ရှာတွေဟာ ဖြစ်တတ်ကြတာပဲ၊ သူကိုယ်ပေါ်မှာ ပါလာတဲ့ စာတွေကို ကျွန်တော်တို့ လူတွေတွေ့ရအောင် စပိန်ကမ်းခြေကို ဒီအင်လိုပိုလ်များ မော်လာတာဟာလဲ တကယ်တော့ အုံဉာဏ်တစ်ခုပဲပေါ့’

‘ခြုံပြီးပြောရရင် ဒီအုံဉာဏ်တွေကို ဗိုလ်များ မယုံဘူး မဟုတ်လား’

ကက်ဆယ်ရင်းက မေးသည်။

‘ရွှေးသရော အခါက . . . ဆိုတဲ့ ပုံပြင်တွေကို မဖတ်တော့တဲ့ နောက်ပိုင်းပဲ ဆိုပါတော့ ဗိုလ်ချုပ်များကြီး’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒီမှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဗိုလ်များရဲ့ သဘောထားကို ပြောစမ်းပါ’

ကက်ဆယ်ရင်းက တောင်းဆိုလိုက်သည်။

ကိုးနစ် ထိုင်ရာမှ ထပြီး မြေပုံကြီး ဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။

‘ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောရရင် အရေးကြီးတဲ့ အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ရှိပါတယ်။ တစ်ဖွဲ့ကတော့ ခွဲရေး အဖွဲ့ပဲ၊ သူတို့ရဲ့ လိုလားချက်ကတော့ စစ်လီကျွန်းကို လုံးဝ လွှတ်လပ်ရေးပဲ၊ နောက်တစ်ဖွဲ့ကတော့ ကွန်မြှုန်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ ဘာလိုချင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ အားလုံးသိကြပါတယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၃၈

‘ပိုလ်ချုပ် ဝေါ်လသာက မာစီးယားလှပ်ရှားမှုအကြောင်းပြောပါတယ်။ သူတို့ကို တိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့၊ တစ်ဖွဲ့ အဖြစ် ယူဆနိုင်မလား’
ကက်ဆယ်ရှင်းက မေးသည်။

‘ယူဆနိုင်ပါတယ်၊ သူတို့ဟာ နောက်ကွယ်မှာရှိတဲ့ တကယ့် အင်အားဂဲပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သူတို့ဟာ စစ်လီ သက်သက်ပဲ၊ အီတလီနဲ့ မူဆိုလိုနိုင်ဟာ သူတို့အတွက် ဘာမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး’

‘ထိုးစစ်ကြီး ဆင်လာရင် သူတို့ တိုက်မလား’
ကိုးနှစ်က ခေါင်းညိတ်လျက် . . .

‘သူတို့ တိုက်ကြလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်၊ သူတို့အားလုံး တိုက်ကြမှာပဲ၊ ကျွန်တော်တို့ စိုးရိုမ်ရမှာက အီတလီတပ်မတော်ပဲ’

‘ဒီလိုပဲ ထင်သလား’

ကက်ဆယ်ရှင်းက မေးသည်။

ကိုးနှစ် သက်ပြင်းရှုည်ကြီးချုလိုက်ပြီးနောက် . . .

‘ပိုလ်ချုပ်များကြီးခင်ဗျား . . . ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ အီတလီပြည်သူတွေဟာ မူဆိုလိုနိုင်နဲ့ ဒီစစ်ကြီးအပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိကြတော့ပါဘူး’

ခေတ္တမျှ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အတန်ကြောမှ ကက်ဆယ်ရှင်း ပြီးလိုက် ပြီး . . .

‘တိကျမှုန်ကန်တဲ့ သုံးသပ်ချက်ပဲ၊ ကျွုပ်အနေနဲ့ ဘာမှ သဘောထား ကွဲလွှဲစရာမရှိဘူး၊ အဲဒီတော့ ပြောပါဦး . . . စစ်လီကျွန်းကို ထိုးစစ်ကြီး ဆင်လိမ့်မယ်လို့ ပိုလ်များ ယူဆသလား’

ကိုးနှစ်သည် ပါလာမိုး၏ တောင်ဘက် အဂ္ဂရီဂျင်တို့သို့ သွားသော လမ်းမကြီးကို လက်ညွိးဖြင့် ဆွဲပြီး . . .

‘ဒီလမ်းဟာ စစ်လီကျွန်းရဲ့၊ အသက်သွေးကြောလမ်းမကြီးပဲ၊ ကမွဲရာတာဒေသကို ဖြတ်သွားတယ်၊ ဒီကျွန်းပေါ်မှာတော့ အရိုင်းဆုံးနဲ့ အကြမ်းတမ်းဆုံးဒေသပဲ၊ ဒီဒေသမှာ ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ လူပ်ရှားမူဟာလဲ အတော်ကလေး များပြားတယ်၊ အထောက်တော်တွေဆီကရတဲ့ သတင်းအရ ဆိုရင် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပတ်သုံးပတ်လောက်က ဒီဒေသမှာ အမေရိကန် ထောက်-လှမ်းရေးသမားတွေ လေထိုးနဲ့ ဆင်း ခဲ့ကြတယ်၊ အခုအထိတော့ တစ်ယောက်မှ

၄၀

နတ်နှစ်

ကျွန်တော်တိုဖမ်းမမိသေးဘူး'

ကက်ဆယ်ရင်းက စားပွဲပေါ်မှာ ဖိုင်တစ်ခုကို ဆွဲယူကာ ဖွင့်လိုက်ပြီး

'ဒါပေမဲ့ ဒီလူကို တော့ ပိုလ်မှူးမိလုန်းပါး ဖြစ်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊
ပိုလ်မှူးကာတာ၊ ကိုင်ရှိမြို့မှာရှိတဲ့အထူးတိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့၊ အီတလီဌာနစိတ်
တာဝန်ခံ၊ ပိုလ်မှူး သူကို မိထားပြီးမှ ပိုလ်မှူးလက်ထဲကပဲ သူလွှတ် ထွက်သွားတာ
မဟုတ်လား'

'လေးစားပါတယ် ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော်ရဲ့တာဝန်က အရန်-
အင် အားအဖြစ် ကျောထောက် နောက် ခံပြုပေးဖို့ပဲ၊ အမိကတာဝန်က
ကပိန်းဖီးပေါ်လေ့နဲ့ ဂက်စတာပိုတွေရဲ့လက်ထဲမှာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ ရုရှားမှာ
တိုက်ခိုက်ရတဲ့ကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်တော်တပ်ရင်းမှာ အခုအခါ စုစုပေါင်း
လူသုံးဆယ့်ငါးယောက်ပဲရှိတယ်၊ အရာရှိဆိုလို့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း
ရှိတယ်'

'ကာတာ ကိစ္စကို ဘာလင်က နည်းနည်းမှ မကျေနှင်းဘူး၊ ဟင်းမလား
ကိုယ်တိုင် မကျေနှင်းဘူး၊ အဲဒီအတွက် သူအင်မတန် ယုံကြည်စိတ်ချုတဲ့ ထောက်-
လှန်းရေးသမား တစ်ယောက်ကို ပိုလ်မှူးနဲ့အတူ တာဝန်ယူဖို့ လွှတ်လိုက်တယ်'

'ဂက်စတာပိုပေါ့'

'မဟုတ်ဘူး၊ ဂက်စတာပိုထက် အရေးကြီးတယ်'

ဝေါ်လသာဘက် သို့ လှည့်လျက် 'ပိုလ်မှူးမေယာကို ခေါ်လိုက်ပါ'

အခန်းတွင်းသို့ ဝင်လာသူမှာ အရပ်ပုံပြုပြတ်ပြတ်၊ မျက်နှာပြားပြား၊
မျက်လုံးပြာပြာနှင့် ဖြစ်သည်။ သည်လိုပုံစံနှင့် လူမျိုးတွေကို ကိုးနစ် ချက်ချင်း
မှတ်မိလိုက်သည်။ ပုံလိပ်အရာရှိဟောင်းများဖြစ်သည်။ မြေအောက်လောကမှ
သူခိုးသူဝှက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသုံးဝင်သူများဖြစ်သည်။ သူသည် နာမီ
ယူနိုးဖောင်းကို ဝတ်ဆင်ထားပြီး သွေးဘွဲ့တံ့ဆိပ်ကို တပ်ဆင်ထားသည်။
ဤတံ့ဆိပ်မှာ ယခင်အစိုးရလက်ထက်က နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသမားများအတွက်
ပေးသော ဘွဲ့တံ့ဆိပ်ဖြစ်သည်။ နာမီတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အထူးတပ်မက်သော
ဘွဲ့တံ့ဆိပ်ဖြစ်သည်။ သူနှင့်ပတ်သက်ပြီး စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးအချက်
ကတော့ သူ၏အကြိုးလက် ဖျားမှ တံ့ဆိပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဟင်းမလား၏
ညာလက်ရုံးတပ်ဖွဲ့ဝင် အမှတ်သက်တပင်ဖြစ်သည်။

'ပိုလ်မှူး ဖရင့်မေယာ၊ ပိုလ်မှူးကိုးနစ်'

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၁

ဝေါလသာက မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ကက်ဆက်ရင်းမှာမူ ပြတင်း-
ပေါက်တွင်ရပ်ပြီး စီးကရက်သောက်နေသည်။

မေယာသည် ကိုးနစ်ကို ပုလိပ်မျက်လုံးဖြင့် ကြည့်ရှုသည်။ သမားရှိုးကျ
မဟုတ်သော နာჰိုဝင်တိစုံ၊ ဝက်သစ်ချုချက်နှင့် နိုက်ကရော့စ် သူရဲကောင်း
ဘွဲ့တံဆိပ်၊ ဓားတံဆိပ်။

‘တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ် ဗိုလ်မျှူး’

သူနှုတ်ဆက်သည်။

ကိုးနစ်က ကက်ဆက်ရင်းဘက်လျည့်လျက် . . .

‘အခက်အခဲတစ်ခုတော့ ရှိုလိမ့်မယ်နဲ့တူတယ် ဗိုလ်ချုပ်မျှူးကြီး၊ ဘယ်-
သူက ခေါင်းဆောင်ရမလဲ၊ ကျွန်တော်နဲ့ မေယာ ရာထူးချင်း အတူတူဖြစ်နေတယ်’
ကက်ဆက်ရင်းက . . .

‘ဘာမှ အခက်အခဲ မရှိပါဘူး၊ ဗိုလ်မျှူးကိုးနစ်တို့ နှစ်ယောက် ကိုယ့်
တာဝန်နဲ့ကိုယ် သီးခြား ထမ်းဆောင်ကြရမှာပဲ ဗိုလ်မျှူးကိုးနစ်က စစ်ရေးတာဝန်ကို
ထမ်းပြီး ဗိုလ်မျှူးမေယာက နိုင်ငံရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ပါလိမ့်မယ်’

‘ကျွန်တော်ဘက်ကတော့ ဘာမှ ပြဿနာမရှိပါဘူး ဗိုလ်ချုပ်မျှူးကြီး’

မေယာက ပြောသည်။

‘ကောင်းတယ်’

ကက်ဆက်ရင်းက ပြီးလိုက်ပြီး . . .

‘အဲ . . . ဒီတော့ ဗိုလ်မျှူးသွားနိုင်ပါပြီ၊ ဗိုလ်မျှူးကိုးနစ်နဲ့ ကျူပ်တို့
ပြောစရာလေးတွေ ရှိသေးတယ်’

မေယာ ခြစ်ရှိက်လိုက်သည်။ ထို့နောက် လက်ကို ဆန့်တန်းကာ
‘ဟေး ဟစ်တလာ’ ဟု ကြွေးကြော်ပြီး ထွက်ခွာသွားသည်။

မေယာ ထွက်သွားသောအခါ ကက်ဆက်ရင်းက . . .

‘ဗိုလ်မျှူးဘာပြောမယ်ဆိုတာ ကျူပ်သိတယ်၊ ဗိုလ်မျှူးမှန်ပါတယ်၊
ဗိုလ်မျှူးမှာ အခက်အခဲ အများကြီးဖြစ်မယ်’

‘ဘယ်လိုမှ အလုပ်လုပ်လို့ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပါပဲ ဗိုလ်ချုပ်မျှူးကြီး၊
ကျွန်တော်မှာ ရာထူးအရ အခွင့်အာဏာ မရှိဘူး၊ အဲဒီတော့ ဒီလူအနေနဲ့
စွက်ဖက်ချင်သလို စွက်ဖက်နေတော့မှာပဲ’

ကိုးနစ် ဒေါသဖြစ်နေသည်။ မဖုံးဖိနိုင်ရှိသည်။

၄၂

နတ်နှစ်

‘ဒီနေရာမှာ အဆင့်အတန်းကလဲ ဘာမှ ဒါလောက်မတတ်နိုင်ပါဘူး၊
သူက ဟင်းမလားရဲ့ လက်ရင်းလူတစ်ယောက်ဆိုတော့ ကျူပ်လို လူတစ်ယောက်
အပေါ်မှာတောင် လွှမ်းမှုးနိုင်တာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ လက်ရှိအခြေအနေအရ ပိုလ်မှူးနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ကျူပ်တတ်နိုင်သမျှတော့ လုပ်ပေးထားပါတယ်’

ကက်ဆယ်ရင်းက ဝေါလသာကို ခေါင်းညိုတ်ပြုလိုက်သည်။ ဝေါလသာက
ကိုးနှစ်ကို စာအိပ်တစ်အိပ်ပေးသည်။ ကိုးနှစ်က စာအိတ်ကို ဖွင့်မည်ရှိစဉ်
ကက်ဆယ်ရင်းက . . .

‘နောက်မှ ဖွင့်ပါ၊ ပိုလ်မှူးကံကောင်းပါစေ’

‘လေးစားပါတယ် ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး . . . လေးစားပါတယ် ပိုလ်ချုပ်’

ကိုးနှစ် အလေးပြုပြီးထွက်သွားသည်။

+ + +

ဖရန်းမေယာသည် ခန်းမဆောင်ထဲတွင် မတတ်ရပ်လျက်ရှိသည်။
ကိုးနှစ်ကို စောင့် ဆိုင်းရင်း သတင်းစာဖတ်ဟန်ဆောင်နေသည်။

သူသည် ပိုလ်မှူးကိုးနှစ်ကို မြင်မြင်ချင်းပင် သဘောမကျရှိသည်။ သူ၏
သဘောမကျပုံးက ကိုးနှစ်၏ စစ်ရေးထူးချွန်မှုများကို သာမန်မနာလိုပုံမျိုးထက်
လွန်ကဲသည်။ အဖြစ်မှုန်က များစွာမှုပင် နက်ရှိင်းလှသည်။ ကိုးနှစ်က
အမျိုးကောင်းသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ လေတပ်ပိုလ်ချုပ်တစ်ဦး၏ သားဖြစ်သည်။
မေယာက ဟမ်းဘတ်မြို့မှ ဖိန်ပျော်သမားတစ်ဦး၏ တတိယသားဖြစ်သည်။
သူသည် ပထမကမ္မာစစ် ကြီးအတွင်းက ကတုတ်ကျင်းများအတွင်း နေခဲ့ရသည်။
၁၉၂၀- ခုနှစ်ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တခြားသော ပြည်သူ့ပြည်သားများနှင့်အတူ
ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဟတ်တလာပေါ်ထွက်လာသောအခါ
ပြည်သူအများ အားတက်ကြသည်။ မေယာသည် ဟမ်းဘတ်မြို့တွင် ပထမဆုံး
ပါတီဝင်ခဲ့သူများတွင် ပါဝင်သည်။ အဓိပတိကြီး ကိုယ်တိုင်ပင် သူ့ကို သွေးဘွဲ့
တံဆိပ် နှင့်အပ်ခဲ့သည်။ သူတို့ သူများတွေထက် မြင့်မြတ်သည်ဟု
ယူဆသည်။ ကိုးနှစ်တို့၏ ကမ္မာကို သင်ခန်းစာပေးရမည်။

သူအနီးသို့ ကိုးနှစ် ရောက်ရှိလာသောအခါ. . .

‘ဟော. . . ပိုလ်မှူးပါလား၊ ပိုလ်မှူးနဲ့ အရေးတကြီးဆွေးနွေးစရာတွေ

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၃

ရှိတယ်။ ဥပမာ ကာတာကိစ္စဆိုပါတော့’

‘ဒီကိစ္စက ကျူပ်ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး၊ ငက်စတာပိုကိစ္စပဲ၊ ကျူပ်က အထောက်အကူဗေးရတဲ့လူပဲ’

ကိုးနှစ်က လက်အိတ်ကိစ္စတ်ရင်း ပြောလိုက်သည်။

မေယာက . . .

‘တန်ဘိုးရှိတဲ့ စစ်မြေပြင် အရာရှိတစ်ယောက် အသတ်ခံရတယ်၊ ကာတာ လွှတ်ထွက်သွားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဗယ်လိုနာက လူတွေကို ပိုလ်မှူး မဖမ်းဘူး၊ လက်စားချေတာ ဘာမှ မရှိဘူး’

‘ကျူပ်က စစ်သားတစ်ယောက်ပဲ၊ နွားသတ်သမားမဟုတ်ဘူး၊ ကျူပ် ပြောတာကို သဘောမပေါက်ရင် ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီးနဲ့ ဆွေးနွေးနိုင်တယ်’

ကိုးနှစ်က ပြောလိုက်သည်။

‘ကျူပ်ကိုလဲနားမလည်နိုင်တဲ့ လူတွေအများကြီးရှိလိမ့်မယ်၊ နာဇီအရာရှိတစ်ယောက်က ဒီလိုစကားမျိုးပြောတာကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဟင်းမလား အနေနဲ့ အင်မတန် စိတ်ဝင်စားလိမ့်မယ်’

‘အဲဒီလိုဆိုရင် ပိုလ်မှူး သူနဲ့ ဆွေးနွေးပေါ့၊ ဒီလိုဆွေးနွေးလိမ့်မယ်လိုလဲ ကျူပ်မျှော်လင့်ပြီးသားပဲ’

ယင်းသို့ပြောပြီး ကိုးနှစ်ထွက်သွားသည်။ လျှော်စားထိမှဆင်းပြီး သူအား စောင့်ဆိုင်းနေသော ဘရန်ရှိရာသို့ လျှောက်သွားသည်။ ဘရန်က ကားကို မောင်းထွက်ရန် အသင့်ရှိနေသည်။

+ + +

ပါလာမို့မြို့ဆီသို့ ဦးတည်ပြီး ကားကလေးကို မောင်းနှင်သွားစဉ်တွင် ကိုးနှစ် စီးကရက် တစ်လိပ်ကို မီးညီပြီးသောက်သည်။ ထို့နောက်. . .

‘ခဏရပ်လိုက်ပါ ရှုံး၊ ကိုယ်လမ်းလျှောက်ချင်တယ်’

ရှုံးဘရန်သည် ကားကို ပါလိုဂရိနိသံချိုင်းအဝတွင် ရပ်လိုက်သည်။ ကိုးနှစ် ကားပေါ်မှဆင်းပြီး ဝင်းတံခါးမှ ဝင်သွားသည်။ မညီညာသော ဆိုက်ပရ် ပင်ကလေးများအကြားတွင်လျှောက်သွားသည်။

ကျောက်ဖြူ။ သခ္မာ်းဂူကြီး တစ်ခုရွှေ့တွင် သူရပ်လိုက်သည်။ သခ္မာ်းဂူ

ရုတေသနအောင်

၄၄

နတ်နယ်

၏ အထက်တွင်ရှိသော ဆန်တာရှိအလီယာ ရုပ်တုကြီးကို သူမေ့ကြည့်သည်။ သူ၏ နောက်ဖက်သို့ ဘရန် ရောက်ရှိလာသည်။

‘ဟိုမှာ ဘာတွေဖြစ်ပျက်ခဲ့သလ’

ဘရန်က မေးလိုက်သည်။

‘အို... ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဟင်းမလားရဲ့ လက်ရင်းတပ်ဖွဲ့က မေယာ ဆိုတဲ့ ပိုလ်မှူးတစ်ယောက်ကို ကိုယ်နဲ့ တွဲပေးလိုက်တယ်၊ ဒီကိစ္စအတွက် ပိုလ်ချုပ်-မှူးကြီးလည်း စိတ်မကောင်းပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သူလည်း ဘာမှ မတတ်နိုင်ပါဘူး’

ထို့နောက် ကိုးနစ်သည် အကျိုးအိတ်ထဲမှ မီးခြစ်ကို နှိုက်လိုက်ရာ ကက်ဆယ်ရင်း ပေးလိုက်သော စာအိတ်ကြီး ထွက်ကျသည်။ ကိုးနစ်စီးကရက်ကို မီးညီနေစဉ်တွင် ဘရန်က စာအိတ်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။

‘ပိုလ်မှူး’

သူက စာအိပ်ကိုလှမ်းပေးသည်။

‘ကက်ဆယ်ရင်းနဲ့ ခွဲခွာခြင်း လက်ဆောင်ပဲ၊ ဖောက်လိုက်စမ်းပါ၊ ကိုယ့်ကို သူကိုယ်တိုင် မပြောရဲတဲ့ကိစ္စ ဘာများလဲလို့ ကြည့်ရအောင်’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။ ထို့နောက် ပင်လယ်ပြင်သို့ သူ ဝေးကြည့်နေသည်။ စာအိတ်ကို ဘရန် ဖွင့်ဖောက်နေသည်ကို သူသတိပြုမိသည်။ ဘရန်၏ မျက်နှာတွင် မယုံကြည့်နိုင်သော ဝမ်းမြောက်မှု ပေါ်လွင်လာသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ကိုးနစ် ချာကနဲ့ လှည့်လိုက်သည်။ ဘရန်၏မျက်နှာ ပြုးပြုးကြီး ရှိနေသည်။ သူက စာကို လှမ်းပေးရင်း ...

‘ပိုလ်မှူးကို ဒုတိယ ပိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ရာထူးတိုးပေးတဲ့ အမိန့်ပါ’

ကိုးနစ် အတန်ကြာမှု သူကို ဝေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ ထို့နောက် သူ၏ လက်ထဲမှ စာရွက်ကို ဆတ်ကနဲ့ ဆွဲယူလိုက်သည်။ အမိန့်စာထဲတွင်ပါသည့် ရုံးသုံးစကားများက အဓိက မဟုတ်ပါ။ အရေးကြီးသည်က ဘရန်၏ စကား မှန်သည်။ ကက်ဆယ်ရင်းက သူကို ရာထူးတိုးပေးလိုက် သည်။ သူက စာအိတ်ကို ကြည့်လိုက်သည်။ စာအိပ်ပေါ်မှုလိပ်စာကို အခုမှ မြင်တွေ့ရသည်၊ ဒုတိယ ပိုလ်မှူးကြီး ကိုးနစ် ဟဲ ရေးထားသည်။ ကက်ဆယ်ရင်းက သူပြောလိုက်သည့် စကားနှင့် ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ‘လက်ရှိ အခြေအနေအရ ပိုလ်မှူးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျေပ်တတ်နိုင်သမျှတော့ လုပ်ပေးထားပါတယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၂

ဘရန့်၏ ပခုံးကို သူပုတ်လိုက်ပြီး . . .

‘ရှုံးရေးအထိမ်းအမျတ်ပွဲကလေး ဆင်နွဲကြရအောင်’

ကားဆီသို့ လျှောက်သွားရင်း သူရယ်လိုက်ပြီး . . .

‘ဒီသတင်းကိုကြားရင် မေယာရဲ့ မျက်နှာ ဘယ်လိုဖြစ်သွားမယ်ဆိုတာ
ကိုယ်မြင်ချင်လိုက်တာ’

* * *

[၄]

နောက်လေးပတ် အကြာတွင် ဟယ်ရိကာတာကို သယ်ဆောင်လာသော ဂျစ်ကားကလေးသည် ဒါအယ်ကွတ် စံအီမဲတ် တံခါးမကြီး ရှေ့တွင် ဆိုက်ရပ်သည်။ ဟယ်ရိကာတာသည် လျေကားထစ်များကို ခပ်ဖြည်းဖြည်းတက်သွားသည်။

ဗိုလ်ကြီး ကူးဆက် စားပွဲတွင် ထိုင်နေရာမှ မေ့ကြည့်သည်။ ထို့နောက် ချက်ချင်းပင်ထပ်ပြီး . . .

‘လေးစားပါတယ် ဗိုလ်မှူး’

‘ကျော်ကို ချိန်းထားတယ်’

‘ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျား၊ ဗိုလ်မှူးရောက်နေတဲ့အကြောင်း ဗိုလ်ချော်ကြီးကို ကျွန်းတော်သွားပြောပါမယ်’

သူထွက်သွားသည်။ ကာတာလည်း အပြင်ဘက် သို့ထွက်ခဲ့သည်။ သည်နေရာတွင် ပထမအကြိမ် မိမိရပ်ခဲ့သည်မှာ ရက်သတ္တေခြောက်ပတ်များသာ ရှိသေးသည်။ သူရင်ဘတ်မှ ဒက်ရာ နာလာသည်။ ယင်းအတွက်ပင် သူသည် အိတ်ထဲမှ စီးကရက် ဗူးကို ထုတ်လိုက်သည်။ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ထုတ်ပြီး မီးညိုသည်။ ထို့နောက် အားရပါးရ နှိုက်ဖွာလိုက်သည်။

သူ၏နောက်ဖက်မှ သွက်လက်သော ခြေသံကို ကြားရသည်။ သူ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၅

လူည့်ကြည့်လိုက်သည်။

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီးက ပိုလ်မျူးကို အခုပဲ လက်ခံတွေ့ဆုံးပါလိမ့်မယ်’
ကူးဆတ်က ပြောသည်။

+ + +

ကာတာသည် စားပွဲရှေ့တွင်ရပ်ရင်း တစ်စုံတစ်ခုကို စဉ်းစားနေမီ သည်။
အိုက်စင်ဟောင်ဝါသည် သူကိုမေ့ကြည့်ပြီး မျက်မှောင်ကုတ်လိုက်သည်။

‘ပိုလ်မျူး နေမကောင်းဘူးလား’

‘ကောင်းပါတယ် ခင်ဗျား၊ အလျင်တစ်ခါလား၊ အခုလားကို စဉ်းစားနေတာပါ’

အိုက်စင်ဟောင်ဝါက ပြီးလိုက်ပြီး . . .

‘ဟုတ်သားပဲ၊ ပိုလ်မျူးအလျင်တစ်ခါရောက်ဖူးတာပဲ၊ ကျူပ်အဖို့တော့
နေ့တိုင်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ ထိုင်လေ’ ဖိုင်တစ်ခုကို ယူပြီး ဖွင့်လိုက်သည်။

‘ပိုလ်မျူးရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကျူပ်ဖတ်ပြီးပြီ၊ အင်မတန်စိတ်ဝင်စားစရာ
ကောင်းပါတယ်’

ကာတာ ကုလားထိုင်တစ်လုံးကို ဆွဲယူသည်။

‘ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ပိုလ်ချုပ်ကြီး’ ခေတ္တမျှတဲ့ဆိုင်းနေပြီးနောက် . . .

‘စစ္စလီကျွန်း ထိုးစစ်ကြီး ဖြစ်သလား ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

အိုက်စင်ဟောင်ဝါ ခေါင်းမေ့ပြီး တည်ြှိုင်အေးဆေးစွာဖြင့် . . .

‘လာမယ့် နှစ်ပတ်သုံးပတ်အတွင်းမှာ ပိုလ်ချုပ်ကြီး မောင်ဂိုမာရီခေါင်း
ဆောင်တဲ့ ပြီတိသွေးတွေက ကျွန်းအရှေ့ပိုင်းကို ဝင်တိုက်ပြီး၊ ပိုလ်ချုပ်ကြီး
ပက်တန်ြီးဆောင်တဲ့ အမှတ်(၇)တပ်မတော်က တောင်ဘက်ကမ်းခြေကို တက်
ပြီး ပါလာမိုကို တိုက်မယ်၊ ပိုလ်မျူး အုံြုပါသလား’

‘မအုံြုပါဘူး ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ စစ္စလီကျွန်းမှာတော့ ဂျာမန်တွေကအစ
လူအားလုံးကပဲ ထိုးစစ်ကြီးဟာ ဆာဒီးနီးယားကျွန်းကို ဦးတည်ြှိုင့်မယ်လို့
ယူဆနေကြတယ်’

‘ကျူပ်တို့က သူတို့ကို ဒီအတိုင်းပဲထင်စေချင်တာပဲ၊ ကဲ. . . ဒါကိုထားပါ
တော့၊ အလျင်တစ်ခေါက် ပိုလ်မျူးဒီကိုလာတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့ အကြောင်းကို
ပြန်ကောက်ကြရအောင်၊ ပိုလ်မျူးရဲ့ အစီရင်ခံစာထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်းဆုံးရင်တော့

၄၀

နတ်နှစ်

မာဖီးယားကိစ္စကို ဝါရှင်တန်က သိပ်ပြီးအားထားမျှော်လင့်နေတာပဲပေါ့'

'မှန်ပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး'

ခေတ္တမှု တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက ဖိုင်တွဲကို
စိုက်ကြည့်ယင်း . . .

'ဗိုလ်မှူးရဲ့ သဘောကကော ဘယ်လိုလဲ'

'ဟူတ်ကဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကာပိုဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ရှိတယ်၊
ဒွန်အန်တိုနိယို ကာပို၊ စစ္ဆေးကျွန်းမှာတော့ ရာဇ်ဓာတ်ပဲပေါ့၊ ၁၉၄၀- ခုနှစ်မှာ
ဖက်ဆစ်တွေက သူကို ထောင်ချခဲ့တယ်၊ သူကို ပြည်မက အကျဉ်းထောင်ကို
ပို့တယ်၊ နေပယ် အကျဉ်းထောင်ပဲပေါ့၊ အဲဒီနှစ်မှာပဲ သူ ထောင်ဖောက်ပြီး
လွတ်သွားတယ်၊ စစ္ဆေးကျွန်းကို ပြန်ရောက်လာတယ်၊ အဲဒီအချိန်ကစပြီး သူ
ကိုယ်ရောင်ဖျောက်ပြီး ပုန်းနေခဲ့တယ်၊ စစ္ဆေးကျွန်းမှာ အားလုံးက လေးစားတဲ့
လူဆိုလို သူတစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်။ ကျွန်းတော် အလွန်အကျိုးပြောတာတော့
မဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ စစ္ဆေးကျွန်းမှာဆိုရင်တော့ ကာပိုဟာ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး
ထက်တောင် ပရီသတ်ရှိတယ်'

'ဒါဆိုရင် သူကို တွေ့အောင်ရှာပါ'

အိုက်စင်ဟောင်ဝါက ပြောသည်။

'သူက ဘယ်သူအတွေ့မှ မခံပါဘူး'

'ဗိုလ်မှူးကော သူကို မရှာနိုင်ဘူးလား'

'ကျွန်းတော်ကြီးစားပါမယ်၊ လုံးဝ ခြေရာပျောက်နေတယ်၊ ကျွန်းတော်က
သူများတွေထက် အခွင့်အလမ်းသာတာတွေရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုမှ စုံစမ်း
လို့မရဘူး၊ သူက အမေရိကန်တွေကို နည်းနည်းမှ အလေးမထားဘူး၊ အဲဒါ
ကတော့ သူမှာ ဆီအေရီ ဆိုတဲ့ ညီတစ်ယောက်ရှိတယ်၊ သူက ဂရိတ်လိပ်မှာ
အရက်မျှောင်ခို လုပ်ခဲ့တယ်။ ၁၉၂၉-ခုရဲ့ ညတစ်ညမှာ တခြား မျှောင်ခိုဂိုဏ်း
တစ်ဂိုဏ်းက ဆီအေရီ တို့အဖွဲ့ကို ရှိကာဂိုမြို့၊ အပြင်ဘက်မှာ ချောင်းပြီး တိုက်ခဲ့
တယ်။ ဆီအေရီရဲ့လက်ချက်နဲ့ လူသုံးယောက်သေသွားတယ်၊ အဲဒီအတွက်
သူသေဒဏ်အပေးခံရတယ်၊ နောက်နှစ်မှာပဲ လျှပ်စစ်ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ
သူသေသွားတယ်'

အိုက်စင်ဟောင်ဝါက မတ်တတ်ထလိုက်သည်။ အခန်းထဲတွင် အသွား
အပြန်နှစ်ခေါက်လျှောက်သည်။ ထိုနောက် မြေပုံကြီး ရွှေ့တွင် ရပ်ပြီးကြည့်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၂

‘တစ်ခုသေချာတာကတော့ ဂျော့ပက်တန်နဲ့ သူ့ကောင်လေးတွေ ဒီတောင်တွေကိုဖြတ်ပြီး ပါလာမိုကို ရောက်အောင် တိုက်ရရင်တော့ ထောင်နဲ့ ချိပြီး သေကြမှာပဲ’

သည်စကားကိုပင် နောက်တစ်ကြိမ်တိုးတိုးလေး ထပ်ပြောသည်။ သူ့ကိုယ်သူ့ပြောနေသည့်အလားဖြစ်သည်။ ကက်ဆာရှင်း စစ်မောပြင်တွင် အမေရိကန်တပ်များ အကျအဆုံး များပြားခဲ့ရသည်ကို အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ပြန်လည်မြင်ယောင်နေဟန်ရှိသည်။

‘ကာတာ လည်ချောင်းရှင်းလိုက်ပြီး . . .

‘ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်တစ်ခုတင်ပြပါရစေ’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ဆတ်ကနဲ့လှည့်ကြည့်ပြီး . . .

‘ဘာများလဲ’

‘ဘာဘဲပြောပြော ကျွန်တော်သဘောကတော့ လူစီယာနိုဟာ ဒီ ပြဿနာ တစ်ခုလုံးမှာ အခရာပဲ၊ စစ်လီကျွန်းက မာဖီးယား အဖွဲ့တွေ အပေါ်မှာ သူ့ရဲ့လွမ်းမိုးမှုရှိတာကတော့ ဘာမှ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်စရာ မလိုဘူး၊ ကျွန်တော် တို့နဲ့ လူကာကို သူက ဆက်သွယ်ပေးနိုင်လိမ့်မယ်၊ တကယ်လို့သာ လူကာသာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပူးပေါင်းမယ်ဆိုရင် မာဖီးယားဟာ ကျွန်တော်တို့ဘက်မှာ ရာခိုင်နှင့် တစ်ရွှေတစ်ဆယ်ပဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါသည် ထိုနေရာတွင်ရပ်လျက် သူကို အတန်ကြာ အောင် ငေးစိုက်ပြီးကြည့်နေသည်။ နောက်မှ ခေါင်းကို ဖြေးလေးစွာ ညီတ်လိုက်ပြီး . . .

‘ဗိုလ်မျူးပြောတာ ဟူတ်ပါမလား’

‘အဲဒီလိုဆိုယင် ဝါရှင်တန်က လူတွေကို စုစမ်းခိုင်းပါ၊ နှစ်ရက်လောက် ဆိုရင် လူစီယာနိုကို သူတို့ ချုပ်းကပ်နိုင်မှာပဲ’

‘ကျူပ် စဉ်းစားဦးမယ်’ နာရီကို ကြည့်လျက် . . . ‘အခုတော့နေဦးဦး ဝါရှင်တန်နဲ့ ဖုန်းဆက်ရမယ့် အချိန်ရောက်လာပြီ၊ သမတာကြီးကို နေ့တိုင်းလောက် သတင်းပို့ရတယ်၊ သူက အခြေအနေတွေကို အမြဲတန်း သိချင်နေတယ်’

‘အဲဒီလိုဆိုရင် ကျွန်တော်သွားပါဦးမယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

ကာတာ မတ်တတ် ထရပ်လိုက် သည်။ ဦးထုပ်ဆောင်းသည်။ အလေးပြုသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက အလေးပြုခြင်းကို လက်ခံသည်။

၂၀

နတ္ထယ်

ထိုနောက် သူ၏ စာရွက်များနှင့် အလုပ်ရှုပ်စပြုတော့သည်။ တံခါးဆီသို့ ကာတာ လျှောက်သွားသည်။

တံခါးကို သူဖွင့်လိုက်စဉ်တွင် အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက . . .

‘ဘ နာရီလောက် ဒီကိုပြန်လာပါ’

ကာတာအုံအားသင့်စွာဖြင့် လှည့်ကြည့်ပြီး . . .

‘ကနော် ဆယ့်တစ်နာရီလား ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ဟူတ်တယ်’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက မေ့မကြည့်ဘဲပြောသည်။

ကာတာတံခါးကို ပိုတ်လိုက်သည်။ ခေတ္တမျှ ရပ်နေသည်။ ထိုနောက် တံခါးဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ လေ့ကားထစ်များမှ ဆင်းပြီး ဂျွဲ့ကားဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ ယာဉ်မောင်း၏ ဘေးတွင်ဝင်ထိုင်ပြီး နာရီကို ကြည့်လိုက်သည်။ ခြောက်နာရီ သာသာပဲရှိသေးသည်။ ငါးနာရီနှီးပါးအချိန် ဖြုန်းရမည်။

‘ဘယ်ကိုမောင်းရမလဲ ပိုလ်မှူး’

ယာဉ် မောင်းကမေးလိုက်သည်။ ယာဉ် မောင်းမှ ဘအသက် ဆယ့်ခြောက်၏ နှစ်အရွယ် တပ်သားကလေးဖြစ်သည်။

‘မေဆင်ဗလင်ချိုက အဂ်လိုပ်လေတပ်စခန်းကို သိသလား’

‘သိပါတယ် ပိုလ်မှူး၊ ဒီကနေ တစ်နာရီခဲ့လောက် မောင်းရမယ်’

‘ကောင်းပြီ၊ မောင်း’

ကာတာက အမိန့်ပေးလိုက်သည်။

+

ဒေါက်ကလပ် ဒီစီး ဒါကိုတာလေယာဉ်သည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်များတွင် အကောင်းဆုံးနှင့် အအောင်မြှင်ဆုံးဟု ဆိုရပေမည်။ သို့ရာတွင် မော်လတာနိုင်ငံမှုနေ၍ မိမိလေတပ်စခန်း မေဆင်ဗလင်ချိုသို့ ဒုတိယ ပိုလ်မှူးကြီးဟာမေးဂါန့် မောင်းနှင့်လာသော ဒါကိုတာ လေယာဉ်ကြီးကား ပို၍ပို၍ အအောင်မြှင်ဆုံးဟု ဆိုရချေမည်။

သည်လေယာဉ်ကြီးမှာ သူပုံသန်းနေကျ လေယာဉ်မဟုတ်ပါ။ ဒါကိုတာ လေယာဉ်ဟောင်းကြီးသည် မော်လတာနိုင်ငံသို့ တစ်ပတ်လျှင်

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၅၁

သုံးကြိမ်မျှ ဆေးပစ္စည်းများ ပို့ဆောင်ပုံသန်းနေရသည်။ ထိုနေ့ မနက်က သူတာဝန်ကျ လေယာဉ်များ နေမကောင်း ဖြစ်နေပြီး လူစားထိုးစရာလည်း မရှိသဖြင့် ဟာပေးဂရနဲ့သည် ယင်းအကွက်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ယင်းလေယာဉ်ကြီးကို သူကိုယ်တိုင် မောင်းနှင့် ပုံသန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်တော့ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် စည်းကမ်းဥပဒေ နှင့် ဆန္ဒကျင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ‘ဂရနဲ့ကို လေယာဉ်မောင်းနှင့်ပုံသန်းခဲ့ခြင်း မပြုရ’ ဟု လွန်ခဲ့သည့် ရက်သတ္တိ ခြောက်ပတ်ကပင် အရှေ့အလယ်ပိုင်း လေတပ်မတော်ဌာနချုပ်မှ အမိန့် ထုတ်ပြန် တားမြစ်ထားခဲ့သည်။

ယခုမှာ သူသည် လေယာဉ်စက်ခန်းထဲတွင် တစ်ယောက်တည်း ပျော်ရွှင်စွာ ရှိနေသည်။ လေကလေးကိုပင် ချွော်လိုက်သေးသည်။ ထောက်ပုံးရေး တပ်ကြပ်ကြီးနှစ်ဦးသည် လေယာဉ်နောက်ပိုင်းတွင် အိပ်ပျော်လျက်ရှိကြသည်။

ဟာပေးဂရနဲ့သည် အသက် ၂၆ နှစ်ရှိပြီး ကိုယ်ခန္ဓာ သေးသေး ငယ်ငယ်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူ၏ နက်မျှားတော့ မျက်လုံးများက ဘဝအတွေ့အကြံ၊ ရင့်ကျက်မှုကို ပြနေသည်။ အိုင်အိုဝါပြည်နယ် ပတ်ကား မြို့နယ်မှ လယ်သမားကြီး တစ်ဦး၏ သားဖြစ်သည်။ သူဘဝကို အကြီးကျယ်ဆုံး လွမ်းမြို့သူမှာ သူဖောင်၏ ညီညာ တင်ပယ်တန်ဂရနဲ့ပင် ဖြစ်သည်။ တင်ပယ်တန် ဂရနဲ့သည် ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် လေယာဉ်များတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် လျက်ရှိသည်။

ဦးလေးဖြစ်သူ၏ သင်ပြုမှုကြောင့် ဂရနဲ့သည် ၁၆ နှစ်အချွော်တွင် တစ်ဦးတည်း ပုံသန်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ ကျေနပ်စေရန် ဟားပတ် တက္ကသိုလ် သို့ သွားရောက်ပြီး ဥပဒေပညာ သင်ကြားခဲ့သည်။ စစ်ကြီးဖြစ်သောအခါ သူသည် ပါရီရှိ ဆိုဘုန်း တက္ကသိုလ်တွင်ဖြစ်သည်။ စစ်ကြီးဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘုရင့်လေတပ်မတော်သို့ သူဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

သူသည် ဟာရီကိန်း တိုက်လေယာဉ်များကို မောင်းနှင့်ရင်း နှစ်ကြိမ် တိုင်တိုင်ပင် ပစ်ချွင်း ခံခဲ့ရသည်။ သူ၏လက်ချက်ဖြင့် ရန်သူလေယာဉ် ဆယ့်တစ်စင်း ပျက်ကျခဲ့သည်။ ထိုနောက် သူသည် ဗုံးကြေလေယာဉ်တပ်ဖွဲ့သို့ ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။ ထိုစဉ်က သူသည် အပ်ခဲ့မှုး ပိုလ်မှုး ဖြစ်သည်။ ဒီအက်ဖို့ အိုဘွဲ့နှင့် ဒီအက်ဖို့ဘွဲ့တံဆိပ် နှစ်ကြိမ်ရရှိပြီး ဖြစ်သည်။

သည့်နောက်တွင်မူကား သူသည် တင့်ပိုစို့ရှိ ၁၃၈(အထူးတာဝန်)

၁၂

နတ္ထံ

အုပ်ခွဲသို့ ရွှေပြောင်း တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ယင်းတပ်ဖွဲ့၏ တာဝန်မှာ ရန်သူများ သိမ်းပိုက်ထားသော်ရောပတိုက်အတွင်းသို့ ထောက်လှမ်းရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ချပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရသည်။ စန္ဒာတပ်ခွဲ ဟူ၍ နာမည်ကျော်ကြားသည်။

ဂရန်သည် တင့်ပိစိဖို့တွင် အထက်ဖော်ပြပါ တာဝန်များဖြင့် အကြိမ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကျော်မျှ ပုံသန်းခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ရာထူးတိုးမြှုင့်ခြင်း ခံရပြီး မေဆာင်ဗလင်ချိသို့ ပြောင်းရွှေ့ရသည်။ မေဆာင်ဗလင်ချိသို့ ရောက်ရှိသော အခါတွင် ယခင်လုပ်ငန်းတာဝန်မျိုးပင် လုပ်ဆောင်ရသည်။ အနက်ရောင် သူတိခြက်ထားသော ဟယ်လီဖက် လေယာဉ်များဖြင့် ပုံသန်းပြီး အယ်ဂျီးရီးယား ဆာဒီးနီးယား၊ စစ်လီ နှင့်အီတလီနိုင်ငံများပေါ်သို့ ထောက်လှမ်းရေးသမားများ ပို့ဆောင်ချထားပေးရသည်။

သို့သော် သည်လုပ်ငန်းများ အားလုံး အတိတ်တွင်ကျွန်ုင်ရစ်ခဲ့ ချေပြီတည်း။ သူကို မြေပြင်တွင်သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် အထက်မှ တရားဝင် အမိန့် ထုတ်ပြန်ထားချေပြီတည်း။

မြောင်ရီပျိုးစအချိန်တွင် ပင်တယ်လာရီယာ၏ အနောက်တောင်ဘက် သို့ ဂရန်ရောက်ရှိသည်။ တိမ်တိုက် အစွမ်းတွင် ငွေရောင်လခြမ်းကလေး ဆွဲချိတ်လျက် ရှိသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် ညသည် ပဲတင်တော်လဲသွားတော့သည်။ ဒါကိုတာလေယာဉ်ကြီး မှန်တိုင်းမိသလို လူပ်သွားသည်။ ဂရန်သည် လေယာဉ်ကို မနည်းပင် ထိန်းချုပ်ရသည်။ လက်ဝဲဘက်ဆီတွင် အရိပ်မည်းကြီးတစ်ခု ဝဲကွဲ့သွားသည်ကို မြင်လိုက် ရသည်။

ယွန်ကာ ၈၈- အမျိုးအစား ဂျာမန်တိုက်လေယာဉ်တစ်စီး ဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်း သိရှိရသည်။ ထူးခြားဆန်းကြယ်သော ရေဒါကိရီယာ တပ်ဆင်ထားသော စက်ခေါင်းနှစ်လုံးတပ် လေယာဉ်နက်ကြီး ဖြစ်သည်။ ညအချိန်ပုံသန်းသော မိမိတို့၏ ဗုံးကြီးလေယာဉ်များကိုကောင်းစွာဒုက္ခပေးနိုင်သူဖြစ်သည်။ ဂရန်တွင် ကျမ်းကျင်မှုမှတစ်ပါး ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် ဘာလက်နက်မျှမှ မရှိပါ။ ဒါကိုတာ လေယာဉ်များတွင် မည်သည့် လက်နက်မျိုးမှ တပ်ဆင်ထားခြင်း မရှိပါ။

စက်ခန်းတံခါးပွင့်သွားပြီး တပ်ကြပ်ကြီး နှစ်ယောက် ခေါင်းပြုလာကြသည်။

‘သတိထားနေကြ၊ ကျေပ် သူကို ဘယ်လို မျက်လှည့်ပြနိုင်မလဲလို့

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှောကတိ

၃၃

ကြည့်ရအောင်'

ရရန်းက ပြောလိုက်သည်။

ထို့နောက် သူသည် မိမိ၏ လေယာဉ်ကို လျင်မြန်စွာ စိုက်ဆင်းသည်။ ရန်သူလေယာဉ်ကလည်း နောက်မှ ကပ်လျက် အရှိန်ပြင်းစွာ ဆင်းလာသည်။ စက်သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သည်။ ရန်သူလေယာဉ်၏ အရှိန်က ပိုပြီး မြန်ဆန်သဖြင့် လေယာဉ်ခြင်း မတိုက်မိအောင် ဘယ်ဘက်ကို စောင်းကွေ့ပြီး ရှောင်သွားသည်။

ရရန်းအနေနှင့်လည်း သည်အချက်ကိုပင် မှန်းဆတွက်ချက် ထားသည်။ သူက အောက်ဘက်သို့ ဆင်းမြှုဆင်းသွားသည်။ ပေ ခြောက်ရာအမြှင့်တွင် ရန်သူ လေယာဉ်သည် သူ၏ အမြှုးဖျားသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ သည်တစ်ကြိမ်တွင် ဒါကိုတာ လေယာဉ်ကြီးသည် စက်သေနတ် ဒဏ်ချက်ကြောင့် ယိမ်းခါသွားရ သည်။ ယွန်ကာလေယာဉ် လက်ယာဘက်သို့ တစ်ကြိမ်စောင်း ကွေ့သွား ပြန်သည်။ ထို့နောက် နောက်တစ်ကြိမ်တို့ကိုခိုက်မည့် အခြေအနေရှိသည်။

‘လာလေ . . . ခွေးမသားအကောင်၊ လာလေ’

ရရန်း တိုးညင်းစွာ ပြောလိုက်သည်။

သူ၏ နောက်ဘက်တွင် တပ်ကြပ်ကြီး တစ်ယောက်ပေါ်လာသည်။ သူ မျက်နှာတွင် ကျဉ်းဆံထိမှန်ထားသဖြင့် သွေးချင်းချင်း ရဲနေသည်။

‘ရွန်ဆင် ထိသွားပြီ’

‘ဟူတ်ပြီ၊ ခွေးမသား လာနေပြန်ပြီ၊ ဆရာ ဝမ်းတဲ့မှာမောက်ပြီး သတိနဲ့ နေ’

ရရန်းက ပြောလိုက်သည်။

သူသည် ယခုအခါ ပင်လယ်ပြင်အထက် ပေ ငါးရာလောက်တွင် ရှုံးနေ သည်။ သူကို ကိစ္စတုံး စီရင်ရန်အတွက် ရန်သူလေယာဉ်သည် နောက်မှ လိုက်ပါ လာသည်။ ရန်သူလေယာဉ်သည် သူ၏ အရှိန်ကို ချိန်ဆပြီး ဒါကိုတာ အမြှုးတွင် ချိတ်ပါကာ စက်သေနတ်ဖြင့် တရစပ်ပစ်ခတ်နေသည်။ လေယာဉ်ပျိန်စင်း ပွတ် တို့က်မိသည့် အချိန်မှာပင် ရရန်းသည် တောင်ပဲရွက်များကို ချလိုက်သည်။

ဒါကိုတာ လေယာဉ်ကြီးသည် ကောင်းကင်တဲ့တွင် တုံးခနဲ့ရပ်သွား ဟန်ရှိသည်။ ယွန်ကာလေယာဉ်ကို မောင်းနှင့်သူသည် လေယာဉ်ချင်းပြင်းထန်စွာ မတိုက်မိစေရန်အတွက် သူ၏ လေယာဉ်ကို ယာဘက်သို့ ထိုးကွေ့လိုက်ရသည်။ နိမ့်နိမ့်ကလေးတွင် အရှိန်ပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် ယွန်ကာလေယာဉ်သည် မည်သို့မျ

၅၄

နတ်နယ်

မထိန်းနိုင်တော့ဘဲ ပင်လယ်ထဲသို့ စိုက်ဝင်သွားလေတော့သည်။

+ + +

ဂရန်းသည် မေဆင်ဗလင်ချိ လေတပ်စခန်းတွင် ပင်ပန်းစွမ်းနယ်စွာဖြင့် အရာရှိရိပ်သာဆီသို့ သွားနေသည်။ သူ၏ ဘွတ်ဖိန်ပျေားသည် သမံတလင်း ပေါ်တွင် တရ္စာတွဲလျက်ရှိသည်။ ယွန်ကာလေယာဉ် ပင်လယ်ထဲသို့ ကျသွားသည့်အဖြစ်ကို သူစဉ်းစားနေသည်။ ယွန်ကာလေယာဉ်နှင့် အတူပါသွားသည့်လူအကြောင်းကိုလည်း စဉ်းစားမိသည်။ တကယ်တော့ မကောင်းပါ။ ရိပ်သာလှေ ခါးထစ်များကို သူတက်သွားစဉ် လောကားထိပ်တွင် ရပ်နေသော ဟယ်ရိုကာတာကို တွေ့မြင်ရသည်။

‘ဟယ်ရှိ၊ ဗိုလ်မှူး၊ ဆေးရုံတက်နေရတယ်ဆို’

ဂရန်းက ဝမ်းသာအယ်လဲ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။

‘ဆင်းပါပြီ၊ ဒါအယ်ကွက်က ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနဲ့ တွေ့စရာရှိတယ်၊ အချိန်တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီလောက်ပို့နေတာနဲ့ ဗိုလ်မှူးဆီကို လာခဲ့တာပဲ’

စစ္စလီကျွန်းသို့ ကာတာ ဆင်းသက်ခဲ့သည့် အကြိမ်နှစ်ကြိမ်တွင် လေယာဉ်ကို ဂရန်းမောင်းနှင့်ခဲ့သည်။ သည့်အတွက် သူတို့ နှစ်ယောက်အနောင်အဖွဲ့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

‘တစ်ခုခု သောက်မလား’

ဂရန်းကမေးလိုက်သည်။

‘မသောက်ချင်ဘူး၊ လမ်းလျှောက်ကြရအောင်’

လေယာဉ်ရုံများဆီသို့ သူတို့ လျှောက်ကြသည်။

ကာတာက . . .

‘ဗိုလ်မှူး . . . ကနဲ့ တစ်ကောင်ရတယ်လို့ ကြားတယ်’

‘သဘောလောက်ပါပဲ’

‘မြေပြင်မှာပဲ နေရတယ်ဆို’

‘အမိပ္ပာယ်မရှိတာပျော့၊ တလောတုန်းက လေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလုံးနဲ့ ကျွန်းတော်တွေ့ရတယ်၊ ကျွန်းတော်ကို ဆေးကုဖို့လိုတယ်ဆိုပြီး မြေပြင်ပေါ်မှာပဲထားတာပဲ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၃၂

ဝရန့် ဒေါသဖြင့် ပြောသည်။

ကာတာက . . .

‘ဒီမယ် ဟာပေး၊ ပိုလ်မျူးမပါဘဲနဲ့ ဒီစစ်ကြီးကို ကျူပ်တို့ နိုင် နိုင်ပါတယ်၊ ဒါနဲ့ နေပါဉိုး၊ လောလောဆယ် ပိုလ်မျူး ဘာဖြစ်နေတာတုန်း’

‘ညနေက ပင်လယ်ထဲ ကျသွားတဲ့ ယွန်ကာပေါ်က လူအကြောင်း စဉ်းစားနေတာပဲ၊ ကျွန်တော် ဘယ်လိုပြောရမလဲ မသိဘူး၊ ကျွန်တော့စိတ်ထဲမှာ ကျွန်တော် ကျသွားတယ်လိုပဲ ထင်နေမိတယ်၊ ကျွန်တော်ပြောတာ ဖြစ်နိုင်သလား’

‘ဖြစ်နိုင်တာပေါ့’

‘ပိုလ်မျူးအကြောင်း ပြောပါဉိုး၊ စစ္စလီကို ပိုလ်မျူးပြန်သွားရညီးမှာလား’

‘မထင်ပါဘူး’

‘အဲဒါ ကောင်းပါတယ်’

လေယာဉ်ရုံ တစ်ခုကို သူတို့ ဖြတ်ကျော်ကြသည်။ ရုံထဲတွင် ဆီးဆီး ရွှားရွှားပင် ပျက်စီးနေသော ဟာလီပက် အမျိုးအစား လေယာဉ်တစ်စီးကို မြေပြင်တပ်ဖွဲ့ဝင်များက ပြင်ဆင်လျက်ရှိကြသည်။ လေယာဉ်အမြိုးပိုင်းမှာ တစ်ဝက်လောက် ပြတ်ထွက်ပြီး နောက်ပိုင်း သေနတ်စင်များမှာလည်း စကား ပေါက်ဖြစ်နေကြသည်။

‘လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ညေလောက်က စစ္စလီကျွန်းပေါ်မှာ ရိုက္ခာချပေးတုန်း အတိုက်ခံရပြီး ကျွန်တော်တို့ လူနှစ်ယောက်ကျသွားတယ်၊ အဲဒီမှာတော့ နာမီ လေယာဉ်တွေဟာ တကယ်ကြီးစီးနေတာပဲ၊ ဆယ်ရက်အတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်လေးစီး ပစ်ချခံရတယ်၊ လေးကြိမ်စလုံးပဲ မြေပြင်ကို ဆင်းရမယ့်လူဟာ လေယာဉ်ထဲမှာပဲ ရှိနေသေးတယ်၊ ပိုလ်မျူးကို ကျွန်တော် နောက်တစ်ခေါက် လိုက်ပို့ရမယ်ဆိုယင် အဲဒီကို ရောက်ဖို့ မရောက်ဖို့နဲ့ ပိုလ်မျူးကို လေထီးနဲ့ ချပေးနိုင် မပေးနိုင် ဆိုတာကို ငါးဆယ်ရာခုံင်နှင့် ထက်ပို့ပြီး အာမ မခံနိုင်ဘူး’

‘အို. . . ဒီကိစ္စတွေကို တခြားလူတွေ ပူးပါလိမ့်မယ်’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

ပင်မလေယာဉ်ရုံကြီး၏ အဆုံးသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ထိုတွင် ကာတာ အုံပြုရသည်။ အမှာင်ထဲတွင် ယွန်ကာရရ-ရန်သူ့လေယာဉ်တစ်စီး ရှိနေသည်။ ရဲဘော်များက လေယာဉ်ကိုယ်ထည်နှင့် အတောင်ပံတို့တွင် ဘုရင့် လေတပ်မတော် တံဆိပ်များ ရေးသုတ်နေကြသည်။

၅၆

နတ်နယ်

‘မြတ်စွာဘူရား ဒါက ဘယ်လိုလဲ’

လွန်ခဲ့တဲ့ သံဃေးလေးပတ် လောက်က အာရပ်သူလျှို့တွေကို လာချုတ္တာန်း ကျွန်တော်တို့ဘက်ကတွေပြီး အဆင်းခိုင်းခဲ့တယ်၊ လေယာဉ်ကိုယ်လုံးမှာ အထူး တံ့ခါးတစ်ခု တပ်ထားတာတွေလား၊ ရေ့ယူ စေ အက် အမျိုးအစားပဲ၊ နာအီညာတို့က် လေယာဉ်တွေထဲမှာတော့ အကောင်းဆုံး အမျိုးအစားတစ်ခုပဲ၊ တစ်နာရီကို မိုင်လေးရာ လောက် ပုံနှိပ်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ စစ်းပုံကြည့်ပြီးပြီ’

‘ဗိုလ်မျှူး မောင်းတာလား’

‘အင်း . . . ဟိုနားဒီနား တစ်နာရီနှီးနှီးလောက်ပေါ့၊ ဒါလောက်နဲ့တော့ ဘယ်သူမှာ မသိပါဘူး၊ အဲဒီတော့ ဆိုပါပြီး၊ ဗိုလ်မျှူးအခု ဘာလုပ်နေသလဲ၊ စစ်ကြီး တစ်ခုလုံးရဲ့ အရှုံး အနိုင်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်မယ့် လျှို့ဝှက်လုပ်ငန်းမျိုးလား’

ဂရန်းက ကာတာ၏ ပခုံးကို ပုံတိပြီးမေးလိုက်သည်။

ကာတာက ပြုးလိုက်ပြီး . . .

‘သူလို သူရဲကောင်းမျိုးမရှိပါဘူး၊ ဒီခေတ်ကြီးက သူရဲကောင်းတွေနဲ့ မဆိုင်တော့ဘူး၊ အစုအစည်းကြီးနဲ့ လုပ်ရတဲ့ ခေတ်မျိုး ရောက်နေပါပြီ’

ဂရန်းက စီးကရက်တို့ကို လွှာင့်ပစ်လိုက်ပြီး . . .

‘ဗိုလ်မျှူးပြောတာ မှန်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်တော့ စိတ်ထဲမှာ သိပ်ပင်ပန်း နေပြီ၊ ဘာကိုမှ အလေးမထားချင်တော့ဘူး’

‘အဲဒါဟာ စစ်ကြီးကြောင့်ပဲ ဟာပေး၊ စစ်ကြီးက ကြာလှပြီ’

‘ဟုတ်တယ်၊ အဲဒါမှန်တယ်၊ အခုမှ ကျွန်တော် ခေါင်းထဲမှာ ရှုင်းသွား တော့တယ်၊ ကဲ . . . ကျွန်တော်တို့ ရိပ်သာကို ပြန်ကြရအောင်၊ ဗိုလ်မျှူးကို ကျွန်တော် တစ်ခုခု တိုက်ပါမယ်’

+ + +

စံအိမ်တော်၏ အပြင်ဘက်တွင် ကာတာ၏ ကားရပ်လိုက်သောအခါ ဓရာမ ပက်ကက်ကားကြီးတစ်စီး ဆိုက်ရပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကာတာ လျောကားက တက်သွားသည်။ ကူးဆတ်ကို သူစားပွဲတွင်တွေ့ရသည်။

‘ဒီမှာ ဗိုလ်ကြီးအပြင် တခြားအလုပ်လုပ်ရတဲ့ လူတစ်ယောက်ကော ရှိသေးသလား’

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၅၇

ကာတာမေးလိုက်သည်။

ကူးဆတ် ပြုးပြီး . . .

‘ဒီနေ့တွေကတော့ သည်အတိုင်းပဲ ဗိုလ်မှူး၊ ဗိုလ်မှူး ခဏစောင့်ပါဉီးအခန်းထဲမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပက်တန်ရှိနေတယ်’

ကာတာ အပြင်ဘက်ရင်ပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက မိမိကို ဘာကိုစွဲနှင့်များ တွေ့ချင်နေသနည်းဟု စဉ်းစားမိသည်။ စစ္စလီကျွန်းအကြောင်း ထပ်ပြီး ဆွေးနွေးချင်၍ပဲ ဖြစ်မည်။ သို့သော် ဘာပြောစရာကျွန်းသေး သနည်း။ အားလုံးဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။ နောက်နှစ်ပတ် သုံးပတ်လောက်ဆိုလျှင် ထိုးစစ်ကြီး ဆင်နဲ့တော့မည်။ ထိုအခါ ရဲဘော်တွေကျဆုံးမည်။ ထို့နောက် စစ္စလီ ကျွန်းသည် မဟာမိတ်တို့ လက်ထဲသို့ ရောက်ရှိလာပေလိမ့်မည်။ ဂျာမန်တွေ စစ် ရုံးနေပြီဖြစ်သည်။ အင်မတန်မှ ထင်ရှားသည်။ သို့နှင့်တိုင် အဘယ့်ကြောင့် ရပ်တန်းက မရပ်သေးသနည်း။

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ၏ ရုံးခန်းတံခါးပွင့်သွားပြီး အတွင်းမှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးပက်တန်ထွက်လာသည်။ သူသည် ဇရာမ ဂရိတ်ကုတ်ကြီးကို ဝတ်ထားပြီး လက်နှစ်ဖက်ကို ချမ်းအေးဟန်ဖြင့် အိတ်များအတွင်းသို့ နှိုက်ထားသည်။

ကာတာ အမှာ်ဝါရိပ်မှ ထွက်လာသောအခါ ပက်တန်ရပ်လိုက်ပြီး. . .

‘ကာတာဆိုတာ မင်းလား’

‘မှန်ပါတယ် ခင်ဗျား’

ပက်တန်က မျက်မှာ်ဝါကုတ်ပြီး သူကို ကြည့်နေသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို ပြောမည့်ဟန်ရှိသည်။ သို့သော် ဘာမျှ မပြောတော့ဘဲ လှည့်ထွက်သွားသည်။

တယ်လီဖုန်း မြေည်သည်။ ကူးဆတ်နားထောင်သည်။

‘ဟုတ်ကဲ့၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

ထို့နောက် ကာတာကို ပြုးလျက် . . .

‘ဗိုလ်မှူးကို သူအခုပဲ တွေ့ပါလိမ့်မယ်’

+ + +

အခန်းမှာ မောင်နေသည်။ အလင်းရောင်ဟူ၍ အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ၏ စားပွဲပေါ်မှ စားပွဲတင်မီးတစ်ခုသာ ရှိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် ဆေးလိပ်မီးခုံး

ရတနာမာအူမိုက်

၅၀

နတ်နှစ်

များအကြားတွင် ဖိုင်တစ်ခုကို ကြည့်နေသည်။ အခန်းတွင်းသို့ ကာတာ ဝင်လာသည်ကို တွေ့သော အခါ သူမေ့ကြည့်သည်။ သူလက်မှ ဖောင်တိန်ကို ချထားလိုက်သည်။

‘စစ်တ္ထားသို့လိုကို ကျေပ်တက်တုန်းက သူတို့ မပြောလိုက်တာ တစ်ခုရှိ တယ်၊ အဲဒါကတော့ စစ်သေနာပတိတစ်ဦးရဲ့ စားပွဲပေါ်က စဏ္ဍာပုံကြီးပဲ’

‘အဲဒီတုန်းကသာ သူတို့ပြောလိုက်ရင်လဲ ဒီအလုပ်ကို ဘယ်သူမှ လုပ်ချင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘သိပ် ဟုတ်တာပေါ့’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ပြီးလိုက်သည်။ ထို့နောက် လုပ်ငန်းကိစ္စကို စတင် သည်။

‘နောက်နှစ်နာရီလောက်မှာ ဘုန် လေယာဉ်ကွင်းကနေ လေယာဉ် တစ်စီး ထွက်လိမ့်မယ်၊ သွားမယ့် အရပ်ကတော့ စကော့တလန်ပြည် ပရိစ်ဝစ်မြို့၊ ပဲ၊ အဲဒီကနေပြီး ဝါရှင်တန်ကို ရတဲ့လေယာဉ်နဲ့ ပိုလ်မှူးသွားရမယ်၊ ဦးစားပေး တစ်ပဲ၊ အဆင်သင့်ရင် အဲဒီကို မနက်ဖြန်ညာနေ စေစေမှာ ပိုလ်မှူး ရောက် သွားမယ်၊ ပိုလ်မှူးအတွက် လိုအပ်မယ့် စာရွက်စာတမ်းတွေကို ပိုလ်ကြီး ကူးဆတ်က ပေးလိမ့်မယ်’

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီး ပြောတာကို ကျွန်တော်နားမလည်ပါဘူးခင်ဗျာ’

‘ဟုတ်တယ်၊ ခင်ဗျားနားမလည်ဘူး၊ ကျေပ်ပြောနေတာတွေကို ခင်ဗျား နားမလည်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီတော့ ကျေပ်ပြောမယ်၊ စစ္စလီကျွန်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပိုလ်မှူးပြောတာတွေကို ကျေပ်သဘောကျေတယ်၊ ပိုလ်မှူးပြောတာ အမိပ္ပာယ် ရှိတယ်၊ အထူးသဖြင့်တော့ဆန်တိုနိယာလူကာနဲ့ပတ်သက်တဲ့အကြောင်းပဲ၊ သူကို တွေ့အောင်ရှာပြီး ကျေပ်တို့ဘက်ကို ရောက်အောင်လုပ်နိုင်ရင် ကျေပ်တို့ တိုက်ပွဲမှာ အများကြီး အကျိုးရှိနိုင်မယ်’

‘ဟုတ်ကဲ့ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ဒီကိစ္စကို စေစေကပဲ တယ်လီဖုန်းနဲ့ သမ္မတကြီးကို ပြောပြီးပြီ၊ ကျေပ်တို့ လူတွေရဲ့၊ အသက်ကို ကယ်ဆယ်နိုင်မယ့် နည်းလမ်းဆိုရင် ဘယ် နည်းလမ်းပဲဖြစ်ဖြစ် သူသဘောတူတယ်၊ အဲဒီလုပ်ငန်း အထမြောက်အောင် ဂရိတ်မဲ့ဒီးအကျိုးထောင်ကို ပိုလ်မှူးသွားပြီး လူစီယာနဲ့နဲ့ မာဖီးယား ပြသေနာကို ဆွဲးနွေးစေချင်တယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၇

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက သူကို စာအိတ်ထူကြီးတစ်ခု လျမ်းပေးပြီး . . .

‘ဒီကိစ္စနဲ့ပတ် သက်ပြီး လိုအပ်တာ မှန်သမျက် ပိုလ်မှုံး
ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ထိုးပြီး အခွင့်အာဏာ
ပေးထားတယ်၊ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျူပ်တစ်ယောက်တည်းကိုသာ
ပိုလ်မှုံးနာခံဖို့ ရှိတယ်၊ ကျွန်တဲ့ လူတွေ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် စစ်သားပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊
အရပ်သားပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရာထူး အဆင့်အတန်း ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ ပိုလ်မှုံးကို
ကူညီဆောင်ရွက်ရမယ်၊ သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် ထပ်ဆင့်လက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့
အမိန့်စာတစ်ခုကိုလဲ ဝါရှင်တန်ကျေရင် ပိုလ်မှုံးရလိမ့်မယ်’

ကာတာသည် စာအိတ်ကို ဝေးကြည့်ပြီး . . .

‘ကျွန်တော် ဘာလုပ်ရမှာလဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါက . . .

‘ကျူပ်ဘယ်လိုလုပ် ပြောနိုင်မှာလဲ၊ အဲဒီလူနဲ့ ဆွေးနွေးပါ၊ သူ ဘာပြော
သလဲ နားထောင်ပါ၊ လိုအပ်ရင် သူကို အဲဒီထောင်ထဲကနေ အပြင်ကို ထုတ်ပါ
ပိုလ်မှုံးမှာ အခွင့်အာဏာရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ပိုလ်မှုံး အသုံး
ချမလား၊ မချဘူးလား’

ကာတာသည် စိတ်လှပ်ရွားစွာဖြင့် စာအိတ်ကို အကျိုးအိတ်ထဲသို့
ထည့်ကာ ကြယ်သီးကို သေချာစွာ ပြန်တပ်သည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ ပိုလ်ချုပ်ကြီး ကျွန်တော် အသုံးချုပါမယ်’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ကောင်းတယ်။ နောက်တစ်ခု ပိုလ်မှုံးကို ပိုလ်မှုံးကြီးအဖြစ် ကျူပ်
ရာထူးတိုးပေးလိုက်တယ်၊ ယာယိပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီဥစ္စာက ပိုလ်မှုံးရဲ့ လုပ်ငန်းမှာ
အများကြီး အထောက်အပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်’

ကာတာ တစ်စုံတစ်ရာ ပြန်မပြောနိုင်မဲ့ သူတစ်ဖက်သို့ လှည့်လိုက် သည်။
စစ္စလီကျွန်းမြေပုံမီးကို ဖွင့်လိုက်သည်။ မြေပုံကို အတန်ကြာအောင်
သူကြည့်နေသည်။ ထို့နောက် ကာတာဘက်သို့ လှည့်မကြည့်ဘဲ သူပြောသည်။

‘လူစီယာနိုလို လူမျိုးနဲ့ ကျူပ်ဆက်သွယ်တာကို ပိုလ်မှုံး အံ့ဩသလား’

‘အမှန်အတိုင်းပြောရရင်တော့ ကျွန်တော့မှာ အံ့ဩတယ် ဆိုတာတွေ
မရှိတော့ပါဘူး’

‘နာဇီးတွေဟာ ဥရောပတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြေနောက်ဖျက်ဆီးတယ်၊

၆၀

နတ်နှစ်

လူသန်းပေါင်းများစွာကိုသတ်တယ်၊ ဂျီးတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူတို့တစ်တွေလုပ်တာ
ဟာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပဲ၊ ကျော်ဟာ ရှာမန်အန္တယ်တစ်ယောက်ပဲ၊ အဲဒါ
ဘယ်လို ခံစားရမလဲဆိုတာ ပိုလ်မျှူးသဘောပေါက်သလား’

‘သဘောပေါက်ပါတယ် ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ ခေါင်းကို ယမ်းခါပြီး . . .

‘ပိုလ်မျှူး သဘော မပေါက်နိုင်ပါဘူး၊ ဒီလူတွေကို အနိုင်တိုက်ဖို့ဆိုရင်
သူတို့ကို အမြစ်ကနေ သုတ်သင်ပစ်ဖို့ပဲ၊ လိုအပ်လိုရှိရင် ယမမင်းနဲ့ ဖြစ်စေ
လက်တွဲရလိမ့်မယ်’

* * *

[၁]

ဂရိတ်မဲဒီး အကျဉ်းထောင် ကိုယ်လက်လှပ်ရွားရာ ကွက်လပ်တွင်
လူစီယာနိသည် အကြိမ်နှစ်ဆယ်မြောက်အဖြစ် တအားကုန် ပြီးလျက်ရှိသည်။
သို့သော ထုံးစံ အတိုင်းပင် မြောက်ဘက် အုတ်တံတိုင်းကြီးက ကာဆီးလာသဖြင့်
အရှိန်ကို လျော့လိုက်ရသည်။

သူသည် ဟိုနားတစ်ယောက် သည်နားတစ်ယောက် ပြန့်ကြီးနေသော
အကျဉ်းသားများကို ဖြတ်သန်းပြီး နောက်ကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။ ဟိုနေရာ
သည်နေရာမှ နှုတ်ဆက်ကြသည်များကို တုံ့ပြန်ရသည်။ လျေားအနီးရှိ သူ၏
နေရာသို့ ရောက်ရှိသောအခါ တဘက်တစ်ထည်ဖြင့် စောင့်ဆိုင်းနေသော
ဖရန့်ကို ကိုတွေ့ရှိရသည်။

‘မစွတာ လူစီယာနိ တစ်နွေးထက် တစ်နွေး ပိုပြီးကြံ့ခိုင်လာတယ’
ဖရန်ကိုက ပြောသည်။

ဖရန်ကိုသည် ကြေးစားနပန်းသမားနှင့်တူသည်။ သူကိုယ်ခန္ဓာ သန္ဓာမ်း
ခိုင်ခံ သည်။ သူသည် နယူးယောက်ပြီးမှ စစ်လီးပြစ်ပြီး
မာစီးယားတာဝန်ဖြင့် လူပေါင်းများစွာကို သတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယခုအခါ
လူသတ်မှုဖြင့် တစ်သက်တစ်- ကျွန်း နှစ်ထပ်ကွမ်း ကျခံနေရသည်။

လူစီယာနိသည် ဖရန်ကို ပစ်ပေးလိုက်သော မျက်နှာသုတ်ပုဝါကို

၆၂

နတ်နှစ်

ဖမ်းယူပြီး

‘မောင်ရင်လ ကိုယ့်အရွယ်ကျေရင် ကိုယ့်လိုပဲ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရမှာပဲ၊ အဲဒီစာအုပ် စာကြည့်တိုက်က ရတာလား’

‘ဟူတ်ပါတယ် မစွာတာ လူစီယာနဲ့’

သူက စာအုပ်ကို လျမ်းပေးသည်။ စိန့်ဉာဏ်စတင်းရေးသားသော ‘ဘုရားသခင်၏ ဖြို့တော်’ အဂ်လိုပ်ဘာသာပြန် ဖြစ်သည်။ လူစီယာနဲ့သည် လျေကားထစ်တစ်ခုပေါ်တွင်ထိုင်ပြီး စာအုပ်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ ကြည့်ရှုလျက် ရှိသည်။

သူသည် အသက် ၄၆ နှစ်အရွယ်ရှိပြီး အရပ် မနိမ့်မမြင့်၊ အသားညီညို ခန့်ခွဲချေချေဖြစ်သည်။ ဒဏ်ရာရရှိထားသဖြင့် လက်ဝဲဘက်မျက်ခွံသည် အနည်းငယ် ကွဲလျက်ရှိသည်။ အကျဉ်းထောင်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသည့်တိုင် သူသည် နှစ်ခါပြန်၍ကြည့်ရသော လူစားမျိုးဖြစ်သည်။

မစွာတာလူစီယာနဲ့ ခင်ဗျား၊ ယ ဆောင်ပေါ်ကဝါလတန် ဆိုတဲ့ ကောင်လေးတစ်ယောက်က မစွာတာလူစီယာနဲ့ဆီမှာ အကူအညီ တောင်းခံချင် တယ်လို့ ပြောပါတယ်’

ဖရန်ကိုက ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနဲ့ မေ့ကြည့်လိုက်သည်။ ဝါလတန်သည် အသက် ၂၁-နှစ်၊ ၂၂-နှစ် အရွယ်ရှိပြီး အရပ်ရှည်ရှည် ဆံပင်ပျော့ပျော့ဖြစ်သည်။ သူ၏ လက်များက အကျိုးထဲမှ ရှုည်တွက်နေသည်။

‘ဘာမှုနဲ့ကျတာလဲ’

လူစီယာနဲ့က ပျော့ပျောင်းသိမ်မွေ့စွာ မေးလိုက်သည်။

‘တစ်နှစ်ကနေ သုံးနှစ်၊ အရက်ဆိုင် အနှကြမ်းစီးမှာ အရင်ပြစ်မှုမရှိ’

‘ကောင်းပြီလေ သူဘာလိုချင်သလဲ’

ဖရန်ကိုက ကောင်ကလေးကို ခေါင်းညီတ်ခေါ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် လူစီယာနဲ့ကို စီးကရက် တစ်လိုပ်ပေးပြီး မီးညီးပေးရင်း . . .

‘က . . . မင်းကိစ္စပြောပေတော့’

ဝါလတန်သည် မတ်တတ်ရပ်လျက် သူ၏ ဦးထုပ်ကို ဂနာမဖြိမ်စွာ ဆုပ်နယ်နေရာမှ . . .

‘မစွာတာလူစီယာနဲ့ ခင်ဗျား၊ ဆရာကြီးဟာ ဘာမဆို လုပ်ပေးနိုင်တယ်လို့’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှောကတိ
ပြောကြပါတယ်'

၆၃

‘အတောင်ပေါက်ပြီး ဒီအထဲက ပုံတွက်မသွားနိုင်တာက လွှဲရင်ပေါ့
မောင်ရင့်အတွက် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ’

‘ကျွန်တော် ဒီအထဲကို ရောက်တာ နှစ်လလောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်၊
ကျွန်တော်မိန်းမ ကယ်ရိဟာ သူဟာသူ တစ်ယောက်တည်း ရပ်တည်နေရတယ်၊
နောက်ပြီးတော့ သူဟာ ကလေးသာသာပဲရှိပါသေးတယ်၊ အခုမှ ၁၈ နှစ်ပဲ
ရှိပါသေးတယ်’

‘အဲဒီတော့’

‘အမှုတ်ရှစ် နယ်မြေမှာ အိုဟာရာဆိုတဲ့ စုံထောက်တစ်ယောက်ရှိတယ်၊
ကျွန်တော်ကို ဒီအထဲပို့လိုက်တာကလဲသူပဲ၊ ကယ်ရိ တစ်ယောက်တည်း ဆိုတာကို
သူသိတယ်၊ ကယ်ရိနောက်ကို သူလိုက်နေတယ်၊ ကျွန်တော်ပြောတာကို ဆရာကြီး
သဘောပေါက်ပါလိမ့်မယ်’

လူစီယာနဲ့သည် ကောင်လေးကို အတန်ကြာကြည့်နေပြီး နောက်
ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ကောင်းပြီ၊ စုံထောက် အိုဟာရာ အမှုတ်ရှစ်နယ်မြေ၊ ကိုယ်ကြည့်လုပ်
လိုက်မယ်’

ထို့နောက် စာအုပ်ကို သူပြန်ကြည့်သည်။

‘တစ်နေ့ကျေရင် ဆရာကြီးကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးပြန်ဆပ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်’
ကောင်လေးက ပြောသည်။

ဖရန်ကိုက. . .

‘နောက်တော့ ဆပ်တာပေါ့၊ အခုတော့ သွားပေါ်းတော့’

ကောင်လေး ထွက်သွားမည်အပြုတွင် လူစီယာနဲ့ ခေါင်းမေ့ပြီး . . .

‘ဒီအမှုက မောင်ရင်ရဲ့ ပထမဆုံး အမှုပဲလား’

‘ဟုတ်ကဲ့’

‘မင်းရဲ့ရွှေ့နေက တစ်နှစ်ကနေ သုံးနှစ်ပဲ လုပ်ပေးနိုင်သလား၊ ခံဝန်ချက်
နဲ့လွှတ်အောင် လုပ်နိုင်ဖို့ ကောင်းတယ်’

‘ကျွန်တော်မှာ ရွှေ့နေ မရှိပါဘူး၊ တကယ့်ရွှေ့နေ မရှိပါဘူး၊ ရုံးက
ခန့်ပေးထားတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲရှိပါတယ်၊ အဲဒီလူက ကျွန်တော်နဲ့ တစ်ခါတည်း
စကားပြောပါတယ်၊ သူပြောတဲ့စကားကတော့ အပြစ်ရှိတယ် ဝန်ခံပြီး ရုံးတော်မှာ

၆၄

နတ်နှစ်

အသနားခံဖိုပဲ၊ ကျွန်ုတ်လဲ . . . ’

‘ကောင်းပြီး၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှာ ကိုယ့်ရွှေ့နေလာရင် ကိုယ်ပြောလိုက်မယ်
သူ တစ်ခုခုတော့ လုပ်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်’

ကောင်ကလေး ထွက်သွားသည်။

ဖရန်ကိုက . . .

‘ဒီလိုသာ လုပ်ပေးနေရင်တော့ တစ်နေ့နေ့မှာ တန်းစီနေတဲ့လူတွေ
အများ ကြီးဖြစ်နေမှာပဲ’

ထောင်ကြပ် တစ်ယောကရောက် ရှိလာသည်။ အို တူးအမည် ရှိ
အိုင်ယာလန်လူမျိုး အဘိုးကြီးဖြစ်သည်။

သူပြီးလိုက်ပြီး . . .

‘မစွာတာ လူစီယာနိုက် ထောင်မျှူးကြီး ခေါ်ဆိုင်းလိုက်ပါတယ်’

‘အခုလား’

လူစီယာနိုက မေးလိုက်သည်။

‘ဟုတ်တယ်’

လူစီယာနိုမတ်တတ် ထလိုက်သည်။ လက်ထဲတွင်စာအုပ်ကို ကိုင်လျက်
ပင်ဖြစ်သည်။ ဖရန်ကို ကို ခေါင်းညီတ်လိုက်ပြီး . . .

‘နောက်မှ တွေကြရအောင်’

သူတို့နှစ်ယောက် ကွက်လပ်ကို ဖြတ်ပြီး လျှောက်သွားကြသည်။ အိုတူးက
ရွှေ့မှ ဖြစ်သည်။ ငှင်းက . . .

‘တံခါးမကြီးကို သူတို့ ပြင်နေကြတယ်၊ ကျူပ်တို့ ရေခါးခန်းကဖြတ်ပြီး
နောက်ဖော်လျေားက သွားကြရမယ်’

သူနှုံးတွင် ချွေးသီးချွေးပေါက်များ စို့နေသည်။ ရေခါးဆောင်တံခါးကို
ဖွင့်သောအခါ သူလက်များ မသိမသာတုန်နေသည်။

လူစီယာနို ပြီးလိုက်သည်။ သတိကြီးစွာ ထားလိုက်သည်။

‘ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲ အိုတူး’

အိုတူးက သူကို အတွင်းဘက်သို့ ရုတ်တရက်တွန်းလိုက်ပြီး တံခါးကို
ဝါန်းခနဲ့ ပိတ်လိုက်သည်။ ယင်းအဖြစ်ကို ကွက်လပ်အလယ်လောက်ဆီမှနေ၍
ဖရန်ကို တွေ့မြင်လိုက်သဖြင့် ပြေးလာသည်။ သို့သော် နောက်ကျချေပြီတည်း။
အိုတူးက သူဘက်သို့ ဆတ်ခနဲ့လှည့် လိုက်သည်။ တံခါးကို ကျောမှုပြီး

မင်းများသွေ့ လူမှာကတိ

၆၅

လက်ထဲတွင် လက်ကိုင်တုတ်ကို အသင့်ကိုင်ထားသည်။

+ + +

ရွှေ့ဆုံးရေချိုးခန်းထဲမှ ဝေါ်လတန် ထွက်လာသည်။ သူရပ်နေသည်။ သူမျက်နှာတွင် မည်သည် အမူအယာမျှ မရှိပါ၊ သူ၏ နက်မျှောင်သော မျက်လုံးများတွင် အလင်းရောင်မရှိပါ။

‘စောစောက မင်းပြောတဲ့အတ်လမ်းဟာ လန်ကြုပ်ပလို ကိုယ် ထင်ပါတယ်၊ မင်းကိုသူတို့က တမဂ်လာ လွှတ်လိုက်တာ မဟုတ်လား’

လူစီယာနိုက အေးဆေးစွာ မေးလိုက်သည်။

‘သိပ်ဟုတ်တာပေါ့’

ဝေါ်လတန်၏ညာဘက်လက်ထဲတွင် မယ်တော်မှရီဆင်စွယ်ရှုပ်ကို ကိုင်ထားသည်။ မယ်တော်မှရီ၏ ခြေထောက်အစုံကို သူနှိုင်လိုက်သောအခါ ခြောက်လက်မအသွားရှိသော သံမဏီဓားပြာပြာ ထွက်ပေါ်လာသည်။ သံမဏီဓားက နှစ်ဖက်သွားဖြစ်သည်။ သင်ဓာန်းဓားကဲ့သို့ မြှုနေသည်။

‘ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မစွာတာ လူစီယာနို့၊ လုပ်ငန်းသဘောသက်သက်ပါ’

‘မင်းကို ဘယ်သူ ခိုင်းတာလဲ’

‘ဖိယိုရယ်လီ၊ သူက ခင်ဗျားကို နှုတ်ခွန်းဆက်ကြောင်း ပြောလိုက် ပါတယ်၊ ကျွန်တော့ကို ညွှန်ကြားလိုက်တာကတော့ ခင်ဗျားရဲ့ အသားကို ခင်ဗျား ပါးစပ်တဲ့ မှာ ထည့်ထားခဲ့ဖို့ပါပဲ၊ ခင်ဗျားဟာ စစ္ဆေးတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အတွက် အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်လိမ့်မယ်လို့ သူပြောလိုက်ပါတယ်’

‘အို ... ကိုယ်နားလည်ပါတယ်’

လူစီယာနိုက ယင်းသို့ပြောလိုက်ရင်း ဝေါ်လတာ၏ ဘယ်ဘက်ဒုးခေါင်းအောက်သို့ ကန်လိုက်သည်။

အရိုးကဲ့ထွက်သွားသဖြင့် ဝေါ်လတာနာကျင်စွာ ဟစ်အော်သည်။ ထို့နောက် အရူးတစ်ယောက်လို့ တိုက်ခိုက်သည်။ လူစီယာနိုက ဝေါ်လတာ၏ ညာဘက်လက်ကို မိမိ၏ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် အုပ်ကိုင်ပြီး တအားကုန်လိမ့်ချိုးလိုက်ရာ ဆင်စွယ်ဓား ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ကျသွားတော့သည်။

‘တခြားလူတစ်ယောက်ကို သာဒီလို လုပ်လို့ရမယ်၊ ကိုယ့်ကို တော့လာမစမ်းနဲ့’

လူစီယာနဲ့ ကိုယ့်ကိုလူညွှန်လိုက်ပြီး လက်နှစ်ဖက်ကို ပြုတ်တူကဲ့သို့ ညပ်လိုက်သည်။ ဝါလတာက အသံကုန် ဟစ်အော်သည်။ လူစီယာနဲ့က သူကို အုတ်နံရံနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် တွန်းဆောင့်လိုက်သည်။ ကောင်ကလေးနံရံအနီးတွင် လျောကျသွားသည်။ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် သွေးချင်းချင်း ရဲသွားသည်။

လူစီယာနဲ့ ဓားကို ကောက်ယူပြီး ဓားသွားကို ပြန်ပိတ်လိုက်သည်။ မယ်တော်မာရီရှုပ်သည် အမြင့် ရှစ်လက်မခန့်ရှိပြီး ရှေးဟောင်းလက်ရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ လူစီယာနဲ့သည် ဓားကို နောက်ကျော ခါးဆစ်ပိုင်း ခါးပတ်ကြားတွင် စိုက်ထားလိုက်သည်။ ထိုနောက် သူ၏ စာအုပ်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။

‘သွားလိုက်ဦးမယ် ကောင်လေး’

လူစီယာနဲ့ တိုးညှင်းစွာ ပြောလိုက်သည်။ ထိုနောက် တံခါးကို ဖွင့်ပြီး ထွက်သွားသည်။

အိုတူး ချာခနဲလူညွှန်ပြီး သူနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်သည်။ သူမျက်နှာချက်ချင်းပင် ညီးလျဉ်သွားသည်။ ဖရန်ကို က သူကို ကွွဲပတ်ပြီး . . .

‘မစွာတာ လူစီယာနဲ့ ဘာမှ မဖြစ်ဘူးနော်’

‘ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဝါလတာ တစ်ယောက်တော့ ရေခါးခန်းထဲမှာ ချော်လဲတယ်နဲ့တူတယ်၊ သူကို ဆရာဝန်ဆီ အမြန်ပိုမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်’

ဖရန်ကို ဘာတစ်ခွန်းမှ မပြောတော့ဘဲ ရေခါးဆောင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။ လူစီယာနဲ့က အိုတူးဘက်သို့လူညွှန်ပြီး . . .

‘ကျူပ်သွားမှနဲ့တူတယ်၊ နှီမဟုတ်ရင် ကျူပ်ဘာဖြစ်သလဲ ထောင်မျှူးကြီးစိတ်ပူးနေလိမ့်မယ်၊ သူ ကျူပ်ကို တွေ့ချင်နေတယ်လို့ ခင်ဗျားပြောတယ် မဟုတ်လား’

အိုတူး နှီတ်ခမ်းကို တံတွေးဆွတ်လိုက်ပြီး . . .

‘သို့ . . . ဟုတ်ကဲ့ မစွာတာ လူစီယာနဲ့ ကြွာပါခင်ဗျာ’

လူစီယာနဲ့ ပြီးပြီး ထွက်သွားသည်။ ဖရန်ကို ရေခါးခန်းဆောင်အတွင်းမှ ထွက်လာပြီး မထိတရီပြီးလျက် . . .

‘ဒီမယ်အိုတူး၊ ခင်ဗျားကို သူတို့ ဘယ်လောက်ပေးသလဲတော့ ကျူပ်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၆၇

မသိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားတစ်သက်မှာ အကြီးဆုံး အမှားတစ်ခု ကျူးလွန်
လိုက်တာပဲ’

+ + +

ဟယ်ရိုကာတာသည် စစ်ဝတ်စုံအစား အပြာရင့်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင် လျက်
ထောင်မှူးကြီး အခန်းပြတင်းပေါက်တွင် ရပ်ကာ ထောင်ဝင်းအတွင်းသို့
ငြုပ်နေသည်။

ထောင်မှူးကြီးက . . .

‘သူကို ဖိုးကံကောင်းလို့ အကြောင်းမဲ့ခေါ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ၁၉၂၈- ခုနှစ်က
အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကြောင့် ဒီနာမည်ကို သူရတာပဲ၊ သူရဲ့ ပြိုင်ဘက် တွေက
သူကို ဖမ်းသွားကြတယ်၊ စတက်တန်ကျွန်းပေါ်က လူမရှိတဲ့ တောအုပ် တစ်ခုထဲကို
ခေါ်သွားကြတယ်၊ အဲဒီမှာ သူတို့ ညွင်းပန်း နှိပ်စက်ကြတယ်၊ နောက် သေပြီဆိုပြီး
ပစ်ထားခဲ့ကြတယ်’

‘သူတို့ကို သူဘယ်လိုများ အကြွေးပြန်ဆပ်သလဲမသိဘူး’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

‘ဒါကတော့ ရှင်းနေတာပဲ၊ ဘာမှ စဉ်းစားနေစရာ မလိုပါဘူး’

ထောင်မှူးကြီး စားပွဲဆိုသို့ လျှောက်သွားပြီး ဖိုင်တဲ့တစ်ခုကို ဖွင့်ကာ
‘ချားလူစီယာနို့၊ ခုနှစ်ဝင်ဘာလ ၂၄ရက်ပါလာမို့မြို့အနီး၊ လက်ကာရာ
ဖရစ်ဒီဂျာတွင် ဆာပေတို့လူကာနိယာ အမည်ဖြင့် မွေးဖွား၊ ၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင်
နယူးယောက်သို့ မိသားစုနှင့် အတူ ရောက်ရှိ၊ အဲဒီမှာ ကျွန်းတော်ဖြည့်ပြီး
ပြောရမယ်ဆိုရင် သူမိသားစု အားလုံး ဟာ လူကောင်းတွေပဲ၊ မာဖီးယားပုံစံကို
ပိုလ်မှူးကြီး သိတယ်နော်’

‘စစ္စလီပုံစံတွေလောက်ပဲ သိပါတယ်’

‘နယူးယောက် မှာ လဲ သည် ပုံစံပါပဲ၊ ၁၇၈၅ ကလေးတည်းက
သင်တန်းစတယ်၊ တဖြည့်းဖြည့်းနဲ့ ရင့်ကျက်လာတယ်၊ သူတို့အခေါ်တော့ သိက္ခာ
ရလာတာပေါ့၊ နောက်ဆုံးမှာ ကြေးစား လူသတ်သမားအဆင့်ကို တက်သွားတယ်’

‘စစ္စလီမှာတော့ အဲဒီကိစစ္စမျိုးအတွက် လူပါရာ ဆိုတဲ့ သေနတ်ကို
သုံးကြတယ်၊ အဝေးကနေတော့ ပစ်လို့ မရဘူး၊ အနီးကပ်ဆိုရင်တော့ အင်မတန်

၆၈

နတ်နှစ်

သေချာတယ်’

‘လူစီယာနဲ့ သတ်ခဲ့တဲ့ လူပေါင်း နှစ်ဆယ်ထက်မနည်းတော့ ဘူးလို့
ပြောတယ်’

‘သူဟာ တကယ် တန်ခိုးအာဏာရှိတဲ့ သူတစ်ယောက်ပဲပေါ့ . . .
ဟုတ်လား၊ ဒီအထဲမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ်လား၊ သူကို ညတိုင်း အခန်းတံခါး
ပိတ်ထားရတယ် မဟုတ်လား’

ကာတာက မေးသည်။

‘ထောင်ထဲမှာပဲ နေနေ၊ ထောင်ပြင်မှာပဲရှိရှိ ဘာမှ မထူးခြားဘူး၊ သူဟာ
မာဖိုးယားလောကမှာတော့ အရေးအပါဆုံး လူတစ်ယောက်ပဲ၊ အရက်တွေ
ပိတ်ထားတဲ့ကာလ အရက်ချက်ပြီး နာမည်ကြီးလာတာပဲ၊ သူများတွေနဲ့ သူနဲ့
မတူတာက သူဦးနောက်ပဲ၊ သူဟာ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအဖို့ အင်မတန်
ခေါင်းကောင်းတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ အရက်တွေ ပိတ်ထားတဲ့ကာလ ပြီးသွားတဲ့
နောက်ပိုင်းမှာ သူဟာ ပိုက်ဆံရမယ့် အလုပ်မှန်သမျှကို လုပ်တာပဲ၊ တချို့လုပ်ငန်း
တွေကို သူတိတွင်လိုက်သေးတယ်၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တုန်းက ဘုရင်ခံ ဒီဝေးက သူကို
ပြည့်တန်ဆာမှုနဲ့ တရားစွဲပြီး ထောင်ချလိုက်တယ်၊ ဒီဝေးက အဲဒီတုန်းက
အထူးအမှုလိုက်ပဲပေါ့’

‘နည်းနည်းတော့ ဆန်းတယ်၊ အခြေအနေနဲ့ ဘယ်လို့မှ မအပ်စပ်ဘူး’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

ထောင်များကြီး ပြီးလျက် . . .

‘လူတွေကလဲ ဒီအတိုင်းပဲပြောကြတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကွွန်တော့ အနေနဲ့
ကတော့ ဘာမှ မပြောပါရစေနဲ့၊ ကွွန်တော်က အစိုးရက ခန့်ထားတဲ့
လူတစ်ယောက်ပဲ၊ ကွွန်တော်သိတာ တစ်ခုတော့ရှိတယ်၊ သူဟာ ဘယ်လို့မှ
မမျှော်လင့်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်နိုင်တာတော့ အမှန်ပဲ၊ ၁၉၄၁- ခုနှစ်တုန်းက
သူက ဒင်နိမိရာ ထောင်မှာပေါ့၊ ပုံလဲဆိပ်ကမ်းကို ဂျပန်တွေ ဗုံးကြပြီး
နောက်ပိုင်းပေါ့၊ အဲဒီကာလဆုံးကြီးမှာ ခရွေမတ်အချိန်ရောက်လာတယ်၊
လူတွေကလည်း ကိုယ့်ကိစ္စနဲ့ကိုယ် ဗျာများနေကြလို့ အကျဉ်းသားတွေအတွက်
လက်ဆောင်တွေ မပို့နိုင်ကြဘူး၊ အဲဒီ အခါမှာ လူစီယာနဲ့က စီစဉ်လိုက်တယ်၊
ခရွေမတ်နေ့ကျတော့ နယူးယောက်က ပို့လိုက်တဲ့ လက်ဆောင်တွေ ကားသုံးစီး
တိုက် ရောက်လာတယ်’

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၆၉

တံခါးခေါက်သံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထောင်များကြီးက . . .

‘ဝင်ခဲ့ပါ’

လူစီယာနိုင် ဝင်လာသည်။

သူသည် ကာတာကို အမှတ်တမဲ့ ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် ထောင်များ
ဘက်သို့ကြည့်ကာ . . .

‘ထောင်များကြီး ကျွန်တော့ကို ခေါ်တယ်ဆို’

ထောင်များကြီး မတ်တတ်ထ ရပ်လိုက်ပြီး . . .

‘ဒါက ဗိုလ်များကြီးကာတာ၊ အစိုးရ အဖွဲ့ကပဲ၊ တိုင်းပြည်အတွက် အရေး
ကြီးတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ခင်ဗျားနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ သူမှာ အခွင့်အာဏာ အပြည့်-
အစုံရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ခင်ဗျားကို သူနဲ့ ဆွေးနွေးရအောင် ကျွန်တော်ထားခဲ့မယ်’

ထောင်များကြီး ထွက်သွားသည်။ ကာတာသည် သူ၏စီးကရက်ဘူးကို
ထုတ်ယူပြီး . . .

‘စီးကရက် မစွာတာ လူစီယာနိုင်’

‘ဟေး . . . ခင်ဗျားက အဂ်လိုပ်လား’

‘စီးကရက်ကလဲ အဂ်လိုပ်ပ’

ကာတာက သူကို မီးညီးပေးလိုက်သည်။ လူစီယာနိုင် ပြတင်းပေါက် အနီး
တွင်ထိုင်လိုက်ပြီး . . .

‘ခင်ဗျားဒီမှာ ဘာလာလုပ်တာလဲ’

ကာတာက . . .

‘လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်လ နှစ်လလောက်တုန်းက ခင်ဗျားဆီကို ဓည့်သည်တွေ
လာကြတယ် မဟုတ်လား၊ ရေတပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေးကလူတွေ၊ စစ်လီကျွန်း
ထိုးစစ်ကို ဆွေးနွေးကြရအောင်’

‘မြတ်စွာဘူရား၊ အဲဒီ ကိစ္စ တော်လောက်ပါပြီ၊ ဒီမယ် ကျွန်တော် ပြောမယ်
သူတို့ကို ကျွန်တော် ပေးနိုင်တဲ့သတင်းတွေ အားလုံးပေးလိုက်ပြီ၊ လူနာမည်တွေ
အားလုံးလဲ ပေးလိုက်ပြီ’

‘ကျွန်တော်သိတယ်၊ ကမွာရာတာက ရွာတွေပေါ်မှာ လူစီယာနိုင် အမှတ်-
အသား အယ်လ်တံ့သိပ်ပါတဲ့ အလံတွေ ကြံချုပ် သူတို့လုပ်နေကြတယ်၊ ခင်ဗျားရဲ့
အကြံ့ောက်ပဲ မဟုတ်လား’

လူစီယာနိုင်သည် ပြတင်းပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး အောက်ဘက်ရှု

ထောင်ဝင်းအတွင်းသို့ ငြွှေ့ကြည့်ကာ . . .

‘ခင်ဗျားလက်ထဲမှာ တစ်ဖရီးနေပြီ၊ ကစားရုံပဲပေါ့’

‘ကျွန်ုတ်ကတော့ အဲဒီတစ်ဖဲ့ဟာ မလုံလောက်သေးဘူးလို့
ထင်တယ်’

‘မလုံလောက်သေးဘူးလို့ ထင်တယ် ဟုတ်လား’

လူစီယာနဲ့ ရယ်လိုက်သည်။

‘အဲဒီတော့ ခင်ဗျားလို့ အဂ်လိပ်ကြီး တစ်ယောက်က ဘာများလုပ်ချင်
သေးသလဲ’

‘မှန်ပါတယ်၊ ကမ္မရာတာ ဒေသမှာ ကန္တအချိန်အထိ လူစီယာနဲ့ဆိုတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အကြောင်းကို ပြောနေကြတုန်းပါပဲ၊ ကယ်တင်ရှင်ကြီး ဆာပေတို့ပဲ၊
ဒါပေမဲ့ သူတို့ရွာတွေပေါ်မှာ တစ်စုံတစ်ယောက်က သူ့အလံတွေကို ကြချရနဲ့
တော့ နာဇီတွေကို တူးမီးသေနတ်နဲ့ ပစ်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်ုတ်တော့
မထင်ဘူး’

ကာတာက စစ္စလီဘာသာစကားဖြင့် ပိုပိုသသကြီး ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနဲ့ မျက်မှုံးတွေကုတ်လိုက်ပြီး . . .

‘စစ္စလီစကားကို ခင်ဗျား ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒါလောက် ကောင်းကောင်း
ကြီး ပြောနိုင်တာလဲ’

‘စစ်မဖြစ်ခင်တုန်းက ကျွန်ုတ်ဟာ တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခတစ်ယောက်
ပဲ၊ ရွှေးခေတ်သမိုင်းနဲ့ ရွှေးဟောင်းသုတေသန ပါမောက္ခပဲ ဆိုပါတော့၊
စစ္စလီကျွန်ုတ်မှာ ကျွန်ုတ်အတော်ကြောကြာ တူးဖော်မှုတွေ လုပ်ခဲ့တယ်’

‘တူးဖော်မှု ဟုတ်လား’

‘သမိုင်းဝင်ဌာနတွေကို သုတေသနလုပ်ရအောင် တူးဖော်တာပဲပေါ့’

‘ခင်ဗျားဆိုလိုတာက ခင်ဗျားဟာ အချိန်ပိုင်းစစ်သား တစ်ယောက်ပဲပေါ့
ဟုတ်လား၊ လောလောဆယ် အချိန်မှာ စစ်ထဲကို ခကာဝင်နေတာပဲပေါ့ ဟုတ်
လား၊ အား . . . ပါမောက္ခကြီးပဲ၊ ကျွန်ုတ် လေးစားပါတယ်’

သူက “ဘုရားသခင်၏ မြို့တော်” စာအုပ်ကို လှမ်းပေးလိုက်ပြီး . . .

‘ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ဖူးသလား’

ကာတာက စာအုပ်ကို ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် . . .

‘စိန့်ဉာဏ်စတင်း၊ အင်း . . . ဖတ်ဖူးတယ်၊ ခင်ဗျား စာတော်တော်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၃

ဖတ်သလား'

လူစီယာနို့ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

'သူရေးတာ ရွင်းတယ်၊ ဘုရားသခင်နဲ့ မာရ်နတ်၊ ဘုရားသခင်လဲရှိတယ်၊ မာရ်နတ်လဲရှိတယ်၊ ဒီခေတ်မှာတော့ ဘုရားသခင်က အသာရလာတယ်'

'ကျွန်ုတ်နားလည်ပြီ၊ ဒီတော့ ခင်ဗျားက ငရဲပြည်မှာ အုပ်စိုးဖို့
ကြိုးစားတာပေါ့ ဟုတ်လား'

'ဒါက ရွှေထောင့် တစ်ခုပဲ၊ ဒီသဘောကို မိုလတန်ကလဲ ရေးတယ်၊
မိုလတန်ကိုလဲ ကျွန်ုတ်ဖတ်တယ်'

လူစီယာနို့က တိုးတိုးပြုးပြုး ပြောသည်။

'မစွာတာလူစီယာနို့ ခင်ဗျားကို ကျွန်ုတ် စိတ်ဝင်စားတယ်၊ ခင်ဗျားတို့
နှစ်ယောက်စလုံးပေါ့'

'ကျွန်ုတ်တို့ နှစ်ယောက် ဟုတ်လား'

'ဟုတ်တယ်၊ လူစီယာနို့ နှစ်ယောက်ရှိတယ်၊ လူစီယာနို့ နံပါတ်တစ်က
လမ်းပေါ်က လူဆိုးတစ်ယောက်ပဲ၊ ရှုပ်ရွင်မင်းသား ရှိုန်းကက်ဂနေးလို့ စကား
ပြောနိုင်တယ်'

လူစီယာနို့ ပြုးလိုက်ပြီး . . .

'ကျွန်ုတ်ကို ချီးမြှောက်တာပဲ။ အကောင်ကလေးတစ်ကောင်ပဲပေါ့'

'လူစီယာနို့ နံပါတ်နှစ်ကတော့ ဉာဏ်စတင်နဲ့ မိုလတန်ရဲ့ အဘိဓမ္မာ
ကျမ်းကြီးတွေကို ဖတ်တယ်၊ အထက်လွှာက လူတစ်ယောက်လို့ ပြောနိုင်တယ်'

'အတ်ဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်ဟာ သူရဲ့ပရိသတ်ကို ကြည့်ပြီး အမူ
အရာ ပြောင်းလဲရတာပဲပေါ့ လူစီယာနို့ ပခုံးတွေနဲ့ လိုက်ပြီး 'အဲဒီတော့ ခင်ဗျားက
ကော ကနေ့မှာ ဘယ်သူအဖြစ်နဲ့လဲ၊ ပါမောက္ခတစ်ယောက်အနေနဲ့လား'

ကာတာ ပြုးလိုက်ပြီး . . .

'ဟုတ်လိုက်လေ့ပျား၊ ခင်ဗျားဟာ တကယ်ပြောလောက်တဲ့ လူတစ်-
ယောက်ပဲ'

'ပါမောက္ခကြီးကလဲ လူတွေ ရဲ့စရိတ် တွေကို အကဲဖြတ်နိုင်တဲ့
ခုံသမာဓိကြီးတစ်ယောက်ပဲ၊ ပြောစမ်းပါဉီး၊ ပါမောက္ခကြီး ဒီကိုလာတာကို
တွေနဲ့ဝေးသိသလား၊ သူဟာ အထူး အမူလိုက်ကြီး ဘဝတုန်းက ကျွန်ုတ်ကို
ဖယ်ထုတ်နိုင်ဖို့အတွက် အစွမ်းကုန်လုပ်ခဲ့တာပဲ၊ အခုတော့ သူက နယူးယောက်

၇၂

နတ်နယ်

ပြည်နယ်ရဲ့ ဘုရင်ခံဖြစ်နေပြီ၊ နောက်တစ်ဆင့်ဆိုရင် သမတဖြစ်ဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်’

‘ဒီဝေးက ခင်ဗျားအပေါ်မှာ မတရားလုပ်တယ်လို့ ထင်သလား’

‘တရားတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ မတရားဘူး ဆိုတာ ဘာလဲ၊ လောကြီး မှာ ဘဝဆိုတာပဲ ရှိတယ်၊ တချို့ကလေးတွေဟာ ခြေထောက်ကလေးတွေ လိမ်ပြီး မွေးလာတယ်၊ ဒါမှာမဟုတ် စိတ်မနဲ့ဘဲ မွေးလာတယ်၊ အဲဒါ တရားသလား’ မတ်တတ်ထပြီး ပြတင်းပေါက်သို့ လျှောက်သွားသည်။ ‘ဒီမယ် ပါမောက္ခာြီး ခင်ဗျား ဘယ်လို့ ပဲထင်ထင် ကျွန်တော် ဂရုမစိုက်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဒီအတိုင်း ဖြစ်ခဲ့တာတော့ အမှုနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ လူဆိုးရိုက်း ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်၊ ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့တာတွေ အမျိုးစုံပဲ၊ ဒါပေမဲ့ မိန်းမကိစ္စနဲ့ပတ်သက် လို့တော့ ရှင်းခဲ့တယ်၊ တွေ့နဲ့ဒီဝေးဟာ ကျွန်တော့ကို ဖမ်းနိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ မရဘူး၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ကျွန်တော့ကို တခြားလူ ကိုးယောက်နဲ့တွေ့ပြီး ရုံးကိုတင်တယ်၊ အဲဒီကိုးယောက်ထဲမှာ ပြည့်တန်ဆာ လုပ်ငန်းသမားတွေပါတယ်၊ အဲဒီအခါကျတော့ တရားသူြီးကလဲ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေကို တစ်ဦးချင်း ခွဲခြားလို့မရတော့ဘူး၊ အဖွဲ့အစည်း နဲ့ ကျူးလွန်တယ်လို့ အဆိုရှိတယ်’

‘ထိရောက်တဲ့အသုံးအနှစ်နဲ့ပဲ’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနိုက ကာတာနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်ပြီး . . .

‘မိန်းကလေးတွေ ကျူပ်လိုချင်ယင် ပိုလိုအက်ဒလာဆီကို ဖုန်းဆက် လိုက်ရုံးပဲ နယူးယောက်မြို့မှာ သူအိမ်ဟာ ထိပ်တန်း အကျဆုံးပဲ’

ကာတာ စီးကရက်ဘူးကို ကမ်းပေးရင်း . . .

‘သောက်ပါဦး’

လူစီယာနို တစ်လိပ်ယူပြီး. . .

‘ကောင်းပြီ၊ ကျွန်တော့ကို အခု ဘာလုပ်စေချင်သလဲ’

ထောင်မျူးြီး၏ ကုလားထိုင်တွင် ကာတာထိုင်လိုက်ပြီး . . .

‘ထိုးစစ်ကြီးစတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပက်တန်ရဲ့ နှစ်နံပါတ် တပ်မတော်ဟာ ပါလာမို မြို့ကို ရောက်အောင် စစ္ဆေးကျွန်းရဲ့ အဆိုးဝါးဆုံး တောင်တန်းဒေသကို ဖြတ်သန်းသွားရမယ်၊ မာဖိုးယားက လူထူြီးကို အုံကြွေ စေပြီး အိုတလိုတပ်မတော်ကို လက်နက်ချေအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရင် အမေရိကန် ထောင်ပေါင်းများစွာရဲ့ အသက်တွေကို ကယ်တင်နိုင်မယ်၊ ဒါမှာမဟုတ်ရင်တော့’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၄၃

‘ကျွန်တော်ပြောမယ်၊ သူတို့ပြောသမျှ၊ ကျွန်တော်အားလုံး လုပ်ပေးပြီးပြီ’

‘ကျွန်တော်သိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မလုံလောက်သေးဘူး။ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီ၊ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးပတ်လောက်က စစ္ဆေးကို ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တာကို လုပ်ပေးနိုင်မယ့် လူတစ်ယောက်ပဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီလူက တော့ အန်တို့နိုင်ယို့ လူကာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူက ဘယ်သူကိုမှ အတွေ့မခံဘူး’

လူစီယာနှိုး အပြီးရပ်သွားသည်။

‘ဒွန်အန်တို့နိုင်ယို့ ခင်ဗျား သူသိသလား’

‘ကျွန်တော် လူချင်းတော့ မသိဘူး၊ ခင်ဗျားတော့သိတယ် မဟုတ်လား’

‘သိတယ်၊ နေပယ်ထောင်ကို ဖောက်ပြီး စစ္ဆေးကိုသူပြန်သွားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စမှာ ခင်ဗျားဟာ ခင်ဗျား အချိန်တွေကို အလကား ဖြေန်းပစ်နေတယ်၊ ခင်ဗျားသူကိုတွေ့လိုလဲ ဘာမှ အကြောင်းမထူးဘူး၊ သူက အမေရိကန်တွေကို မှန်းတယ်၊ သူညီတစ်ယောက်ဟာ ပိတ်ပင်ရေးကာလတုန်းက ကုလားထိုင် ပေါ်မှာ အသတ်ခံသွားရတယ်’

‘ဒါတွေကို ကျွန်တော်သိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူသမီးနဲ့ပတ်သက်လို့ ထူးခြားတဲ့အဖြစ်အပျက် တစ်ခုရှိတယ် မဟုတ်လား’

‘အင်း ဟုတ်တယ်၊ ဆိုစီယာပဲ၊ ပထမကမ္မာစစ်တုန်းက သူက ရောမမှာ ကျောင်းတက်နေတယ်၊ စစ်ကြီးဖြစ်တော့ ကြက်ခြေနှီးတပ်ဖွဲ့ထဲကို သူနာပြု ဆရာမအဖြစ် ဝင်သွားတယ်၊ အီတလီစစ်မျက်နှာမှာ အမှုထမ်းနေတဲ့ အဂ်လိပ် လူမျိုး ကြည်းတပ်ပို့လ်ဗောင်းနဲ့လက်ထပ်တယ်၊ စစ်ကြီးပြီးခါနီးမှာ သူယောက်၍ တိုက်ပွဲမှာကျသွားတယ်၊ ပါလာမိုမြို့ကို ပြန်လာပြီး သူအဖော့ အတူနေတယ်၊ နောက်နှစ်မှာပဲ သမီးလေး မာရိယာကိုမွေးတယ်၊ ကောင်မလေးဟာ ဒွန်အန်တို့နိုင်ယို့ရဲ့ အလင်းရောင်ပဲ’

နောက် ဘာဖြစ်သလဲ’

‘ဘဇ္ဇာ ခုနှစ် ၉၉လိုင်လမှာ ကောင်မလေး အသက် ဆယ့်ခုနှစ်နှစ် လောက်ပဲရှိုံးမယ်၊ တစ်နေ့မှာ သူအမေဟာ စျေးသွားဖို့ သူအဘိုးရဲ့ကားကို ယူတယ်၊ ကား စက်နှီးလိုက်စဉ်မှာ ပေါက်ကွဲသွားတယ်၊ ဒွန်အန်တို့နိုင်ယို့ကို ထောင်ထားတာပဲ’

‘အဲဒီတော့ အမေ သေရောလား’

၇၄

နတ်နယ်

‘ဟုတ်တယ်၊ မာရီယာလဲ ဆေးရုံမှာ အတော်ကလေး ကြာအောင် တက်ရတယ်၊ တစ်နွဲတော့ ဆေးရုံကနေ သူထွက်သွားတယ်၊ ဆေးရုံပေါ်မှာ တစ်ယောက်တည်းနေရတဲ့အချိန်တွေမှာ အများကြီး စဉ်းစားမိတယ်နဲ့တူပါတယ်’

‘သူအဘိုးဟာ ဒီလိုလူမျိုးသာ မဟုတ်ရင် ဒီလိုကိစ္စမျိုး မဖြစ်ဘူးပေါ့ ဟုတ်လား၊ ဒီနောက် သူပြန်လာသလား’

‘သူအဘိုးဆီကို လန်ဒန်ကနေ စာတစ်စောင်ရေးတယ်၊ သူ နေကောင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဘိုးနဲ့ မတွေ့ချင်တော့ဘူးတဲ့၊ သူအဖေနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူဟာ မြို့တိန် နှင့်သားဖြစ်သွားတယ်၊ ဒွန်အန်တို့နိုင်ယိုဟာ သူလူတွေကိုလွှတ်ပြီး သူမြေးကို ရှာခိုင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုမှ ရှာလို့ မတွေ့တော့ဘူး၊ အဲဒီနောက် မှာတော့ အဘိုးကြီးဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ အတွေ့မခံတော့ဘဲ သူဟာသူ တစ်ယောက်တည်း နေတော့တာပဲ’

‘ခင်ဗျားကိုကော သူတွေ့ပါမလား’

လူစီယာနဲ့ မျက်မြောင်ကုတ်လိုက်ပြီး . . .

‘ကျွန်တော့ကို ဟုတ်လား၊ ခင်ဗျားပြောတာ ကျွန်တော် နားမလည်ပါဘူး’

‘ခင်ဗျားဟာ စစ္စလီကျွန်းမှာ ရောက်နေမယ်ဆုံးရင်ပေါ့၊ ခင်ဗျား ရောက်နေတယ်ဆုံးတာကို သူသိရင်ပေါ့၊ သူဆီကို အကြာင်းကြားနှင့်လို့ရှိရင် ခင်ဗျားကို သူတွေ့ပါမလား’

လူစီယာနဲ့ အံ့ဩဟန်ဖြင့် . . .

‘ခင်ဗျား ရူးနေပြီလား၊ ခင်ဗျားရူးနေပြီနဲ့တူတယ်’

‘ခင်ဗျားပြောတာ မှန်ပါတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာတော့ ခင်ဗျားဟာ လက်လျှော့လိုက်ပြီ မဟုတ်လား၊ မနက်ဖြန်မနက်ကျရင် ထောင်ဝင်းတဲ့မှာ အခေါက်နှစ်ဆယ် ပြေးမယ်၊ သန်ဘက်ခါကျရင် တစ်ခါပြေးမယ်၊ ခင်ဗျား ဘယ်နှစ်နှစ်ကျမလဲ၊ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကနေ ငါးဆယ်မဟုတ်လား၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်လောက်ကျရင်တော့ ခံဝန်ချုပ်လျှောက်နှင့်မယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တော့ မထင်ဘူး’

‘တော်စမ်းပါ၊ အဲဒီအချိန်ကျရင် ကျူပ်ဒီမှာရှိချင်မှ ရှိတော့မယ်’

ကာတာက . . .

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒီဥစ္စာထွက်ပေါက်ပဲ ဖြစ်မယ်’

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လုပ်ကတိ

၁၃

‘သွေးစမ်းပါ’

ကာတာက သူရှိ အတန်ကြာအောင် ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။
ထိုနောက် ထိုင်ရာမှ ထပြီး ထောင်မျှူးနှင့် သူ၏ အတွင်းရေးမျှူးတို့ စကားပြောနေ
ကြသော အပြင်ဘက်ရုံးခန်းသို့ ထွက်သွားသည်။

ကာတာက သူ၏ ပိုက်ဆံအိတ်ထဲမှ ကတ်ပြားတစ်ခုကို ထုတ်ယူပြီး
ထောင်မျှေးကို ပေးယင်း . . .

‘କ୍ରୂଃଲ୍ୟାପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଆତିଥିପିଟିରଗ୍ରୀ ଶର୍ମପେଠମଃପି ଶିଃତାଃପେ ଆଶଦ୍ଧିତାନ୍ତପା ଠିକାଃପୁର୍ବକ ଗର୍ଦନ୍ଦଃମିଃକୋର୍କ ଆତିଥିର୍ବନ୍ ତାନ୍ତଏତନ୍ଦ୍ୟଃରୋକ୍ତବ୍ୟାଃମଯ’

ထောင်မှုံး၏ မျက်လုံးသည် ကတ်ပြားကို ကြည့်ရင်း ပြီးကျယ် သွားသည်။
ထိုနောက် တိုးညွှန်စွာ လေတစ်ချက်ခွန်သည်။

‘କ୍ଷୁଣ୍ଣତେବ୍ ଆପ୍ନେ ଶର୍ପପୁଅଯ୍’

‘କାତାଳା: ଆମ୍ରିଆନ୍ତ ବାଯଲିଲ’

တစ်ဖက်မှ မေးသည်။

‘ပြဿနာလေးတွေ နည်းနည်းရှိပါတယ် သမ္မတကြီး’

ထိုနောက် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ကာတာ ရှင်းပြလျက် ရှိတော့
သည်။

+ + +

ကာတာနှင့် ထောင်မှူးကြီးတို့ ဝင်ရောက်သွားသည့် အချိန်တွင်
လူစီယာနှင့်သည် ပြတင်းပေါက်တွင် ရပ်ပြီး ကိုယ်လက်လှပ်ရှားရာကွင်းဆီသို့
ငြံကြည့်လျက်ရှိသည်။

‘କୁଳକଣ୍ଠ ପିଲାରୀ ପିଲାରୀ’

ଲୁହିଯାନ୍ତିର ମେଳିଗିଲାଏନ୍ତି॥

ထောင်မူးကြီးသည် စားပွဲကို ကွဲပျောက်သွားပြီး ကုလားထိုင်တွင်
ထိုင်လိုက်သည်။

၇၆

နတ်နယ်

‘ပိုလ်များကြီးကာတာရဲ့ကား အပြင်ဘက်မှာစောင့်နေပါတယ်၊ မစွာတာ
လူစီယာနိုက် ပိုလ်များကြီးက တာဝန်ယူပြီး ဝါရှင်တန်ကို ပြောင်းရွှေပေးပါလိမ့်မယ်’

‘ပြောင်းရမယ် ဟုတ်လား၊ ဝါရှင်တန်ကို ဟုတ်လား၊ ဘာကိစ္စလဲ’

‘ခင်ဗျားရဲ့ ကျွန်းမာရေး အတွက်ပဲဆိုပါတော့၊ ဝါရှင်တန်မှာ အကောင်း
ဆုံးရင်ဘတ်ဆေးရုံတစ်ခုရှိတယ်၊ မစွာတာလူစီယာနို ချောင်းဆိုးနေတာ အတော်
လေးကြာနေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်းတော်တို့ စိုးရိမ်မက်င်း ဖြစ်နေကြပါတယ်’

လူစီယာနိုက ကာတာဘက်သို့ လှည့်ပြီး . . .

‘ဒါထက်ကောင်းတာ တစ်ခုခု လုပ်သင့်ပါတယ် ပါမောက္ခကြီး’

ကာတာ ပြုးလျက် . . .

‘ကျွန်းတော် စိတ်ကူးထားပါတယ် မစွာတာ လူစီယာနို၊ အဲဒီအတွက်
တော့ စိတ်ချုပါ’

+ + +

ပက်ကက်ကားကြီး ကွန်စတီကျျားရှင်းလမ်းအတွင်းသို့ ချိုးဝင်ပြီး
အိမ်ဖြူတော်ဆီသို့ ဦးတည်ပြီး မောင်းသွားသောအခါ အချိန်မှာ အတော်ကလေး
မိုးချုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ကာတာနှင့် လူစီယာနိုတို့သည် နောက်ဘက်တွင် အတူတူ
ထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ လူစီယာနိုသည် ပြတင်းပေါက် မှန်ကိုချုပြီး ဝါရှင်တန်ဖြူ၏
ဥက္ကာ ကြည့်ရှုလျက်ရှိသည်။

‘ဒီရက်တွေမှာ ဟိုတယ်က အခန်းတစ်ခုရဖို့ မလွယ်ဘူးလို့ ပြောကြ
တယ်၊ ဟုတ်သလား’

‘အဆက်ရှိရင် မခက်ပါဘူး’

အိမ်ဖြူတော်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ ပက်ကက်ကားချိုးဝင်သည်။
အနောက်ဘက် မြေအောက်ထပ် တံခါးပေါက်တွင် ဆိုက်ရပ်သည်။ ကာတာက
တာဝန်ကျအရာရှိကို ခွင့်ပြုလက်မှတ် ပြသသည်။

လူစီယာနိုသည် ဂရိတ်မဲဖိုး အကျဉ်းထောင် စတိခန်းမှ ရွှေးယူခဲ့သော
ဦးထုပ်အနက် ဝတ်စုအညီနှင့် ထရင့်ချုံကုတ်ကြီးကို ဝတ်ထားသည်။ ပါးစပ်ထောင့်
တွင် စီးကရက်ကို ခပ်ငိုက်ငိုက်ခဲထားသည်။ သူကြံးတွေ့နေရသည့် အဖြစ်များကို
သဘောကျနေဟန်ရှိသည်။

‘အခုလုပ်နေတာတွေဟာ တကယ်ပဲလား ပါမောက္ခကြီး၊ ကျွန်းတော်ကို

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၇၇

နောက်နေတာများလား'

သူတို့ စောင့်ဆိုင်း နေကြရစဉ်တွင် လူစီယာနိုက မေးသည်။

'တကယ်ပါပဲ မစွဲတာလူစီယာနို'

ကာတာကဖြေသည်။

ကိုယ်ရံတော် ပိုလ်ကလေးတစ်ဦး ရောက်ရှိလာသည်။

'ပိုလ်မှူးကြီးကာတာ ကြွေပါခင်ဗျာ'

+ + +

ဘဲဥပုံရုံးခန်းအတွင်းသို့ သူတို့ဝင်ရောက်သွားသောအခါ အခန်းမှာ
မြှောင်ရှိလျက်ရှိ သည်။ အလင်းရောင်ဟူ၍ ဓရာမ စားပွဲကြီးပေါ်မှ စားပွဲတင်မီး
သာရှိပေသည်။ သမတကြီး ရှစ်ခဲသည် သူ၏ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်တွင်ထိုင်ပြီး
အလုပ်လုပ်လျက်ရှိ သည်။ သူ၏ပါးစပ်တွင် စီးကရက်စွဲတံ့တံ့အာရုံးကြီး ရှိသည်။

ကာတာကို သူက မေ့ကြည့်ပြီး ပြီးသည်။

'ပိုလ်မှူးကြီးကာတာ နေကောင်းရဲ့လား'

'နေကောင်းပါတယ် သမ္မတကြီး'

သမ္မတကြီးသည် ကိုယ်ရံတော် ပိုလ်ကလေးကို ခေါင်းပြီးပြုလိုက်ပြီး

'ကိုစွဲရှိရင်ခေါ်လိုက်မယ်'

အခန်းတံ့ခါး ညင်သာစွာပိုတ်သွားသည်။ သမ္မတကြီးသည် စီးကရက်
စွဲတံ့တွင် စီးကရက်အသစ်တစ်လိပ်တပ်နေသဖြင့် ခေါ်မှု တိတ်ဆိုတ်နေသည်။
သမ္မတကြီးသည် စီးကရက်ကို ဝရာတစိုက် မီးညီးသည်။ သည့်နောက်တွင်မှ
လူစီယာနိုကို သတိပြုလိုက်သည်။

'လူစီယာနိုဆိုတာ ခင်ဗျားလား'

'ဒီလိုပဲ သူတို့ပြောကြပါတယ်'

'ပိုလ်မှူးကြီးကာတာက ပြောတယ် ခင်ဗျားက သူကို ဒုက္ခပေးနေ
တယ်တဲ့'

'ဒါက သမ္မတကြီးယူဆတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ မနှစ်က ကျွန်တော် အချုပ်-
ခန်းထဲမှာရှိနေတုန်း သမ္မတကြီးရဲ့လူတွေရောက်လာပြီး နော်မန်ဒီသဘောကြီး
မီးလောင်တဲ့အကြောင်း၊ ဆိုပ်ကမ်းမှာ နာဇိုအဖျက်သမားတွေရှိနေတဲ့အကြောင်း

၄၀

နတ်နယ်

ပြောကြပါတယ်၊ အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော်လည်း အလုပ်သမားအစည်းအရုံးက လူတွေနဲ့ အစီအစဉ်တွေလုပ်ပေးလိုက်ပါတယ်၊ ပြီးခဲ့တဲ့လထဲက တစ်ခါ သူတို့ ရောက်လာကြပြန်ပြီး စစ္ဆေးလိုက်စွဲ ကူးပြန်တယ်၊ ဒီတစ်ခါလည်း ကျွန်တော် တတ်နိုင်တာကို လုပ်ပေးလိုက်ပါတယ်၊ ကျွန်တော် ဘာကြောင့် လုပ်ပေးသလဲ၊ ကျွန်တော်အတွက် ဘာအကျိုးကျေးဇူးရှိသလဲ၊ ထောင်ထဲမှာ နောက်ထပ် အနှစ်သုံးဆယ်နေဖို့ပဲ မဟုတ်လား၊ ယခုတစ်ခါ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ရောက်လာပြန်တယ်၊ သူနဲ့အတူ စစ္ဆေးလိုက်စွဲ သွားဖို့ပြောတယ်၊ ကျွန်တော်လည်ပင်းကို စင်းတုံးပေါ်တင်ပေးလိုက်တာပဲ၊ အဲဒါကို ကျွန်တော်က သူကို ဒုက္ခပေးနေတယ်လို့ သမွာတော်း ယူဆပါသလား’

‘သမွာတော်း ကုလားထိုင်တွင် မိတိုင်လိုက်ပြီး အေးညင်းစွာပြောသည်။

‘ကျူပ် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာကို ကျူပ်ပြောမယ် လူစီယာနဲ့ ခင်ဗျားကို အမေရိကန် တစ်ယောက်ပြန်ဖြစ်နိုင်ဖို့ အခွင့်အရေး ပေးမယ်’

‘ပါမောက္ခာကြီးနဲ့အတူ စစ္ဆေးလိုက်စွဲ သွားတဲ့အတွက်လား၊ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော်မှာ ဘာအကျိုးကျေးဇူးရှိမလဲ’

လူစီယာနဲ့က မေးသည်။

‘နာဇီတွေက ခင်ဗျားကို မိသွားရင် ကျည်ဆံတစ်တောင့် ရမယ်’

‘သူတို့မမိဘူးဆိုပါတော့ ပါမောက္ခာကြီးရဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ လုပ်ငန်းကြီး အောင်မြင်သွားပြီဆိုပါတော့၊ ကျွန်တော်ဘာဖြစ်မလဲ’

‘အဲဒီအခါကျေရင် စစ္ဆေးလိုက်စွဲ တောင်တန်းတွေပေါ်မှာ တောပုန်း-ကြီးအဖြစ်နဲ့ တစ်သက်လုံးနေသွားပေါ့၊ ဒါမှမဟုတ်ရင် ခင်ဗျားရဲ့ အချုပ်ခန်းထဲကို ခင်ဗျားပြန်ဝင်၊ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ခင်ဗျားကို ခံဝန်ချုပ်နဲ့လွှတ်ဖို့ သက်-သက်ညာညာ စဉ်းစားကြလိမ့်မယ်လို့ ကျူပ်ယူဆပါတယ်’

‘သမွာတော်းအနေနဲ့တော့ အာမခံချက်မပေးနိုင်ဘူးပေါ့’

‘က ခင်ဗျား သွားတော့၊ ကျူပ်မှာလုပ်စရာတွေ ရှိသေးတယ်’

ရုစ်ပဲက ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနဲ့ ထိုနေရာတွင်မတ်တတ်ရပ်လျက် သမွာတော်းကို ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ ထိုနောက် ကာတာကို ဆတ်ခနဲကြည့်သည်။ ထိုနောက် သူသည် အီတလီပုံစံအတိုင်းလက်နှစ်ဖက်ကိုဖြန့်ပြုလိုက်ပြီးနောက် အခန်းထဲမှ ထွက်သွားသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှောကတိ

၇၃

‘ကျိပ် ဘာလုပ်ပေးရညီးမလဲ ဖိုလ်မှူးကြီး’

သမွှတကြီးကမေးသည်။

ကာတာသည် သူ၏ ပိုက်ဆံအိတ်ထဲမှ စာရွက်ခေါက်ကလေးကို ထုတ်
ယူပြီး သမွှတကြီးအား ပေးလိုက်သည်။

‘အဲဒီလူကို စုံစမ်းပေးဖို့ ထောက်လှမ်းရေးက လူတွေကို ပြောပေးပါ။
သမွှတကြီး၊ ကျွန်တော်မသွားခင် ရနိုင်ရင်တော့ အများကြီး အဆင်ပြောမယ်’

‘ကျိပ်ပြောလိုက်မယ်’

သမွှတကြီးက ပြောသည်။

‘လေးစားပါတယ် သမွှတကြီး’

ကာတာက တစ်ဖက်သို့ လှည့်ပြီး လူစီယာနို့နောက်သို့ လိုက်သွား
သည်။ လူစီယာနို့ အပြင်ဘက်သို့ပင် ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

‘ခဏကလေး စောင့်ပါဉီး ဖိုလ်မှူးကြီး’

ကိုယ်ရုံတော် ရေတပ်ပိုလ်ကလေးက ယင်းသို့ ပြောပြီး သမွှတကြီး၏
ရုံးခန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။

လူစီယာနို့ ပြီးသည်။

ကာတာက . . .

‘ဘယ်လိုလဲ’

‘ဘာကို ဘယ်လိုလဲ၊ သူက ကျွန်တော့ကို ဘယ်လိုမှုတောင် ရွှေးချယ်
ခွင့် မပေးဘူး၊ နောက်ပြီးတော့ ဘာကတိ တစ်ခုမှုလဲ မပေးဘူး’

‘စာရွက်ပေါ်မှာတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ဖရင်ကလင်ဒီယာနို့
ရုစ်လို့ လူတစ်ယောက်ကိုမှ ခင်ဗျားမယုံရင် ဘယ်သူကိုမှ ခင်ဗျားယုံမလဲ’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ခင်ဗျားဘက်က ခင်ဗျားပြောတာပဲ၊ အဲဒီတော့ အခု ဘာလုပ်
ကြမလဲ’

‘ညသန်းခေါင်ကျော် အချိန်လောက်မှာ လေယာဉ်ပျံနဲ့ သွားကြမယ်၊
စကော့တလန်ကို အရင်သွား၊ ပရိစ်ဝစ် ဆိုတဲ့ မြို့ကိုသွားမယ်၊ အဲဒီကနေမှ
တစ်ခါ အယ်ဂျီးရီးယားကို လေယာဉ်ပျံနဲ့ တောက်လျှောက်သွားမယ်’

‘အဲဒီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့မှာ အချိန်တွေ ငါးနာရီလောက်ပို့နေတယ်’

‘ဒါအတွက်ပြဿနာ မရှိပါဘူး၊ ဟိုတယ်တစ်ခုမှာ အခန်း တစ်ခန်း
ယူ ထားပါတယ်’

ရေတပ်ဗိုလ်ကလေး ပြန်လာသည်။ သူတို့ကို အနောက် ဘက်
မြေအောက်ထပ် တံခါးပေါက်သို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်သွားသည်။

‘ဟုတ်ပြီ၊ ကျွန်တော်ယုံသွားပါပြီ ပါမောက္ခာကြီး၊ ပါမောက္ခာကြီးကသာ
စိစဉ်မယ်ဆိုရင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံသွားပါပြီ’
လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

+ + +

ဖလိုင်းယင်းဖို့ထရက်လေယာဉ်ကြီး အတ္ထလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာပေါ်သို့
ရောက်ရှိပြီး နယူးအဂ်လန်ကမ်းရှိုးတန်း အဝေးတွင် မိုင်းပျပြီး ကျွန်ရှစ်သော
အချိန်တွင် ကာတာသည် တပ်ထောက်ကြီး စိစဉ်ပေးသော အိပ်ရာပေါ်တွင်
သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်နိုင်သမျှ ဖြစ်အောင် လဲလောင်းလျက် ရှိတော့သည်။
လူစီယာနိုလည်း သူ့သေး တွင် သည်အတိုင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

‘တစ်ခု သေချာတာကတော့ ဒီလေယာဉ်ပုံတွေဟာ ခရီးသည်တင်ဖို့
မဟုတ်တာပဲ’

လူစီယာနိုက ပြောသည်။

ကာတာက သူအိတ်ထဲမှ စာအိတ်တစ်အိတ်ကို ထုတ်ပြီး လူစီယာနိုကို
ပေးသည်။

‘အခုအချိန်က စပြီး ခင်ဗျားဟာ စစ်ဗျာဗျာနက ဗိုလ်ကြီး အော်ဆီနီ
ပါ၊ အဲဒီအတွက် လိုအပ်တဲ့ အချက်အလက်တွေအားလုံး စာအိတ်ထဲမှာပါတယ်’

‘နေထွက်သောညာပဲ’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

ထိုနောက်သူသည် အိတ်တစ်ခုထဲမှ မယ်တော်မှာရီ ရုပ်တုကို ထုတ်ယူ
လိုက်ပြီး ဓားသွားကို ထောက်ခနဲဖွင့်ကာ စာအိတ်ကို ဖောက်လိုက်သည်။

‘အဲဒီဥစ္စာ ဘယ်ကထွက်လာတာလဲ’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

လူစီယာနို ပြုးလိုက်ပြီး ...

‘ဂရိတ်မဲဒိုးကပဲပေါ့၊ အဲဒီမှာဘာမဆို ရနိုင်တယ် ပရော်ဖက်ဆာ၊
ပြောရရင်တော့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ခွဲခွာကြတော့မယ့် အထိမ်းအမှတ်နဲ့

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၈၁

လက်ဆောင် ပေးလိုက်တာပဲ'

ရေဒီယို အော်ပရေတာ တပ်ကြပ်ကြီး ရောက်ရှိလာပြီး ကာတာကို
ကြေးနှစ်းသတင်း တစ်ခုပေးသည်။

‘ပိုလ်မျူးကြီးကာတာခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်တို့ ကွင်းက အတက်မှာပဲ
ဒီကြေးနှစ်း သတင်းရောက်လာပါတယ်၊ ရိုးရိုးစာနဲ့ပဲ ရေးထားပါတယ်၊
ပိုလ်မျူးကြီး သဘောပေါက်နားလည်ပါလိမ့်မယ်’

ကာတာက စာရွက်ကိုကြည့်လိုက်သည်။ ထိုနောက် ပြုးလိုက်ပြီး . . .

‘ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်ပါတယ်’

တပ်ကြပ်ကြီးထွက်သွားသည်။

လူစီယာနိုက . . .

‘ခင်ဗျားကိုကြည့်ရတာ အတော်ကြီးကို ကျေနပ်နေပုံပဲ’

‘ခင်ဗျားပြောတာ မှန်ပါတယ်၊ ဒီစစ်ကြီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်ဝင်စားစရာ
တစ်ခုကတော့ အချက်အလက်တွေ စုဆောင်းတဲ့နေရာမှာ အင်လိပ်တွေဟာ
ဂျာမန်တွေထက် ပြည့်စုံတာပဲ မစွေတာလူစီယာနို၊ အင်လန်မှာ ယောက်၍ားအားလုံး၊
မိန်းမအားလုံး၊ ကလေးတွေအားလုံးကို အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားတွေ လုပ်
ထားတယ်၊ သမ္မတကြီးကို ကျွန်တော် စာရွက်တစ်ရွက်ပေးခဲ့တာ မှတ်မိသလား၊
အဲဒါကတော့ လန်ဒန်မှာရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ လူတွေကို မာရီယာပောင်းကို
အရှာခိုင်းတာပဲ၊ သူတို့ အနေနဲ့ သူကို သိပ်အကြောက်း မရှာကြရပါဘူး’

ကာတာက ကြေးနှစ်းစာရွက်ကို လူစီယာနိုသို့ ပေးလိုက်သည်။
ကြေးနှစ်း စာရွက်ကို ဖတ်ရင်း လူစီယာနို၏ မျက်လုံးများ ပြုးကျယ်လာသည်။

‘စစ်တာ မာရီယာပောင်း ဂရုဏာ၏သမီးပျို့များ၊ ကွန်ပင့်၊ လီဘပူမြို့၊
အရှင်ယေရှု၏ မယ်တော်’

‘ဘယ်လိုလဲ၊ ခေါင်းရှုပ်သွားပလား’

ကာတာက စာရွက်ကို ပြန်ယူရင်း ပြောလိုက်သည်။

‘ဂရုဏာ၏ သမီးပျို့များ ကျွန်တော် မကြားဖူးဘူး’

‘သူနာပြု အဖွဲ့ပဲ’

‘လီဘပူမြို့ဆိုတာ ဆိုပ်ကမ်းမြို့လား’

‘ဟုတ်တယ်၊ အင်လန်နှင့် အနောက်မြောက်ဘက် ကမ်းရှိုးတန်း၊ လန်က
ရှိုင်းယားပြည့်နယ်’

၀၂

နတ်နှစ်

‘ခင်ပျားသူကို တွေ့မလား’

‘စိတ်ကူးတာပဲ’

‘ခင်ပျားဟာ လုပ်စရာရှိတာတွေတော့ အကုန်လုပ်နေတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ပျားကြည့်ရတာ စစ်တူရင် ရုပ်တစ်ရုပ်နဲ့တူတယ်၊ ခံစားမှု မရှိဘူး၊ ခင်ပျားဟာ လူတစ်ယောက်ယောက်ကိုများ ချစ်ခဲ့ဖူးရဲ့လား၊ တကယ့် မေတ္တာစစ်နဲ့ ချစ်တာမျိုး ကို ပြောတာပါ’

လူစီယာနိုက မေးလိုက်သည်။

ကာတာက ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘အသေအချာ ချစ်ခဲ့ဖူးတာပေါ့’

‘ဘယ်တူန်းကလဲ’

‘ဟို တူန်းကပါ၊ ကျွန်တော် ဆယ့်ခြောက်နှစ်သား အရွယ်ကပေါ့၊ လယ်သမားတစ်ယောက်ရဲ့သမီးပဲ၊ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုတွေ အပန်းဖြေခရီး အတူတူထွက်ကြတယ်၊ ကျွန်တော်သူကို အခုထိ မြင်ယောင်နေတယ်၊ သဲသောင်-ပြင်ခုံပေါ်မှာ နောက်ကဲ့ ဂါဝန်ကလေးနဲ့ ပြေးနေတာ’

‘နောက် ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ’

‘စစ်ကြီး အပြီး တုပ်ကွေးတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ အချိန်မှာ သူဆုံးသွားတယ်၊ ကျွန်တော်က အသက် ဆယ့်ခုံနှစ်နှစ်မပြည့်ခင် ကျောင်းက ထွက်ပြေးပြီး စစ်ကဲ ဝင်တယ်၊ လူငယ်တို့ ဘာဝလိုပဲ ပြောရမှာလား’

‘ဒီလိုပါပဲ’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။ ယခုအခါ သူမျက်နှာတွင် အပြီး မရှိတော့ပါ။

‘ဘဏာ-ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းဟာ လူပေါင်း ၃၅၂ ယောက်နဲ့ ထိုးစစ်ကြီး ဆင်တယ်၊ သုံးလအတွင်းမှာ လူ၃၃ ယောက်ပဲ ကျွန်တော့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က မသေဘူး၊ သူကဘာ မဟုတ်တဲ့ တုပ်ကွေးဖြစ်ပြီးသေသွားတယ်’

‘အဲဒီတော့ ခင်ပျား တစ်သက်မှာ အိမ်ထောင် မပြုတော့ဘူးပေါ့’

‘ဘဏ္ဍာ-ခုနှစ်မှာ ညီမဝမ်းကဲ့ တော်တဲ့ အိုလစ်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျတယ်’

‘ခင်ပျားသူကို ချစ်သလား’

‘သူက ကျွန်တော်နဲ့ ငယ်သူငယ်ချင်းပဲ၊ သူက ကျွန်တော့ကို ချစ်တယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၈၃

‘ကလေးတွေ မရဘူးလား’
 ‘မရဘူး၊ သူကလေးပျက်ကျတယ်’
 ‘အက်လန်ရောက်ရင် ခင်ဗျား သူကို သွားတွေ့ဦးမလား’
 ကာတာ ခေါင်းခါသည်။
 ‘၃၈-မှာ သူကင်ဆာနဲ့ ဆုံးသွားတယ်’
 ‘ဒီတော့ စစ်ကြီးဟာ ခင်ဗျားအတွက် အချိန်မီ ဖြစ်လာတာပဲပေါ့’
 ကာတာက သူကို ငေးလျက် . . .
 ‘ဒီလိုပဲ ထင်သလား’
 ထိုနောက် လူစီယာနိုင်သည် ဦးထုပ်ကို မျက်နှာပေါ်တွင် ဖုံးချလိုက်ပြီး
 နောက် လက်နှစ်ဖက်ကို ပိုက်ကာ အိပ်ပျော်သွားတော့သည်။

* * *

[၆]

လီဗာပူမြို့ကို ဂျာမန် ကင်းထောက်လေယာဉ်များ ပထမဆုံး စတင်
တိုက်ခိုက်သည့်နေ့က လီဗာပူမြို့တွင် မိုးသည်းထန်စွာရွှာသွန်းလျက်ရှိသည်။
ဆေးရုံကြီးတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေရသော စစ်တာ မာရီယာ ဗောင်းသည်
ညခုနှစ်နာရီတွင် တာဝန်ပြီးဆုံးပြီဖြစ်သော်လည်း ကျမ်းကျင်သောဆရာမများ
နည်းပါးနေသဖြင့် သူမသည် ရင်ခွဲရုံတွင် လူသေအလောင်း ခွဲစိတ် စစ်ဆေး
လျက်ရှိသော ပါမောက္ခတ်ဘာလေကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရတော့သည်။

စစ်တာမာရီယာသည် အဝတ်လဲခန်းတွင် ဝတ်ရုံ အဖြူကြီးကို အပေါ်မှ
ထပ်ဝတ်လိုက်ပြီးနောက် ခေါင်းမှ ဦးဆောင်းကို အနေအထားကျအောင်
လုပ်လိုက်သည်။ သူမသည် အသက် ၂၃ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ပြီး ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်
သွယ်သွယ်လျလျဖြစ်သည်။ မျက်နှာအမှုအယာ တည်ပြုမြှင့်လေးနက်သည်။
သို့သော်သူမ၏ မျက်နှာသည် မြင်တွေ့သူများ နှစ်ခါပြန်ပြီးကြည့်ရသည့်
မျက်နှာ မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ရိုးရိုးယဉ်ယဉ်ဖြစ်သည်။ တစ်ခုပဲ ရှိသည်၊ သူမ၏
မျက်လုံး များမှာမူ တည်ပြုမြှင့်ခြင်းမရှိဘဲ လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို
အမြဲတမ်း ရှာဖွေကြည့်ရှုလျက်ရှိသည်။

ခွဲစိတ်ခန်းအတွင်းသို့ သူမဝင်ရောက်သွားသောအခါတွင် တင်ဘာလေ
ရောက်နှင့်နေပြီကို တွေ့ရှိရသည်။ တင်ဘာလေမှာလည်း ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်

မင်္ဂလာသွေ့ လူမှာကတိ

၈၂

သေးသေးပင်ဖြစ်သည်။ ဝတ်ရုံဖြူကြီး ဝတ်ထားသည်။ ပိတ်ဖြူတစ်ခုဖြင့် လွမ်းခြားထားသော အလောင်းကောင်မှ တစ်ပါး အခန်းထဲတွင် မည်သူမှုမရှိပါ။

တင်ဘာလေသည် ရော်ဘာလက်အိတ်ကို စိတ်မရှည်စွာ ဆွဲစွဲပြနေရာမှ စစ္စတာရေ လုပ်ငန်းစပေတော့၊ နောက်တစ်နာရီလို့ရင် လူနာတွေကို ကိုယ်လိုက်ကြည့်ရညီးမယ်’

သူသည် အျှော်မြတ်စွာ အသက်ထက် သုံးနှစ်ပို့နေပြီဖြစ်သည်။ စစ်ကြီးအတွက်ပင် သူအျှော်မြတ်စွာ သေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ခွဲစိတ်ခုတင် အနီးရှိ လက်တွန်းစားပွဲလေးပေါ်တွင် ခွဲစိတ်ကု ကိုရိယာများ သူနေရာနှင့်သူရှိနေကြသည်။ စစ္စတာမှာရီယာသည် အလောင်းပေါ်မှ ပိတ်ဖြူစကို ဆွဲယူလိုက်သည်။ သပ်ရပ်စွာခေါက်ထားလိုက်သည်။ သေဆုံးသူမှာ လူလတ်ပိုင်းအရွယ် အမျိုးသား တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပကတိကောင်းမွန်လျက်ပင်ရှိသည်။ သန်မှာသောလက်များနှင့် ကျယ်ပြောသော ရင်အုပ်ရှိသည်။ မျက်လုံးများပိတ်ထားသည်။ မျက်နှာက ဌာ်မြတ်စွာ အသွင်ဆောင်နေသည်။

‘ဆေးရုံအမှုထမ်းကတော့ ဘာတစ်ခုမှ မပြည့်စုံဘူး၊ လက်ရေးတို့ လိုက်ရေးမယုံလူ မရှိဘူးနောက်မှပဲ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် မှတ်မိသလောက် ပြန်ရေးရမှာပဲ၊ ညနေ ငါးနာရီခွဲလောက်က သူကို လိုင်းလမ်း ကားမှတ်တိုင်မှာ လဲနေတာတွေ၊ ရတယ်။ အသက်က ငါးဆယ်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ ကောင်းတယ်၊ တိုက်မိ ခိုက်မိတဲ့ ဒက်ရာမရှိဘူး၊ သူဘာဖြစ်တယ်လို့ ပြောသလဲ စစ္စတာ’

တင်ဘာလေက မေးသည်။

‘နှုလုံးပေါ့’

သူမ ဖြေလိုက်သည်။

‘ဟုတ်တယ် အားလုံး ကောင်းတယ်၊ အသည်လဲ ကောင်းတယ်၊ အဲဒါတော့ ကိုယ်တို့ နှုလုံးကိုပဲ အရင်ဆုံးကြည့်ကြမယ်’

တင်ဘာလေ လက်ကို ဆန့်တန်းသည်။ စစ္စတာ မှာရီယာက ခွဲစိတ်စားကြီး တစ်ချောင်းပေးလိုက်သည်။ သူက ရင်ဘတ်ကို လည်ပင်းမှနေ၍ ပိုက်အထိ ခွဲချုလိုက်သည်။ အသက်ရှိသော လူနာတစ်ဦးကို ခွဲစိတ်သည်က အကြောင်းမဟုတ်။ လူသေတစ်ဦးကို ခွဲစိတ်သည်ကိုမူ သူမ မကြည့်ရဲ့။ တင်ဘာလေက

၈၆

နတ်နှစ်

ကတ်ကြေးကြီး တစ်လက်ဖြင့် နံရှိုးကို လိုက်ဖြတ်နေသော အချိန်တွင်ကား
စစ္စတာ မာရီယာ အသက် မရှုနိုင်ရှိတော့သည်။

ထိုအချိန်မှာပင် လီဗာပူဆိပ်ကမ်းပေါ်သို့ ပထမ အသုတ် ရန်သူဗုံးများ
ကျရောက်ပေါက်ကွဲသည်။ ဆေးရုံကြီးတစ်ခုလုံး သိမ့်သိမ့်တူန်သွားသည်။ ပြတင်း-
ပေါက်မှုန်တွေ ကွဲကုန်သည်။ လျှပ်စစ်မီးများ ခေတ္တပြတ်သွားသည်။ တစ်နေရာဆီ
မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ထိတ်လန့်စွာ အော်ဟစ်လိုက်သံကို ကြေားရသည်။

‘စစ္စတာ သွားတော့။ အရေးပေါ်ဌာနမှာ လူလိုလိမ့်မယ်၊ ဒီကိစ္စကို ကိုယ့်
ဘာသာကိုယ်ပဲ လက်စသတ်တော့မယ်’

တင်ဘာလေက ပြောလိုက်သည်။

တံခါးပေါက်ဆီသို့ သူမရောက်ရှိချိန်တွင် နောက်တစ်ကြိမ် ဗုံးများ
ပေါက်ကွဲပြန်သည်။ ဆေးရုံကြီး တူန်ခါသွားသဖြင့် လင်ပန်းပေါ်မှ ခွဲစိတ်
ကိရိယာများလည်း လှုပ်သွားကြသည်။ တင်ဘာလေက ခွဲစိတ်ဓား တစ်ချောင်း
ကိုယူပြီး သူလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်စဉ်တွင် စစ္စတာမာရီယာသည်
တံခါးကို ဖွင့်ပြီး ထွက်ပြီးသွားတော့သည်။

+ + +

အရေးပေါ်ဌာနတွင် ဝရှိုးသုန်းကား ဖြစ်နေသည်။ စကြိုပေါ်တွင် လူတွေ
အစုန် အဆန် ပြေးလွှားနေကြသည်။ မီးလောင်နဲ့ရသည်။ ဗုံးအကြီး ရပ်သွားသည်။
အဝေးဆီမှ မီးသတ်ကားသံများကြေားရသည်။

ယခုအခါ ဆေးရုံကြီး တစ်ခုလုံးသည် အစွမ်းကုန် လှုပ်ရှားလျက် ရှိသည်။
စစ္စတာမာရီယာသည် ရေတပ်သားကလေးတစ်ဦး လက်ဝဲဘက် ခြေထောက်ကို
နှစ်ဆယ့် ငါးချက် ချုပ်ပေးသည်။

ရေတပ်သားကလေးသည် သူမကို စွဲစွဲကြည့်ရှုလျက် ရှိသည်။ မီးမညီ
ရသေးသော စီးကရက် တစ်လိပ်က သူ၏ပါးစပ်တွင် တွဲခိုလျက် ရှိသည်။

‘စစ္စတာက သိပ်တော်တာပဲ၊ ရဲရင့်တဲ့ ကောင်ကလေး တစ်ယောက်ကို
ကုပေးတဲ့အနေနဲ့ ကိုယ့်ကို နမ်းပါလား’

‘အလုပ်တာဝန်မှာ မပါဘူး’

‘နှမြောစရာပါလား၊ မင်းလို လှတဲ့မိန်းကလေးတစ်ယောက် အလကား

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၈၇

ဖြစ်တော့မှာပဲ'

ထိစဉ်မှာပင် အခန်းတွင်းသို့ တင်ဘာလေ ဝင်ရောက်လာသည်။ မီးခြစ်
ကို ခြစ်လိုက်ပြီးနောက်... .

‘စီးကရက်မီးညီပြီး မင်းပါးစပ်ကို ပိတ်ထားစမ်း၊ စစ်တာသွားနိုင်ပြီ။ သူကို
ကိုယ်ကြည့်လိုက်မယ်’

ကန်လန်းကာ နောက်ဘက်သို့ သူမသွားလိုက်ပြီး ဝတ်ရုံဖြူဗြီးကို ချည်
ထားသောကြိုးစကို ဖြေသည်။

သူမ၏နောက်ဘက်သို့ တင်ဘာလေ ရောက်ရှိလာသည်။

‘ကိုယ်ဖြေပေးမယ်’

ကြိုးထုံးများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြေသည်။ သူဒေါသ ဖြစ်နေသည်။

‘အလကားကောင်’

သူမက သူဘက်သို့ လှည့်လိုက်ပြီး ခေါင်းကို ယမ်းခါသည်။

‘သူနားမလည်လို့ ပြောတာပဲ၊ လူ တော်တော်များများဟာ သူများ တွေကို
သူတို့လိုပဲ ဖြစ်စေချင်ကြတယ်၊ သူပြောတာ မှန်ပါတယ်၊ စိန့် ခရစ်ဆိုတမ် ကလဲ
တစ်ကိုယ်ရေ ဘဝဟာ ဒုက္ခခံရခြင်း တစ်ခုပဲတဲ့’

‘အမှန်ပဲလား’

‘အမှန်ကြိုးတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပရော်ဖက်ဆာ၊ တစ်စုံတစ်ခုရရှိဖို့
အတွက် လိုအပ်တဲ့ အလဲအလှယ်တစ်ခု ပြုလုပ်ရတာပါပဲ’

သူက သူမကို ပိုတွန်းလိုက်ပြီး ...

‘သွား... သွား၊ ကိုယ့်စိတ်တွေ ကယောက်ကယောက် မဖြစ်ခင် မြန်မြန်
သွား အိမ်ကို သွားတော့’

စစ်တာမှရှိယာသည် ငြင်းဆန်မနေအားတော့ဘဲ သူပြောသည် အတိုင်း
အခန်းထဲမှ တွက်ခွာသွားတော့သည်။

+ + +

ကရာဇာ၏ သမီးပျို့များ ကွန်ပင့်သည် ဟူးမိုလမ်းတွင် တည်ရှိသည်။
အုတ်တံတိုင်း အမြင့်ကြိုး၏အတွင်းဘက်တွင်ဖြစ်သည်။ ဧရာမ အုတ်တိုက်
နှုန်းဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်က ဆရာဖြစ်သင် ကောလိပ်ကော်မာရီး အဆောက်အအုံ
ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကလေးသည် အေးစိမ့်လျက်ရှိသည်။ ထင်းမီးသွေး ချွဲတာရသည့်ကာလဖြစ်သဖြင့် မည်သည့်အပူဓာတ်များ မပေးနိုင်ဘဲရှိသည်။ ဖယောင်းတိုင် မီးရောင်လဲလဲကလေးမှ တစ်ပါး ဘုရားရှိခိုးကျောင်း တစ်ခုလုံး မြှောင်နေသည်။

မာရီယာဗောင်းသည် ဘုရားစင်ရှုံးတွင် ဒုးထောက်ပြီး မယ်တော်မာရီ၏ ရှေ့မြှောက်တွင် ဖယောင်းတိုင်တစ်တိုင် ထွန်းညီးဖြောက်သည်။ သူမသည် အတန်ကြာများ ဝတ်ပြုပြီးနောက် ထလိုက်သည်။ ရေပုံးနှင့် အဝတ်တံကို ယူပြီး အလယ်မင်းလမ်းသို့သွားသည်။ ထိုနောက် ကြမ်းပြင်ကို ဆေးကြော ပွတ်တိုက် တော့သည်။ သူမသည် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လျက်ရှိသော်လည်း ပြောစွမ်းမရှိပါ။ သည်အလုပ်သည် မပင်ပန်းပါ။ ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်ရင်း စဉ်းစားချိန်ရပါသည်။

အထက်ဘက် စကြိုးတွင်ကား ကျောင်းအုပ် သီလရှင်ကြီး စစ္စတာ ကက်သရင်းမက်ဟမ်းသည် ဘယ်ရီကာတာ၊ လူစီယာနို့နှင့် အတူ ရပ်ကာ မာရီယာကို ငံ့ကြည့်လျက်ရှိသည်။

‘ဆေးရုံမှာ သူတစ်နှေ့လုံးအလုပ်ဆင်းရတယ်ဆို’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘ဟူတ်တယ်၊ အဲဒီမှာ သူက သူနာပြု ဆရာမပဲ’

‘အဲဒါတောင် အခုလဲ အလုပ်လုပ်ရတယ်လား’

‘တစ်နှေ့လုံး အလုပ်တွေ ဘယ်လောက်ပဲ များများ၊ စစ္စတာတွေ အားလုံး ညာဘက်မှာ ကိုယ်တာဝန်ကျရာ အလုပ်ကို လုပ်ရတယ်၊ အလုပ်တစ်ခု ဟာ ဘယ်လောက်ပဲအောက်တန်းကျကျ ဒီအလုပ်ဟာ ကွဲန်မတို့အားလုံးကို ဖွဲ့နှောင်ထားတဲ့ မေတ္တာသက်တပဲ၊ ကဲ... ကွဲန်မတို့ အောက်ကို ဆင်းကြရ အောင်၊ ပိုလ်မှုံးကြီးနဲ့ ကွဲန်မ မိတ်ဆက်ပေးမယ်’

စစ္စတာကက်သရင်း စကြိုးအတိုင်း လောကားရှိရာသို့ လျှောက်သွားသည်။

+ + +

သူတို့ကို မာရီယာ မေ့ကြည့်ကာ ...

‘သို့... စစ္စတာ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၈၉

စစ္တတာ ကက်သရင်း ပြီးလိုက်ပြီး . . .

‘မာရီယာနဲ့ တွေ့ရအောင်လာတဲ့ ဓည့်သည်တွေပဲ၊ သူက ပိုလ်မျှူးကြီး ကာတာ၊ သူက ပိုလ်ကြီး အော်ဆီနီ’

မာရီယာသည် လူစီယာနဲ့ကို ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။

‘ဟဲလို မိန်းကလေး . . မတွေ့ကြရတာ ကြာဖြီ’

လူစီယာနဲ့က ပြီးလျက် စစ္တလိုလို ပြောလိုက်သည်။

စစ္တတာကက်သက်ရင်းက ကြမ်းတိုက်အဝတ်တံကို မာရီယာထံမှ ညင်သာ စွာ ဆွဲယူလျက် . . .

‘ကိုယ် ဆက်ပြီးလုပ်လိုက်မယ်၊ ဓည့်သည်တွေကို ကိုယ့်ရုံးခန်းကို ခေါ်သွားပါ’

မာရီယာသည် လူစီယာနဲ့ကို နောက်တစ်ကြိမ်ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် တစ်ဖက် သို့ လူည့်ထွက်သွားသည်။ သူမ၏ နောက်သို့ ကာတာနှင့် လူစီယာနဲ့တို့ လိုက်ကြမည်ပြုသောအခါ စစ္တတာ ကက်သရင်းက . . .

‘ကျွန်ုမတို့မှာ ဓည့်ရိပ်သာရှိပါတယ်၊ ပိုလ်မျှူးကြီးတို့ ကနေ့ညာ တည်းနိုင်ပါတယ်’

သူတို့ ထွက်သွားသောအခါ သူမသည် ရေပုံးထဲတွင် အဝတ်တံကို နှစ်လိုက်ပြီးနောက် သန့်ရှုင်းရေး လုပ်ငန်းကို စတင်တော့သည်။

+ + +

ရုံးခန်းမှာ သေးငယ်သည်။ စားပွဲနှင့် ပီရိုနှင့် တင်ပြည့်နေသည်။ လူစီယာနဲ့ တံခါးကို ဖိုပြီး ဆေးလိပ်သောက်နေသည်။ ကာတာ နှင့် မာရီယာတို့သည် စားပွဲတွင်မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လျက်ရှိသည်။

‘အဲဒီတော့ အဲဒါပဲ စစ္တတာ၊ ပြဿနာက ရှင်းရှင်းကလေးပဲ၊ အရေးကြီး တာကတော့ ဟုတ်တယ် မဟုတ်ဘူးပဲ၊ ကျူပ်နဲ့ မစွာတာ အော်ဆီနီ . . .’

‘ကျွန်ုမကို ဘာမှ ဖုံးကွယ်နေဖို့ မလိုပါဘူး ပိုလ်မျှူးကြီး၊ မစွာတာ လူစီယာနဲ့ ကို ကျွန်ုမ ကောင်းကောင်းသိပါတယ်၊ သူဟာ ကျွန်ုမအနေနဲ့ မေ့ပျောက်သွားတဲ့ အတိတ်ဘဝထဲက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပဲ၊ အဲဒီတုန်းက အဖြစ်အပျက်တွေဟာ ကျွန်ုမ ဘဝနဲ့ ဘယ်လိုမှ မပတ်သက်တော့ပါဘူး’

သူမက တည်ဖို့မွာပြောသည်။

‘ခြေထောက်တစ်ဖက်နဲ့ လက်တစ်ဖက်ကို ဖြတ်ပစ်လိုက်ရင် ဒီလူ
ဟုတ်ပါဉိုးမလား’

လူစီယာနိုက စစ္ဆေးလိုပြောလိုက်သည်။

‘လက်ညှိုးမကောင်းရင်လက်ညှိုး၊ လက်မ မကောင်းရင် လက်မလို ဆိုရိုး
ရှိခဲ့ပါတယ် မစွေတာ လူစီယာနိုး’

မာရီယာက စစ္ဆေးလိုပင်ပြန်ပြောသည်။

‘လူ ထောင်ပေါင်းများစွာရဲ့ အသက်ကို ကယ်တင်ဖို့ အတွက် စစ္ဆေးစွာရဲ့
အဘိုးကို ကျူပ်တို့ တည်တည့်လင်းလင်း ပူးပေါင်းအောင် ဆွဲဆောင်ဖို့ လိုတယ် ဒါ
အလုပ်ကို လုပ်နိုင်မှာလဲ စစ္ဆေးတာ တစ်ယောက်တည်းရှိတယ်’

ကာတာက စိတ်ရှည်လက်ရှည်ပြောသည်။

‘မိုလ်မှူးကြီးဟာ ကိုယ့်အချိန်တွေကို ကိုယ်ဖြုန်းနေတာပဲ။ ကျွန်မရဲ့ အဘိုး
နဲ့ ကျွန်မ အဆက်အသွယ်မရှိတာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာလှပြီ၊ အခုကိစ္စဟာ ကျွန်မ^{နဲ့}
ဘယ်လိုမှ မသက်ဆိုင်ပါဘူး၊ အဲဒီတော့ ကျွန်မကို ခွင့်ပြုပါ၊ ကျွန်မမှာ လုပ်စရာ
အလုပ်ကလေးတွေ ရှိပါတယ်’

စစ္ဆေးမာရီယာသည် လူစီယာနိုကို ပွဲတ်ဖြတ်ပြီး အခန်းထဲမှ ထွက်
သွားသည်။ ကာတာက တယ်လီဖုန်းကို ကောက်ယူပြီး လန်ဒန် ဘေကာလမ်းရှိ
အထူး စစ်ဆင်ရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ပေးရန် အော်ပရေတာကို ပြောသည်။

‘အဲဒီတော့ ဘယ်လိုလဲ’

လူစီယာနိုက မေးသည်။

‘သူလိုက်မှာပေါ့’

ကာတာ သေချာပေါက်ပြောသည်။

‘ဘယ်လိုကြောင့် ဒါလောက်အတတ် ပြောနိုင်ရတာလဲ’

‘အို. . . လူပေါင်းများစွာရဲ့ အသက် သေဆုံးရမယ့်အရေးက အဖြေပဲ၊ သူဟာ
စိတ်ထားကောင်းတဲ့ အမျိုးသမီးကလေး တစ်ယောက်ပဲ’

တယ်လီဖုန်းမြေည်လာသည်။ ကာတာကောက်ယူပြီး . . .

‘ဌာနနှစ်ကိုပေးပါ၊ ကာတာပြောနေတယ်၊ စကားပုဂ္ဂက် ကင်းမြီးကောက်’

သူစီးကရက်တစ်လိပ်ကို ထုတ်ယူသည်။ လူစီယာနိုက မီးညှီပေးသည်။

ကာတာ၏နားထဲသို့ တစ်ဖက်မှ အသံ တိုးညှင်းစွာ ဝင်ရောက်လာသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၉၁

သူက...

‘ဟယ်လို ရျက်၊ ဟယ်ရီပါ၊ ဟုတ်တယ်၊ အားလုံးပြောလည်တယ်၊
မန်ချက်စတာနားမှာ သုံးလေးရက်လောက် အေးအေး ဆေးဆေး နေနိုင်မယ့်
အိမ်တစ်လုံး လိုချင်တယ်၊ ဘရန်စသိအက်ဘေး ရှိသေးသလား’

‘ဟေး ခဏနေပါဉိုး’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။ သို့သော် ကာတာ က သူကို
ဂရုမပြုဘဲ...

‘လူနှစ်ယောက်လိုချင်တယ်၊ အီတလီရေးရာ ကျွမ်းကျင်ရမယ်၊ တခြား
ဘာသာရပ်တွေလဲ အားလုံးကျွမ်းကျင်ရမယ်၊ လေးဆယ့် ရှစ်နာရီအတွင်းလိုချင်
တယ်၊ မေဆင်ဗလင်ချိက ၁၃၈ တပ်ဖွဲ့ကို သတင်းပိုပါ။ ခုနှစ်ရက်ကနေ
ဆယ်ရက် အတွင်းမှာ ဆင်းဖို့ကိစ္စပြင်ဆင်ထားဖို့ ဘယ်လိုနာက လူတွေကိုလဲပြောပါ’

အတန်ကြာအောင် သူနားထောင်နေသည်။ ထိုနောက် သူပြီးလိုက်ပြီး
‘ဘာမှ ပြဿနာမရှိပါဘူး’

စကားပြောခွဲက်ကို သူပြန်တင်လိုက်သည်။

+ + +

စစ္တာ အိန်ဂျယ်လာ၏ မကောင်းမှ တစ်ခုကတော့ စီးကရက်
သောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စီးကရက်တွေကို ဘယ်မှာထားကြောင်း မာရီယာ
သိသည်။ မိုးဖို့ထဲက ဂျုမှုန့်ပုံးနောက်တွင်ဖြစ်သည်။ မာရီယာသည် စီးကရက်
တစ်လိပ်ကို တုန်ယင်သော လက်များဖြင့် မိုးညီလိုက်သည်။ ထိုနောက် အမှာ်ငါး
ထဲတွင်ရပ်ပြီး တရကြမ်း ရှိက်ဖွာနေတော့သည်။

အကြောင်းတစ်ခုခု ရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စစ္တဲ့ အတိက ပေါ်လာ
တတ်သည်။ သည်အကျင့်ကို တိုက်ဖျက်ရမည်။ ယခုတော့ မဟုတ်သေး။
လူစီယာနို့ ၏ မျက်နှာနှင့် သူအပြီးကို မြင်ရသောအခါ ဒက်ရာဟောင်း
ပြန်ပေါ်လာသည်။ အတိတ်အတ်လမ်းများ အမှာ်ငါးထဲက ထွက်ပေါ်လာကြ
သည်။

သူမ၏ နှာခေါင်းထဲတွင် မိုးလောင်နဲ့ရလာသည်။ မိခင်၏ မျက်နှာပေါ်
မှ သွေးများကို မြင်ယောင်လာသည်။ သည့်နောက်တွင်ကား နာကျင်မှုများ။

ရုတုနာရာအူမြိုက်

၄၂

နတ်နှစ်

ဆေးရုံပေါ်မှ ရှည်လျားသော နှဲရက်များ၊ ခုတင်ဘေးတွင် ထိုင်နေသော မိမိ၏
အဘိုး၊ မိမိက စကားလုံးဝ မပြောသော်လည်း သူက ထိုင်မြီထိုင်နေသည်။

သူမ၏ ရင်တွင်းဝယ် အမှန်းစိတ်က ပြင်းထန်လာသည်။ ဒေါသစိတ်မွန်
ကဲလာသည်။ စီးကရက်ကို မျက်နှာသစ် ကြွေစလုံထဲသို့ ပစ်ထည့်လိုက်သည်။
ထို့ နောက် ရော့ပိုက်ကို ဖွင့်ပြီး ရေအေးအေးဖြင့် မျက်နှာသစ်သည်။

အတန်ကြာတော့ အတော်ကလေး နေသာ ထိုင်သာရှိသွားသည်။
အတိတ်မှ အရိပ်များ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ အတိတ်ကို မြေမှာ မြှုပ်လိုက်
သည်။ ထိုအထဲတွင် အဘိုးဖြစ်သူလည်း ပါရှိသွားသည်။ စစ္စလီနှင့် ပတ်သက်
သည်များအားလုံးကို သူမစိတ်မဝင်စားတော့။ သူမတွင်အလုပ်ရှိသည်။
ဆေးရုံကြီးတွင် နှဲစဉ် မှန်မှန် အလုပ်ရှိသည်။ ထိုမှတ်ပါး အခြား ဘာများ
မရှိတော့၊ သည်အချက်ကို ကာတာနှင့် လူစီယာနှင့် နားလည်စေရမည်။ သူမ၏
အဝတ်များကိုဖြန့်လိုက်သည်။ ထို့ နောက် ပင့်သက်ရှည်ကြီး တစ်ချက်ချလိုက်ပြီး
နောက် အခန်းထဲမှ ထွက်သွားသည်။

+ + +

ကွန်ဗင့်ကျောင်းနောက်ဘက်ရှိ မြင်းဇော်း အဟောင်းများတွင်
ဖွင့်လှုစ်ထားသော ဒုက္ခသည် စခန်းသည် အခန့်အထည်ကြီးကားမဟုတ်ချေ။
သို့သော် အုတ်နံရံများကို သေသပ်စွာ ထုံးသုတ်ထားသည်။ ကျောက်မီးသွေး
မီးဖို့ရှိသည်။ တစ်ညတာ တန်းစီသူများအတွက် ခုံရှည်များနှင့် စောင်များရှိသည်။

ဒုက္ခသည်များကား အမျိုးမျိုးအဖုံးဖုံးဖြစ်သည်။ အချို့က မိသားစု တစ်ခု
လုံးဖြစ်သည်။ နေအိမ်ဗုံးထဲပါသွားသဖြင့် ကလေးတွေရော လူကြီးတွေရော
ဖြစ်သည်။ တစ်ချို့က အမှုထမ်းများဖြစ်ကြသည်။ ရထားစောင့်ရင်း အိပ်စရာ
နေရာ တစ်နေရာအတွက် လာရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အရက်မူးသမားများနှင့်
ကလေကချေ လူလေ လူလွှင့်များလည်းပါသည်။

မာရီယာနှင့် စစ္စတာနှစ်ယောက်သည် စားပွဲတစ်ခုနောက်တွင်ရပ်လျက်
တစ်ရွှေ့ချင်းတန်းစီပြီး ရွှေ့လာသော လူအုပ်ကြီးကို ပေါင်မှန်နှင့် စွပ်ပြုတ်ပူးများ
ပေးဝေလျက်ရှိသည်။

လူတန်းကြီး၏ နောက်တွင် ကာကိုဝတ်စုံနှင့် စစ်သားငယ်နှစ်ယောက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၉၃

သည် အချင်းချင်း အငြင်းပွားလျက်ရှိသည်။ ထို့နောက် ရုတ်ခြည်းဆိုသလို အော်ဟစ် သတ်ပုတ်ကြတော့သည်။ မာရီယာသည် စားပွဲကိုကွဲပတ်ကာ လေ၏အဟုန်ဖြင့် သူတို့ နှစ်ယောက်အကြားသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ သူမ၏ အနီးတွင်ရှိနေသော ဆံပင်နိနိနှင့် စကော့လူမျိုး စစ်သားကလေးက သူနှင့် ရန်ဖြစ်နေသော စစ်သားကလေးကို လှမ်းရှိက်လိုက်ရာ ကြားဝင်လာသော မာရီယာ၏ မျက်နှာ ကိုရှိက်မိသည်။

ရုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင် ထို့နေရာသို့ လူစီယာနို့ ရောက်ရှိလာသည်။ မာရီနတ်ကိုယ်တိုင် ရောက်ရှိလာသည့်အလားပင် ဖြစ်သည်။ သူက ညာဘက် လက်ဖြင့် ကောင်ကလေး၏ မျက်နှာကို လျှင်မြန်စွာရှိက်ချလိုက်သည်။ ဘယ်လက် ဖြင့် ကောင်ကလေး၏လည်ပင်းကို ဆုပ်ကိုင်ထားလိုက်သည်။

မာရီယာက လူစီယာနို့၏ လက်မောင်းကို သူမ၏ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် တအားဆုပ်ကိုင်ကာ တအားဆွဲယူထားပြီး . . .

‘အို. . . အို. . . မလုပ်ပါနဲ့၊ မလုပ်ပါနဲ့၊ ဒီလိုမလုပ်ပါနဲ့’

လူစီယာနို့ပြီးလိုက်ပြီး သူလက်ကို လွှတ်လိုက်သည်။ ကောင်ကလေး ဒူးထောက်ပြီး ကျသွားသည်။

‘စိတ်ချပါမိန်းကလေး၊ မင်းက မလုပ်နဲ့ဆိုရင် မလုပ်ပါဘူး’

လူအုပ်ကြီး အသံထွက်လာသည်။ ကောင်ကလေး မတ်တတ် ထရပ် လိုက်ပြီး သူလည်ပင်းကို လက်နှင့် စမ်းကြည့်သည်။

‘ကျွန်တော် တောင်းပန်ပါတယ် စစ္စတာ၊ ဘယ်လိုကနေ ဘယ်လို ဖြစ်သွားလိုက်မှန်း မသိပါဘူး’

သူတောင်းပန်သည်။

‘ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ရှင်စွဲပြုပြုကို ယူပြီး ထိုင်သောက်ပါ’

ထို့နောက် လူစီယာနို့၏ နောက်သို့ သူမ လိုက်သွားသည်။

+ + +

‘အတော်ကြီးကိုကြာပြီ၊ သုံးဆယ့်ငါးခုနှစ် နွေတုန်းကပဲ၊ အဲဒီတုန်းက မင်းအသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်ပေါ့’

လူစီယာနို့က ပြောလိုက်သည်။

၉၄

နတ်နှစ်

‘အစ်ကို အစ်ကို ဘာမှ မပြောင်းလဲဘူး’

မိန်းကလေးက ပြောသည်။

‘ကိုယ့်အကြောင်းတွေကို မျက်ခြည်မပြတ်သိနေတယ်ပေါ့’

‘အင်း . . . ဟူတ်တယ်၊ ငရိတ်လပ်ကီး လူစီယာနှိုင်းအကြောင်းကို ကျွန်မအားလုံးသိတယ်၊ သူဟာ အခုအခိုန်အထိပဲ ဘာမဆိုကို အကြမ်းနည်းနဲ့ပဲ ဖြေရှင်းတယ်၊ အဲဒီတော့ အစ်ကို ဘာဖြစ်သလဲ၊ ထောင်အနှစ်သုံးဆယ်ကျတယ် မဟုတ်လား’

‘ကိုယ် အခု အပြင်ကို ရောက်လာပြီပဲ ’

‘အဲဒီနွေတုန်းက အဘိုးဆီကို အစ်ကိုလာတော့ အစ်ကိုဟာ ကျွန်မရဲ့ သူရဲ့ကောင်းကြီးပဲ၊ ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ ရော်ဘင်ဟုနဲ့ ရစ်ချေတ်သည်လိုင်းယင်းဟတ် တို့ တစ်ယောက်တည်း ပေါင်းပြီးရောက်လာတယ်လို့ ထင်မိတယ်၊ ပါလာမို့ဖြို့ကဲ မှာ ကျွန်မတို့လမ်းလျှောက်သွားကြတော့ လမ်းမှာတွေ့တဲ့ လူတွေဟာ ရပ်ပြီး အစ်ကို၊ လက်ကိုနမ်းကြတယ်၊ ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ သူတို့အစ်ကိုကို ကြည်ညိုလို့ပဲ ထင်ခဲ့တယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်မထင်တာ မှားတယ်၊ အမှုန်တော့ လူတွေက အစ်ကိုကို ကြောက်ကြတာပဲ’

‘ဒွန်အန်တို့နဲ့ နေကောင်းရဲ့လား၊ မင်းသူနဲ့အဆက်အသွယ်ရသလား’

‘ဟင့်အင်း’

ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းကလေးအတွင်းဝယ် ပို၍၍ အေးလာသည်ဟု ထင်ရသည်။ လူစီယာနှိုင်းသည် ခုံတန်းရှည်တစ်ခုကို မို့ရပ်ကာ မာရီယာကို ငုံကြည့် လျှက်ရှိသည်။

မာရီယာ ခေါင်းကိုယမ်းခါပြီး . . .

‘အို. . . အစ်ကိုရယ်၊ အစ်ကိုဘဝဟာ ဘယ်လိုဖြစ်ရတာလဲ’

‘ကိုယ့်အနေနဲ့ ဆင်ခြေမပေးချင်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ နယူးယောက်ဖြို့ရဲ့ ဒသမလမ်းဟာတော့ လူငယ်တစ်ယောက် ကြီးပြင်းသင့်တဲ့ လမ်းမဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ဟာ အဲဒီလမ်းမှာကြီးပြင်းခဲ့ရတယ်၊ လူတွေက ကိုယ့်ကို စစ် အကြောင်း ပြောကြတယ်၊ ကိုယ်က ဘာစစ်လဲလို့ မေးလိုက်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ကိုယ့်ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးဟာ စစ်ပဲပဲ၊ ဒါပေမဲ့ လူကောင်းတွေနဲ့တော့ မပတ်သက်ဘူးပေါ့’

‘သူခိုးတွေ၊ ဒဗ္ဗာတွေ၊ လူသတ်သမားတွေ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၃၅

‘တကယ်တော့ ကိုယ်တို့ဘဝဟာ အထိုးကျန်ပဲ၊ ဘာမှ မမြဲဘူး’

‘ဘုရာသခ်းရှိတယ်၊ ဘုရားသခ်းဟာ ထာဝရ ရှိနေတယ်’

‘မင်းရဲ့ ဘုရားသခ်း ရှိတယ်ဆိုရင်’

‘အစ်ကို ဘာ ဘာမှ မတိုးတက်ပါလား၊ ဘဝက အစ်ကိုကို ဘာမှ မသင်ပြုဘူးလား’

‘သင်တာပေါ့၊ ကိုယ်ဟာ ပြီးပြီးကလေးနဲ့ လူတစ်ယောက်ကို သတ်နိုင်တယ်၊ ဒီအတိုင်းပဲ ပြီးပြီးကလေးနဲ့ သေနိုင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကမ္မရာတာကို သွားမယ့် စစ်သားတွေကတော့ ပြီးပြီးကလေးနဲ့ သေနိုင်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး’

သူမသည် သူကို အတန်ကြာမျှ စူးစိုက်ကြည့်နေပြီးနောက် လှည့်ထွက်သွားသည်။

စစ်တာ ကက်သရင်းသည် ရုံးခန်းအတွင်းရှိ သူမ၏ စားပွဲတွင် ထိုင်နေသည်။ တံခါးခေါက်သံတွက်ပေါ်လာပြီး အခန်းတွင်းသို့ မာရီယာ ဝင်ရောက်လာသည်။ သူမသည် လက်နှစ်ဖက်ကို ပိုက်ပြီး စားပွဲရှုံးတွင် ရပ်နေသည်။ စိတ်ရှုပ်ထွေးနေဟန်ရှိသည်။

‘ထိုင်လေ သမီး’

စစ်တာ ကက်သရင်းက ပြောလိုက်သည်။

‘သူ ဒီကို ဘာကိစ္စနဲ့ လာတယ်ဆိုတာ ပိုလ်မှုးကြီးကာတာက စစ်တာကို ပြောသလား’

မာရီယာ မေးသည်။

‘ပြောတယ်၊ သူပြောစရာရှိတာကတော့ သူ အကုန်ပြောတာပဲ’

မာရီယာ စားပွဲကို ကွွဲပတ်သွားကာ စစ်တာ ကက်သရင်းအနီးတွင် ဒူးထောက်ပြီး ထိုင်လိုက်သည်။

‘ကျွန်မရဲ့ အတ်လမ်းကိုလဲ စစ်တာ သိတယ် မဟုတ်လား၊ ကျွန်မ ဒီကို ဘာကြောင့် ရောက်လာတယ်ဆိုတာ စစ်တာသိတယ်မဟုတ်လား’

‘သိပါတယ်သမီး၊ မင်းဟာ ဒီမှာခိုလှုံးရအောင် ရောက်လာပြီး ဘုရားသခ်းနဲ့ တွေ့သွားတာပဲ မဟုတ်လား’

‘ကျွန်မာတို့ဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မေတ္တာထားကြရမယ်လို့ သမ္မာကျမ်းစာက ဆိုထားပါတယ် စစ်တာ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မဟာ အဘိုးနဲ့ပတ်သက်ပြီး တွေးမိတိုင်း မုန်းတီးခြင်းကိုပဲ ခံစားရတယ်။ ကျွန်မ တွေ့ကြံခဲ့ရတဲ့ အကြမ်းပတမ်း

၉၆

နတ္ထံယ

တွေအတွက် ကျွန်မကြာက်လန့်နေပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာ ကျွန်မကို ကျွန်မ စွန့်ပစ်ထားခဲ့တဲ့ ဘဝထဲကို ပြန်ခေါ်နေကြတယ်၊ ကျွန်မ ဘယ်လိုမှ ပြန်မသွား နိုင်ဘူး စစွဲတာ’

သူမက ကျောင်းအုပ် သီလရှင်ကြီး၏ လက်မောင်းကို ဆုပ်ကိုင်ရင်း ပြောလိုက်သည်။ စစွဲတာ ကက်သရင်း ပြုးလိုက်ပြီး....

‘သမီးက တယ်ပြီး စိတ်ကြီးတာကိုး၊ ဒီမယ်သမီး.... သမီးဟာ ဘုရား သခင်ကို တွေ့ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားသခင်ကသာ သမီးကို ရွှေးချယ်တော်မှု ခဲ့တာ၊ မာရီယာ မင်းဟာ ဘုရားသခင်ရဲ့သမီးတော်တစ်ယောက် ဖြစ်တာနဲ့အညီ ဘာလုပ်ချင်တယ်၊ ဘာမလုပ်ချင်ဘူး ဆိုတဲ့ ရွှေးချယ်ပိုင်ခွင့်မျိုးမရှိဘူး၊ မင်းဟာ အမှုန်တရားကို သာ လိုက်နာကျင့် သုံးရမယ်၊ အမှုန်တရားကလွှဲ လို့ အခြားဘာကိုမှ လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိဘူး’

မာရီယာသည် သူမ၏ခေါင်းကို အတန်ကြာအောင် ငှုထားသည်။ ထို့နောက် ခေါင်းကိုမေ့လိုက်ပြီး....

‘စစွဲတာပြောတဲ့ သဘောက ကျွန်မ စစွဲလီကို သွားရမယ်ဟုတ်လား’

စစွဲတာ ကက်သရင်း ခေါင်းညီတ်သည်။

‘ရွှေးချယ်စရာ နည်းလမ်းမရှိဘူး ဆိုတာဟာ ရွှေးချယ်စရာမလိုဘူးလို့ ပြောတာပဲ၊ စစွဲလီကျွန်းကို သွားဖို့ ပိုလ်မျှူးကြီး ကာတာ ပြောတာက ပြဿနာ တစ်ခု၊ မင်းရဲ့ အဘိုးကို မင်းမှုန်းတာက တခြား ပြဿနာတစ်ခု၊ ကြီးမားတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုကို သေးငယ်တဲ့ အကြောင်းတစ်ခုက ဘာမှ ဆက်သွယ်စရာ မလိုဘူး၊ ကိုယ်ပြောတာ ဟုတ်တယ်မဟုတ်လား’

မာရီယာ ပင့်သက်ဖြာလိုက်ပြီး....

‘ကျွန်မကို ကယ်မပါ စစွဲတာ’

စစွဲတာ ကက်သရင်းက သူမ၏ လက်များကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်သည်။ ထို့နောက် သူတို့နှစ်ယောက် ဦးခေါင်းများ ညွှတ်ကာ ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြကြသည်။

+ + +

ကာတာနှင့် လူစီယာနိုတို့ ဝင်ရောက်သွားသည့် အချိန်တွင် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းကလေး ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်။ တံခါးပိတ်သံ ပုံတင်သံ

ရုတ္ထနာဏာအူမိုက်

မင်္ဂလာသွား လူမှာကတိ

၉၅

မြည်သွားသည်။ မာရီယာသည် ဘုရားသခင်ရှေ့တွင် ဒုးထောက်လျက်ရှိသည်။ ကာတာနှင့် လူစီယာနိတိသည် စကြံးလမ်း တစ်ဝက်လောက်တွင် ရပ်လိုက်ကြပြီး သူမကို စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။ သူတို့ရောက်ရှိလာသည်ကို သိရှိသဖြင့် သူမ၏ ခေါင်းသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း မေ့လာသည်။ သူမသည် ခေါင်းမေ့ကာ အတန်ကြာနေပြီးမှ မတ်တတ်ရပ်လိုက်သည်။ သူတို့ဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်။ သူမ၏ မျက်နှာ ဖြူရော်လျက်ရှိသည်။ သို့သော တည်ပြုမြဲမြေအေးဆေးသည်။

‘စစ္တာ ကျူပ်ကို တွေ့ချင်တယ်လို့ စစ္တာ ကက်သရင်းက ပြောတယ်၊ စစ္တာ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ရွှေးချယ်စဉ်းစားပြီးပြီလား’

ကျွန်မမှာ ရွှေးချယ် စဉ်းစားစရာ အခွင့်အလမ်း ရှိလိုလား။ ပိုလ်မျှူးကြီး’

ကာတာ စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားဟန်ဖြင့် . . .

‘ဒီလိုတော့လဲ မထင်စေချင်ပါဘူး’

‘ကျွန်မတို့ ဘယ်တော့သွားမလဲ’

‘မနက်ဖြန်မနက်ဆိုရင် ကောင်းမယ်’ သူခေတ္တမျှ တုံးဆိုင်းနေပြီးနောက် ‘ကျူပ်တို့ တစ်ခုတော့လုပ်မှဖြစ်မယ်၊ လက်ရှိအခြေအနေမှာ စစ္တေလီကျွန်းကို ကျူပ်တို့ ရောက်နိုင်တဲ့နည်းလမ်း တစ်ခုပဲရှိတယ်၊ အဲဒါကတော့ လေထီးနဲ့ဆင်းဖို့ပဲ’

‘ဒီလိုပဲ လုပ်ရမှာပေါ့’

လူစီယာနိက ပြောသည်။ ကာတာကသူ့ကို မသိကျိုးကျွန်ပြုကာ . . .

‘ကျူပ် သိသလောက်တော့ ရန်သူနယ်ထဲကို ဆင်းတဲ့ရဲ့ဘော်တွေဟာ အစိမ်းသက်သက် ဆင်းကြတာပဲ၊ နောက်တစ်မျိုးပြောရရင်တော့ သူတို့ဆင်းရ မယ့် နေရာမှာ သူတို့ ခုန်ဆင်းတာဟာ သူတို့အနေနဲ့ ပထမဆုံး လေထီးဆင်းဖူးတာပဲ၊ ကျူပ်အနေနဲ့တော့ အဲဒါကို သိပ်သဘောမကျဘူး၊ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ဟာ ဘယ်လိုသဘောရှိတယ်ဆိုတာ နည်းနည်းပါးပါးတော့ သိထားကြဖို့ လိုလိမ့်မယ်’

‘ကျူပ်တို့ ဘာလုပ်ရမှာလဲ’

‘မန်ချက်စတာဖြူနားက ချက်ရှိုင်းယားဆိုတဲ့အရပ်မှာ ကျူပ်က ခဏ နေရင်း အဲဒီမှာ လေထီး သင်တန်းကျောင်းရှိတယ်၊ အထူးစစ်ဆင်ရေး တပ်ဖွဲ့ဝင် တွေဟာ အဲဒီကျောင်းက ဆင်းကြတာပဲ၊ ခြောက်နာရီ သင်တန်းပေးမယ်၊ ပြီးရင် တစ်ကြိမ်ခုန်ချုရမယ်’

‘ကံကောင်းရင် ကျူပ်ခြေထောက်တစ်ဖက် ကျိုးနိုင်တယ်’

လူစီယာနိုက ပြောသည်။
 မာရိယာကမူ မည်သို့မျ ထူးခြားခြင်းမရှိ။
 ‘ဟုတ်ကဲ့၊ ပိုလ်မှူးကြီး ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ ကောင်းပါတယ်၊ မနက်ကြရင်
 ကျွန်းမတို့တွေကြတာပေါ့’

အလယ်စကြံးလမ်းအတိုင်း သူမလျှောက်သွားသည်။ သူမ၏ နောက်ဘက်
 တွင် တံခါးပိတ်သွားသည်။

‘ကဲ... ပိုလ်မှူးကြီး၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ခင်ဗျား လိုချင်တာကို ရပြီ
 မဟုတ်လား၊ ခင်ဗျားကိုသူတို့က နောက်ထပ်ဘွဲ့တံဆိပ်တခု ထပ်ပေးပြီးမှာပေါ့’

လူစီယာနိုက ယင်းသို့ပြောဖြီး အမှောင်တွင်းသို့ လျှောက်သွားသည်။
 သူ၏ ခြေသံများ ပဲတင်နေသည်။

+ + +

ထိန္ဒာနက်က စစ္စလီကျွန်းတွင် မိုးရွာနေသည်။ လေထီးတပ်ရင်း ၂၁
 သို့မဟုတ် ယင်း၏ အကြောင်းအကျွန် တပ်ဖွဲ့သည် တောလမ်းတစ်ခုကိုဖြတ်ကာ
 ပီလယ်ဗာရွာဆီသို့ ချိတ်လျက်ရှိသည်။ မက်စ်ကိုးနှစ်၏ လေထီးရဲဘော်
 ၃၅ ဦး သည် သံချုပ်ကာ ကားသုံးစီးနှင့် အတော်ပင်ဖြစ်သည်။ သူကိုယ်တိုင်မှာမူ
 စစ်ကြောင်း၏ နောက်ဆုံးမှနေ၍ စက်သေနတ်တင် ကားကလေးပေါ်တွင်
 လိုက်ပါသည်။ သူနှင့်အတူ ယာဉ်မောင်း တစ်ဦးနှင့်စက်ကြီးသမားတစ်ဦး ပါရှိ
 သည်။ ဝိလီဘရန့်မှာမူ အခြား စက်သေနတ်တင်ကားကလေးနှင့် ရွှေ့ဆုံးမှ
 ဖြစ်သည်။

တစ်ပြိုင်တည်းပစ်ခတ်လိုက်သော ရိုင်ဖယ်သေနတ်သံများ မိုးရေတဲ့
 တွင် ထွက်ပေါ်လာသည်။ ကိုးနှစ်က ယာဉ်မောင်းသူကို ခေါင်းညီတ်ပြုလိုက်ရာ
 ယာဉ်မောင်းသူ သည် ရွှေ့မှာကားများကို ကျော်တက်သည်။ ကိုးနှစ်က
 စစ်ကြောင်း ကိုရပ်ရန် အချက်ပြလိုက်သည်။

ဘရန့်၏ကားကလေးသည် တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ ထင်းရှုံးပင်များ
 အကြားတွင် ရပ်ထားသည်။ ဘရန့်သည် ကားအနီးတွင် ရပ်ပြီး အောက်ဘက်ရှိ
 ပီလယ်ဗာရွာကလေးကို မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်ရှုလျက်ရှိသည်။

ပီလယ်ဗာသည် အခြားသော တောင်ပေါ်ရွာကလေးများနည်းတူပင်

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၉။

ဖြစ်သည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကလေးတစ်ခု ရှိသည်။ ကွက်လပ်ကလေးတစ်ခု ရှိသည်။ အိမ်ခြေ လေးငါးဆယ်ခန့် ရှိသည်။ ကွက်လပ်ထဲတွင် ကားကြီးနှစ်စီး ရပ်ထားသည်။ သေနတ်ပစ်အဖွဲ့က ပစ်ခတ်သည်။ တစ်ရွာလုံးက ကြည့်ရှုနေကြ ရဟန်ရှိသည်။ ကွင်းပြင်တွင် တုံးလုံးပက်လက်လန်ပြီး သေဆုံးနေသူ ခြောက်ဦး ခန့်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ နောက်ထပ် လူခြောက်ယောက်ကိုလည်း ဘုရားရှိခိုး-ကျောင်းနံရံဆီသို့ တွန်းထိုးပြီးခေါ်သွားနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကိုးနှစ် ကားပေါ်မှ ဆင်းသွားသည်။ ဘရန်းက မှန်ပြောင်းကို လှမ်းပေးရင်း . . .

‘လက်မရွှေ့တွေပဲ ပိုလ်မှူးကြီး’

လက်မရွှေ့တပ်ဖွဲ့မှာ ရှုရှားကို မတိုက်မိက ဟင်းမလား ကိုယ်တိုင်ဦးစီးပြီး အထူးဖွဲ့စည်းထားသော တပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ လက်မရွှေ့တပ်သားများကို ဂျာမနီ နိုင်ငံ၏ အကျဉ်းထောင်မှ ရာဇ်ဝတ်သားများကို စုစည်းပြီး ဂတ်စတာပိုအရာရှိ များက အုပ်ချုပ်ရသည်။ နာမီတပ်ဖွဲ့များ အပြစ်ရှိသူများကိုလည်း အပြစ်ပေးသည့် အနေနှင့် လက်မရွှေ့တပ်ဖွဲ့သို့ ပိုတတ်သည်။ လက်မရွှေ့ တပ်ဖွဲ့တွင် ရှုရှားစစ် သုံးပန်းများ အထူးသဖြင့် ယူကရိန်း လူမျိုးများလည်း ပါဝင်ထမ်းဆောင်သည်။

ကိုးနှစ်ကဘရန်းကို မှန်ပြောင်း ပြန်ပေးရင်း . . .

‘ကောင်းပြီ၊ ကျူပ်တို့သွားကြမယ်၊ ကျူပ်ရွှေ့က သွားမယ်’

ကိုးနှစ် ဦးဆောင်သော လေထီးတပ်ဖွဲ့ ရွာကွက်လပ် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားသောအခါ နာမီတပ်သား ဆယ်ယောက်လောက်က သေနတ်များဖြင့် မောင်းထုတ်နေသဖြင့် လူအုပ်မှာ ကွဲစပ်နေပြီဖြစ်သည်။ စစ်ကားကြီးတစ်စီး ပေါ်တွင် အမျိုးသမီးဆယ့်ငါးယောက် အယောက်နှစ်ဆယ်ခန့် ပြေတ်သိပ်ပြီး ရှိနေသည်။ အချို့မှာ မိန်းကလေး ငယ်ပေါ်ကလေးများသာ ဖြစ်ကြသည်။ အားလုံးလောက်ပင် ရှိက်ကြီးတင် ငိုလိုလျက်ရှိကြသည်။

ကိုးနှစ် ကားပေါ်မှဆင်းပြီး သေဆုံးသူများကို သွားရောက်ကြည့်ရှု သည်။ သေဆုံးနေသူ သုံးဦးမှာ အသက် နှစ်ဆယ် မပြည့် တတ်သေးသော လူငယ်ကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ယောက်မှာဆိုလျှင် ဆယ်နှစ်ပင် ပြည့်ဦး မည် မထင်ရ။

သူနောက်ဘက်မှ ဟစ်အော်သံတုံးကြားရသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက် က သူကို ခေါ်သည်။

‘ဆီပေါ် ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်ဗျာ’

ကိုးနစ်လျည့်ကြည့်သောအခါ အစောင့်စစ်သားများကို တိမ်းရွှေ့ငြှင်ပြီး သူထံသို့ ပြေးလာသော အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရသည်။ စစ်သား တစ်ယောက်က သေနတ်ကို မြောက်ချိန်လိုက်သည်။

ကိုးနစ်က

‘သူကို လွှတ်လိုက်’

အဘိုးကြီးမှာ အိုမင်းလှပြီဖြစ်သည်။ သူ၏ အဝတ်အစားများမှာ အဖာ ပရွာနှင့် ဖြစ်သည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးများ ဖွေးဖွေးဖြူးနေသည်။ သူမျက်လုံးများတွင် မျက်ရည်တွေ ရစ်ဝဲလျက်နေသည်။

‘ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်ဗျား ကျွန်တော့နာမည် အိန္ဒိရွယ်လိုပါ၊ ဒီရွာက သူကြီးပါ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးဟာ သူတော်ကောင်း တစ်ယောက်လို့ ပြောကြပါတယ်’

‘ဒီမှာ ဘာတွေ ဖြစ်နေကြတာလဲ’

‘လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နာရီလောက်က သူတို့ ရောက်လာကြပါတယ်၊ မနေ့က ဟိုဘက် တောင်ကြားထဲမှာ ဂျာမန်တပ်သားတစ်ယောက် အသက်ခံရတယ်လို့ ပြောပါတယ်၊ ဒီရွာက လူတစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ လက်ချက်ပဲလို့ ဆိုပါတယ်၊ ယောကျားအားလုံးကို ပစ်သတ်ဖို့လုပ်ပါတယ်၊ မိန့်းမတွေ အားလုံးကိုလဲ....’ သူက ကိုးနစ်ကို တောင်းပန်သည့် အနေဖြင့် လက်နှုစ်ဖက်ကို မြောက်ပြီး ‘ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်ဗျား ဘုရားသခင်ရဲ့ နာမတော်နဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ လူတွေကို ပြောပေးပါ’

‘သူတို့က ကျော်လူတွေ မဟုတ်ဘူး’

ကိုးနစ် တည်ဖို့မြတ်စွာ ပြန်ပြောသည်။

အဘိုးကြီးသည် အထူးပင် စိတ်နှုလုံး ထိခိုက်ဟန်ဖြင့် ...

‘ဗိုလ်မှူးကြီးရယ် လုပ်ပါဉီး၊ ကျွန်တော့ မြေးကလေးကို ဆိုင်ထဲကို ခေါ်သွားကြတယ်’

ထိုစဉ်မှာပင် သူတို့ အနီးသို့ တပ်ကြပ်ကြီးဘရန့် ရောက်ရှိလာသည်။

‘ဒုက္ခတော့ ဒုက္ခပဲ ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ဒီလူတွေက ဗိုလ်မှူးမေယာရဲ့ လူတွေပဲ’

‘အမှန်ပဲ၊ ဆိုင်ထဲမှာ သူရှိတယ်နဲ့တူတယ်’

‘သူကိုယ်တိုင်တော့ ဒီမှာ မရှိပါဘူး ဗိုလ်မှူးကြီး’

လေထိုးတပ်သားများသည် ငှင်းတို့၏ ကားများ အနီးတွင် ရပ်လျက်

အမိန့်ကို စောင့်စားနေကြသည်။ သူတို့ လက်ထဲတွင် လက်နက်များ အသင့် ရှိနေကြသည်။ ကိုးနစ်သည် သူ့လူများကို ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် သူ၏ လက်အိတ်ကို ပြင်ပြီး စွဲပိုက်သည်။

‘အမျိုးသမီးတွေကို လွှာတ်လိုက်ပါ ဆရာဘရန်၊ တစ်ယောက်ယောက် က အနှောင့်အယုံက်ပေးရင် တစ်ခါတည်းပစ်ပါ’

သူက လူတိုင်းကြားလောက်အောင် အမိန့်ပေးလိုက်သည်။

ဘရန်းက ချက်ချင်းပင် တွဲပြန်သည်။

‘အမိန့်အတိုင်းပါ မိုလ်မျှူးကြီး’

ထိုနောက် သူ့လူများဘက်သို့ လှည့်ပြီး . . .

‘က. . . . မိုလ်မျှူးကြီးရဲ့ အမိန့်ကို အားလုံး ကြားကြတယ် မဟုတ်လား’

ထမင်းဆိုင်ဆီသို့ ကိုးနစ် လျှောက်သွားသော် အတွင်းဘက်မှ ရယ်မော သံများနှင့် သီချင်းဆိုသံများ ထွက်ပေါ်လာသည်ကို ကြားရသည်။ လောကားရင်း တွင် သူ ရပ်လိုက်သည်။ သားရေစီးကရက် ဘူးဟောင်းထဲမှ စီးကရက်တစ်လိပ် ထုတ်ယူသည်။ ထို့နောက် စီးကရက်ကို မီးညီပြီး အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။

အရက်ကောင်တာတွင် ရှိုင်ဖယ်များကို ထောင်ထားပြီး အရက်သောက် နေကြသူ ပြောက်ဦးခန်းရှိုံးသည်။ မီးဖို့အနီးရှိ စားပွဲရှည်ကြီးထိပ်တွင် ကိုယ်လုံး ကိုယ်ထည် ကြီးမားသော ဒုတိယ မိုလ်တစ်ယောက် ထိုင်နေသည်။ သူ့ကို ကြည့်ရသည်မှာ ဥရောပတိုက်သား တစ်ဦးထက် အရွှေ့တိုင်းသား တစ်ဦးနှင့် ပိုပြီးတူသည်။ သူ့ပေါင်ပေါ်တွင် ထိုင်နေသော မိန်းကလေးမှာ သေးသေးငယ်ငယ် မည်းမည်းနက်နက်ကလေးဖြစ်သည်။ အသက်ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ပဲ ရှိုံးမည်။ သူမ၏ မျက်နှာမှာ ငိုးထားသဖြင့် မို့မောက်နေသည်။

မားမားကြီး ရပ်နေသော ကိုးနစ်ကို တွေ့မြင်လိုက်ရသောအခါ ဆူညံ နေသော အသံများတစ်မှုဟုတ်ချင်းမှာပင် တိတ်သွားသည်။ ကိုးနစ်က. . .

‘မိုလ်ကြီးက ဒီမှာ တာဝန်ခံလား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဆုစလော့’

မိန်းကလေးကို တွန်းဖယ်ပြီး သူ မတ်တတ်ထသည်။

ကိုးနစ် မိန်းကလေးကို ပြုးကြည့်ပြီး. . . .

‘မင်းသွားတော့၊ မင်းအဘိုး အပြင်မှာစောင့်နေတယ်’

မိန်းကလေးသည် သူ့ကို ခက္လမ္မာင်းစိုက်ပြီးနောက် ထို့နေရာမှ

၁၀၂

နတ်နှယ်

ထွက်ပြေးရန် တစ်ဖက်သို့ လူည့်လိုက်သည်။ ဆုစလောက မိန်းကလေးကို
လျမ်းဆွဲသည်။ ကိုးနစ်က ကြားဝင်ရပ်လိုက်သည်။ တံခါးဆီသို့ မိန်းကလေး
ပြေးသွားတော့သည်။

‘ဒီမယ် ခင်ဗျားဘယ်သူလ’

ဆုစလောက ဒေါသတွေးမေးသည်။

‘မင်းရဲ့ အထက်အရာရှိပဲ၊ အခုအချိန်ကစပြီး ငါက စကားပြောခွင့်ပေး
မှ မင်းစကားပြောရမယ်၊ နောက်ပြီးတော့ မင်းဟာ ငါရှေ့မှာ သတိ အနေအထား
နဲ့ နေရမယ်’

ကိုးနစ်က တည်ဖြိမ့်စွာ ပြောသည်။

‘ကျေပ်ရဲ့ ဦးစီးအရာရှိက ဗိုလ်များ မေယာပဲ’

‘ဆရာ ဘရန်’

ကိုးနစ် အသံကိုမြှင့်ပြီး အော်လိုက်သည်။

နောက်ဖေးတံခါးကို ကန်ဖွင့်ပြီး ဘရန်ဝင်လာသည်။ သူဘေးနှစ်ဖက် တွင်
လေထီးတပ်သားနှစ်ဦး ရုလုက်ဖြစ်သည်။

သူတို့ လက်ထဲတွင် မောင်းပြန် ပစ္စတို့များ ကိုင်ဆောင်ထားကြသည်။

ကိုးနစ်က ညင်သာ တိုးဖွစ်ဖြင့်... .

‘ဒီကရှေ့မှာ ကျေပ်က အမိန့်ပေးလိုက်ရင် မင်းခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို
ရိုက်ပြီး အမိန့်အတိုင်းပါ ဗိုလ်များကြီးလို့ ပြောရမယ်ကြားလား’

‘ဟုတ်ကဲ့ ဗိုလ်များကြီး’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ကဲ... . ကျေပ်မေးတာကို ဖြေစမ်းပါရီး၊ အခု သတ်ပစ်လိုက် တဲ့
လူတွေက ဘယ်သူတွေတုန်း’

‘ပွဲမံအဖွဲ့ဝင် ယောက်ဗားတွေပါ’

‘မိန်းမတွေကကော’

‘ပါလာမိုးဆောင်ကြာမြိုင်အတွက် သူလျှို့မိန်းမတွေပါ’ သူ ခေတ္တမျှ
တုံဆိုင်းပြီးနောက် ‘ဗိုလ်များ မေယာရဲ့ အမိန့်ပါ’

ကိုးနစ် ခေါင်းညီတ်လိုက်ပြီး

‘မင်းသိအောင် ပြောရရင်တော့ အဲဒီ မိန်းမတွေကို ကျေပ်လွှတ်ပစ်လိုက်
ပြီ၊ နောက်လုပ်ရမယ့် အလုပ်က မင်းနဲ့မင်းလူတွေ အားလုံး ဒီက ထွက်သွားကြဖို့ပဲ၊
အဲဒီအတွက် အချိန် နှစ်မိန်ပ်ပေးမယ်’

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၁၃၃

ဆုစလေ့သည် အခြေအနေမှန်ကို နားလည်သွားပြီ ဖြစ်သဖြင့် သူ့လူ
များဘက်သို့လျည့်ကာ ရုရှားလို အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုနောက် တံခါးပေါက်
ဆီသို့ လျောက်သွားသည်။ သူ့လူများ သူ့နောက်မှ လိုက်ပါသွားကြသည်။

ကိုးနစ် စီးကရစ်တစ်လိပ် ထုတ်ယူသည်။ ဘရန်က မီးညီးရင်း . . .
‘ဒီကိစ္စ ပြသေနာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ် မို့လ်မျှူးကြီး’

‘ကောင်းတယ်’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။

ကားစက်သံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ တံခါးဆီသို့ သူ လျောက်သွား
သည်။ စစ်ကားကြီးများ ရွှာထဲမှ ထွက်ခွာသွားကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင်
တောင်ကုန်းထက် တွင် မာစီးဒီးကားတစ်စီးပေါ် ထွက်လာသည်ကို
တွေ့ရှိရသည်။ ရွှေ့ဆုံးမှ စစ်ကားကြီး ရပ်သွားသည်။ ကားပေါ်မှ ဆုစလေ့
ဆင်းပြီး မာစီးဒီးကားဆီသို့ သွားသည်။ အတန်ကြာသောအခါ ဆုစလေ့
သွားပေါ်သို့ ပြန်တက်သည်။ စစ်ကားနှစ်စီး ထွက်လာသည်။ မာစီးဒီးကား
ရွှာဘက်သို့ ဆင်းလာသည်။

အလောင်းများကို သယ်နေသော ရွှာသားများကို ကိုးနစ် ကြည့်နေ
သည်။ မာစီးဒီးကား ရောက်ရှိလာပြီး ကားထဲမှာ မေယာထွက်လာသည်။

‘ဒီကိစ္စဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ပဲလို့ ကျွန်တော် ယူဆ
ပါတယ်’

‘ဒီ သားသတ်ရုံ လုပ်ငန်းလား’

အဘွားကြီးတစ်ယောက်နှင့် ကောင်မလေး နှစ်ယောက်တို့သည်
ဆယ်နှစ်သား လူငယ်ကလေး၏ အလောင်းတင်ထားသော လှည်းကလေးကို
သူတို့အနီးမှ ဖြတ်ဆွဲသွားကြသည်။

‘မနေ့ညက ကျွန်တော်တို့လူတစ်ယောက် အသတ်ခံရတယ်၊ လူသတ်
တရားခံဟာ ဒီရွှာထဲကပဲ ဖြစ်မယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်’

‘ခင်ဗျားရဲ့ အမိန့်အရ ဆွဲထားတဲ့ မိန့်းမတွေထဲမှာ ၁၂ နှစ်၊ ၁၃ နှစ်
သမီးကလေးတွေ ပါတယ်၊ သူတို့အားလုံးကို ကျူပ်လွှတ်ပစ်လိုက်တယ်၊ ဒီ
အကြောင်း ခင်ဗျားကို ဆုစလေ့ ပြန်ပြောပြီးရောပေါ့’

‘ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး အစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး
ဟင်းမလားနဲ့ ပို့လ်ချုပ်မှုးကြီး ကက်ဆယ်ရင်းတို့ဆီကို ကျွန်တော် တင်ပြရမယ်’

၁၀၄

နတ်နှယ်

‘ခင်ဗျားရဲ့ ပြဿနာ ဘာဆိုတာကို ခင်ဗျား သိရဲ့လား မေယာ၊ ခင်ဗျား ဟာ ခင်ဗျားဝတ်ထားတဲ့ ယူနိဖောင်းအရဆိုရင် ဂျာမနီနိုင်ငံတော်ရဲ့ စစ်သား တစ်ယောက်ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ မဟုတ်ဘူး၊ ခင်ဗျားဟာ ဘယ်လိုလူမျိုးဆိုတာ ခင်ဗျား နားလည်အောင် ကျူပ်ပြောပြုရမလား’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။

မေယာသည် သူ၏အတွင်းစိတ်ကို မဖော်ပြပါ။ ကိုးနစ်ကိုသာ ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ သူတို့ အနီးသို့ ဘရန်ရောက်ရှိလာသည်။ ကိုးနစ်ကို အလေးပြုပြီး . . .

‘သွားဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်ပါပြီ ဗိုလ်မျှူးကြီး’

‘ကောင်းပြီ၊ ကျူပ်တို့သွားကြမယ်’

စက်သေနတ်တင် ကားဆီသို့ သူလျှောက်သွားပြီး ကားပေါ်သို့ သူ တက်သည်။ ယာဉ်မောင်းသူကို သူ ခေါင်းညီတ်ပြုလိုက်သည်။ ကားတွက်သွားသည်။ သံချုပ်ကာကားများနောက်မှုလိုက်ပါကြသည်။ ကားတန်းကြီးသည် တောင်ရိုးပေါ်တွင် တဖြည့်ဖြည့်းဝေးပြီး ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ ကားစက်သံများလည်း ဝေးပြီး တိတ်သွားသည်။

မေယာသည် သူကားနံဘေးတွင် ရပ်နေရာမှ တိတ်ဆိုတ်မှုကို ရှုတ်တရက်သတိပြုလိုက်မိသည်။ ကွက်လပ်အတွင်းရှိ လူများအားလုံးသည် သူတို့၏လုပ်လက်စ အလုပ်များကို ရပ်ဆိုင်းပြီး သူတို့ကို ဂိုင်းကြည့်နေကြသည်။

အခြေအနေ အရပ်ရပ်က ခြောက်လှန်လျက်ရှိသည်။ လူရွယ်ကလေးတစ်ယောက်က ကျောက်ခဲကို ကောက်ယူလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကားမောင်းသူဒု-တပ်ကြပ်ကလေးမှုတစ်ပါး မိမိတစ်ဦးတည်းသာ ရှိနေသည့် အဖြစ်ကို သူသတိပြုမိလိုက်သည်။

ရွာသားများ ရှိရာသို့ လမ်းလျှောက်သွားသည်။ သူလက်နှစ်ဖက်ကို နောက်တွင် ပစ်ထားသည်။ ရွာသားများနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်သူရပ်လိုက်သည်။ သူတို့ကို သူကြည့်နေသည်။ ထိုအခါ လူရွယ်ကလေးသည် ကောက်ယူထားသော ကျောက်ခဲကို ပစ်ချလိုက်သည်။ မေယာသည် စီးကရက်ဘူးကိုထုတ် စီးကရက်တစ်လိပ်ကို အေးအေးလူလူပင် မီးညီးသည်။ ထို့နောက်တွင်မှ ကားဆီသို့ ပြန်လျှောက်သွားသည်။

တပ်ကြပ်ကလေး ဘရောင်းသည် အသက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်များသာ ရှိသည်။

မင်းများသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅၂

သူမျက်လုံးများတွင် ကြောက်လန့်သည့် အရိပ်အရောင်များ ပေါ်လွင်နေသည်။
သူတစ်ကိုယ်လုံး ခွဲးတွေ့နစ်နေသည်။ မေယာက ရွှာသားများကို ကျောပေးပြီး
ရပ်ကာ အိတ်ထဲမှ လက်ကိုင်ပဝါကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။

‘မင်းမျက်နှာကို သူတ်ပစ်စမ်း၊ ဟမ်းဘတ်မှာတူန်းက ငါဟာ ပုလိုပ်
အင်စပက်တော်တစ်ယောက်ဆိုတာ မင်းသိသလား’

‘မသိပါဘူး မိုလ်မျူး’

‘အေး.. ငါဟာ ပုလိုပ် အင်စပက်တော် တစ်ယောက်ပဲ၊ စိန့်ပေါ်လီကို
ငါကိုင်ခဲ့တာပဲ၊ ဟမ်းဘတ်မှာတော့ အဆိုးဆုံးနယ်မြောက်ခဲ့တော့၊ သူခိုးတွေ၊ ဒမြေတွေ၊
လူသတ်သမားတွေ စုနေတာပဲ၊ သူတို့တွေနဲ့ ငါ ဆက်ဆံခဲ့ရတယ်၊ ငါအနေနဲ့
ဘာအတွေ့အကြံရခဲ့သလဲ သိသလား၊ အေး... ဘယ်တော့မှ တွက်မပြီးနဲ့၊
ဘယ်တော့မှ ကြောက်တယ်ဆိုတာ မပြနဲ့’

‘ဟုတ်ကဲ မိုလ်မျူး’

‘အဲဒါမှတ်ထား၊ ကဲ.. သွားကြစို့’

ကားပေါ်တွင် သူထိုင်လိုက်သည်။ ကားမောင်းတွက်သွားသည်။

* * *

[၃]

ဒါကိုတာ လေယာဉ်ကြီးသည် ရင်းဘဝေး လေယာဉ်ကွင်းတွင် လေယာဉ်ပြီးလမ်းကြောင်းမှ မြင့်တက်သွားပြီးနောက် အချိန်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ပေ နှစ်ထောင်အမြင့်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ကာတာက တံခါးကို ဆွဲဖွင့်လိုက်သောအခါ မန်ချက်စတာမြို့ကို အဝေးတွင် မြှုင်းပျော် တွေ့မြင်ရသည်။

လေယာဉ်ပေါ်တွင် ပြီတိသွေ့ လေတပ်မတော် တပ်ကြပ်ကြီး သင်တန်း ဆရာမှုတစ်ပါး သူတို့ သုံးပိုးသာ ရှိပါသည်။ ကာတာ၊ လူစီယာနှင့် မာရီယာတို့ ဖြစ်သည်။ သူတို့အားလုံးပင် ပြီတိသွေ့လေထီးတပ်သား တပ်ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင် ထားပြီး အိုက်စ်အမျိုးအစား လေထီးများကို ကျောပိုးထားကြသည်။

လေထီး တပ်သားတစ်ယောက်လို့ ဝတ်ဆင်လို့ ကို သောအခါ မာရီယာသည် ပို့၍ သေးငယ်သွားသည်ဟုပင် ထင်ရသည်။ သူမ၏ လေထီးကြီးကို ပဟိုကြိုးတန်းတွင် ကာတာက ဆွဲချိတ်လို့က်သည်။ မာရီယာသည် လူကြီးတွေ၏အလုပ်တွင် ပါဝင်နေရသော ကလေးတစ်ယောက်အဖြစ် ကာတာ တွေးထင်မိသည်။

‘ကိုယ်တို့ တကယ်ခုန်ချတဲ့ အချိန်မှာ ဖြစ်နိုင်ရင် ပေလေးရာအမြင့် ကနေ ခုန်ချကြရမယ်၊ ဒါမှ စက္န်နှစ်ဆယ်အတွင်းမှာ သတ်မှတ်တဲ့ နေရာမှာ ကျမယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကနေ့တော့ ကိုယ်တို့ အမြင့်ပေ တစ်ထောင်ကနေ ဆင်းကြမယ်၊

မင်းမှာသစ္စ၊ လူမှာကတိ
ဟုတ်ပလား'

၁၀၅

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

‘ဟုတ်ကဲ့’

မာရီယာ ခေါင်းညီတ်သည်။

ဒါကိုတာ လေယာဉ်သည် ယခုအခါ လေယာဉ်ကွင်းအတွင်းဘက်သို့
ပြန်လည် ကျွဲ့သွားနေပြီဖြစ်သည်။ ကာတာက လူစီယာနှိုက် ...

‘ခင်ဗျား အရင်ဆင်း၊ မာရီယာ ဒုတိယဆင်းမယ်၊ ကျူပ်နောက်ဆုံးက
လိုက်မယ်’

လူစီယာနှိုက်သည် တံခါးပေါက်ဆီသို့ သွားကြီးဖြေထားလျက် လျှောက်
သွားရင်း.. .

‘ခံဝန်ချုပ် ကော်မတီအတွက် ဓာတ်ပုံကလေးတစ်ပုံလောက် ရှိက်ထား
ပေးပါလား’

တံခါးပေါက်၏ အထက်ရှိ မီးနီကလေး လင်းချည် မို့တ်ချည် ရှိသော
အခါ တပ်ကြပ်ကြီး၏ သင်တန်းဆရာ နေရာယူလိုက်သည်။

လူစီယာနှိုက အတွင်းဘက်သို့ လှည့်ပြီး.. .

‘ကျူပ်ခြေထောက် တစ်ချောင်းတော့ ကျိုးမှာ သေချာတယ်၊ တကယ်လို့
ကျိုးသွားရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ’

မီးစိမ်းလင်းလာသည်။ တပ်ကြပ်ကြီးက ‘ဆင်း’ ဟု ဟစ်အော်ရင်း သူ၏
ကျောပြင်ကို ပုံတ်လိုက်သည်။

လူစီယာနှို လေဟာပြင်အတွင်းသို့ ခေါင်းစိုက်ပြီး ဆင်းသွားသည်။
ထိုအခါ မာရီယာ ထိုတ်လန့်သွားသည်။ ရင်က ထိုတ်ထိုတ်ခုန်လာသည်။
လည်ချောင်း ခြောက်ကပ်သည်။ သို့သော် တုံ့ဆုံးခြင်းမရှိဘဲ သူနောက်သို့
လိုက်ပါခုန်ဆင်းသည်။ ကာတာလည်း သူ၏ ကြိုးကို ချိတ်လိုက်ပြီး ခုန်ဆင်းသည်။

စဉ်းစားချိန် သိပ်မရပါ။ လေထဲတွင် နှစ်ပတ်လောက်လည်သွားသည်
ကို လူစီယာနှို သတိပြုမိသည်။ ထိုနောက် ဆတ်ခနဲ လေထီးပွင့်သွားသည်။
တုံ့ခနဲ တန်းသွားသည်။ ထိုနောက် သူသည် ကာကိုလေထီးကြီး၏ အောက်တွင်
ပုံခက်လွှဲ လျက်ရှိတော့သည်။

လေယာဉ်ကွင်းသည် အောက်ဘက်တွင် သေးသေးကလေးဖြစ်သည်။
လေယာဉ်ရုံများ၊ အပြင်ဘက်တင် စီရရှိ တွန်းလျက်နေသော လေယာဉ်များ၊
ဂုဏ်ဆာအုပ်စုများ

၁၀၀

နတ်နှစ်

သူတို့ကို မေ့ကြည့်နေသူများ၊ သူမေ့ကြည့်လိုက်သည်။ အထက်ဘက်
တစ်နေရာတွင် မာရီယာကို တွေ့ရသည်။ ကိုက်ခြောက်ဆယ် ခန့်
အကွာတွင် ကာတာ ရှိသည်။ ထိုနောက် ရုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင် လေယာဉ်ကွင်း
သည် ကြီးလာသည်။ သူသည် မြန်မြန်ကြီးကျသွားနေသည်ဟု အောက်မှာ
ရသည်။

လေယာဉ်ကွင်းပေါ်သို့ ခပ်ပြင်းပြင်းကလေး ကျသွားသည်။ လိမ့်သွား
သည်။ ထို့နောက် အံ့သွေ့ဖွံ့ဖြိုးရာပင်၊ သူကိုယ်သူ မတ်တတ်ရပ်လျက်သား
တွေ့ရသည်။ လေထီးကလည်း သူကို ဘာပြဿနာမျှမပေးပါ။ အကြောင်းမှာ
လောင်းမြန်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူကိုယ်မှ လေထီးကို ဖြုတ်ရင်း တစ်ဖက်သို့
ကြည့်လိုက်သောအခါ မာရီယာကို ကိုက်လေးငါးဆယ်ခန့်၊ အကွာတွင်
တွေ့ရသည်။

မာရီယာနှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ကာတာ ကျလာသည်။ သူက
ကျမ်းကျင်စွာ လိမ့်သွားသည်။ အကြောင်းမှာ သူသည် ဆယ့်ငါးကြိမ်မြောက်
ဆင်းသက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ မတ်တတ်ရပ်သည်။ ကာတာ လေထီးကြီးကို
ဖြုတ်နေစဉ်တွင် မာရီယာထံသို့ ပြေးသွားသော လူစီယာနိုက် မြင်ရသည်။
မာရီယာသည် လေထီးပေါ်တွင် ကုန်းကုန်းကလေးရှိနေသည်။

သူတို့နှစ်ယောက်ထံသို့ ကာတာ စိုးရိမ်တကြီး ပြေးသွားသည်။ သို့သော်
သူတို့ထံသို့ သူ မရောက်မီမှာပင် သူထံသို့ လူစီယာနိုက် လျှောက်လာနေသည်ကို
တွေ့ရသည်။ လူစီယာနို ပြုးနေသည်။

‘မာရီယာ ဘယ့်နှယ်နေသလဲ’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘အို... ကောင်းပါတယ်’

လူစီယာနို ကြော်နေသော စီးကရက်ဘူးကို ထုတ်လိုက်ပြီး ဆေးလိပ်
တစ်လိပ် စီးညီသည်။

‘ဒါဖြင့် မထသေးဘဲ ဘာလုပ်နေတာလဲ’

‘ခလုတ်မထိ ဆူးမဖြောဘဲ ဆင်းနိုင်တဲ့အတွက် ဘူရားသခင်နဲ့ မယ်တော်
မာရီကို ဝတ်ပြုနေတာပါ၊ ကာတာကို စီးကရက်တစ်လိပ်ပေးရင်း မကြာခင်မှာ
နောက်တစ်ကြိမ် ဆင်းရေးမယ်ပေါ့’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၉၃

‘အမှန်ပါပဲ မစွာတာ လူစီယာနဲ့၊ မကြာခင်မှာ ဆင်းကြရမယ်’

+ + +

ဘရန်.၈ဘီ အက် ဘေးခေါ် ရွှေးဟောင်းကျောင်းတိုက် ကြီးသည် ချက်ရှိုင်းယား ဒေသတွင် အလုပဆုံး ဌာနတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရင်းအဝေးလေယာဉ်ကွင်းမှ ဆယ်မြိုင်ခန့် ဝေးကွာသည်။ အချို့သော အဆောက်အအုံများမှာ ၁၄ ရာစွဲနှစ်က လက်ရာများဖြစ်ပြီး အချို့မှာမူ ထောင့်ရှုစ်ရာငါးဆယ်လောက်က မွမ်းမံ ပြင်ဆင် ထားခြင်းများ ဖြစ်သည်။ အုတ်တံတိုင်း မြင့်ကြီးများအတွင်းတွင် ကျောက်ညီ များဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ဘရန်စသီသည် အထူးတိုက်ခိုက်ရေးတိုက်ပွဲ၏ လုပံ့ခြုံစိတ်ချရသောဌာနတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ထောက်လှမ်းရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်များ နောက်ဆုံး ပြင်ဆင်မှုများနှင့် လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်ကြရသည်။

နောက်တစ်နေ့၊ ညနေဘက်တွင် လူစီယာနဲ့နှင့် ကာတာတို့သည် လေ့ကျင့်ကွင်းတစ်လျှောက်တွင် အပြေးလေ့ကျင့်လျက်ရှိကြသည်။ သစ်ပင်များ အကြားတွင်ဖြတ်ပြီး သွားကြရသည်။ ကွန်မင်္ဂါးတပ်ဖွဲ့ဝင်များ လေ့ကျင့်ရန် အတွက် ပိုက်တန်းများ၊ ကြိုးတန်းများနှင့် အခြား အတားအဆီးများ ပြုလုပ် ထားသည်။ မိုးရွာထဲတွင် ပြေးနေရသော်လည်း လူစီယာနဲ့ ကျေနှစ်လျက်ရှိသည်။ သူသည် ကွန်မင်္ဂါးတပ်ဖွဲ့ဝင်များဆောင်းသော ဦးထုပ်ကို ဆောင်းထားပြီး ကြည်းတပ်သားများ ရှိုးရှိုးအချိန်တွင် ဝတ်သော အဝတ်များကို ဝတ်ထားသည်။ သူ့တစ်ကိုယ်လုံး မိုးခဲ့ခဲ့ စို့ပြီး ရှုံးများ ပေကျံလျက်ရှိသည်။

လူစီယာနဲ့သည်သံ့ဆူးကြိုးတစ်ခုအောက်မှလေးဖက်တွားပြီး ထွက်လာ သည်။ ကာတာနှင့် သူသည် တောထဲ တစ်နေရာတွင် မျက်ခြည်ပြတ်ပြီး တကဲ့စိဖြစ်သွားသည်။ သူမတ်တတ်ထရပ်လိုက်စဉ်မှာပင် အသံတစ်ခု ထွက်ပေါ် လာသည်။

“ဟေး... ဟို... အောက်က ရဲဘော်”

လူစီယာနဲ့ မေ့ကြည့်လိုက်သည်။ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် အမေရိကန် ကြည်းတပ်မတော်မှ အရာရှိုးတစ်ဦး ရပ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပို့လ်ကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

‘ရဲဘော်ကို ပြောစရာရှိတယ်’

သူပြောနေပုံက မေတ္တာရပ်ခံနေခြင်း မဟုတ်။ အမိန့်ပေးနေခြင်းမျိုး

ရတနာဏအျမှုပါ၏

ဖြစ်သည်။ ဘောစတန်နယ်သားတိုး၏ လေသံနှင့်ဖြစ်သည်။ လူစီယာနှိုး
သည် လေသံမျိုးကို မကြိုက်ပါ။ ထို့ကြောင့် မည်သိများမပြန်ပါ။

‘ရဲဘော်ကို ကျေပြုပြောနေတယ်’

‘ဟူတ်လား. . . . ဝမ်းသာပါတယ်’

ထို့စဉ်မှာပင် သူ့ပခုံးပေါ်သို့ လက်တစ်ဖက် ရောက်လာသည်။
ထို့နောက် နယူးယောက်ပြီ၊ အရွှေ့ပိုင်းသား တစ်ဦး၏ လေသံဖြင့်. . .

‘ဟေ့ကောင်၊ မိုလ်ကြီးကမေးလို့ရှိရင် ပြန်ဖြေရမယ်ဆိုတာ နားမလည်
ဘူးလား’

လူစီယာနှိုး သမင်လည်ပြန် ကြည့်လိုက်သည်။ သူကို ချုပ်ကိုင်ထား
သော တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးကို တွေ့ရသည်။ သူထက် ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်
ကြီးမားသည်။ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ပုံ ရသည်။ သူမျက်နှာတွင် အမာရွှေတွေ့
ရှိသည်။

‘ဟာ. . . . ကိုယ့်လူမှာ တကယ့်ဘွဲ့တံဆိပ်တွေနဲ့ ပါလား’

လူစီယာနှိုးက ယင်းသို့ပြောလိုက်ပြီးနောက် သူ၏ပခုံးတစ်ဖက်ကို
လူဝကြီး၏ လက်မောင်း တစ်ဖက်အောက်တွင် ထမ်းလိုက်သည်။ ထို့နောက်
လိမ်ပြီး ပစ်လိုက်ရာ တပ်ကြပ်ကြီးသည် တစ်ဖက်ရှိချိုင့်ထဲသို့ ခေါင်းနှင့်စိုက်ပြီး
ဆင်းသွားသည်။

လူစီယာနှိုးသည် အပေါ်ဘက်ရှိ မိုလ်ကြီးကို မေ့ကြည့်လိုက်ပြီး. . . .

‘သူ အကွက်တစ်ကွက် မှားသွားတယ်၊ နောက် ဒါမျိုးမမှားပါစေနဲ့’

မိုလ်ကြီးမှာ အရပ်ရှည်သည်။ ဆံပင်လှသည်။ ခန့်ချေသည်။ မျက်နှာထား
တည်သည်။ တပ်ကြပ်ကြီး ကျင်းထဲမှ တက်လာသည်။ လက်နှုစ်ဖက် ကို
တိုက်ခိုက်ရန် ဆန့်တန်းလာသည်။ လူစီယာနှိုးသည် သူနှင့် ခြောက်ပောန်း
အကွာသို့ တပ်ကြပ်ကြီးရောက်ရှိလာသောအခါ ဘောင်းဘီအိတ်ထဲမှ
မယ်တော် မာရှိဆင်စွုယ်ရှုပ်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ ထောက်ခနဲ့ အသံမြည်ပြီး
ဓားသွား လက်ကနဲ့ ထွက်လာသည်။ တပ်ကြပ်ကြီး တုံကနဲ့ ရပ်သွားသည်။
ထို့နောက် ရွှေ့သို့တက်လာရန် သူကိုယ်ကို ကုန်းငံ့လိုက်သည်။

သူ ရှုတ်တရက် မျက်မောင်ကုပ်လိုက်ပြီး ငြိမ်သက်စွာရပ်လိုက်သည်။
သူသည် အလွန်အမင်း အုံပြုသည့်အနေဖြင့် ပါးစပ်ကြီးပြီသွားသည်။

‘ဟေး. . . ခင်ဗျားကို ကျေပ်သိတယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၁

‘ဒက်ဝေလာ အဲဒီအတိုင်းရပ်နေပါ၊ အဲဒါ အမိန့်ပဲ’

ဟိုလ်ကြီးက ဟစ်အော်သည်။

ထိုစဉ်မှာပင် သူတို့ရှိရာသို့၊ ကာတာ ရောက်ရှိလာသည်။
သစ်ပင်များ အကြားမှ ပြေးထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

‘ဘာဖြစ်နေကြတာလဲ’

‘ဟိုလ်မျှူးကြီးကာတာလား ခင်များ’

‘ဟူတ်တယ်’

ဟိုလ်ကြီး အလေးပြုသည်။ ထိုနောက် သူအိတ်ထဲမှစာအိတ်ထူထူကြီး
တစ်ခုကို ထူတ်ပေးသည်။

‘ဂျက်ဆားပိတ်၊ ဟိုလ်ကြီး၊ ရိန်းဂျားတပ်မ၊ သူက တပ်ကြပ်ကြီး ဒက်ဝေ
လာ၊ ကျွန်တော့ တာဝန်က ဟိုလ်မျှူးကြီးကို အမြန်ဆုံး သတင်းပို့ဖို့ပဲ’ ထိုနောက်
လူစီယာနိုက် ကြည့်လိုက်ပြီး ‘မတော်တဆ ဖြစ်ကြရတဲ့ အတွက် ကျွန်တော်
စိတ်မကောင်းပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် ဒီရဲဘော်က’

‘ဟိုလ်ကြီးအော်ဆီနီ၊ စစ်ပျူးဟာတပ်ဖွဲ့’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနို ပြီးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဒက်ဝေလာက ဒေါသတကြီးဖြင့်

‘ဘယ်က အော်ဆီနီရမှာလဲ ဟိုလ်မျှူးကြီး၊ ကျွန်တော်ကနယူးယောက်မှာ
ကြီးခဲ့တဲ့လူပဲ၊ ဒသမလမ်းမှာ အများဆုံး ကျွန်စားခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ ဒီလူကို
ကျွန်တော် အကြိမ်တစ်ရာထက်မက မြင်ဖူးတယ်၊ ဒီလူက လပ်ကီးလူစီယာနို
ဆိုတဲ့ လူဆိုးတစ်ယောက်ပဲ’

+ + +

ဟိုလ်ကြီးဂျက်ဆာပိတ်သည် အသက် JG နှစ်ရှိပြီး သံတမန်ကြီးတစ်ဦး
၏ သားအငယ်ဆုံးဖြစ်သည်။ သူသည် ပါရီနှင့် ရောမမြို့များတွင် အနေများခဲ့
သည်။ ယင်းအတွက်ပင် သူသည် ပြင်သစ်စကားနှင့် အိတ်လီစကားတို့ကို
ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုနိုင်သည်။ သူတို့မိသားစုသည် ဘေးစတန်မြို့တွင်
အချမ်းသာဆုံး စာရင်းဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ရေနှင့်သံမဏီလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ
ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ဆာပိတ်သည် ယင်းနှစ်ခုစလုံးတွင် စိတ်ဝင်စားခြင်း
မရှိခဲ့။

၁၁၂

နတ်နှယ်

အကြောင်းမှာ သူသည် ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် ပန်းချီပညာတွင် ဝါသနာထုံးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သူမိဘများ၏ဆန္ဒအရ ယေးတက္ကသိုလ်တွင် စီးပွားရေးပညာ သင်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ဘွဲ့ရရှိသောအခါ လန်ဒန်မြို့သို့ သွားရောက်ပြီး ပန်းချီပညာသင်ကြားသည်။

ပါရီမြို့ကို ဂျာမနီတို့ သိမ်းပိုက်ချိန်တွင် သူသည် ပန်းချီဆရာများ စုဝေးနေထိုင်ရာဖြစ်သော မောင့်မာတာတွင် ရှိနေခဲ့သည်။ ဂျာမနီတို့လက်အောက်တွင် ခြောက်လမျှဆက်လက်နေထိုင်ပြီးနောက် စပိန်နိုင်ငံ မက်ဒရစ်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူသည် အမိန့်နှင့်သို့ပြန်လာပြီး တပ်မတော်သို့ဝင်ရောက်သည်။

အမေရိကန် တပ်မတော်တွင် ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ ပြီတိသွေတို့၏ အထူးစစ်ဆင်ရေး တပ်ဖွဲ့နှင့် ပုံစံတူသော တပ်ဖွဲ့မျိုးမရှိခဲ့ပါချေ။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင်မှ ပြီတိသွေတို့၏ အတတ်ပညာများကို နားလည်ကျေမှုးကျင်သော ဝိုင်းလ်ဘီဒိုနိုပင်က စစ်ပျူးဟာတပ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါတွင် ပင်တရွန်စစ်ငြာနချုပ်တွင် ထောက်လှမ်းရေးပို့လ်ကလေးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဂျက်ဆားပိတ်သည်စစ်ပျူးဟာတပ်ဖွဲ့တွင်ပထမဆုံးပါဝင်သူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ရတော့သည်။

+ + +

သူသည် ဘရန့်စဘီအက်သေး၊ ပိဋကတ်တိုက်အတွင်းရှိ ကာတာ၏ စားပွဲရေးတွင် ချောမော လုပ်သော လူရွှေ့ယ်ကလေးအသွင်းဖြင့် မတ်တတ်ရပ်လျက် ရှိသည်။ သူ၏ လက်ယာဘက်လက်မောင်းတွင် လေထီးတပ်ဖွဲ့၊ တောင်ပံ့တံ့ဆိပ် ရှိသည်။ အမေရိကန်အထူးတပ်ဖွဲ့တွင် ဤဘွဲ့တံ့ဆိပ်မျိုး ရရှိသောလူ လက်-တစ်ဆုပ်စာများ ရှိသည်။

ဒက်ဝေလာမှာ သူစိတ်ထဲတွင် သိနေသော အချက်ကို အတင်းပင် ဖွင့်ထုတ်လျက်ရှိသည်။

‘အော်ဆီနီမဟုတ်ဘူး ပိုလ်ကြီး၊ ဒီလူဟာ လူစီယာနိပ်’

ဟယ်ရိုကာတာသည် သူအား ဆားပိတ်က ပေးသော အမိန့်စာများကို မြောက်ကိုင်ရင်း... .

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၅

‘ဒီအမိန့်တွေကို ပိုလ်ကြီး ဖတ်ပြီးပြီမဟုတ်လား၊ ပိုလ်ကြီးနဲ့
တပ်ကြပ်ကြီး ကို ကျေပ်ရဲ့လက်အောက်မှာ တာဝန်ပေးအပ်လိုက်တာကို
ပိုလ်ကြီး သဘော-ပေါက်ပါတယ် မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ကဲ ပိုလ်မျှူးကြီး’

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒါပေမဲ့ များနေတာကလေး တစ်ခု ရှိနေတယ်’ ဒက်ဝေလာကို
သူလှည့်ကြည့်ပြီး ‘အဲဒါကတော့ ဒီက ရွှေ့မှာ ဆရာကြီးရဲ့ သဘောထားကို
လိုချင်ရင် ကျေပ်မေးမယ်’

ဒက်ဝေလာတူန် လှော်သွားသည်။ ဆားမိတ်ဘက်သို့ လှည့်ပြီး
တောင်းပန်သည့် အနေဖြင့်.....

‘ပိုလ်ကြီးခင်ဗျာ’

ကာတာက သူ့စကားကို ကြားဖြတ်ပြီး....

‘ဆရာကြီးရဲ့ ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို စွဲထားပြီး ရပ်ထားပါ၊ ကျေပ်
နောက်ထပ် ဘာမှ မပြောမချင်း ရပ်နေပါ၊ ကဲလေး.... ကိုယ့်လူ လုပ်လေ’

ဒက်ဝေလာမျက်နှာကြီး နီမြန်းလျက် ပိုလ်မျှူးကြီး ပြောသည့်အတိုင်း
ပြုလုပ်ရသည်။

ကာတာသည် အကြံအတွင်းအိတ်ထဲမှ စာအိတ်ကို ထုတ်ယူပြီး
ပိုလ်ချုပ် အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါ၏ စာနှင့် သမ္မတကြီး ရုစ်ဖို့၏ စာများကို
ဆားမိတ်သို့ ပေးသည်။

‘ဖတ်ကြည့်ပါ’

ဆားမိတ်ဖတ်သည်။ ထို့နောက် အုံသွောမေ့ကြည့်သည်။

‘ဘုရား ဘုရား’

သူ တီးတိုးစွာ ရွှေ့လိုသည်။

‘ကျေပ် ချိုပြီးမပြောဘူး၊ တပ်ကြပ်ကြီးရဲ့ပုံစံကို ကျေပ်မကြိုက်ဘူး
တကယ်လို့ အချိန်ရှိရင် ကျေပ် သူကို ထားပစ်ခဲ့တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုမှ
အချိန်မရှိတော့ဘူး’

‘ပိုလ်မျှူးကြီးခင်ဗျာ၊ ဒက်ဝေလာဟာ စစ်သားကောင်းတစ်ယောက်ပဲ၊
ကျွန်တော်တို့အတူတူ လက်တွဲခဲ့ကြတာကြာပါပြီ’

‘ကောင်းပြီ၊ အဲဒီလိုဆိုရင် အဲဒီစာတွေကို သူကိုပြပါ၊ သူကို သဘော
ပေါက်အောင် ပြောပါ၊ နောက် ငါးမိန်လောက်ကြာရင် ကျေပ်ပြန်လာပြီး

၁၄

နတ်နှယ်

အခြေအနေတွေ သေသေချာချာ ရှင်းပြမယ်'

+ + +

လူစီယာနိသည် ရင်ပြင်ပေါ်ရှိ ကျောက်ခြေသံရပ်ကြီး တစ်ခုကို မြှုပြုး
ထိုင်နေသည်။ သူသည်ဘောင်းဘီရှည်အနက်နှင့်ဆွယ်တာအကျိုး အနက်များကို
လဲလှယ် ဝတ်ဆင်ထားသည်။ သို့သော် မှတ်ဆိတ်မွေးနှင့် နှုတ်ခမ်းမွေးများကိုကား
ရိတ်မထားချေ။ ကာတာကို သူမေ့ကြည့်ပြီး ခေါင်းကို ယမ်းခါလိုက်သည်။

‘ဒီလိုလူမျိုးတွေကို ဘယ်ကများ ရှုံးလာသလဲ’

‘သူ ဦးလေးက ပိုလ်ချုပ်ကြီးလေ’

‘ဒီမယ် ပါမောက္ခကြီး၊ ဒီပုံစံမျိုးကို ကျော်သိပါတယ်၊ ဘောစတန်ပုံစံပါ
ဒီလိုလူမျိုးကို ဘယ်သူသုံးမလဲ’

‘ကျော်တို့သုံးမယ်’

‘ဘာကြောင့်ဆိုတာ ပြောနိုင်မလား’

‘ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီစစ်ဆင်ရေးဟာ အမေရိကန် စစ်ဆင်ရေးပဲ
ဆားပိတ်နဲ့ ဒက်ဝေလာလိုလူမျိုးပါဖို့ လိုအပ်တယ်’

‘ကျွန်တော် နားလည်ပြီ၊ ကျွန်တော့ကိုထည့်မတွက်ဘူးပေါ့’

‘ဒီ သဘောပဲ’

‘ကောင်းပါပေတယ်’

‘သူက လူတော် တစ်ယောက်ပဲ၊ ဒီအက်စိုး နှစ်ခါရတယ်၊ ငွေကြယ်ဘွဲ့
ရတယ်၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံက ပေးတဲ့ ဘွဲ့လဲရသေးတယ်၊ ပြင်သစ်မှာ သူတာဝန်
ကျေတုန်းက သူကို ဂက်စတာပိုတွေက မိသွားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူတွက်ပြေးနိုင်
ခဲ့တယ်၊ ဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ သူဟာ ပြင်သစ်နိုင်ငံကို အခေါက်ခေါက် ရောက်ခဲ့
တယ်’

‘ပြင်သစ်နဲ့ စစ္စလီ ဘာမှမဆိုင်ဘူး၊ သူ ဒီကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရောက်လာ
တာလဲ’

‘သူအဖောက ရောမမြို့က အမေရိကန် သံရုံးမှာ စစ်ကြီးမဖြစ်ခင်က
လေးနှစ်လောက လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်၊ အဲဒီမှာ ဆားပိတ်ကျောင်းနေခဲ့တယ်၊ အီတလီ
စကား ကောင်းကောင်းပြောနိုင်တယ်’

‘ရောမ အီတလီ၊ ကမ္မရာတာဒေသမှာ အီတလီစကား လုံး၀

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅

နားမလည်တဲ့ ရွှေတွေရှိတယ်၊ ထားပါတော့၊ ဒက်ဝေလာရဲ့ အတ်လမ်းကကော
ဘယ်လိုလဲ’

‘သူက နယူးယောက်မှာ မွေးပြီး နယူးယောက်မှာ ကြီးတာပဲ၊ ဒါပေမဲ့
သူ၊ အမေက အီတလီပဲ၊ ကျေပ်အခုပဲ သူတို့နှစ်ယောက်ကို အခြေအနေ
အရပ်ရပ်ကို ခံပြီး ရှင်းခဲ့ပြီး အသေးစိတ်ထပ်ပြီး ပြောဖို့ ပိဋကတ်တိုက်ထဲမှာ
စိစဉ်ထားတယ်။ စစ္စတာ မာရီယာကော့’

သူတို့၏ အထက်ဘက်ဆီမှ မိုးချွန်းသံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။

‘လမ်းလျှောက်ထွက်သွားတယ်နဲ့တူတယ် ကျွန်တော်လိုက်ရွှေလိုက်
မယ်လေ’

‘ကောင်းတယ်၊ ပိဋကတ်တိုက်ကို နာရီဝက်အတွင်း ရောက်အောင်
လာကြပါ’

လူစီယာနိန္ဒုင့်မာရီယာတို့ ပိဋကတ်တိုက် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွား
သောအခါ ကာတာသည် ဆားပိတ်တို့နှင့်အတူ ငှါးတို့အား စောင့်ဆိုင်းလျက်
ရှိချေသည်။

‘ဟော.... လာကြပလား’

ကာတာက နှုတ်ဆက်လိုက်ပြီး နောက် မိတ်ဆက်ခြင်း စတင်သည်။

‘စစ္စတာ မာရီယာ ဗောင်း၊ ပိုလ်ကြီး ဆားပိတ်’

သူမက လက်မဆဲ နှုတ်ဆက်ပြီး....

‘လက်ရှိ အခြေအနေအရ ရှိုးရှိုး မာရီယာပဲ ကောင်းပါတယ်’

‘မစ္စတာ လူစီယာနိကို ပိုလ်ကြီး တွေပြီးပါပြီ’

ကာတာက ပြောသည်။

ဆားပိတ် ခေါင်းညိုတ်သည်။ ဒက်ဝေလာ မျက်လုံးများပြုးကြည့်သည်။
လူစီယာနိကမူ သူတို့ နှစ်ယောက်ကို အမှုမထားဘဲ ပြတင်းပေါက် အနီးတွင်
တိုင်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တော့ သွားကြရမလဲ”

ဆားပိတ်က မေးသည်။

‘မနက်ဖြန်ညမှာ ဟိုပင်တန် လေတပ်စခန်းက နေပြီး လန်ကက်စတာ
ဗုံးကြဲလေယာဉ် တစ်စင်းနဲ့ အယ်လ်ရှိုးရှိုးယားကိုသွားရမယ်၊ ပြင်သစ်နဲ့ မြေထဲ
ပင်လယ်ကို ဖြတ်သွားရမယ်’

၁၆

နတ်နှယ်

‘နောက်ပြီးတွေ့ကော’

‘နောက် လေးငါးရက် အတွင်းမှာ စစ္စလီကို ဆက်ပြီး သွားရမယ်၊ လေထိးနဲ့ ဆင်းလို့ သင့်လျော်မယ့် ရက်တစ်ရက်ရက်ပေါ့။ နောက်တစ်ခုတွေ့ ပြောရညီးမယ်၊ ဗိုလ်ကြီးဆားပိတ်နဲ့ တပ်ကြပ်ကြီးဒက်ဝေလာတို့ နှစ်ယောက်စလုံး အရပ်ဝတ် အရပ်စားနဲ့ သွားကြရမယ်၊ အဲဒါကတော့ ရန်သူ လက်ထဲကို ရောက်သွားရင် ဘယ်လို့ ဖြစ်တတ်တယ်ဆိုတာ ဗိုလ်ကြီး သိတယ် မဟုတ်လား’

‘ယူနိဖောင်း ဝတ်ထားတဲ့ ကွန်မင်္ဂီတပ်သားတွေကို ဟစ်တလာရဲ့ မူအရ သူတို့ ပစ်သတ်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စကတော့ ဘာမှ ဒါလောက် အကြောင်း မထူးလှပါဘူး’

‘အဲဒါကို ဗိုလ်ကြီး နားလည်ရင်ပြီးတာပါပဲ၊ ကဲ... အားလုံးပဲ မြေပုံ နားကို လာကြပါ၊ အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို အသေးစိတ်ရှင်းပြုမယ်’

+ + +

လူစီယာနဲ့ သည် ညစာစားပြီး နောက် ကာတာကို လိုက် ရွှေ့ရင်း မြေအောက်ထပ်ရှိ သေနတ်ပစ်ကွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ထိုတွင် ကာတာနှင့် ဆားပိတ်တို့ သေနတ်ပစ် လေ့ကျင့်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒက်ဝေလာ သည် စစ်လက်နက် ပစ္စည်းတပ်ဖွဲ့မှ တပ်ကြပ်ကြီး စမစ်ကို ကူညီပြီး ကျည်ဖြည့် ပေးလျှက် ရှိသည်။

လူစီယာနဲ့ ရပ်ပြီး ကြည့်သည်။ ကာတာသည် ပစ္စတို့ သေနတ်ကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်ပြီး အသေအချာ ချိန်တွယ်ကာ ပစ်လိုက်သည်။ ဂျာမန် စစ်သားရုပ်၏ ညာဘက်လက်မောင်းကို ထိမှန်သည်။

‘မရီးဂွတ် ဆာ’

ဆားပိတ်က ပြောလိုက်သည်။

‘နှုလုံးကို ချိန်ပြီး ပစ်တာကို ထည့်မပြောရင်တော့ ဟုတ်တာပေါ့’

ထို့နောက် ကာတာ ငါးချက်ပစ်သည်။ ပစ်ကွင်းကို နှစ်ချက်ထိမှန်သည်။ တစ်ချက်က လည်ပင်းကိုထိမှန်ပြီး တစ်ချက်က လက်မောင်းကို ထပ်မံထိမှန်သည်။

‘ဒီသေနတ်မျိုးတွေကို ကျပ်ဘယ်တုန်းကမှ ဟုတို့ပတို့မပစ်တတ်ပါဘူး’

‘ကျမ်းကျင်မှုပါပဲ ဗိုလ်မှုးကြီး’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၁၅

ဆားပိတ်က ယင်းသို့ပြောလိုက်ပြီးနောက် ပစ်ခတ်သည်။ ကာတာကဲ့သို့ပင် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆုပ်လိုက်ပြီး ပစ်သည်။ သို့သော် ပိုပြီးမြန်ဆန်သည်။ ယင်းအပြင် ကျည်ဆံအားလုံးပင် ရင်ဘတ်ကို ထိမှန်သည်။

‘ပိုလိုကြီးထက် တော်တဲ့လူကိုတော့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်မှ မတွေ့ဖူးသေးဘူး’

ဒက်ဝေလာက ပြောလိုက်သည်။

‘ဘယ်လိုတူန်း၊ ခင်ဗျားကော ပစ်မကြည့်တော့ဘူးလား’

ကာတာက လူစီယာနိုက် ပေးလိုက်သည်။

လူစီယာနိုသည် ဘရောင်းနှင်းပစ္စတို့တစ်လက်ကို လက်ထဲတွင် ချိန်ဆကြည့်ပြီးနောက် ခေါင်းကိုယမ်းခါလိုက်သည်။

‘အော်တို့မစ်တစ် သေနတ်တွေမှာ မကောင်းတာတစ်ခုက ကျည်ည့်တာပါပဲ’

ထို့နောက် သူသည် လက်နက်တိုက် တပ်ကြပ်ကြီးဘက်သို့ လှည့်ကာ

‘တခြား ဘာသေနတ်တွေရှိသေးသလဲ’

‘ဝက်ဘလေ ပို့င့် ၃၈ ရှိပါတယ်’

‘ကိုင်လို့မကောင်းဘူး’

‘ကျွန်တော့ဆီမှာ လောလောဆယ် နောက်တစ်မျိုး ရှိတာကတော့ စမစ်အင် ဝက်ဆင် ပို့င့် ၃၂ ရှိပော်လာပဲ၊ ပြောင်း ၃ လက်မရှိတယ်’

လူစီယာနိုသည် သေနတ်ကလေးကို ညာဘက်လက်တွင် ချိန်ဆကြည့်သည်။ ထို့နောက် တစ်ဖန် ဘယ်ဘက်လက်တွင်ချိန်ဆကြည့်ပြီး . . .

‘သိပ်မဆိုးဘူး၊ သူမှာတပ်ဖို့ ဆိုင်လင့်အရှိသလား’

‘ရှိပါတယ်ခင်ဗျား’

စမစ်သည် ပီရိအတွင်းမှ အသံတိတ်ကိရိယာ တစ်ခုကို ထုတ်ယူပြီး သေနတ်ကလေး၏ ပြောင်းထိပ်တွင် ရစ်ပြီးတပ်လိုက်သည်။

စမစ်သည့် သေနတ်ကို လူစီယာနိုသို့ လှမ်းပေးလိုက်သောအခါ ဒက်ဝေလာက . . .

‘ကလေးကစားတာပဲ၊ ဒါကလေးနဲ့ ပစ်မယ်ဆိုရင်တော့ အနားကပ်ပြီး ပစ်မှဖြစ်မယ်၊ အင်းလေ အနားကပ်ပစ်တာက ခင်ဗျားရဲ့ပုံစံပဲ’

လူစီယာနို တစ်ဖက်သို့ လှည့်လိုက်ပြီး လျှင်မြန်စွာ နှစ်ချက်ဆင့် ပစ်

၁၁၀

နတ်နှစ်

လိုက်သည်။ လက်ယာဘက်လက်ကို ဆန့်တန်းပြီး ပစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။
နှစ်ချက်စလုံးပင် နှလုံးသားကို ထိမှန်သည်။

အားလုံးပင် လေးစားတိတ်ဆိတ်သွားသည်။

‘နောက်တစ်ချက်က အပိုသက်သက် ဖြစ်သွားတာပဲ မစွဲတာ လူစီယာနှို့’
ဆားမိတ်က ပြောလိုက်သည်။

‘ကျော်က ပိုင်မှုကြိုက်တယ်၊ ဒဏ်ရာရသွားတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ပြန်
ပြီး ပစ်တတ်တယ်’

‘ပစ်မှုတ်နှစ်ခုလောက် အသစ်လဲကြုရအောင်’

ဆားမိတ်က ဒက်ဝေလာကို ပြောလိုက်သည်။

ဒက်ဝေလာ ရှိသေကျိုးနံစွာဖြင့် ပစ်ကွင်းဆီသို့ သွားသောအခါ
လူစီယာနှို့သည် ပုံမှန်လုံခြုံစည်းကမ်းအရ သေနတ်ကိုချထားလိုက်သည်။
ဒက်ဝေလာ ပစ်မှုတ်နှစ်ခုကို အသစ်လဲလှယ်ပြီးနောက် သူတို့ဘက်သို့
ပြန်လာရန် လှည့်လိုက်သည်။

ထိအခါ လူစီယာနှို့က အော်ပြီး ပြောလိုက်သည်။

‘ဟေး.... ဒက်ဝေလာ၊ ခင်ဗျားပြောသလိုပဲ ကျော်က အနီးကပ်မှ
သေချာတယ်’

ထို့နောက် သူသည် ချထားသော သေနတ်ကို ကောက်ယူပြီး နှစ်ချက်
ပစ်လိုက်သည်။ သေသေချာချာ မချိန်ဘဲနှင့် ပစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။
ဒက်ဝေလာ အနီးတွင်ရှိသာ ဂျာမန်ရှင်၏ မျက်လုံးနှစ်ဖက်ကို ထိမှန်သည်။

ဒက်ဝေလာ ထိတ်လန်စွာ ဟစ်အော်ပြီးနောက် ငှဲရှောင်လိုက်သည်။
လူစီယာနှို့ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောရင်း သေနတ်ပစ်ကွင်းအတွင်းမှ ထွက်
သွားသည်။

‘လူနှစ်ဆယ်လောက်ကို သူ့လက်နဲ့သတ်ခဲ့တယ်လို့ ပြောကြတယ်’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

ဆားမိတ်က ...

‘ကျွန်းတော် ပြောနိုင်တာကတော့ ဒီလူ ကျွန်းတော့ဘက်မှာ ရှိနေတဲ့
အတွက် ဝမ်းသာမယ်ဆိုတာပါပဲ ဖို့လ်မှူးကြီး’

+ + +

ရုတေသနအူမျိုး

မင်္ဂလာသွား လူမှာကတိ

၁၉

မာရီယာသည် ညကနှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်ခဲ့ပြီးနောက် ကနေ့နံနက်တွင် အိပ်ရာမှ အတောကြီးနီးလေသည်။ ပြတင်းပေါက်ခန်းဆီးအကြားမှ နေခြည်နှင့်ကလေး ဖောက်ဝင်လျက်ရှိသည်။ သူမသည် အိပ်ရာပေါ်တွင် အတန်ကြာမျှ လဲလျောင်းနေမိသည်။ သည်ကနေ့သည် နောက်ဆုံးနေ့ပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ညမှာပင်သူမသည် လေယာဉ်ခရီးဖြင့်အယ်လ်ရှိုးရီးယားသို့ ထွက်ခွာ ရပေတော့မည်။ ပြန်လမ်းမရှိသော ခရီးတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သည် ရက်အနည်းငယ်အထိပင် သူမ၏ဘဝသည် သီလရှင် ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံတိတွင် နေစဉ်မှုန်မှုန်ကျင်လည်ခဲ့ရသည်။ ဘာတစ်ခုမျှ စဉ်းစား စရာ မရှိပါ။ သို့သော် ယခုမှာကား . . .

သူမ အိပ်ရာမှထလိုက်ပြီး ခုံတင်ဘေးတွင် ဓာတ္ထများရပ်နေသည်။ သူမသည် အိပ်ခဲ့သည်။ သည်ကဲ့သို့ မပြုမှုသည်မှာ ကြာချေပြီ။ အမြတ်များလိုပင် သီလရှင် အောက်ခံအကြိုက် ဝတ်ဆင်ပြီးအိပ်ခဲ့သည်။

‘တစ်ကွက်တော့ ပျက်သွားပြီ မာရီယာ’

သူမ တိုးဖွစ့်ရွှေတံ့လိုက်ပြီးနောက် မွေးပွဲဝတ်ရုံကြီးကို ယူဝတ်လိုက်သည်။

သူမ၏ အခန်းသည် မော်လီထပ်တွင် ဖြစ်သည်။ သူမက မှန်ပြတင်း တံခါးကို ဖွင့်လိုက်ပြီး ဥယျာဉ်တွင်းသို့ ကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အပြင်ဘက် ရင်ပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။ မြင်ကွင်းသည် နံနက်ခင်း နေရာင်ခြည်တွင် မယုံကြည့်နိုင်လောက်အောင်ပင် လုပလျက်ရှိသည်။

သို့တစေလည်း သူမသည် ဤအလှအပနှင့် မပတ်သက်သလို ရှိနေ သည်။ ကင်းကွာနေသည်။ ရေအောက်မှ ရှုခင်းတခုကို ကြည့်မြင်နေရသည့် အလား ဖြစ်သည်။ မာရီယာသည် အမှတ်မထင်ဆိုသလိုပင် ရင်ပြင်လျေကားထစ် များမှ ဆင်းသွားပြီး စွတ်စိုးသော မြက်ခင်းပြင်ပေါ်သို့ ဖိန်းမပါဘဲ ရောက်ရှိသွားတော့သည်။

+ + +

လူစီယာနိုးသည် တော့လမ်းကလေးအတိုင်း လျှောက်သွားနေရာမှ ရပ်လိုက်သည်။ သစ်ပင်တစ်ပင်၏နောက်တွင် ကုန်းဝပ်လျက်ရှိသော ဒက်ဝေလာကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် လမ်းကလေးသည်

၁၂၁

နတ်နှစ်

ရေကန်ကြီးဆီသို့ နိမ့်ဆင်းသွားသည်။ လူစီယာနဲ့သည် တပ်ကြပ်ကြီး ချောင်း-
မြောင်းကြည့်ရှုနေသည် အရာကို တွေ့မြင်ရသည် အထိ တိတ်တိတ်ကလေး
တိုးကပ်သွားသည်။ ဘသားချော ကြည့်နေသည် အရာကား အခြားမဟုတ်။
ကြာဗွုံများအကြား ရေကူးနေသော မာရီယာပင်တည်း။

‘ဟေး . . . ဒက်ဝေလာ’

လူစီယာနဲ့ တိုးညင်းစွာ ခေါ်လိုက်သည်။ တပ်ကြပ်ကြီးလျည့်ကြည့်
သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နှင်း သူ၏မျက်နှာကို ဒူးနှင့်ပစ်တိုက်လိုက်သည်။ ဘသားချော
ပက်လက်ကြီး ဖြစ်သွားသည်။

ဒက်ဝေလာ တစ်ပတ်လို့မျိုးပြီး ထလိုက်သည်။ လျှင်မြန်သွက်လက်
လှုသည်။ သို့သော် လူစီယာနဲ့၏ လက်ထဲတွင် မယ်တော်မာရီဆင်စွုယ်ရှုပ်
ရောက်ရှုံးနေပြီတည်း။ ထောက်ခနဲမြည့်သွားပြီး ဓားအဖျားသည် ဒက်ဝေလာ၏
မေးကို ထောက်လျက်သား ရှိတော့သည်။

‘ကျူပ်ပြောမယ် နားထောင်၊ သေသေချာချာနားထောင်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ
ဆိုတော့ ကျူပ်တစ်ခါတည်းပြောမယ်၊ ခင်ဗျားကို နောက်တစ်ခါ
မာရီယာအနားမှာ တွေ့ရရင် ခင်ဗျားရဲ့ ပါးစပ်မှာ ကိုယ့်အသားကိုယ်ကိုက်ပြီး
မြောင်းထဲမှာ သေနေပြီ မှတ်၊ အဲဒါ စစ္စလီ ဓလေ့ထုံးတမ်းပဲ’

လူစီယာနဲ့က ပြောလိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာ၏ မျက်လုံးကြီးများ
ပြုးထွက်နေသည်။ သူမျက်နှာတွင် ကြောက်ရွှေ့ခြင်းနှင့် မုန်းတီးခြင်း ရောယျက်
လျက် ရှိသည်။

‘ခွေးမသား၊ သူများ ဓားစာခံ’

ရိုင်းစိုင်းစွာ ရွှေတံ့ပြီးနောက် အတ္ထော့ကြီး လှည့်ထွက်သွားသည်။
လူစီယာနဲ့က ဓားကို ပြန်ပိတ်ပြီး ဘောင်းဘီအိတ်ထဲသို့ ပြန်ထည့်လိုက်သည်။
ထို့နောက် . . .

‘ဟေး . . . မိန်းကလေး၊ ကိုယ်လာရမလား’

သူက စစ္စလီလို့ လှမ်းအော်လိုက်သည်။

‘မစွေတာ လူစီယာနဲ့ အဲဒီမှာ ခဏနေပါဦး’

သူမက ပြန်အော်သည်။

သူက အချိန်ယူသည့် အနေဖြင့် စီးကရက်တစ်လိပ် မီးညီးသည်။ ပြီးမှ
ရေကန်ထဲသို့ ဆင်းသွားရာ သူမကို တံတားပေါ်တွင် တွေ့ရှိရသည်။ မွေးပွ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၂

ဝတ်ရုံကြီးကို ခါးကြီး စည်းနောင်လျက် ရှိသည်။

‘အရှုံးမကလေးပဲ’

သူမ ပြုးလိုက်ပြီး . . .

‘ဆာလိုက်တာ’

‘ဒါဖွင့်ရင် ပြန်ကြမယ်’

သူမ ခေါင်းခါပြီး. . .

‘ပြန်လို့ မဖြစ်သေးဘူး၊ ရွှေထဲမှာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ခုရှိတယ်၊

ကျွန်ုံမသွားပြီး မနက်ပိုင်း ဝတ်ပြုလိုက်လို့မယ်၊ အစ်ကိုကော့’

‘ကိုယ်က ဘုရားသွားမယ့်လူနဲ့ တူသလား’

‘လူတိုင်းဟာ နောက်ဆုံးမှာ ဘုရားသခင်ရဲ့ ရွှေမှောက်ကို ရောက်ကြရတာပဲ၊ လပ်ကိုး လူစီယာနဲ့လဲ အပါအဝင်ပဲပေါ့’

သူရယ်လိုက်ပြီး . . .

ကောင်းပြီ၊ ကိုယ် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာ ပြောမယ်၊ မိန်းကလေးနဲ့အတူဘုရားရှိခိုးကျောင်းကို လိုက်ခဲ့မယ်၊ အပြင်ကနေ စောင့်နေမယ်၊ ဘယ့်နှယ်လဲ’

‘မဆိုးပါဘူး၊ ဒါ အစပဲပေါ့’

ထို့နောက် သူတို့နှစ်ယောက် မြောမယ်၊ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ တက်သွားကြသည်။ ကန်ရေပြင်ကို ဖြတ်ပြီး လေည်းည်းကလေးတိုက်ခိုက်းလျက်ရှိသည်။ မြေသင်းနဲ့များ ပုံနေသည်။

မာရီယာ ရပ်လိုက်ပြီး. . .

‘အို. . . . အစ်ကိုရယ်၊ ဒီလိုနေ့မျိုးကလေးဟာ ဘယ်လောက် ချစ်စရာကောင်းသလဲ’

ထို့နောက် သူမသည် ဝတ်ရုံအောက်နားစကို မ,ပြီး ပြေးတက်သွားတော့သည်။ ထိုအခါ လူစီယာနဲ့၏ ဘဝသည် တစ်မျိုးတစ်ဖူးနှီးကြားလာသည်ဟု ထင်ရတော့သည်။ သူသည် စစ္စလီ ဓမ္မလီ ဓမ္မလီ အတိုင်း ဓဝကို တွန်းလှန်ဟန်လက်မနှင့် လက်နှစ်ချောင်းကို ယုက်လိုက်ပြီးနောက် သူမ၏ နောက်သို့ လိုက်ပါသွားတော့သည်။

[၈]

အက် ဓရိ လန် ကက် စတာ လေယာဉ် များ သည် မဟာမိတ် တို့၏
အကောင်းဆုံး သော ဗုံးကြဲ လေယာဉ် ပုံ များ ဖြစ်ကြ သည်။
ဂျာမန်စစ်သဘောကြီး တစ်ပစ်ကို ငှင်းထိပင် နှစ်မြှုပ်ခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့်
သုံးပတ်လောက် ကတည်းက လည်း အုပ်ခွဲ ၆၁၂ မှ လန်ကက် စတာများ သည်
ရွှေးဟား ရေကာတာကြီးကို ချိုးဖောက်ခဲ့သည်။ ဂျာမန် နိုင်ငံ၏ စက်မှုဒေသကြီး
ရေလွှမ်းစေခဲ့သည်။

ထိုနေ့ ကိုးနာရီ ကျော်ကျော်လောက်တွင် အက်စူးရှူးရေးလန်-
ကက် စတာ လေယာဉ်ကြီး သည် ဟိုပင်ကန် လေတပ်စခန်းမှ ပုံတက်ပြီးနောက်
အခြား တပ်စခန်း အသီးသီးမှ ပုံတက်လာကြသော ဗုံးကြဲ လေယာဉ် များ နှင့်
ပူးပေါင်း သည်။

မြောက်ဘက် ပင်လယ်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် ငှင်းထို့၏ အင်အား
အစင်း ခြောက်ရာမျှ ဖြစ်သွား သည်။ ငှင်းထို့၏ ပစ်မှတ်မှာ ဂျိနိဝါဖြစ် သည်။
ပြင်သစ်နိုင်ငံနှင့် အဲလ်တောင်တန်းကြီးကို ဖြတ်ကျော်သွားကြရမည်။ သို့ သော်
အက်စူးရှူးရေးမှာ မှ သတ်မှတ်သည့်နေရာသို့ ရောက်လှုင် လေယာဉ် အုပ်ကြီးမှ
ခဲ့ခွာပြီး မြောက်အာဖရိကသို့ ပုံသန်းရမည် ဖြစ်သည်။

လေယာဉ် အတွင်းဘက်တွင် အေးမြဲလှသည့် စက်ခေါင်းလေးလုံးမှ
စက်သံများ မှာ လည်း နားမခံနိုင် လောက်အောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ကာတာတို့

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၂

အဖွဲ့သည် ထူထဲသော ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ပြီး အိပ်ရာလိပ်ကိုယ်စီဖြင့် လေယာဉ်ကိုယ်ထည် အတွင်းတွင် ကျွေးလျက်ရှိကြသည်။

လူစီယာနိသည် သူ၏အထက်ဘက်တွင်ရှိနေသော စက်သေနတ်စင် ကို တစ်ချက်မေ့ကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် သူနှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ရှိနေသော မာရီယာကို ကြည့်သည်။ သူမက အိပ်ပျော်နေဟန်ရှိသည်။ သို့သော် သူမ၏ မျက်တောင်များ လှုပ်ခတ်ပြီး ပွင့်လာကြသည်။ သူက စောင်းငဲ့ပြီး . . .

‘အဆင်ပြေရဲ့လား’

‘ပြေပါတယ်’

သူမက ပြီးလဲပြီး ပြောသည်။

တကယ်တော့ သူမ၏အဖြေက မှသားစကားပင် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ သူမသည် ကြောက်ရွှေ့ထိတ်လန်းလျက် ရှိပါသည်။ ရွှေ့တွင် တွေ့ကြုရမည့် အန္တရာယ်များကို ကြောက်လန်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ သူမ၏ အဘိုးနှင့်တွေ့ရမည်ကို ကြောက်လန်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အဝေးတစ်နေရာဆီတွင် ဒက်ဝေလာသည် သူတို့နှစ်ယောက်ကို ကြည့်ရှုလျက်ရှိသည်။ သူ၏မျက်လုံးများတွင် အမျိန်းရိပ်များဖူးလွှမ်းနေသည်။

+ + +

ဖရန်ဆီကင် ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် ဗယ်လိုနာရွာနှင့် ငါးမိုင်ကွာတွင် တည်ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာကမူ ဤကျောင်းတိုက်ကြီးသည် ဆာရာစင်ရဲတိုက်ကြီး တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ တောင်ကြားဒေသ၏ အထက်ဘက် ပေတစ်ထောင်ကျော်မြင့်သော တောင်ကုန်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည်။ လေးဖက်လေးတန်ကို မိုင်နှစ်ဆယ်လောက်အထိ မြင်တွေ့နိုင်သည်။ ရဲတိုက်ကြီး တစ်ခု ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ချောမွတ်သော ကျောက်နံရှိကြီးများသည် ပေတစ်ရာ ကျော်မျှ မြင့်လေသည်။

ဗစ်တို့ပီးပာရာသည် ဗယ်လိုနာရွာမှ ဖရန်ဆီကင်း ကျောင်းတိုက်ကြီး ကို အကွဲ့အကောက်များလှသော မြေလမ်းအတိုင်း လားဖြင့် တက်လာရာ တစ်နာရီခဲ့ ကြာမြင့်သည်။ ရွှေးခေတ်က တူးဖော်ခဲ့သော ကျျှေးဟောင်းသည် ယခုတိုင် ရှိနေသည်။ ယခုအခါ ပေဒါများ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ပီးပာရာသည် သစ်သားတံတားကို ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် တစ်ခုတည်းသော

ရုတေသနအောင်

၁၂၄

နတ်နှစ်

တံခါးမကြီးသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။

ဝက်သစ်ခုတံခါးမကြီး၏ တစ်ဖက်တွင် ခေါင်းလောင်းကြီးရှိသည်။ ပီးမာရာသည် ကိုယ်ကို တိမ်းစောင်းပြီး ကြိုးကိုဆွဲလိုက်သည်။ ဘုန်းနှီးပေါ်မှ မဆင်းဘဲ စောင့်ဆိုင်းနေသည်။ ခေါင်းလောင်းသံကို အဝေးဆီမှ သူသံကလေးမျှ သာ ကြားရသည်။

အတန်ကြာသောအခါ တရုတ်ကတ်တစ်ခုပွင့်လာပြီး ဘုန်းကြီးငယ် တစ်ပါး ခေါင်းပြုထွက်လာသည်။ ဘုန်းကြီးငယ် ဘာမျှမပြောဘဲ တရုတ်ကတ်ကို ပြန်ပိတ်လိုက်သည်။ ခဏအကြာတွင် တံခါးမကြီးပွင့်သွားသည်။ ပီးမာရာအတွင်း သို့ ဝင်သွားသည်။

+ + +

ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ပက်ဒရီရှိအိုဗုန္ဓိသည် သက်တော် ၃၀ ရှိပြီး အရပ်မြင့်မြင့် ဂိန်ပိန်ပါးပါးဖြစ်သည်။ ဖရန်ဆီကင်ဘုန်းတော်ကြီးများ ထုံးစံအတိုင်း မှတ်ဆိတ်မွေး အရှည်ကြီးနှင့်ဖြစ်သည်။ သူ၏မှတ်ဆိတ်မွေးများ ဖွေးဖွေးဖြူး လျက်ရှိသည်။

သူ၏ခေါင်းတွင် ဦးထုပ်ပိုင်းညီညီဆောင်းထားပြီး သူ၏ကိုယ်တွင်ကား ဝတ်ရုံညီကြီးနှင့်ဖြစ်သည်။ ခါးစည်းကြိုးတွင် လက်ဝါးကပ်တို့င်တစ်ခု ဆွဲချိတ်ထား သည်။ သူမျက်နှာမှာ တည်ကြည်ခန့်ညားပြီး ခွန်အားပြည့်ဝသည်။ သူမျက်နှာမှာ ကြည်လင်တောက်ပသည်။

ကျောင်းထိုက်ကြီး၏ အုတ်ကြွော်မိုးနှီန္ဓိများသည် လျေကားထစ်သဖွယ် အဆင့်ဆင့် မြင့်တက်သွားလျက် ရှိသည်။ ပရိဝါက်တံတိုင်းထိပ်ရှိ ရင်တားပြင်နှင့် အညီလောက်အထိ ဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ရှိအိုဗုန္ဓိသည် ရင်တားပြင်ပေါ်တွင် ခိုများမွေးမြှုံးထားသည်။ ယင်းခိုများသည် သူဘဝတွင် အမြတ်နှီးဆုံးသော အရာများပင် ဖြစ်သည်။ ဦးပွဲင်းကလေး လူစီယိုက ဗစ်တို့ပီးမာရာကို သူထံသို့ ခေါ်ဆောင်လာသည့်အချိန်တွင် သူသည် ခိုကလေးများကို ပြုစုံယုယလျက်ရှိချေ သည်။

‘အား... ဗစ်တို့ပါလား၊ ခင်ဗျားကိုတွေ့ရတာ မင်္ဂလာပဲ’

ဘုန်းတော်ကြီးက ပဋိသန္ဓာရစကားပြောကြားလိုက်သည်။

ပီးမာရာသည် ဦးထုပ်ပြားကလေးကို ချွတ်လိုက်ပြီးနောက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅၂

ဘုန်းတော်ကြီး ဆန့်တန်းပေးသောလက်ကို နမ်းလိုက်သည်။ ဘာသာရေးအရမူကား မဟုတ်ချေ။ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် မာဖီးယားအဖွဲ့ ဆက်နွယ်မှုကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

မူဆိုလိုနိုင်း နာမည်ကျော် ပုလိုပ်မင်းကြီးမိုးရီသည် ဘုန်းတော်ကြီးရီအိုးပန္နိုင်ကို မာဖီးယားနှင့် ဆက်သွယ်ပြီး ဖမ်းဆီးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရုံးသို့ပင် တရားစွဲတင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရှိုအိုးပန္နိုင်နှင့်အခြား ဘုန်းတော်ကြီးများကို ခိုးများကိုလမ်းပေါ်တွင် အစာကျွေးမှုလောက်နှင့်ပင်အရေးမယူနိုင်ခဲ့ချေ။

ဘုန်းတော်ကြီးသည် စီးကရက်တစ်လိပ် မီးညိုလိုက်ပြီးနောက် . . .

‘ရွှေမှာ အခြေအနေတွေ ဘယ်လိုလဲ’

‘မကောင်းဘူး၊ ဂက်စတာပိုအဖွဲ့က မေယာနဲ့ သူလူ ရှုရှားတွေ’

မီာရို ခေါင်းကိုယမ်းခါသည်။

‘နောက်တစ်ယောက် ပိုလ်မှူးကြီး ကိုးနစ်ဆိုတာကော . . .’

‘သူက ယူနိဖောင်း မှားဝတ်ထားတဲ့ လူကောင်းတစ်ယောက်ပဲ၊ မြင့်မြတ်တဲ့ လူမိုက်တစ်ယောက်ပဲ ပက်ဒရီ စစ်ပွဲတစ်ခုကို စည်းကမ်းဥပဒေအရ တိုက်ခိုက်ရ မယ်လို့ ယူဆနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ’

‘အဲဒီတော့ ခင်ဗျားကို ကျော် ဘာလုပ်ပေးမလဲ’

ဘုန်းတော်ကြီးက မေးသည်။

‘ဒွန်အန်တို့နို့အတွက် ကျော်မှာ သတင်းတစ်ခု ပါလာတယ်’

ဘုန်းတော်ကြီး ပြုးလိုက်ပြီး . . .

‘ခြော် . . . ဗစ်တို့ရယ်၊ ဒွန်အန်တို့နို့ ဘယ်မှာဆိုတာ ဘယ်သူ သိပိုမလဲ’

မီာရာသည် ခိုးအိမ်ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး သံဇာာကို ခြစ်ကာခိုကလေးတွေကို ခေါ်လိုက်ပြီးနောက် . . .

‘ဒီမှာ သူနဲ့ အဆက်အသွယ် လုပ်နိုင်တဲ့ သူမိတ်ဆွဲ တစ်ယောက်နှစ်ယောက် ရှိုတယ်လို့ ကျော်သိပါတယ်’

ပက်ဒရီ ရှိုအိုးပန္နိုင်သည် ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်လိုက်ပြီးနောက် . . .

‘ဒီမှာ ဗစ်တို့၊ အယ်လ်ရှိုးရီးယားက ခင်ဗျားလူတွေဆီက ထိုးစစ်ကြီးနဲ့ မာဖီးယားအကြောင်း နောက်ထပ် ပြောစရာ ရှိုတယ်ဆိုရင်တော့ အလကား

၁၂၆

နတ်နှစ်

အချိန်ဖြုန်းနေကြတာပဲ၊ ဒွန်အန်တို့နီယိုဟာ ဂျာမန်တွေကို မကြိုက်သလို
အမေရိကန်တွေကိုလဲ မူန်းတယ်၊ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လိုတော့ သူ ဘယ်လိုမှ
ပတ်သက်မှာ မဟုတ်ဘူး’

‘ဒါပေမဲ့ အခြေအနေက တစ်မျိုးဖြစ်လာတယ် ပက်ဒရီ ဒွန်အန်တို့နီယို
ရဲ့ မြေးကလေး မာရီယာ လိုက်လာနေပြီ’

မီဗာရာက ပြောလိုက်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး မေ့ကြည့်သည်။ အံ့အားသင့်သွားဟန် ရှိသည်။

‘ကမွှာရာတာကို လာနေပြီလို့ ပြောတာလား၊ ဖြစ်နိုင်ပါမလား’

‘ရေဒီယိုက သတင်းရတယ်၊ ကာတာ ပြန်လာနေပြီ၊ အမြန်ဆုံး
လာနေပြီ’

ပက်ဒရီရှိခိုးအိုပန္တီသည် စီးကရက်တိုကို ဒေါသတကြီး ထိုးခြေလိုက်ပြီး
နောက်....

‘အရူးပဲ၊ အရင်တစ်ခေါက် သူဒီကိုလာတုန်းက ကျူပ်ပြောလိုက်တာပဲ၊
ဒီလူဟာ ကိုယ့်သေတွင်း ကိုယ်တူးနေတာပဲ၊ ကောင်မကလေးအကြောင်း ပြောပါ
ရှိး၊ ကာတာက သူကို ခေါ်လာတာလား၊ ဒီကောင်မလေးဟာ ဒွန်အန်တို့နီယိုကို
လွှမ်းမိုးနိုင်မယ်လို့ သူတို့ ထင်နေကြသလား၊ ကျူပ်တော့ မထင်ဘူး’

‘အခြေအနေတွေက ဒါတင်မကသေးဘူး၊ အများကြီး ရှိသေးတယ်၊
သူတို့နဲ့အတူ လူစီယာနိုလဲ လာလိမ့်မယ်’

ဘုန်းတော်ကြီးက မီဗာရာကို ဝေးကြည့်သည်။

‘လူစီယာနာ’

သူတိုးဖွစ်ာ ရွှေတ်ဆိုသည်။ လူစီယာနာဆိုသည်မှာ လူစီယာနို၏ စစ်လီ
အမည် ဖြစ်သည်။

‘ဆာပေတို့ လူစီယာနာ ဒီကို လာနေပြီ၊ ဒါပေမဲ့ သူထောင်ထဲမှာပဲ၊
အင်း ဟုတ်ပြီ၊ ကျူပ် နားလည်ပြီ၊ ဒါတွေအားလုံးဟာ အကွက်ဆင်ထားတာပဲ၊
လူစီယာနိုနဲ့၊ ဒွန်ရဲ့ မြေးကလေး။ ဟယ်ရီကာတာက သူ့ဘက်က
အပိုင်တွေက်လိုက် တာပဲ’

‘အဲဒီတော့ ဒီကိစ္စကို ပက်ဒရီ ဘယ်လိုသဘောရသလဲ’

‘အင်း ဒီမှာရှိတဲ့ ကျူပ်ရဲ့ မိတ်ဆွေကလေးနဲ့ စီစဉ်ရမှာပေါ့၊ ဒွန်အန်တို့
နီယိုဆီကို သတင်းပို့ရမှာပေါ့၊ ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာကိုတော့ သူသဘောပေါ့၊ သူတို့

မင်္ဂလာသစ္စ လူမှာကတိ

၁၂

ဘယ်တော့ လာကြမလဲ’

ပက်ဒရီသည် ခိုလျှင်အိမ်ကို ထိကိုင်လိုက်ရင်း ပြောသည်။

‘သုံးလေးရက် အတွင်း လာကြမှာပဲ၊ ရေဒီယိုအဆက် အသွယ် ထပ်ပြီး
လုပ်ကြည့်နိုးမယ်’

‘ဘယ်နေ့ဆိုတာ အတိအကျ သိရတဲ့အခါ ကျေပ်ကို ပြောပါ၊ ဒီကိစ္စကို
ခရိုင် ကော်မတီကို တင်ပြပြီးပြီလား’

‘ဟင့်အင်း’

ခရိုင်ကော်မတီဆိုသည်မှာ ဤနယ်မြေအတွင်းရှိ တော်လှန်ရေး
အင်အားစုများကို စုစည်းထားသော အဖွဲ့ပင် ဖြစ်သည်။

ပက်ဒရီရှုံးအိုးပြုနိုင်က ပို့ယာရာ၏ ပခုံးကို ပုတ်လိုက်ပြီး...

‘က မိတ်ဆွဲကြီး တစ်ခုခု စားကြရအောင်၊ ဒါမှ မိတ်ဆွဲကြီး အပြန်
ခရီးကို ခံနိုင်ရည်ရှိသွားမယ်’

+ + +

ဒါအယ်ကွဲတ် စံအိမ်တော် ရင်ပြင်တွင် ဟယ်ရီကာတာ စောင့်ဆိုင်း
နေစဉ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါသည် မြင်းစီးရာမှ ပြန်လည်
ရောက်လာသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် မြင်းပေါ်မှဆင်းပြီး လျှကားထစ်များပေါ်သို့
တက်သွားသည်။ ဥပစာ ခန်းမဆောင်အတွင်းသို့ သူ ရောက်ရှိသောအခါ ဗိုလ်ကြီး
ကူးဆက် မတ်တတ်ထ，ရပ်ပြီး...

‘ဗိုလ်မှူးကြီး ကာတာ စောင့်နေပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

ကာတာဝင်လာသည်ကို သူ လှည့်ကြည့်သည်။ ခေတ္တမျက်ာအောင်
ကြည့်နေသည်။ ပြီးမှ ...

‘လာ လာ ဗိုလ်မှူးကြီး’

ရုံးခန်းတွင်းသို့ ရောက်ရှိသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် မြင်းစီးကုတ်ကို
စားပွဲပေါ်တွင် ချလိုက်ပြီး...

‘ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကျေပ်ဖတ်ပြီးပြီ၊ ခင်ဗျားတော်တော်
အလုပ်များနေတာပဲ’

‘မှန်ပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘အခု ခင်ဗျားတို့ ဘယ်မှာ နေကြသလဲ’

၁၂၁

နတ်နှစ်

‘မေဆင်ဘလင်ချိ လေယာဉ်ကွင်းနားက အီမ်ကလေးတစ်လုံးမှာပါ
ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘အဆင်ပြေရဲ့လား’

‘ပြေပါတယ် ခင်ဗျာ’

‘လူစီယာနဲ့နဲ့ လူကာရဲ့ မြေးကလေး၊ အင်း.... တစ်နှစ်လုံး
ပူးတာပဲ.... ထိုင်’

ကာတာ ထိုင်လိုက်ရင်း....

‘ထိုးစစ်ကြီး အစီအစဉ် ရှိနေတုန်းပဲလား’

‘အင်း.... ရှိနေတုန်းပဲပေါ့၊ ကျော်တို့ စီစဉ်နေတာကို သူတို့သိတယ်၊
သူတို့ သိတယ် ဆိုတာကို ကျော်တို့သိတယ်၊ ကျော်တို့လာမှာကို သူတို့
စောင့်နေကြတယ်၊ ကျော်တို့ရဲ့ လျည့်ကွက်ကတော့ စစ်လီကို တိုက်မယ်ဆိုတာက
ဟန်ဆောင်တာ၊ တကယ်တိုက်မှာက ဆာဒီးနီးယားနဲ့ ဂရိတ်’

‘ဘယ်နေ့လဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘အထူး အခွင့်အရေး အနေနဲ့ ခင်ဗျား တစ်ယောက်တည်းသိအောင်
ပြောမယ်၊ အထူးကိစ္စ မပေါ်ပေါက်ဘဲနဲ့ ခင်ဗျားရဲ့လူတွေကို အသိပေးဖို့ မလိုဘူး’

‘ဟုတ်ကဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ကိုးရက်နေ့’

ကာတာ အံ့ဩသွားဟန်ဖြင့် ...

‘အဲဒါဆိုရင် ကျွန်တော်တို့မှာ လေးရက်ပဲ အချိန်ရှိတော့တာပဲ’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ နေ့မှာ မှန်တိုင်းကျလီမို့မယ်လို့ မိုးလေဝသက^{လူတွေက} အာမခံထားကြတယ်၊ အဲဒီလို့ ရာသီဥတုမျိုးမှာ ကျော်တို့
တိုက်လီမို့မယ် လို့ အီတလီတွေက လုံးဝ ထင်မှာမဟုတ်ဘူး’

‘အဲဒီလို့ ကျွန်တော်တို့ သွားမယ်ဆိုရင် မနက်ဖြန် ညကို နောက်
အကျဆုံးထားပြီး သွားရမှာပဲ၊ အဲဒါတောင်မှ ကျွန်တော်တို့မှာ အလုပ်လုပ်ချိန်
သုံးရက်ပဲ ရတယ်’

‘ပိုလ်မှူးမှာ အချိန်ဘယ်လောက် လို့မှာမို့လို့လဲ၊ လူကာဆိုတဲ့လူနဲ့
တစ်ခါတွေ့လိုက်ရင် ကိစ္စပြီးတာပဲ မဟုတ်လား၊ ကျော်တို့ပေါင်းဖို့ သူဆုံးဖြတ်
မယ်ဆိုရင် ကျွန်တဲ့အလုပ်ကို သူလူတွေက လုပ်ကြမှာပဲ မဟုတ်လား’

‘မူအားဖြင့်တော့ ဟုတ်ပါတယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၂

‘ကျေပ်တို့မှာသူပဲအရေးကြီးတာ မဟုတ်လား’

‘ကျွန်တော်တို့မှာ စဉ်းစားစရာ တစ်ခုရှိပါတယ်၊ ကျွန်တော်ဒီကို မလာ ခင်မှာ မေဆင်ဘလင်ချိကို ရောက်ခဲ့တယ်၊ လေထီးနဲ့ဆင်းဖို့ကိစ္စကို ဒုတိယ ပိုလ်မှူးကြီး ဂရန်နဲ့ ဆွေးနွေးကြည့်ပါတယ်၊ လေတပ်မတော်ငြာနချုပ်က ဒီလုပ်ငန်းတွေအားလုံးကို ရပ်ဆိုင်းထားတယ်လို့ ပြောပါတယ်၊ အကြောင်း ကတော့ စစ္စလီကို သူတို့နောက်ဆုံးလွှတ်ခဲ့တဲ့ လေယာဉ်လေးစီး ပျက်ကျခဲ့တဲ့ အတွက်ပဲ’

‘အဲဒါကို ကျေပ်သိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပိုလ်မှူးလက်ထဲမှာရှိနေတဲ့ သမ္မတကြီး ရဲ့ အမိန့်စာက အဲဒီအမိန့်တွေ အားလုံးကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်တယ်’

‘ပြဿနာက ဂရန်ရဲ့ စကားအရ ကျွန်တော်တို့လေယာဉ်တွေ ရည်မျန်းချက်ဒေသကို ရောက်နိုင်ဖို့ မလွယ်တာပဲ’

‘သူက မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောသလား’

ကာတာသည် ဂရန်၏ ပြောစကားများကို အတိအကျမှတ်မိသဖြင့် ပြန်လည် ရွှေတံ့ဖြူလိုက်သည်။

‘သူကတော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ငါးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကို တောင် သိပ်မလွယ်ဘူး’

‘ဒီကိစ္စ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ခင်ဗျား ပြောနေတာလား’

‘ကျွန်တော်က အခြေအနေအမှန်ကို ပြောနေတာပါ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’

‘ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် စစ္စလီကို ကျေပ်တို့တို့ကိုမှာပဲ၊ ကျေပ်တို့နိုင်လဲ နိုင်မှာပဲ။ အကျအဆုံးကတော့ များနိုင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီလူကာဆိုတဲ့ သူရဲ့ ပြဿနာ ပါလာ ရင်တော့ တစ်မျိုးတစ်မည်ဖြစ်နိုင်တာပေါ့’

‘ကောင်းပါပြီ ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ သွားပါမယ်’

‘ခက်ခဲတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချိန်ဖို့က အင်ပတန် အရေးကြီး ပါတယ် ပိုလ်မှူးကြီး၊ ပိုလ်မှူးကြီး သွားမယ်လို့ဆို ရင် ကျေပ်အနေနဲ့ကတော့ ကံကောင်းပါစေလို့ ဆုတောင်းနိုင်မယ်’

+ + +

ဟာပေးဂရန်သည် မေဆင်ဘလင်ချိရှိသူ၏ ရုံးခန်းစားပဲတွင် ထိုင် လျက် သမ္မတကြီး ရှုစပ်နှင့် ပိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဆင်ဟောင်ဝါတို့၏ အမိန့်စာ

၁၃၀

နတ်နှစ်

များကို ဖတ်ရှုသည်။ ထိုနောက် အမိန့်စာနှစ်ခုကို ကာတာသို့ပြန်ပေးလိုက်ပြီး.. .

‘ကျွန်တော့သဘောပြောရရင်တော့ ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် သေကြောင်းကြံတဲ့နည်းကောင်းတစ်ခုပဲ၊ ကျွန်တော်ပိုလ်မှူးပြောခဲ့သလိုပဲ ငါးဆယ်ဆိုတာကိုပဲ တာဝန်မခံနိုင်ဘူး၊ နောက်ပြီးလဲ ကျွန်တော်တို့လုပ်ငန်းတွေကို ရပ်ထားတာဟာ အဆုံးအရှုံးတစ်ခုတည်းကြောင့် မဟုတ်သေးဘူး၊ ဒီရက်ပိုင်းအတွင်းမှာ ထိုးစစ်ကြီးဆင်မှာကို ကျွန်တော်သိတယ်၊ ဈေးထဲမှာလဲ လူတိုင်းပြောနေကြတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ရန်သူကို လှည့်ဖြားနေတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းလဲ အားလုံး သိနေကြတယ်၊ စစ်လီလို့ ရေးထားရင် ဆာဒီးနီးယားလို့ဖတ်၊ မျက်စိကမမြင်တဲ့ အချက်ပဲ’

‘ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့တော့ ကျူးပါ ဘာမှမပြောချင်ဘူး’

ကာတာပြောလိုက် စဉ်တွင် ဂရန်.သည် လက်ဝါးတစ်ဖက်ဖြင့် ပြတင်းပေါက်ဘောင်ကို ကိုင်လိုက်ပြီး...

‘မြတ်စွာဘူးရား၊ ကျွန်တော်သိပြီ၊ မျက်စိကမမြင်တဲ့အချက်၊ အဲဒါကို ပြင်လိုက်မယ်၊ မျက်စိက ဘာကိုမြင်မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားသလဲ၊ အဲဒါကို အရေးမထားဘူး’

‘ခင်ဗျားပြောတာကို နားမလည်ဘူး’

‘နားလည်ရစွဲမယ်၊ လာ... ကျွန်တော်ပြောမယ်’

သူတို့ လျေကားမှဆင်းသွားကြသည်။ လေယာဉ်ရုံးများဆီသို့ လျှောက်သွားကြသည်။

‘အားလုံး လူဘယ်နှစ်ယောက်ပါမလဲ’

‘ငါးယောက်၊ ယောက်ဗျားလေးယောက်နဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်’

‘မိန်းမတစ်ယောက် ဟုတ်လား၊ မြတ်စွာဘူးရား ဒါပေမဲ့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်’

‘ဘယ်လိုဖြစ်နိုင်တာလဲ’

‘ဒီမှာလေ’

ဂရန်က လက်ကို ပြောလိုက်ပြီးနောက် ရွှေယူ စေ အက်စ်ရန်သူလေယာဉ်နက်ကြီး သိမ်းဆည်းထားရာ အစွန်ဆုံးလေယာဉ်ရုံတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားသည်။

‘တကယ်ဖြစ်နိုင်ပါမလား’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၁၃၁

‘ကျွန်တော်တို့ ဆေးမြန်မြန်သုတ်တဲ့ အလုပ်ကလေး လုပ်ရမယ်၊
ဘုရင့်လေတပ် တံဆိပ်တွေနေရာမှာ နာჰီလေတပ်တံဆိပ်တွေ ပြန်သုတ်ရမယ်၊
အရေးကြီးတာက ဒီလေယာဉ်စက်တွေမှာ အထူးတပ်ဆင်ထားတာတွေ ရှိတဲ့
အတွက် တစ်နာရီကိုမိုင်လေးရာလောက် သွားနိုင်တယ်၊ အဲဒီသဘောကတော့
ကျွန်တော် တို့သွားရမယ့် နေရာကို ဒီကနေပြီးမှ တစ်နာရီအတွင်းမှာ ရောက်သွား
နိုင်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ နာჰီတိုက်လေယာဉ် တစ်စင်းလိပ် သူတို့ အောက်မေ့မယ်’

ကာတာ ခေါင်းညိုတ်လိုက်သည်။

‘ခင်ဗျားပြောတာ ဖြစ်နိုင်တယ်’

‘ဂျာမန်တွေကလဲ ဒီလေယာဉ်တွေကို ဒီကိစ္စအတွက်ပဲ အသုံးပြုတာပဲ၊
အဲဒီတံခါးပေါက်မှာ မြန်မြန်ဆင်းနိုင်ဖို့အတွက် အထူးတပ်ထားတာပဲ၊ တကယ့်
တိုက်ဆိုင်မှုပဲ ဟယ်ရှိ’

‘ဟုတ်ပြီ’

‘ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တော့သွားကြမလဲ’

‘မိုလ်မူးဘက်က အဆင်ပြေမယ်ဆိုရင် မနက်ဖြန်ည် သွားမယ်’

‘အလျင်တစ်ခေါက်ဆင်းတဲ့နေရာမှာပဲ ဆင်းမှာလား’

‘ဟုတ်တယ်’

‘ကျွန်တော်တို့ မိုးလေဝသရုံးကို သွားပြီး ရာသီဥတုအခြေအနေ
လေ့လာကြရအောင်၊ ဒါပေမဲ့ အားလုံးဖြစ်ပါတယ်၊ ဗယ်လိုနာက ခင်ဗျား
လူတွေဆီကိုသာ အကြောင်းကြားလိုက်ပါ၊ ကျွန်တော်တို့ ညဆယ့်တစ်နာရီ
ရောက် ရောက်မယ်’

‘ကောင်းတယ်’

‘ကဲ.... ဒါဖြင့် သွားကြဖို့ လုပ်စရာအလုပ်တွေ ရှိတယ်’

+ + +

ကာတာတို့လူစု နေထိုင်လျက်ရှိသော စံအိမ်ကလေးသည် မေဆင်
ဘလင်ချီမှ ငါးမိုင်ခန့်ဝေးကွာမည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။
အိမ်ကလေးမှာ သိပ် မကောင်းလှသော်လည်း အိမ်ကလေး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ
ရှုမျှော်ခင်းမှာမူ အုံပြုဖွေယ်ရာကောင်းလောက်အောင်ပင် လုပ်သည်။ ဥယျာဉ်၏
တစ်ဖက်တွင် သဲသောင်ခုံများရှိသည်။ ယင်း၏ တစ်ဖက်တွင်ကား ဖြူဖွေးသော

နတ်နှစ်

၁၂၂

ကမ်းသောင်ကြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။

ကာတာသည် သူ့လူများအားလုံးကို ဧည့်ခန်းတွင်စုပြီး နောက်ဆုံး အကြမ်အဖြစ် အမှာစကား ပြောကြသည်။ နံရံပေါ်တွင် စစ္ဆေးမြေပုံကြီးရှိပြီး စားပွဲပေါ်တွင် စာအိတ်များရှိသည်။

ကာတာ ပြောဆိုသော အချက်များသည် ယခင်က ပြောထားပြီး အချက်များကို မမေ့လျှော့အောင် ထပ်မံပြောဆိုခြင်းများသာ ဖြစ်သည်။ သူ့စကား ဆုံးသောအခါ... .

‘ဘာမေးစရာရှိသလဲ’

‘ထိုးစစ်ကြီး ဘယ်နေ့ စ၊မလဲ ပိုလ်များကြီး’

ဒက်ဝေလာက မေးသည်။

‘လောလောဆယ်မှာ ဒီကိစ္စကို ရဲဘော်သိဖို့မလိုဘူး၊ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရအောင် သွားတဲ့အချိန်မှာ နေ့စွဲတွေ၊ အချက်အလက်တွေ၊ လူနာမည် တွေ များများမသိတာဟာ အကောင်းဆုံးပဲ၊ ရန်သူဘက်ကို ရောက်သွားတဲ့ အခါမှာ နည်းနည်းကလေးပဲသိရင် နည်းနည်းကလေးပဲ ဖော်မယ်။ ခင်ဗျားတို့ အားလုံးအတွက် မှတ်ပုံတင်အတူတွေ လုပ်ထားတယ်’

ကာတာ ဖြဖော်သည်။

ဆားပိုတ်က ...

‘ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းတဲ့နေရာမှာ တစ်ခုခု အမှားအယွင်းရှိပြီး ကျွန်တော်တို့အထဲကတစ်ယောက်ယောက် လူစုစုကဲ့သွားရင် ဘယ်လို အဆက်အသွယ်လုပ်ရမလဲ’

‘ဟောဒီ တောင်ကြားထိုင်မှာ ဖရန်ဆီကင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တို့က် ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ ကျူးပို့ရဲ့ ဗဟိုဌာနချုပ်ပဲ၊ နောက် ဘာမေးစရာ ရှိသလဲ’ အားလုံး တိုတ်ဆီတ်လျက်ရှိသည်။

* * *

[၉]

အသုဘရု၏ အနောက်ဘက်ရှိ ဗစ်တိုပီဘရာ၏ နေအိမ်တွင် ခရိုင် ကော်မတီသည် အစည်းအဝေးကျင်းပလျက်ရှိသည်။ သဘာပတီအဖြစ် ပီဘရာ ကပင် ဆောင်ရွက်သည်။ ကျောင်းဆရာ ပီထရှိမှုရီသည် အသက်လေးဆယ့်- ခြောက်နှစ်ရှိပြီး စပိန်နိုင်ငံ နိုင်ငံတကာတပ်ဖွဲ့တွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အက်တိုရီရှုဆို မှာ သူဖောင်၏ သိုးခြံကြီးကို အမွှေရထားသူ ဖြစ်သဖြင့် သူကို ရဲဘော်များက မယုံကြည်ကြချေ။

ခရစ်ယာန် ဒီမိုကရက် ကိုယ်စားလှယ်မှာ ဘုန်းတော်ကြီးကော်လူရာ ဖြစ်သည်။ ခွဲရေးအဖွဲ့ကိုမှ ထမင်းဆိုင်ရှင် ဗာဂါက ကိုယ်စားပြုသည်။ ထုတ်ဖော် ကြော်ခြင်း မပြုသည့် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကား ဗစ်တိုပီဘရာပင် ဖြစ်သည်။ ထုတ်ဖော်ကြော်ရန်လည်း မလိုအပ်ပါချေ။ သူက မာဖီးယားအဖွဲ့ကြီး၏ ကိုယ်စား တက်ရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဗစ်တိုပီဘရာ ပြောကြားရှု ပြီးသွားသောအခါ ခေတ္တမျှ တိတ်ဆိတ် နေသည်။ အတန်ကြာမှ မို့ရီက ပထမဆုံး ပြောကြားသည်။

‘အဲဒီတော့ ကျော်တိုက ဘာလုပ်ကြရမှာလဲ၊ မာဖီးယားလူသတ်သမား ကြီးကို ထိုင်ပြီး ရှိခိုးကြရမှာလား’

‘ဘာပေတိုက ကယ်တင်ရှင်ကြီး အဖြစ်နဲ့ လာမှာလား၊ ဘယ်သူလက်

၁၃၄

နတ်နှယ်

က ကယ်တင်မှာလ’

အက်တိရိ မိုရီက သရော်လိုက်သည်။

‘ဂျာမန်တွေ လက်က ကယ်တင်မှာ’

မီာရာက ပြောလိုက်သည်။

‘ဟူတ်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ မာဖီးယားလက်ကတော့ မဟူတ်ဘူး၊ ကျျပ်တို့ ခွဲရေးအဖွဲ့ရဲ့ သဘောက စစ်လီကျွန်းကို အိုတလီနိုင်ငံက ခွဲထွက်ရုံလောက်တင် မဟူတ်ဘူး၊ တကယ် တိတိကျကျ လွှတ်လပ်ဖို့ပဲ၊ မာဖီးယားအဖွဲ့ကြီး အနေနဲ့ အလျင်ကအတိုင်း လှုပ်ရှားနေဖို့ပဲ’

ထမင်းဆိုင်ရှင် ဗာဂါက ပြောလိုက်သည်။

ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီး ကော်လူရာက . . .

‘ကျျပ်တို့ရဲ့ အခြေခံလုပ်ငန်းက အမေရိကန် ထိုးစစ်ကြီးကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီကြဖို့ပဲ မဟူတ်လား၊ တိုင်းပြည်ကို ဘယ်သူအုပ်ချုပ်မယ် ဆိုတာ နောက်မှ ပြောကြဖို့ပဲ၊ လွှတ်လပ်တဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲကြီး ကျင်းပဖို့ပဲ’

‘အုံဉာဏ်ရာပဲ၊ လည်ကုပ်ပေါ်မှာ မာဖီးယား ဓားဝဲနေတဲ့ ရွှေးကောက်ပွဲ ကြီးလား’

မိုရီက ပြောသည်။

‘ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော၊ မာဖီးယားက ဘယ်တုန်းကမှ နိုင်ငံရေးနဲ့ မပတ်သက်ခဲ့ဘူး၊ ဒါကို ဘယ်လူမှ မပြင်းနိုင်ဘူး’

မီာရာက ပြောသည်။

‘ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူပဲ အာဏာရရာ အဲဒီ အာဏာရတဲ့ အဖွဲ့နောက် မှာတော့ ရှိနေတယ်’

ရူဆီက တုံပြန်လိုက်သည်။

မီာရာ သက်ပြင်းချလိုက်ပြီး. . .

‘အဲဒီတော့ လောလောဆယ် အချိန်မှာ ဘယ်သူမှ ဘာမှဝင်မလုပ်ဘူး လို ကျုပ် ယူဆရမှာလား’

‘အမေရိကန် တပ်တွေလာတဲ့ အချိန်မှာ ကျျပ်တို့လဲ တော်လှန်ကြမယ်၊ ဒါပေမဲ့ လူစီယာနိုက်တော့ ဘာမှ ဂရုစိုက်စရာ မရှိဘူး’

မိုရီက ပြောသည်။

‘ဒွန် အန်တိနိယိုရဲ့ မြေးကိုလဲ ဘာမှ ဂရုမစိုက်ဘူးပေါ့ ဟူတ်လား’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၂

ဒွန်အန်တိနိယို၏ အမည်ကို ကြားသောအခါ အားလုံးတိတ်ဆိတ် သွားကြသည်။ မိုရိုက ရှဆိုကို တစ်ချက်လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ထိုနောက် ပြီးလိုက်ပြီး . . .

‘ဒီမယ် ဓစ်တို့၊ ရဲဘော်ကြီး ဒွန်အန်တိနိယိုကို ကျူပ်တို့ ဘာမှ မဆန့်ကျင်ဘူး’

မိုာရာက လက်မှ နာရီကို ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် မတ်တတ်ထရပ် လိုက်သည်။

‘နောက် သုံးနာရီလောက်နေရင် ကျူပ် မိတ်ဆွေတွေ ဆင်းလာကြလိမ့် မယ်၊ အဲဒီတော့ ကျူပ်ကို ခွင့်ပြုပါပြီး၊ ဒီ သတင်းကိုတော့ ခင်ဗျားတို့အထဲက မပေါက်ကြားဘူးလို့ ကျူပ်ထင်ပါတယ်၊ တကယ်လို့ တစ်ခုခုများ ဖြစ်ရင်တော့ အဲဒီလူ ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ ရှင်းနေတာပဲ’

သူတို့ ညအမှာင်ထဲသို့ ထွက်သွားကြသည်။ မိုရီနှင့် ရှဆိုတို့ အတူ သွားကြသည်။

‘ကျူပ်တို့နှစ်ယောက် အမြဲတမ်း သဘောထားတူကြတယ်တော့ မရှိဘူး ဒါပေမဲ့ ဒီကိစ္စမှာတော့ တစ်ထပ်တည်းပဲ ဖြစ်ကြတယ်’

မိုရီက ပြောသည်။

‘လူစီယာနှစ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်ခုခု လုပ်မယ်လို့ ဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားနဲ့ အတူ ကျူပ်ရှိတယ်’

ရှဆိုက ပြန်ပြောသည်။

‘မိုရီက ရှဆို၏ ပခုံးကို ဖက်လိုက်ပြီး . . .

‘ညလယ်စာ စားရအောင် ကျူပ်အိမ်ကို လိုက်ခဲ့ပါ၊ အဲဒီမှာ အေးအေး-ဆေးဆေး စကားပြောကြတာပေါ့၊ ကျူပ်မှာ ဂိုင်ကောင်းကောင်းတစ်လုံး ရှိပါတယ်’

+ + +

မေဆင်ဘလင်ချိ လေတပ်စခန်းတွင် နှင်းမြှိုများ ဆိုင်းနေသဖြင့် ကိုက်နှစ်ရာထက် ပိုပြီး မမြင်သာချေ။ နာမီ လေတပ်မတော်တံဆိပ်များ ပြုလုပ် ရေးခြေထားသည့် ယွန်ကာလေယဉ်ကြီးသည် ပြီးလမ်းပေါ်တွင် အထိုးတည်းကြီး ရှိနေသည်မှာ နာရီဝိုက်မှု မကပါပြီ။ ကာတာနှင့် အဖွဲ့သည် ကျဉ်းမြောင်း

ရုတေသနအောင်

၁၆

နတ်နှယ်

သော လေယာဉ်ကိုယ်ထည်အတွင်းဝယ် ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိသည်။ သူတို့၏
ကိုယ်ခန္ဓာများမှာလည်း လေထီးများ အထုပ်အပိုးများဖြင့် ဖောင်းကားနေ
ကြသည်။

လေကြောင်းများ မိုလ်ကြီးကော်လင်ဆန်သည် လေယာဉ်ပေါ်တွင် အသင့်
ရောက်ရှိနေပြီး ဖြစ်သည်။ သူ၏ မျက်လုံးများသည် လိုင်တင်စတိန် ရေဒါ
ကိုရိယာကို ကြည့်ရှုလျက်ရှိသည်။ ယွန်ကာလေယာဉ်များ ရေဒါကိုရိယာ
တပ်ဆင်ထားသဖြင့် ညအချိန်တွင် ပုံသန်းနှင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟာပေးဂရန်သည် လေယာဉ်စက်ခန်းအနီးတွင် လေတပ်မိုလ်ချုပ်ကြီး
ဆလုံးနှင့်အတူ မတ်တတ်ရပ်လျက်ရှိသည်။ မိုလ်ချုပ်ကြီးသည် ငှုံးတို့ ထွက်ခွာ
သည်ကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် လာရောက်ကြည့်ရှုခြင်းဖြစ်သည်။

‘ရာသီဥတုကတော့ လုံးလုံးမကောင်းဘူး၊ တကယ်လို့ မင်းပြန်လာနိုင်လို့
ရှိရင်လဲ ဆင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဟာပေး’

မိုလ်ချုပ်ကြီးက ပြောသည်။

လေယာဉ်များ အရာရှိကလေးတစ်ဦး ရောက်ရှိလာပြီး ဂရန်လက်သို့
မိုးလေဝသ သတ်းလွှာကို ပေးသည်။

‘မိုးသက်မှန်တိုင်းကျပြီး မိုးကြီးမည်တဲ့’ ဂရန်က ဖတ်လိုက်ပြီး ‘ကောင်းပါ
တယ်၊ ကျွန်တော် နှစ်နာရီအတွင်း ပြန်လာခဲ့ပါမယ်၊ အဲဒီအချိန်ကျရင် ဒီနှင့်
တွေလဲ ရှိတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး’

ထို့နောက် လေယာဉ်ကြီးဆီသို့ သူ လျှောက်သွားသည်။ လေယာဉ်များ
ဦးထုပ်ကို ခေါင်းတွင်ဆောင်းလိုက်သည်။ လေယာဉ်ပေါ်သို့၊ သူတက်သွားသည်။
ဆလုံး ကြည့်နေသည်။ လျှေားကို ဆွဲတင်လိုက်သည်။ အတန်ကြာသောအခါ
လေယာဉ်စက်သံ ပေါ်ထွက်လာသည်။

ဂရန်က စက်ရှိန်ကို မြှင့်တင်လိုက်သောအခါ လေယာဉ်ကြီးသည်
အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် ပြေးထွက်သွားသည်။ နှင့်မြှုများအတွင်းဝယ် ပျောက်-
ကွယ်သွားသည်။ ဆလုံးနှင့် အခြားကြည့်နေသူများ ရင်တမမ ရှိနေကြသည်။

သို့သော် လေယာဉ်ကြီးသည် သူအရှိန်နှင့်သူ ကောင်းကင်သို့ မြှင့်တက်
သွားသည်။ ပင်လယ်ဘက်သို့ ချီးကွွဲသွားသည်။

အတန်ကြာသောအခါ ဂရန်က အတွင်းပြောဖုန်းဖြင့် ကာတာတံ့သို့
ပြောသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၇

‘အားလုံး အဆင်ပြေရဲ့လား’

‘ပြေပါတယ်’

‘ဟုတ်ပြီ၊ သတ်မှတ်တဲ့ဒေသကိုရောက်ဖို့ ခန့်မျှန်း သတ်မှတ်ချိန် မိနစ် ငါးဆယ်၊ ဟိုမှာ ရာသီဥတုမကောင်းဘူး၊ မိုးရွာနေတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မြင်နိုင်ခြင်း မဆိုးဘူး၊ မိုးသက်မှန်တိုင်း ရှိတယ်လို့ပြောတယ်၊ အဲဒီတော့ လူးမယ်၊ ဆောင့်မယ်’

ထိုနောက် သူသည် လေယာဉ်ကို အမြင့်ပေ တစ်ထောင်တွင် ထားပြီး ကုလားထိုင်တွင် ကျော်မှုလိုက်သည်။ လေယာဉ်ကြီးသည် နှင်းမြှုများ၏ အထက် တွင် ရှုပ်ပြီးပြီးနေသည်။

+ + +

တောင်ကြားထိပ်ရှိ မြက်ခင်းပြင်ထဲတွင် ဗစ်တို့ ပီးဗာရာနှင့် ရှိခင်တို့ စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။ မိုးရွာသွားလျက် ရှိသည်။ မြက်ခင်းပြင်ထိပ်ရှိ သစ်ပင်တစ်ပင် အောက်တွင် သူတို့ မိုးခို့နေကြသည်။ ရှိဆာသည် စစ်မိုးကာကြီး တစ်ထည်ကို ဝတ်ပြီး အဝတ်ဦးထုပ်တစ်လုံးကို ဆောင်းထားသည်။

‘ရှိဆာ သိပ်ချမ်းနေသလား၊ ရာသီဥတု ဒါလောက်ဆိုးလိမ့်မယ်လို့ ငါမထင်ဘူး’

ပီးဗာရာက ပြောသည်။

‘ရာသီဥတုထက် အရေးကြီးတာတော့ ထည့်မတွက်ဘူးလား အဘိုး၊ မို့ရို့ ရှုဆိုတို့က ဂျာမန်တွေကို ခေါ်လာရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလ’

‘မခေါ်ပါဘူး၊ မို့ရို့ ဒါလောက်မမိုက်ပါဘူး၊ ကျောက်ဆောင်ကြီးကို ခေါင်းနဲ့ ဝင်တိုက်လောက်အောင် မမိုက်ပါဘူး’

ရှိဆာက အဘို့ကြီး၏ လက်မောင်းကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး . . .

‘ဟော. . . လာနေပြီ’

အဝေးဆီမှ လေယာဉ်သံ ကြားရသည်။

‘ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ မှတ်မိတယ်မဟုတ်လား’

အဘို့ကြီးက ပြောလိုက်သည်။

ကွင်းတစ်ဖက်ထိပ်ဆီသို့ ရှိဆာ ပြီးသွားသည်။ ပီးဗာရာက စာတ်ဆီ လောင်းထားသော ထင်းပုံကြီးကို မိုးရှု့လိုက်သည်။ ရှိဆာကလည်း တစ်ဖက်ထိပ်မှ ထင်းပုံကြီးကို မိုးရှု့သည်။

၁၃၈

နတ်နှယ်

ပီဘာရာ မိုးပေါ်သို့ မေ့ကြည့်ရင်း စောင့်ဆိုင်းနေသည်။

+ + +

ဟာပေးဂရန်သည် မြက်ခင်းပြင်၏ တောင်ဘက်ထိပ်နှင့် မြောက်ဘက် ထိပ်တွင် မီးပုံကြီးနှစ်ပုံကို တွေ့မြင်ရသောအခါ လေယာဉ်ကို ပေတစ်ထောင် အမြှင့်သို့ နိမ့်ဆင်းလိုက်သည်။

‘ရှိုးရေ တွေ့လား’

သူက ကော်လင်ဆန်ကို မေးလိုက်သည်။

‘တွေ့တယ် မို့လ်မှူး’

ဂရန်သည် လေယာဉ်ကိုယာဘက်သို့ ကွေ့လိုက်သည်။ တောင်ရှိုးတစ်ခု ကို ဖြတ်ကျော်သွားသည်။ ပြန်ကွေ့ပြီး မောင်းသည်။

‘ဟယ်ရို နှစ်မိန်ပဲ ရမယ်’

သူက အတွင်းဖုန်းမှ ပြောလိုက်သည်။

‘ကောင်းပြီ၊ ဟာပေး ဖြစ်တယ်’

ကာတာက ပြန်ပြောသည်။

ထို့နောက် ကာတာသည် သူလူများကို ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။ သူတို့ အားလုံး မတ်တတ်ထရပ်သည်။ သူတို့၏ လေထီးကြိုးများကို ကြိုးတန်းတွင် ဆွဲချိတ်လိုက်သည်။ ကာတာက တစ်ယောက်ချင်း လိုက်ပြီး စစ်ဆေးသည်။ ရွှေ့ဆုံးမှ မာရီယာ ထို့နောက် ဆားပိတ်၊ လူစီယာနှင့် ဒောက်ဆုံးမှ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် သူသည် ရွှေ့ဆုံးသို့ပြန်သွားသည်။ သူ၏ ကြိုးကို ချိတ်လိုက်သည်။ တံခါးကို ဆွဲဖွင့်သည် မိုးစက်များသည် လေအေးနှင့်အတူ ပြေးဝင်လာကြသည်။ ခေတ္တမူးကြောသောအခါ သူ၏အထက်တွင် မီးစိမ်းပွင့်လာသည်။

ကာတာသည် အောက်ဘက်မှ မီးပုံများကို တွေ့မြင်လိုက်ရသည်။ တုံးဆိုင်း ခြင်းမရှိဘဲ သူ ခုန်ချုလိုက်သည်။ မာရီယာ ခေတ္တမူး ငိုင်နေသည်။ သို့သော် ဆားပိတ်က နောက်ဘက်မှနေ၍ ကိုယ်လုံးချင်း တိုက်ချုလိုက်သည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း နောက်မှ လိုက်ပါသွားသည်။

သည့်နောက် တွင် ဖြစ်ပျက် သည် မှာကားဒက်ဝေလာ၏ အမှန်း ခွန်အားပင်ဖြစ်သည်။ သူက လက်ယာဘက် ဒူးဆိုင်အိတ်ထဲမှ ဓားတစ်ချောင်း

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၇၉

ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ လူစီယာနို့သည် သူ၏ လေထီးကြီးကို ဓမ္မားနှင့် ဖြတ်လိုက်မှန်း သိသည်။ သို့သော် ထိအချိန်မှာပင် ဒက်ဝေလာက သူ့ကို လေဟာပြင်ထဲသို့ တွန်းချလိုက်သည်။

ကော်လင်ဆန်သည် စက်ခန်း ပြတင်းပေါက်မှနေ၍ နောက်ဘက်သို့ လူညွှန်ညွှန်သည်။ သို့သော် ထိအဖြစ်အပျက်ကိုကား မမြင်တွေ့လိုက်ရချေ။ သို့သော် ဒက်ဝေလာက ခုန်မဆင်းသေးဘဲ အပေါက်ဝတ္ထ် ရပ်လျက်ပင် ရှိနေသေးသည်ကို တော့ သူတွေ့မြင်ရသည်။

ဂရန်သည် သတ်မှတ်သည့်အရပ်ကို လွန်လာပြီဖြစ်သော လေယဉ် ကို တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ပင့်တင်လိုက်သည်။

တောင်ကုန်းထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ လေယဉ်ကို လက်ဝဲဘက်သို့ စောင်းကွေ့လိုက်သည်။ ထိအခါ ဒက်ဝေလာ ကိုယ်ဟန်ပျက်သွားပြီး အမှာ်ဝင် တွင်းသို့ ခေါင်းစိုက်ပြီး ကျသွားသည်။

+ + +

‘ပေလေးရာအမြင့်ကဆိုလျှင်ပင် မြေပြင်ပေါ်သို့ရောက်ဖို့ စက္ကန့် နှစ်ဆယ် ကြာတယ်’ လူစီယာနို့ အောက်သို့ ကျသွားလျက်ရှိသည်။ ခရီးတစ်ဝက် ကျော်သွားပြီ ဖြစ်သည်။ယင်းအဝေးတွင် ကာတာပြောခဲ့သည့် စကားကို ကြားယောင်လျက်ရှိသည်။ သူ တစ်ပတ်နှစ်ပတ် လည်သွားသည်။ လေထီးအိတ် ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသော လက်များကို လွတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ဝမ်းပိုက်တွင် လွယ်ထားသော အရေးပေါ် လေထီးကို ဆွဲဖွင့်လိုက်သည်။

တုံးခနဲဖြစ်သွားသည်။ မြေပြင်မှ ပေတစ်ရာလောက်တွင် အရေးပေါ် လေထီး ပွင့်သွားသည်။ ကာဘီလေထီးနက်အောက်တွင် သူ တွဲလောင်းရှိနေ သည်။ သူသည် မြောက်ဘက်ထိပ်ပေါ်ရှိ မီးပုံကြီးဆီသို့ လျင်မြန်စွာကျဆင်းလျက် ရှိသည်။ မြေပြင်သို့ရောက်ရှိသွားသော ကာတာနှင့်မာရီယာတိုကိုလည်း တွေ့မြင် ရသည်။ အပေါ်သို့ သူ မေ့ကြည့်သည်။ ဒက်ဝေလာ၏ လေထီးကို မမြင်တွေ့ရပါ။ မြေက်ခင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီဖြစ်သော ဆားပိတ်ကို သူ ကျော်လွန် သွားသည်။ မီးတောက်များသည် သူထံသို့ပြေးတက်လာသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ အဝတိုးထုပ်ဆောင်းပြီး မီးကာအကျိုးအဟောင်းကြီး တစ်ထည်ဝါယံထားသော ကောင်လေးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

ရတနာဏအူမိုက်

၁၄၀

နတ်နှစ်

မြေပြင်သို့ လေထီးအိတ်ဖြင့် ဆောင့်မိသည်။ စက္ကန့်အနည်းငယ်မျှ
လျှောပါသွားပြီး စို့ရဲ့နေသာ မြေက်ခင်းထဲသို့ ရောက်သွားသည်။ မိုးကာအကျိုးနှင့်
ကောင်လေး ပြေးလာပြီး သူ့ကို ကူညီသည်။ လေထီးကို ဆွဲသိမ်းနေသည်။
ထိုအခါတွင်မှ ကောင်လေးမဟုတ်ဘဲ ကောင်မလေးတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း
လူစီယာနှိုး တွေ့ရှိရသည်။

သူမတ်တတ်ရပ်လိုက်ပြီး လေထီးကြိုးခလုတ်ကို ဖြုတ်လိုက်သည်။
ကောင်မလေးက သူကို မီးရောင်တွင် ကြည့်နေသည်။

‘လူစီယာနှိုးလား’

‘ဟူတ်တယ်၊ မင်းကော ဘယ်သူလဲ’

ရှိစီပါဗာရာ၊ ဗစ်တို့ရဲ့ တူမ’

မိန်းကလေးက လေထီးကို ထုပ်နေသည်။ ဟာရိုကာတာ အပြေး ကလေး
ရောက်လာသည်။ သူ့နောက်မှ ဆားမိတ်ပါလာသည်။

‘ဒက်ဝေလာကော ဗစ်တို့ပြောတော့ ခင်ဗျားဟာ နောက်ဆုံးခုန်ဆင်း
တဲ့ သူပဲတဲ့’

ထိုစဉ်တွင် လေယာဉ်ကြီးသည် တစ်ဖက်တောင်ကြားပေါ်သို့ ရောက်ရှိ
သွားသည်။

လူစီယာနှိုးသည် မပွင့်သော လေထီးကြိုးကို ကိုယ်မှဖြုတ်လိုက်သည်။
ဓားနှင့် အဖြတ်ခံထားရသာ လေထီးကြိုးကို အားလုံးတွေ့ရှိရသည်။

‘ဒီကောင်ကြီး ကျူပ်ကို မုန်းနေတာတော့ အမှန်ပဲ၊ ဘယ်လောက်
မုန်းနေသလဲ မသိဘူး’

+ + +

ဒက်ဝေလာသည် တစ်ဖက်တောင်ကြားအတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွား
သည်။ ထင်းရှုံးတော့အတွင်းသို့ ကျရောက်သည်။ သူ၏လေထီးသည်
သစ်ကိုင်းများတွင် ဤနေသဖြင့် သူ၏ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် မြေမြင်အထက်
ဆယ်ပေလောက်တွင် တဲ့လောင်းကြီး ဖြစ်နေသည်။ သူက လေထီးကြိုးကို
ဖြုတ်လိုက်ရာ အောက်ဘက် မြေက်ခင်းပေါ်သို့ ကျသွားသည်။ ထိုနေရာတွင်
အတန်ကြာမျှ လဲနေသည်။

သူဘာလုပ်ရမည်နည်း။ သည်လိုဖြစ်လိမ့်မည်ဟု သူမမျှော်လင့်ခဲ့ပါ။

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၁၄၁

တဒဂ်စိတ်ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သူသည်တောင်ကြီး၏ အခြားတစ်ဖက်သို့
ရောက်ရှိ သွားရသည်။ သတ်မှတ်သည့်အရပ်နှင့် မိုင်ပေါင်းများစွာ ဝေးကွာသွား
ရသည်။ အထိုးကျွန်ဖြစ်ရသည်။

တစ်ခုပဲ သေချာသည်။ သည်နေရာမှ မြန်မြန်ထွက်ခွာရမည်။
ပယ်လိုနာသို့ မိမိဘာသာရောက်ရှိအောင်သွားရမည်။ သူက လေထီးဆင်းဝတ်စုံ
ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ အောက်တွင် ကော်လန်မပါသော ရှုပ်အကျိုးရှိသည်။
အိတ်တစ်လုံးအတွင်းမှ အဝတ်ဉီးထုပ်ကို ထုတ်ပြီး ဆောင်းလိုက်သည်။ ဒသမ
ငှော ပစ္စတိသေနတ်နှင့် အမ်ဝမ်းရှိုင်ဖယ်ကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။ ပစ္စတိကို
အိတ်တစ်ခုထဲတွင်ထည့်လိုက်ပြီး ရှိုင်ဖယ်ကို ပခုံးတွင် လွယ်လိုက်သည်။

လေထီးအိတ်ကို ချုပ်ပုံတ်တစ်ခုထဲသို့ ပစ္စလိုက်သည်။ သစ်ပင်တွင် ပြီနေ
သော လေထီးကိုဆွဲချာသည်။ မရပါ။ သို့ဖြင့် ဒီအတိုင်းပစ်ထားခဲ့ပြီး ထိုနေရာမှ
ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် မိုးတိတ်သွားပြီဖြစ်သည်။ တိမ်တိုက်များ အကြား
တွင် လဝါဝါကလေးကို တွေ့ရသည်။ လရောင်အောက်တွင် မြေလမ်းလေး
တစ်ခုကို တွေ့ရ သည်။ ပြတ်းပေါက်တွင် မီးရောင်လင်းနေသည်။

သူ ခေတ္တမှု နားနေလိုက်သည်။ ဂျက်ကက်အကျိုးအိတ်ထဲသို့ လက်
တစ်ဖက်နှိုက်ပြီး မေဆင်ဘလင်ချိတွင် ပေးထားသော မှတ်ပုံတင်အတူများ ရှိမရှိ
သေချာအောင်စမ်းကြည့်သည်။ သေချာသောအခါတွင်မှ မြေလမ်းလေးအတိုင်း
ဆင်းသွားသည်။ ခြံးဝင်းအတွင်းသို့ ဝင်သည်။ ပခုံးတွင် လွယ်ထားသော
ရှိုင်ဖယ်ကို အပြင်တွင် ထားခဲ့သည်။ လက်တစ်ဖက်မှာမူကား အကျိုးအတွင်းရှိ
ပစ္စတိကို ဆုပ်ကိုင်ထားသည်။

အိမ်တံခါးပေါက်ဆီသို့ သူလျှောက်သွားစဉ် အိမ်တွင်းမှ ခွေးတစ်ကောင်က
စူးစူးဝါးဝါးဟောင်သည်။ တံခါးကို ခေါက်လိုက်သည်။ လှုပ်ရှားသံများ
ကြားရသည်။ အတန်ကြာသောအခါ တံခါးအပေါ်ဘက်တစ်ခြမ်း ပွင့်သွားသည်။

မီးခိုးများအပြင်သို့ ထွက်လာသည်။ ရေန်ဆီမီးအိမ်ကလေးမှ ထွက်
ပေါ်နေသော အလင်းရောင်မို့နို့မှုန်တွင် အဘိုးကြီးတစ်ယောက် သေနတ်ကိုင်ပြီး
ရပ်နေသည်ကို ဒက်ဝေလာ တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုလူကြီးသည် အသက်
ခြောက်ဆယ် ခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ပါးနှစ်ဘက်တွင် ချိုင့်ခွက်နေသည်။
နှိုတ်ခမ်းမွေး နှင့်မှတ်ဆီတ်မွေးများ ထူလပျစ်ဖြစ်နေသည်။ သူကိုယ်တွင်
ဝတ်ဆင်ထားသော အဝတ်အစားများမှာလည်းဖာရာဗရပ္ပနှင့်ဖြစ်သည်။

၁၄၂

နတ်နှစ်

သူ့ဘေးတွင် အသက် ဆယ့်နှစ်နှစ်အရွယ် ကောင်ကလေးတစ်ယောက်ရှိသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်၏ အနောက်ဘက်ရှိ မီးဖို့ကြီးအနီးတွင်ကား အဘွားကြီး တစ်ယောက်သည် သစ်သားကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်နေသည်။

‘ဘာကိစ္စလ’

အဘိုးကြီးက ခပ်ဆတ်ဆတ်မေးသည်။

ဒက်ဝေလာက . . .

‘ကျွန်တော် သိုးကျောင်းသားတစ်ယောက်ပါ။ ဟိုဘက်တောင်ရှိုးပေါ်မှာ သွားနေရင်း မျက်စိလည်သွားပြီး မိုးချုပ်သွားပါတယ်၊ ကနေ့ညာ ကျွန်တော် ဒီမှာ တည်းလို့ရမလား’

အဘိုးကြီး ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ရပါတယ်၊ တည်းနိုင်ပါတယ်၊ ကျိုတဲ့မှာ အိပ်ပေါ့၊ မနက်ကျေရင် ရှိယော် ရှိယိုက လမ်းလိုက်ပြလိမ့်မယ်’

အဘိုးကြီးက ကောင်လေး၏ ခေါင်းကိုပုတ်ပြီး ပြောသည်။ ကောင်က-လေးက နှာခေါင်းကို အကြိုလက်ဖြင့် သုတ်လိုက်သည်။ ပါးစပ်မှုမှူး ဘာမျှ မပြောချေ။

အဘိုးကြီးက ဒက်ဝေလာကို သေသေချာချာကြည့်ရှုပြီးနောက် . . .

‘ကျူပ်ကို အမှန်အတိုင်းပြောစမ်းပါ၊ မောင်ရင်က တောင်ပေါ်က အဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက်ပဲမဟုတ်လား’

ဒက်ဝေလာ ဘာပြန်ပြောရမည်နည်းဟု အောင်ပြုဖြစ်နေသည်။
နောက်မှု . . .

‘ဟုတ်ပါတယ်’

‘ကျူပ်သိပါတယ်’

အဘိုးကြီး ပြုးလိုက်သည်။ သူ၏သွားအနက်ကြီးများ ပေါ်လာသည်။

‘မောင်ရင်လေး နေရာမှန်ကို ရောက်လာတာပဲ၊ ကျူပ်တို့အားလုံးဟာ မျိုးချစ်တွေပဲ’

ထိုနောက် တောင်ဘက်တံ့တစ်ဝက်ကို ဖွင့်ပြီး ဒက်ဝေလာကို အတွင်းသို့ ဝင်စေသည်။

ယွန်ကာလေယာဉ်ကြီး ညာမှာင်ကို တွင်းဖောက်ပြီး စစ္ဆေးကမ်းခြေ သို့ ရောက်ရှိသွားသော အခါတွင်ကား လေယာဉ်ပေါ်မှ လူနှစ်ယောက်အထူးပင်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃

တက်ကြွလှပ်ရှားခြင်းဖြစ်ရတော့သည်။

‘ဂရန်နီတိလာ အင့်ကို ရောက်တော့မယ် ဟိုလ်မျှူး၊ ကျွန်တော်တို့ အောင်ပြီ၊ ဒီတစ်ခေါက်တော့ ကျွန်တော်တို့ အောင်ပွဲခံနိုင်ပြီ၊ ရာခိုင်နှုန်းပြည့် အောင်ပွဲပဲ’

ကော်လင်ဆန်က အတွင်းပြောဖုန်းမှ ပြောလိုက်သည်။

‘လက်စသိမ်းခါနီးမှာ ဟိုလူမိုက်လုပ်တာက လွှဲရင်ပေါ့၊ ဒီသတ္တဝါဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ ဘုရားမှာသိတော့မှာပဲ၊ သင်း ခုန်ချုတဲ့အချိန်မှာ သတ်မှတ် ဒေသနဲ့ အများ ကြီးဝေးသွားပြီ၊ ဒီလူဘာတွေ မဟုတ်တာလုပ်နေလဲ မသိဘူး’

ယင်းအခိုက်မှာပင် ကော်လင်ဆန်သည် ရေဒါကို ဝေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေရာမှ အော်လိုက်သည်။

‘အဖော်တွေ့နေပြီ၊ ပြဿနာပဲ’

လက်ယာဘက်တိမ်တိုက်အတွင်းမှ ယွန်ကာ လေယာဉ်တစ်စီး ထွက်ပေါ်လာသည်။ နောက်တစ်စက္ကန့်အကြာတွင် လက်ဝဲဘက်တွင် နောက်တစ်စီး ပေါ်လာပြန်သည်။

‘ဟိုလ်မျှူးရေ အမြိုးဘက်ကိုကြည့်ပါ၊ အဲဒီမှာ တစ်ကောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ’

ကော်လင်ဆန်က မေးလိုက်သည်။

‘အကောင်းဆုံးကတော့ ရေဒီယိုကိုဖွင့်ပြီး နားထောင်ပါ’

ဂရန်က ပြောသည်။ ကော်လင်ဆန် ရေဒီယိုကိုဖွင့်သည်။ ခေတ္တမျှ တိတ်နေသည်။ ထို့နောက်အသံတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြော ဆိုသည်။

‘ငှက်မည်းကြီး၊ မင်းနဲ့ကွဲနေတာကြာပြီ၊ မင်းကို လွန်ခဲ့တဲ့တစ်လလောက်တူန်းက အယ်လ်ရှိုးရှိုးယားနှင့်ငံပေါ်မှာ နောက်ဆုံးတွေ့လိုက်တယ်၊ အခုတော့ မင်းအိမ်ကို ပြန်လာပြီမဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ကိုယ်တို့အားလုံးချစ်ချစ်ခင်နဲ့ မြေပြင်ကို ဆင်းကြရအောင်၊ ဉာဏ်ရန်တို့ လေတပ်စခန်းကို ဆင်းကြမယ်’

‘ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သွားသေကြ’

ဂရန်ကပြောလိုက်သည်။ ထို့နောက် ဒါကိုတာလေယာဉ်ဖြင့် မော်လတာမှ အပြန်တွင် လုပ်သည့်နည်းတူပင် တောင်ပဲထိန်းများကို ရှုတ်တရက်ချလိုက်သည်။

၁၄၄

နတ်နှယ်

အမြိုးဘက်တွင် ကပ်ပြီးလာသော ရန်သူ လေယာဉ်သည် လေယာဉ်ချင်း မတို့က် မိစေရန် အောက် သို့ စို့က် ချလို့က် ရသည်။ ဂရန်၏၏ လေယာဉ် အောက်ဘက်မှာနော်၍ စို့က်ဆင်းသွားသည်။ ဂရန်၏သည် သူ၏ စက်ရှိန်ကို မြင့်တင် လိုက်ပြီး ထိုလေယာဉ်နောက်သို့ လိုက်သည်။ လိုက်မိသောအခါ စက်သေနတ် ခလုတ်ကို နှိပ်သည်။ ရန်သူ၏ လေယာဉ်ကို ကျဉ်များဖောက်မှုန်သည်။ ည အမှောင်ထဲတွင် မီးတောက်ကြီးဖြစ်ပေါ်လာပြီး ရန်သူ၏ လေယာဉ် အစိတ်စိတ်-အမြှာမြှာဖြစ်သွားသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ရန်သူ၏ လေယာဉ်တစ်စင်းသည် အမြိုးဘက်သို့ ရောက် ရှိလာပြီး ပစ်ခတ်သဖြင့် ဂရန်၏တို့၏ လေယာဉ်တုန်ခါသွားသည်။ ဂရန်၏သည် နှုတ်ပေါင်းများစွာ တို့က်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ အတွေ့အကြံအရ လေယာဉ်ကို တွန်းလိမ့် ကာမောင်းပြီး တိမ်တို့က်တစ်ခုအတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။

‘အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ’

သူ မေးလိုက်သည်။

‘နောက်ဘက်မှာတော့ တော်တော်ကလေး ရှုပ်သွားတယ်၊ ကိုယ်ထည် မှာ အပေါက်တစ်ပေါက်ပေါက်သွားတယ်၊ သိပ်မကြီးပါဘူး၊ ကားတစ်စီး ဝင်သာရုံ လောက်ပဲ’

ကော်လင်ဆန်က ပြန်ပြောသည်။

ကျဉ်ဆန်များထိမှုန်သဖြင့် သူတို့လေယာဉ်တုန်ခါသွားပြန်သည်။

ဂရန်က...

‘ကိုယ် ပင်လယ်ရေပြင်ရောက်အောင်မောင်းမယ်၊ သတိထားပြီးနေပါ ဒီကောင်တွေ လေယာဉ်ပုံဘယ်လောက်မောင်းတတ်သလဲဆိုတာ ကြည့်ကြ ရအောင်’

ဂရန်၏သည် ပေတစ်ထောင်အမြင့်တွင် တိမ်တို့က်တစ်ခုမှုတွက်ပြီး တည့်တည့်ကြီးပုံသန်းသည်။ ယင်းသို့ ပုံသန်းရသည်မှာ အန္တရာယ်ကြီးသည်။ အကြောင်းမှာ အလင်းရောင်ဟူ၍ တစ်ခါတစ်ရုံ တိမ်တို့က်ကြားထဲမှ ထွက်ပေါ်လာသော လရောင်လဲလဲသာရှိသည်။ ပင်လယ်ပြင်ထက်တွင် လေထန်လှ သဖြင့် လှိုင်းလုံးကြီးများသည် ပေလေးဆယ်ကျော်မျှ မြင့်တက်နေကြသည်။

ရန်သူ လေယာဉ်နှစ်စီးသည် အန္တရာယ်ကြီးမားသော ပုံသန်းမှူး အခြေအနေမှာပင် ထက်ကြပ်မကွာ့ လိုက်ပါပြီး ပစ်ခတ်လျက်ရှိကြသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅

သူတို့လေယာဉ်သည် ကျည်ဆန်များထိမှန်သဖြင့် မကြာခဏဆိုသလို
သိမ့်သိမ့်ခါ သွားသည်။

တစ်နာရီ မိုင်လေးရာနှစ်းဖြင့် မောင်းနှင်းလာသည်မှာ နာရီဝက်မျှ
ရှိသွားပေပြီ။ လေယာဉ်စက်မှာ ပူလောင်လျက်ရှိသည်။ လောင်စာဆီများလည်း
ကုန်ခမ်းစ ပြုချေပြီ။ သည်အတိုင်းအကြာကြီး ဆက်မမောင်းနိုင်တော့ပါ။
သည်အချိန်မှာပင် စက်သေနတ်ကျည်ဆန်များ သူရှေ့မှ လေကာမှန်ကို ဖောက်
ဝင်လာကြသည်။ သူ၏ ဘယ်ဘက်လက်မောင်း ကျည်ထိသည်။ ယာဘက်
ခြေထောက်ကိုလည်း ထိမှန်သည်။

သူ၏ လက်ချောင်းများတွင် သွေးများ စွန်းထင် လျက်ရှိသည်။
ထိုစဉ်မှာပင် လက်ပဲဘက် လေယာဉ်စက် မီးလောင်သည်။ သူက ချက်ချင်းပင်
မီးသတ်ဘူး ခလုတ်ကို နှိပ်သည်။ လေယာဉ်ကြီးတွဲနေးစပ်သည်။ အချက်ပြု
အိမ်မြောင်များ လျင်မြန်စွာ စိုက်ဆင်းကုန်ကြသည်။

ထိုစဉ်မှာပင် စောစောက လူ၏အသံ ရေဒီယိုမှ ထွက်ပေါ်လာသည်။

‘ကိုယ့်လူတို့ဟာ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ကံကောင်းပါစေလို့ ဆုတောင်းလိုက်
တယ်၊ ကိုယ့်လူတို့နဲ့ ထိုက်တန်ပါတယ်’

‘သူတို့ပြန်သွားကြပြီ မိုလ်များ၊ သူတို့ပြန်သွားကြပြီ၊ ဘာဖြစ်လိုလဲ’

ကော်လင်ဆန် ဟစ်အော်ပြီး...

‘ကိုယ်တို့ဟာ ကမ်းရှိုးတန်းနဲ့ မိုင်တစ်ရွှေငါးဆယ်ပဲ ဝေးတော့တယ်၊ သူတို့
နယ် နဲ့မိတ်ဆုံးသွားပြီ။ သေတွောထဲမှာ ပတ်တီးတစ်ခု ရှာခဲ့စမ်းပါ
ကိုယ့်ခြေထောက် မှာ ဒဏ်ရာရသွားတယ်’

ကော်လင်ဆန်သည် ကြက်ခြေနီသေတွာကို မွေးနောက်ရှာဖွေသည်။

‘မိုလ်များ အခြေအနေကောင်းရဲ့လား’

ဂရန်းက...

‘လက်မောင်းမှာ ကျည်တစ်တောင့်၊ ခြေထောက်မှာ ကျည်တစ်တောင့်၊
အင်ရွင်တစ်လုံး မီးလောင်တယ်၊ နောက် ဘာကျွန်းသေးသလဲ’

သူပြီးလိုက်ပြီး...

‘အဲဒီတော့ ဘုရားမှာသာ ဆုတောင်းပေတော့ မိုလ်ကြီး၊ ဒီကောင်ကြီး
ကို ကျေပ် ဆက်ပြီး ပုံနှင့်ဦးမလားဆိုတာ ကြည့်ကြရအောင်’

[၁၀]

ဗယ်လိုနာ စံရိပ်သာမြေအောက်ထပ်ရှိ ရေနေ့းအိုးကြီး၏ မီးဖို
တံခါးပေါက်ကို ဗစ်တို့ ဖွင့်လိုက်သည်။ သူက စောစောကတည်းကပင်
ရေနေ့းအိုး မီးဖိုးကြီးထဲတွင် မီးမွေးထားခဲ့သဖြင့် မီးခဲများရဲရေတာက်နေသည်။
‘ကဲ.... အတဲကို အားလုံးထည့်ကြပေတော့’
သူက လူစီယာနိုနှင့် ကာတာတို့ဘက်သို့လူည့်ပြီး ပြောလိုက်သည်။
သူတို့သည် လေထီးဆင်းအဝတ်အစားများ၊ လေထီးထုပ်များနှင့် အသုံး
အဆောင်အိတ်များကို မီးဖိုးထဲသို့ ပစ်သွင်းလိုက်ကြသည်။ ဖီးဘရာက
မီးဖိုးတံခါး ပိတ်ရင်း....

‘ဟယ်ရှိ ရေ.... တွေ့ကြရတာ ဝမ်းသာတယ်’
‘တကယ် ဝမ်းသာတယ်၊ လူကာနဲ့ ဘယ်တော့ တွေ့ကြရမလဲ’
‘အဲဒါတော့ မပြောတတ်ဘူး ဟယ်ရှိ၊ သူဘယ်မှာ ရှိတယ်ဆိုတာကို
မသိဘူး၊ သူနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဆက်အသွေးယ်ဆိုလို့ ပက်ဒရီ ဂျိအို
ပန္နိတယောက်ပဲ ကျူပ်မှာ ရှိတယ်’
‘ပက်ဒရီ ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ’
လူစီယာနိုက မေးလိုက်သည်။
‘ဖရန်ဆီကင်ကျောင်းတို့က ဘုန်းတော်ကြီး’

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၁၄၈

‘မှတီးယား အဆက်အသွယ်ပဲလား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ဘုရားသခင်ကိုယ်တိုင် ကျေပ်တို့ဘက်မှာ ရှိနေတယ်’
မြို့ဟာရာက ဖြေသည်။

‘ခင်ဗျားပြောတာ မှန်တယ် ဗစ်တို့၊ လူကာရဲ့ မြေးကို ကျေပ်တို့
ဘယ်မှာ တွေ့တယ် ထင်သလဲ’

ကာတာက မေးသည်။

‘ပြောပါဦး’

‘လစ်ဗာပူက မယ်သီလရှင် ကျောင်းတို့က်တစ်ခုမှာ’
မြို့ဟာ အလွန်အမင်း အံ့ဩသွားပြီး . . .

‘နောက်နေတာလား’

လူစီယာနိုက . . .

‘အဘိုးကြီး သဘောကျမှာပါ၊ ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်မိသားစုထဲမှာ
ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတော့ ရှိစေချင်ကြတာပဲ၊ မာရီယာက မိန်းမဆိုတော့ သီလရှင်
ပေါ့’

သူတို့ အပေါ်ထပ်သို့တက်သွားကြသည်။ မြို့ဟာရာကသူတို့ကို နောက်ဖေး
စကြိုးလမ်းမှနေပြီး မီးဖို့ဆောင်ကြီး တစ်ခုအတွင်းသို့ ခေါ်ဆောင် သွားသည်။ ဓရာမ
မီးဖို့ကြီးပေါ်တွင် ဆားမိတ်က မီးထည့်လျက်ရှိသည်။

မာရီယာသည် စားပွဲတွင်ရပ်လျက် ပေါင်မှန်နှင့် ဝက်အူချောင်းများကို
ဓားဖြင့် လိုးလျက်ရှိသည်။ သူမကခေါင်းတွင်ပဝါစည်းထားသည်။ သိုးမွေး
ဂျက်ကက်နှင့် ဂါဝန်အနက်ကလေးဝတ်ထားသည်။ သူမကို ကြည့်ရသည်မှာ
ကိုယ့် အိမ်တွင် ကိုယ်နေသည့် အလား အေးအေးဆေးဆေးပင် ဖြစ်သည်။
ရှိဆာမှာမူ မိုးကာအကျိုးကြီးနှင့် အဝတ်ဦးထုပ်ကို ခွဲတ်ပြီး မီးဖို့အနီးတွင် ကုန်းငံ
ကာ စွပ်ပြုတ်အိုးတည်လျက် ရှိသည်။

ကာတာနှင့်အဖွဲ့ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသောအခါ ဆားမိတ် သည်
မီးထိုးနေရာမှထရပ်လိုက်သည်။ သူလည်း ကာတာတို့ကဲ့သို့ပင် အဝတ် ဦးထုပ်ကို
ဆောင်းထားသည်။ အဖာအထေးများပါသော စုတ်စုတ်ပြပြ အဝတ်အစားနှင့်
ဖြစ်သည်။ သားရေဖိနပ်ကို စီးထားသည်။ သည်ဒေသမှ သိုးကျောင်းသားတစ်ဦး၊
မူဆိုးတစ်ဦးအသွင်မျိုး ဖြစ်သည်။

လူစီယာနို ခေါင်းကို ခါယမ်းလျက် . . .

၁၄၈

နတ်နှစ်

‘မဟုတ်သေးဘူး ကိုရင်လေး၊ ဒီအဝတ်တွေ ဝတ်ထားထာကိုပဲ ကိုရင့်
ကို ကြည့်ရတာ အရက်ကြော်ပြာထဲက ရျှော်နီဝါကားနဲ့တူနေတူန်းပဲ’

ဆားပိတ် မပြုးနိုင်ပါ။ အကြောင်းမှာ ဒက်ဝေလာ၏ ပြဿနာက
သူအပေါ်တွင် လေးလံစွာဖိစီးလျက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

‘ဗိုလ်မှူးကြီးခင်ဗျား၊ ဒက်ဝေလာကိုစွဲ’

ကာတာကို သူပြောလိုက်သည်။

‘အကျိုးအကြောင်း အကုန်အစင် မသိရသေးခင် ဘာမှပြောဖို့မရှိဘူး’

ကာတာက အဖြော်ပေးသည်။ မိုးရာ့ရာ့က . . .

‘အိမ်ကိုပြန်ရောက်ရင် မေဆင်ဘလင်ချိကို ကျိုပ် ဆက်သွယ်ကြည့် မယ်
လေယာဉ်နဲ့သူပြန်ပြီး ပါသွား မသွား သူတို့သိမှာပဲ’

ထိုနောက် သူသည် လူစီယာနိုင်ပခုံးကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖက်လိုက်
ပြီး . . .

‘ဒွန်ဆာမေတို့၊ လောလောဆယ်မှာတော့ ကိုယ့်လူကြီးမသေမပျောက်
ပြန်ရောက်လာတဲ့ အထိမ်းအမှတ်ပွဲကလေး ဆင်နဲ့ကြရအောင်’

အိမ်နောက်ဘက် ဥယျာဉ်ကို ကြည့်မြင်နိုင်သော ရင်ပြင်တံခါးနှစ်ချပ်
ပွင့်နေသည်။ ရင်ပြင်ဆီသို့ ဆားပိတ် ထွက်သွားသည်။ ကာတာ နောက်မှုလိုက်
သွားသည်။

‘ဒီကိစ္စက မောင်ရင့်အပြစ် မဟုတ်ပါဘူး’

ဆားပိတ် ခေါင်းကိုယမ်းခါပြီး . . .

‘မကောင်းဘူး ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်ုတ် အဆုံးအဖြတ်မှားတာပဲ၊ ကျွန်ုတ်
သူကိုသိတယ်လို့ ထင်မိတာပဲ’

ကာတာကသူ့ကို စီးကရက်တစ်လိုင် ပေးသည်။ ဆားပိတ်သည်
တစ်ဖက်သို့ လူညွှေပြီး မိုးပိုးအနီးမှ ရှိဆာကိုကြည့်လိုက်သည်။

‘ကောင်မလေး သူအသက် ဘယ်လောက်လောက်ရှိပြီလ’

‘ရှိဆာလား၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်၊ ဆယ့်ခုဗုံးနှစ်၊ မိုးရာ့ရာ့တူမပဲ’

‘ဒီလိုကိစ္စတွေမှာပါဖို့ အင်မတန်ငယ်သေးတာပဲ’

‘မငယ်ဘူး၊ သူ ကောင်းကောင်း လုပ်နိုင်တယ်၊ အဲဒါလဲ ဘာမှ အုံးယြု
စရာ မရှိဘူး၊ သူက အသက်ဆယ့်သုံးနှစ်သမီးကတည်းက သူဘဝသူ ကောင်းလာ
ခဲ့တာပဲ၊ သူကို မိတို့ တွေ့တဲ့အချိန်မှာ သူဟာ ပါလာမို့မြို့က လမ်းမပေါ်မှာ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတီ

၁၇

ရောက်နေတာ သုံးနှစ်ရှိနေပြီ'

သည်လိုအဖြစ်အပျက်မျိုးတွေနှင့် မနီးစပ်သော မိသားစုမှ ပေါက်ဖွားလာသော ဆားမိတ်သည် အထူးပင်တုန်လှပ်ချောက်ချားသွားသည်။

'သူဟာ ပြည့်တန်ဆာ တစ်ယောက်လို ဗိုလ်မှူးကြီးပြောတာလား'
'ဒီသဘောပဲပေါ့'

ဆာမိတ် အတွင်းသို့ဝင်သွားပြီး မီးဖို့အနီးတွင် ထိုင်သည်။ သူမကို ငေးကြည့်နေသည်။ သို့သော် သူမက သူရှိနေသည်ကို မသိကျိုးကျွန်ုပ်ပြုနေသည်။ သူမတစ်ယောက် နွှန်းကြီးကို လှမ်းယူလိုက်သောအခါ သူမ၏အကျိုး ချိုင်းပြနေသည်ကို ဆားမိတ်တွေ့မြင်ရသည်။

'ဆာနေပလား'

သူမက သူကိုလှည့်မကြည့်ဘဲ မေးသည်။

'ဆင်တစ်ကောင်လုံး ကုန်နိုင်တယ်'

ဟေး... အစ်ကိုပြောပုံကို ကျွန်ုပ်မသဘောကျေတယ်၊ ရောမ အီတလီပဲ၊ တကယ့်လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက်ပဲ'

သူမက သူဘက်သို့လှည့်ပြီး ပြောသည်။

'စစ်မဖြစ်ခင်က ရောမမှာ ကိုယ်နေခဲ့ဖူးတယ်'

'ဒါပေမဲ့ အစ်ကိုက အမေရိကန် မဟုတ်လား၊ အမေရိကန်အစစ်တစ်ယောက်ပဲ မဟုတ်လား'

သူမက ပန်းကန်လုံးတစ်လုံးထဲသို့ စွဲပြုပြုတ်ခပ်ထည့်ပြီး သူကိုပေးရင်းမေးသည်။

'ပြောနိုင်ပါတယ်'

'နယူးယောက်ကလား'

'ဘာစတွေ့န်'

သူမက စိတ်ပျက်သွားဟန်ဖြင့် နှာခေါင်းရှုံးလိုက်ပြီး...

'အဲဒါတော့ မဟုတ်သေးဘူး၊ နယူးယောက်ကမှ တကယ့် မြို့တော်ကြီးပဲ၊ လွှတ်လပ်ရေး ရှုပ်တုကြီးရှိတယ်၊ အင်ပါယာစတိတ် အဆောက်အအုံကြီးရှိတယ်၊ ဦးကြီးမိတို့က ကျွန်ုပ်မကို အဲဒါတွေအကုန်လုံး ပြောပြတယ်၊ တစ်နေ့ကျေရင် နယူးယောက်မှာ ကျွန်ုပ်မသွားနေမယ်'

'တကယ်ပဲလား'

၁၂၀

နတ်နှစ်

‘စစ်ကြီးပြီးရင်ပေါ့’

စွဲပြုတ်က ကောင်းမွန်လှသည်။ သို့သော် ပူလွန်းသဖြင့် လျှာကျက်သွားသည်။

‘စွဲပြုတ် ကောင်းရဲ့လား’

သူမကမေးသည်။

‘သိပ်ကောင်းတယ်’

‘နည်းနည်း ထပ်ယူပါရီး’

သူမက သူပန်းကန်ထဲသို့ စွဲပြုတ်တစ်စွန်း ထည့်ပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက် စားပွဲသို့သွားပြီး အခြားလူများ၏ပန်းကန်များထဲသို့ လိုက်ထည့်နေသည်။ သူမလျှောက်သွားပုံက ယိမ်းကာ နဲ့ကာဖြစ်သည်။ သူ့ရင်မှာ လိုက်မောနေသည်။ ဂါဝန်ကကျပ်နေသဖြင့် သူမ၏တင်သားများ တင်းမို့နေသည်။ လူစီယာနိုက သူကို ကြည့်နေမှန်း သိသဖြင့် ဆားပိတ်က မျက်နှာလွှဲလိုက်ရသည်။ ကာတာတို့ စားပွဲတွင် ထိုင်ကြသည်။ မာရီယာက ကော်ဖီအိုးကို ယူလာသည်။

မီာရာက . . .

‘ကဲ. . . လုပ်ငန်းကိစ္စ ပြောကြရအောင်၊ တစ်ရက် နှစ်ရက် အတွင်းဘုန်းတော်ကြီး ပက်ဒရီဆီက သတင်းရတဲ့ အချိန်အထိ ခင်ဗျားတို့ဒီမှာ စိတ်ချလက်ချ နေနိုင်တယ်၊ စောစောက ကျူပ်ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပဲ ဒွန်အန်တို့နို့ဆီက အဖြေဟာ သူဆီကနေတစ်ဆင့် လာမှာပဲ’

‘အချိန်က သိပ်အရေးကြီးတယ်၊ ဗစ်တို့. . . ကျူပ်တို့ ဘယ်လောက်ကြာအောင် စောင့်ရမှာလဲ’

ကာတာက မေးသည်။

‘အဲဒါတော့ ကျူပ်မသိဘူးဟယ်ရဲ့ ဒီကိစ္စက လူကာအပေါ်တည်တာပဲ၊ ကျူပ်ပြောနိုင်တာကတော့ ကျူပ်အမြဲတမ်းအဆက်အသွယ်လုပ်နေမယ်၊ ဒီမှာ ခင်ဗျားတို့ကို ကူညီဖို့ ရိုဆာကို ထားခဲ့မယ်’

‘နှစ်ရက်၊ ကျူပ်တို့အတွက် အများဆုံးရတဲ့ အချိန်’

ကာတာကပြောသည်။

မာရီယာသည် တစ်စုံတစ်ရာ မစားမိတွင် ခေါင်းကိုင့်ပြီး ဘုရားသခင်ကို အောက်မေ့သည်။ သူမ ခေါင်းကိုမေ့လိုက်သောအခါ မီာရာက. . .

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅၁

‘စစ္စတာ၊ စစ္စတာရဲ့အကြောင်းကို ဟယ်ရိုက ပြောပြတယ်၊ ကျေပ် စိတ်မကောင်းပါဘူး၊ ကျေပ် မသိခဲ့ဘူး’

‘ကိစ္စမရှိပါဘူး... မစ္စတာ ပီးမာရာ’

ရိုဆာက ...

‘သူပြောတာ တကယ်ပဲလား၊ မမက သီလရှင်တစ်ယောက်ဆို’

‘ဟုတ်တယ် ရိုဆာ၊ ဆေးရုံးက ဆရာမတစ်ယောက်ပဲ’

‘အော်... အဲဒီလို သီလရှင်လား၊ ပါလာမိုဆေးရုံကြီးက ဆရာမမျိုးတွေပေါ့၊ အဲဒီမှာ ကျွန်မတစ်ခေါက် တက်ဖူးတယ်၊ ဆရာမတွေ အားလုံးဟာ သီလရှင်တွေပဲ’

‘ညီမ ဆေးရုံတက်ဖူးတယ် ဟုတ်လား’

‘ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်မ ကလေးပျက်ကျတုန်းက’

ရိုဆာက စားပွဲကိုလှည့်ပတ်ပြီး စွဲပြုပြုတော်ပေးရင်း ပြန်ပြောသည်။

+ + +

မေဆင်ဘလင်ချီတွင် မြှောန်းများ ကဲ့သွားပြီဖြစ်သည်။ မိုးလည်းတိတ်သွားလေပြီ၊ လေတပ်မိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလုံးသည် စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ အလုပ်လုပ်နေသည်။

တံခါးပွင့်သွားပြီး တာဝန်ကျ အရာရှိဝင်လာသည်။

‘မိုလ်ချုပ်ကြီး ခင်ဗျာ၊ သူ ပြန်လာပြီ၊ ဆင်းလာနေပြီ’

မိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလုံးသည် ရုံးခန်းထဲမှ ပြေးထွက်သွားပြီး မျှော်စင်ဆီသို့ ပြေးသည်။ လောကားမှ ပြေးတက်သွားသည်။ သူလက်ဖြောက်တီးလိုက်ရာ တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ယောက်က ညာကြည့်မှန်ပြောင်းပေးသည်။ လရောင်ဖျော့ဖျော့တွင် ယွန်ကာလေယဉ်ကြီးကို နှစ်မိုင်ကွာလောက်တွင် တွေ့မြင်ရသည်။

ရေဒီယိုတွင် ဟာပေးဂရန့်၏အသံ ထွက်ပေါ်လာသည်။

‘ထုံးစံအတိုင်း လုပ်နေဖို့ အချိန် မရှိတော့ဘူး၊ ဘယ်လိုမှ အခြေအနေမကောင်းတော့ဘူး’

ဆလုံးသည် မှန်ပြောင်းကို အောက်သို့ချလိုက်ပြီးနောက်... .

‘မကောင်းဘူး၊ အရေးပေါ် အစီအစဉ်တွေ အားလုံးလုပ်’

ရုတေသနအောင်

၁၂၂

နတ်နှယ်

ယွန်ကာလေယာဉ်ကြီးသည် ပင်လယ်ပြင်အထက် ပေါ်ရာလောက်မှ ပုံသန်းလာနေသည်။ ကွဲကြောနေသော လေကာကိုဖြတ်ပြီး လေက တိုးဝင်နေသည်။ ကော်လင်ဆန်သည် ဂရန်၏ဘေးတွင်ထိုင်ပြီး သူ့ပခုံးကို ထိန်းကိုင်ထားသည်။

ဂရန်၏ လက်များသည် လေယာဉ်လက်ကိုင်ပေါ်တွင် အေးစက်တောင့်တင်းလျက် ရှိချေပြီး သူ မျက်နှာပေါ်တွင်ကား အပြီးရိပ်ထင်နေသည်။ အိမ်မြောင်ရယားအရဆုံးလျှင် သူတို့လေယာဉ်ကြီး လောင်စာဆီ ကုန်ခဲ့သည်မှာ ဆယ့်ငါးမိန့်ခန့်ရှိချေပြီး

မြင်ကွွင်းတွင် လေယာဉ်ကွင်းပေါ်လာသည်။ မီးတန်းနှစ်ခုကြားတွင် လေယာဉ်ပြီးလမ်းကို တွေ့မြင်ရသည်။ လက်ယာဘက်အင်ရှင်စက်လည်း တုံဆိုင်း တုံဆိုင်းဖြစ်ပြီး ရပ်စပြုနေတော့သည်။

‘သွားပြီ.... ရှိုးရော သတိထားပြီး ဘုရားတရားသာ တပေတော့’

ဂရန်ကပြောလိုက်သည်။

လေယာဉ်ပြီးလမ်း မြောက်ဘက်ထိပ်ရှိ အုန်းပင်ထိပ်ဖျားကို ပွုတ်သပ်ပြီး ဆင်းသွားသည်။ သူ၏ လက်ယာဘက်တွင် မျှော်စင်ကြီးရှိနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ လေယာဉ်ကြီးသည် အရှိန်မရှိတော့သလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ သူက နောက်ဆုံးအနေဖြင့်စက်ရှိန်ကို မြှင့်တင်လိုက်သည်။ အုံဉာဏ်ပင် လေယာဉ်စက်သံသည် တဒ်မှု ပေါ်တွက်လာသည်။

သူ၏ သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် အဆုံးရွားဆုံး ဆင်းသက်ခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ နှစ်ကြိမ်မှု ခုန်သွားသည်။ အမြိုးကြီးပတ်ချာလည်သွားသောအခါ သဲတထောင်းထောင်း ထသွားသည်။ တစ်ပတ်ပြည့်အောင်ပင် လည်သွားသည်။ သို့သော သူတို့မြေပြင်မှာ ဆင်းသက်ခဲ့ချေပြီး

လေယာဉ်စက်မှာလည်း ယခုအခါ လုံးဝပင် ရပ်သွားချေပြီး ကား ဘရိတ်အုပ်သံများကို ဂရန်ကြားရသည်။ အရေးပေါ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ရောက်ရှိလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကော်လင်ဆန်က သူ့ပခုံးကို စိုးရိမ်တကြီး လှုပ်ခါလျက်ရှိသည်။ စကားပြောသံများ ကြားရသည်။ ဟစ်အော်ကြသည်။ သူမျက်လုံးကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သူကိုယ်ပေါ်တွင် မိုးနေသော ပိုလ်ချုပ်ကြီး ဆလုံးကို တွေ့မြင်ရသည်။

သူက ပြီးလိုက်ပြီး . . .

မင်္ဂလာသစ္စ လူမှောက်

၁၅၃

‘ကျွန်တော့ကို အပြစ်မတင်ပါနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ဒီ တစ်ကြိမ်တော့ ခွင့်လွှတ်ပါ။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့တာကလေးကို ကျွန်တော်သဘောကျ လွှန်းလိုပါ’

+ + +

လူစီယာနဲ့ ဝရန်တာသို့ ထွက်သည်။ နောက်မှ မီာရာ လိုက်ပါ လာသည်။ ရေပန်းများမှ စီးကျေလာသော ရေများ၊ ရေမြောင်းထဲတွင် တသွင်သွင် စီးဆင်းနေ သံများကို ကြားရသည်။

ပြတင်းပေါက်များမှ ထွက်ကျေလာသော အလင်းရောင်များတွင် အိမ် နောက်ဘက်ရှိ ဟင်းသီးဟင်းရွှေက်ခင်းများကို တွေ့မြင်ရသည်။ မျက်စိဖြင့် မမြင် ရသော်လည်း လိမ္မာ်ပင်နှင့် ဗာဒံပင်တို့၏ ရန်းများကို သူရှာရှိက်ရသည်။ လေညှင်းကလေးတွင် အုန်းပင်များ ယိမ်းနွဲ့နေကြသည်။ ဝရန်တာ တံစက်မြိုက်မှ မိုးစက်များ တဖြောက်ဖြောက်ကျေနေသည်။

လူစီယာနဲ့ သက်ပြင်းတစ်ချက် ရှာလိုက်ပြီး . . .

‘ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မေ့တောင်မေ့နေပြီ’

‘တကယ့်စစ္စလိုကိုလား’ မီာရာ မေးသည်။

‘အင်းပေါ့လေ၊ ကိုယ့်အမြင်ပေါ့မှာ တည်တာပေါ့’

ဝရန်တာ၏ အောက်လူသွားလမ်းကလေး၏ တစ်ဖက်ငါးကိုက်လောက် အကွာတွင် သစ်ရွှေက်များ လှုပ်ရှားသွားပြီး သေနတ်ပြောင်း တစ်ခု ပေါ်ထွက် လာသည်။ လူစီယာနဲ့က မီာရာကို ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် တွန်းလှုလိုက်ပြီး ညာဘက်လက်ဖြင့် ကော်ဘက်က ခါးပတ်ကြားတွင် ထိုးထားသော ဆုံးလည် သေနတ်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ လျင်မြန်သော အရှိန်ဖြင့် နှစ်ချက်ဆင့်ပြီး ပစ်လိုက်သည်။ သစ်ပင်ကြားမှ ပစ္စတို့သေနတ် လေထဲတွင် လွှင့်ထွက်သွားသည်။ လူတစ်ယောက်၏ အင့်ခနဲ့အသံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထို့နောက် ချုပုပုတ် အကြားမှ လူတစ်ယောက်ထွက်ကျေလာသည်။ မြေကြီးပေါ်တွင် လိမ့်သွားပြီး ပက်လက်ကြီး ဖြစ်သွားသည်။

လူစီယာနဲ့ ဝပ်လိုက်သည်။

‘နောက်တစ်ယောက် ရှိလိမ့်ဦးမယ်’

၁၅၄

နတ်နှယ်

မီဟာရာက လေသံဖြင့် ပြောသည်။

ဆားမိတ်သည် အမ်ဝမ်းရိုင်ဖယ်ကို ဆွဲကိုင်ကာ ပွဲ့ဗြိုင်ကာ ပွဲ့ဗြိုင်နေသော တံခါးပေါက်မှ ပြေးထွက်လာသည်။ လက်ယာဘက် ချုပုတ်အတွင်းမှ သေနတ်သံ တစ်ချက် ထွက်ပေါ်လာသည်။ အလှမ်းဝေးသဖြင့် သူတို့ကို ထိမှန်ခြင်း မရှိပါ။

လူစီယာနှုန်သည် ဟင်းရွက်ခင်းထဲသို့ ပြေးခုန်ပြီးဆင်းလိုက်သည်။ အကျ မကောင်းပါ။ လိမ့်သွားသည်။ သေနတ်သမားနှင့် ခြောက်ပေခန်းအကွာတွင် သူ မတ်တတ်ထရပ်သည်။ ထိုလူ၏လက်နှစ်ဖက်တွင် လူပါရာ သေနတ်ရှိသည်။

လူစီယာနှုန်က သေနတ်ဖြင့်ပစ်ရင်း ထိုလူကို ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ဆွဲ ဖမ်းသည်။ ထိုလူ ဟစ်အော်သည်။ သေနတ်ကို လွှတ်ချုလိုက်သည်။ ဆားမိတ်က ရိုင်ဖယ်ဖြင့်ပစ်လိုက်ရာ ဘသားချော ချုပုတ်ထဲသို့ ပက်လက်လန်ကျသွားသည်။

‘ကျော်က သူ့ကို အရင်ဖမ်းတာ။ ဒါမှ သူ့ကို ကျော်တို့မေးလို့ရတော့ မပေါ့’

လူစီယာနှုန် ပြောလိုက်သည်။

ဆားမိတ်က သူ့ကိုဝေးစိုက်ပြီးကြည့်နေသည်။ မီဟာရာနှင့် ကာတာ တို့ပြေးလာကြသည်။ ဆားမိတ်ကိုကျော်လွှန်ပြီး ဆယ့်ခုနစ်နှစ်အရွယ် ကောင်လေး ၏အလောင်းကို ငုံကြည့်နေသော လူစီယာနှုန်၏အနီးသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။

မီဟာရာက သေနတ်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။ မာဖီးယားအဖွဲ့ဝင်များ တာဝန်ဖြင့် သတ်ဖြတ်မည့်အခါများတွင် အသုံးပြုသည့် လူပါရာသေနတ်ဖြစ်သည်။

‘ကိုရင့်ကို ရည်ရွယ်တာပဲ’

မီဟာရာက လူစီယာနှုန်သို့လှည့်ပြီး ပြောလိုက်သည်။

‘ကျော်ကို ဟုတ်လား၊ မာဖီးယားလား မဖြစ်နိုင်ဘူး’

လူစီယာနှု အုံဉာဏ် ပြန်ပြောသည်။

‘မာဖီးယား မဟုတ်ဘူး၊ ဟိုမှာကြည့်’

မောက်ခုံကြီး သေဆုံးနေသူထံသို့ မီဟာရာ လျှောက်သွားသည်။ ထို့နောက် ခြေထောက်ဖြင့် ထိုးကန်ပြီး ထိုလူကိုလှန်လိုက်သည်။

‘သူ့ကို ကျော်သိတယ်၊ အက်တို့ရဲ ရုဆိုပဲ’

ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

‘သူက ဘာလဲ’

လူစီယာနှုန်က မေးသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅၅

မီဟာရာက . . .

‘ခရိုင် ကော်မတီကပဲ၊ မှန့်ယားနဲ့ မိတ်ဆွဲ မဟုတ်ဘူး၊ စောစောကပဲ ခင်ဗျားတို့ရောက်လာမယ့် အကြောင်းနဲ့ ခင်ဗျားတို့လာတဲ့ ကိစ္စကို ကျူပ်တို့ ဆွဲးနွေးကြတယ်၊ သူက ခင်ဗျားတို့ကို သဘောမကျဘူး’

‘ဒါနဲ့ ကျူပ်ကိုရှင်းဖို့ ကြံ့စည်တာပဲလား’

‘ဒီလိုမဟုတ်သေးဘူး၊ သူကို တစ်ယောက်ယောက်က အသုံးချတဏ ဖြစ်ရမယ်၊ သူထက်လည်တဲ့ လူတစ်ယောက်ကပဲ့၊ သူတို့နှစ်ယောက်က ကိုရင်ကို သတ်လိုက်ရင် မှန့်ယားက သတ်လိုက်တဲ့ ပုံစံပဲ၊ ကိုရင်လဲ ရှင်းသွားမယ်၊ ကျူပ်တို့ အထဲမှာလဲ ရှုပ်ကျန်ခဲ့မယ်’

‘အခုလို သူတို့ သေသွားတော့ကော့’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

‘လူစီယာနိုင်း သူအဖွဲ့က အရေးကြီးတဲ့ ခရိုင်ကော်မတီတစ်ယောက်ကို သတ်ပစ်လိုက်တယ်လို့ ဖြစ်သွားမယ်၊ ဒီအခါမှာ သူတို့ဘက်က နှောင့်ယှက်မှုတွေ ဖြစ်လာမယ်၊ အဲဒီတော့ ဒီနှစ်ယောက်ကို ကျူပ်တို့ အမြန်ဆုံးမြေမြှုပ်ပစ်လိုက် ကြရင် ကောင်းမယ်’

မာရီယာသည် သူတို့ကို တိုးဖြတ်ကာ သွားပြီး သေဆုံးသူ၏ အနီးတွင် ဒူးထောက်ကာ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုနေသည်။ မီဟာရာခေါင်းရှုပ်သွားဟန်ရှိသည်။ လူစီယာနိုင်းက သူခေါင်းကို င့်ကာ ထားလိုက်သည်။ အခြားသွားမှား ဝရန်တာဆီသို့ သွားကြသည်။

‘သူနောက်က ကြိုးကိုင်ထားတဲ့ လူကို ခင်ဗျား သိတယ်မဟုတ်လား’

‘သိတယ်၊ ဘာမှ မပူးနဲ့ သူကို ကျူပ်တို့အရေးယူမယ်’

မီဟာရာက ပြောသည်။

‘ကျူပ်တို့ အခု ဘာလုပ်ကြမလဲ’

လူစီယာနိုင်းက မေးသည်။

မီဟာရာက ကာတာဘက်သို့ လှည့်လျက် . . .

‘ဗိုလ်မှူးနဲ့ ကျုန်တော်က ပယ်လိုနာကို သွားပြီး အခြေအနေတွေ ဘယ်လိုရှိတယ် ကြည့်ကြရင် ကောင်းမယ်’

‘ကျူပ်တို့က ဒီမှာ နေရစ်ခဲ့ကြရမှာလား’

မီဟာရာက ခေါင်းကို ယမ်းခါပြီး . . .

၁၅၆

နတ်နှယ်

‘မဟုတ်ဘူး၊ တစ်ယောက်ယောက်က နောက်တစ်ကြိမ် ဒါမျိုးထပ်မလုပ်ဘူးလို့ မပြောနိုင်ဘူး မို့ရိုဆိုတဲ့ အကောင်နဲ့ ကျူပ်စာရင်း မရှင်းရမချင်း စိတ်မချုပ်ဘူး ရိုဆာက ကိုရင်တို့ လူစုကို ဖရန်ဆီက် ကျောင်းတိုက်ကို ခေါ်သွားလိမ့်မယ်၊ ပက်ဒရီဂျိအိုပန္နီက ကိုရင်တို့ကို တာဝန်ယူပြီး ထားလိမ့်မယ်၊ အဲဒီမှာဆိုရင် ကိုရင်တို့ကို ဘယ်သူမှ လက်ဖျားနဲ့ မတို့ဘူး’

ထိုနောက ကာတာဘက်သို့လှည့်ပြီး . . .

‘ဟုတ်လား ဘယ်ရီ’

ကာတာက အခြားသူများကို ကြည့်လိုက်ပြီးနောက ခေါင်းကို ညိတ်လိုက်သည်။

‘ကျူပ်တို့မှာ ဒီနည်းကလွှဲလို့ တခြားနည်းလဲ မရှိတော့ဘူး’

‘ဟုတ်ပြီ၊ အဲဒီလိုဆိုရင် ကျူပ်တို့ဒီအလောင်းတွေကို မြှုပ်ပြီးသွားကြစို့’

မိုးမာရာက ပြောလိုက်သည်။

+ + +

လူစီယာနိုင်သည် စားပွဲတွင်တိုင်ပြီး ဆုံးလည်သေနတ်ကို ကျည်ထပ်ဖြည့်နေသည်။ ယင်းသေနတ်မှာ အက်ဘေးစခန်း သေနတ်ပစ်ကွင်းတွင် သူ အသုံးပြုခဲ့သော ဒသမဂ္ဂ စမစ်နှင့် ဝက်ဆင်သေနတ်ကလေးပင် ဖြစ်သည်။

သူနောက်သို့ ကာတာရောက်ရှိလာပြီး . . .

‘ဒီဥစ္စာ ခင်ဗျား ဘယ်ကရသလဲ’

‘လက်နက်တိုက်မှုးနဲ့ အပေးအယူ လုပ်ရတာပေါ့၊ ဒီလူက အင်မတန်လိုက်လျောပါတယ်’

လူစီယာနိုင်က အသံတိတ်ကိုရိုယာကလေးကို အိတ်ထဲမှုထုတ်ယူ လိုက်သည်။ ထို့နောက သေနတ်ကလေးကို နောက်ကျောဘက် ခါးကြားတွင် ပြန်ထိုးထားလိုက်သည်။

ဆားမိတ်သည် ကျောပိုးအိတ်ကို သိုင်းလွယ်လိုက်ပြီးနောက အမ်ဝမ်းသေနတ်ကို ကောက်ယူလိုက်သည်။ အိပ်ခန်းထဲမှ ရိုဆာထွက်လာသည်။ သူမက အဝတ်ဦးထုပ်နှင့်မိုးကာအကျိုးကြီးတို့ကို ပြန်လည်ဝတ်ဆင်ထားသည်။ မာရီယာလည်း မိုးကာအကျိုးဝတ်ထားသည်။ ခေါင်းတွင်မူ ပတိစည်းထားမြှုဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၅၇

‘ဟုတ်ပြီ၊ ကျူပ်တို့သွားကြစို့၊ ကောင်းတိုက်ကို ခင်ဗျားတို့ သုံးနာရီ အတွင်း ရောက်သွားကြမှာပဲ၊ လမ်းမှာဘာမှပြသာမရှိနိုင်ဘူး၊ မနက်ဖြန် တစ်ချိန်ချိန်မှာ ခင်ဗျားတို့ဆီကို ကျူပ်တို့ရောက်လာမယ်’

မိုးရာရာက ပြောလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူသည် မီးပိတ်လိုက်သည်။ သူတို့အားလုံး ဝရန်တာသို့ ထွက်သွားကြသည်။ လူစီယာနိုတို့ အဖွဲ့သာ မူးမှာင်ထဲ သို့ လျှောက်ဝင်သွားသည့်အထိ ကာတာနှင့် မိုးရာရာတို့သည် ဝရန်တာတွင် ရပ်နေ ကြသည်။ လူစီယာနိုတို့ လူစုကို မမြင်ရသောအခါတွင်မှ မိုးရာသည် ကာတာ ဘက်သို့ လှည့်လျက် ...

‘ကဲ.... ဟယ်ရီရေ မို့ရီဆီကို သွားကြရအောင်’

ယင်းသို့ပြောပြီး လောကားမှ သူဆင်းသွားသည်။

* * *

[၁၁]

ပိတရှိ မိန့်ရီသည် သူ့ အနီးကို စောစီးစွာ အိပ်ရာဝင်စေပြီးနောက် မီးဖို့
အနီးရှိ ပက်လက်ကုလားထိုင်တွင် ဘရန်ဒီတစ်လုံးနှင့်ထိုင်ကာ ရုခို၏ အပြန်ကို
စောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသည်။ သူစိတ်တွင် ပူပန်ကြောင့်ကြခြင်း အလျင်းမရှိပါ။
သည် ကိစ္စသည် ရုခိုနှင့်သာ ပတ်သက်ပြီး ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူနှင့် ဆက်စပ်စရာ
အကြောင်း မရှိပါ။ သူ၏ ပါးနှစ်ပိုင်နိုင်မှုကြီးပင် ဖြစ်သည်။

သူမှားခနဲ့ အိပ်ပျော်သွားသည်။ တံခါခေါက်သံကြားမှ နှီးလာသည်။
သူထိုင်ရာမှု ထသွားပြီး တံခါးကို အနည်းငယ်ဖွင့်လိုက်ကာ... .

‘ဘယ်သူလဲ’

‘ကျော်ပါ။ ဗစ်တို့၊ ခင်ဗျားနဲ့ စကားပြောစရာရှိလို့’

မီာရာက ပြောလိုက်သည်။

‘ခဏကလေး၊ ကျော်တံခါးဖွင့်လိုက်မယ်’

မိုရီက တံခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်။ မီာရာက အတွင်းသို့ဝင်သည်။

‘ဘာကိစ္စလဲ’

မိုရီမေးလိုက်သည်။

‘ကျော်အခု ရုခိုဆီက လာခဲ့တာပဲ၊ သူက ခင်ဗျားကို ငရဲကနေ စောင့်
နေတယ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၂

ပြီးမာရာက ပြောလိုက်သည်။

ထို့နောက် သူသည် မိရိ၏ လည်ပင်းကို ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ရစ်ပတ် ကာ သူထံသို့ ဆွဲယူလိုက်သည်။ နှုတ်ခမ်းချင်းနမ်းလိုက်သည်။ မာဖီးယားတို့၏ သေမင်းအနမ်းပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ညာဘက်လက် တွင် ကိုင်ထားသော ဓားဖြင့် မိရိ၏ရင်ညွှန်ကို ထိုးစိုက်လိုက်သည်။

ပါထရှိ မိရိသည် တစ်ချက်သာ ညည်းတွားပြီးနောက် အသက်တွက် သွားသည်။ ထို့နောက် ပြီးမာရာသည် သူကို ပက်လက်ကုလားတိုင်ပေါ်တွင် ပြန်သိပ် ထားလိုက်သည်။

+ + +

ယင်းအချိန်တွင် အခြားအဖွဲ့ဝင်များသည် တောင်စောင်းတစ်ခုအတိုင်း အောက်ဘက်ရှိ တောအုပ်ဆီသို့ ဆင်းသွားလျက်ရှိကြသည်။ ရှိဆာက ရွှေမူ ဦးဆောင်ကာ ဖြစ်သည်။ လူစီယာနိမှာလည်း ဆာမိတ်ကဲ့သို့ပင် ကျောတွင် ကျောပိုးအီတ်ကို လွှာယ်ထားပြီး ပခုံးတစ်ဖက်တွင် အမ်ဝမ်းရှိင်ဖယ်ကို လွှာယ်ထားသည်။

မိုးပြန်ပြီး ရွှေနေသည်။

အောက် ဘက် သစ် တောသို့ရောက် ရှိ သောအခါလူစီယာနို့က မာရီယာကို...

‘ဖြစ်လား’

‘ဖြစ်ပါတယ်’

ရှိဆာက သူတို့ကို ရပ်တန်းရန် အချက်ပြလိုက်သည်။ သူတို့အားလုံးပင် မြေပြင်တွင် ဝပ်လိုက်ကြသည်။ အုတ်တံတိုင်းနိမ့်နိမ့်ကလေးတစ်ခုကို လူစီယာနို့ တွေ့မြင်ရသည်။ အုတ်တံတိုင်း၏ တစ်ဖက်တွင် ကားလမ်းရှိသည်။ လမ်းတစ်ဖက် တွင် သစ်ပင်များထူထပ်စွာ ရှိနေသည်။

‘ကျွန်ုင်မတို့ လမ်းကိုဖြတ်ပြီး တစ်ဖက်တောင်ပေါ်ကို တက်ကြမယ်၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးက တောင်ကြားထိပ်က တောင်ကြီးပေါ်မှာပဲ၊ ဗယ်လိုနာရဲ့ ဟိုဘက်မှာ’

မိန်းကလေးက ပြောသည်။

‘ကောင်းပြီ၊ ဖြတ်ကြမယ်’

ရတနာဓာဇ္ဈာဒိုက်

၁၆၀

နတ်နှယ်

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

အုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ ရှိဆာတတ်သည်။ သူမ၏ နောက်မှ ဆားပိတ် တက်သည်။ သူက မာရီယာကို ဆွဲတင်သည်။ လမ်းကို သူတို့ ဖြတ်ကူးစဉ်မှာပင် ရှုတ်တရက် ဆိုသလို ကားမီးရောင်တန်းကြီး ပေါ်ထွက်လာသည်။ သူတို့ အပေါ်သို့ အလင်းရောင်တန်းကြီး ထိုးကျသည်။

‘ဟွှာ ရပ်’

အိတလီလို မပီမသဖြင့် အမိန့်ပေးသံ ထွက်ပေါ်လာသည်။

ရှိဆာပြေးသည်။ အုတ်တံတိုင်းကို ကျော်တက်သည်။ တစ်ဖက်သို့ ပျောက်ဝင်သွားသည်။ သူမ၏ နောက်မှ ဆားပိတ် လိုက်ပါသွားသည်။

လူစီယာနိုသည် ပစ္စတို့ သေနတ်ကို ထူတ်ပြီး နှစ်ချက်ပစ်လိုက်သည်။ မီးလုံးတစ်လုံး ကွဲသွားသည်။ ထို့နောက် အုတ်တံတိုင်းဆီသို့ ပြေးနေသော မာရီယာ၏ နောက်သို့ လိုက်သည်။

အုတ်တံတိုင်းကိုဖြတ်ကျော်စဉ်မှာ စက်သေနတ်သံ ထွက်ပေါ်လာ သည်။ ကျော်ဆန်များ အုတ်တံတိုင်းကို ထိမှန်သည်။ သူက သူမ၏ လက်ကို ဆွဲပြီး နှစ်ယောက်သားအတူ ပြေးကြသည်။ အမှာ်ဝါတွင်းသို့ ဖြတ်ပြီး သစ်ပင်များဆီသို့ ပြေးကြသည်။

တော့အုပ်အတွင်းသို့ သူတို့ရောက်ရှိသွားချိန်မှာပင် စက်သေနတ်သံ ထပ်မံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ သူတို့၏ ခေါင်းပေါ်မှ သစ်ခက်များကို ကျော်ဆန်များ ထိမှန်ကြသည်။

အုတ်တံတိုင်းကို ဖြတ်ကျော်ပြီး သူတို့ နောက်သို့ လိုက်လာသူများ၏ အော်ဟစ်သံများကို ကြားရသည်။ ဂင်းတို့သည် သေနတ်များကို အရမ်းကာရော ပစ်ခတ်လျက် ရှိကြသည်။

ကျော်ဆန် တစ်တောင့်သည် လူစီယာနို၏ ဦးထုပ်ကို ဖောက်သွား သည်။ လူစီယာနိုခေါင်းငှုလိုက်ပြီး မာရီယာကို မြေကြီးသို့ ဆွဲလဲလိုက်သည်။ သူတို့ ရွှေ့ဘက် တစ်နေရာတွင် ပြေးသွားနေကြသော ဆားပိတ်နှင့် ရှိဆာတို့၏ အသံများကို ကြားရသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ရန်သူစစ်သားတို့၏ အသံများ အင်မတန် နီးကပ် လာသည်။ လူစီယာနိုက မာရီယာကို ဆွဲထူလိုက်ပြီး . . .

‘ပြေး’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၆၁

ထိုနောက် သူသည် ထင်းရှားး ပင်ပေါက်များ အကြားသို့ တအားစွတ်ပြီး
ပြေးတော့သည်။ အတန်ကြာသောအခါ နောက်မှ လိုက်သူများ၏ အသံများ
မကြားရတော့။ ထိုအခါ သူရပ်လိုက်သည်။

မာရီယာက . . .

‘ရိုဆာနဲ့ ပိုလ်ကြီး ဆားမိတ်တို့ကော’

‘သူတို့ဘာသာ သူတို့ လွှတ်အောင် ပြေးကြပါလိမ့်မယ်’

‘ကျွန်းမတို့ကော ဘာလုပ်ကြမလဲ’

‘တောင်ပေါ်ကို တက်ကြမယ်၊ ကျောင်းတို့ကြီးက တောင်ကြား ထိပ်က
တောင်ထိပ်မှာလို့ ရိုဆာက ပြောထားတယ်မဟုတ်လား’

သူမ၏လက်ကို သူ ဆုပ်ကိုင်လိုက်သည်။ ချောင်းငယ်ကလေးတစ်ခုကို
သူတို့ ကူးဖြတ်စဉ်တွင် မိုးသည် အပြီးကြီးစွာ ရွာသွန်းချလေတော့သည်။

+ + +

ဒက်ဝေလာသည် ဆိတ်သားပြုတ်၊ ဒီန်ခဲ့၊ ပိုင်အရက်တို့ဖြင့် ညစာ
စားသောက်လျက်ရှိသည်။ ပိုင်အရက်ကလေးကို သောက်လိုက်ရသောအခါ သူ
အများကြီး နေလို့ကောင်းသွားသည်။ သို့သော် သူသည် အထူး ပင်ပင်ပန်းပန်း
နှင့်နယ်လျက် ရှိချေသည်။ အိမ်ရှင် အဘိုးကြီးက သူကို စောင်နှစ်ထည်ပေးပြီး
အိမ်နောက်ဖေး စပါးကျိုထဲသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဒက်ဝေလာက သေနတ်ကို
ပိုက်ပြီး လဲလောင်းလိုက်ရာ တစ်ခက္ကတွင်းမှာပင် အိပ်ပျော်သွားတော့သည်။

နောက်ငါးမိနစ်ခန့် အကြာတွင် စပါးကျို တံခါးတကျေည်ကျည် မြည်ပြီး
ပွင့်သွားသည်။ ဒက်ဝေလာ မှန်မှန်ကြီးဟောက်နေသည်။ အပေါက်ဝတွင်
အဘိုးကြီးနှင့် ကောင်မလေးတို့ ပေါ်ထွက်လာကြသည်။ အဘိုးကြီးသည်
လက်ထဲ မှ မှန်အိမ်ကို မြောက်ပြီး ဒက်ဝေလာကို င့်ကြည့်သည်။ ထိုနောက်
စပါးကျိုထဲမှ ပြန်ထွက်သွားပြီး တံခါးကို ပိတ်လိုက်သည်။

‘ကဲ. . . . သွားတော့၊ မင်း ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သိတယ်မဟုတ်လား’

အဘိုးကြီးက ကောင်ကလေးကိုထွန်းပြီး ပြောလိုက်သည်။

ကောင်ကလေး ခြုံဝင်းကိုဖြတ်ပြီး အပြင်သို့ထွက်သွားသည်။ လမ်းပေါ်
သို့ ရောက်သောအခါ ကောင်ကလေးပြေးသည်။ အဘိုးကြီးသည် ကောင်ကလေး

၁၆၂

နတ်နှစ်

ပြေးသွားသည်ကို ခေတ္တမျှ ကြည့်နေပြီးနောက် အီမံထဲသို့ လှည့်ဝင်သွားသည်။

+ + +

အလောင်းရုံ၏ အထက်ဘက်ရှိ အခန်းကျဉ်းကလေးတစ်ခုထဲတွင်ကား ဗစ်တို့ပါးမာရာသည် ရေဒီယို အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ကာတာသည် စီးကရက် တစ်လိပ်ကို ရှိက်ဖွာရင်း စိတ်မရှည်ဟန်ဖြင့် ခေါက်တုံးခေါက်ပြန် လမ်းလျှောက်လျက် ရှိသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မီးမာရာသည် ခေါင်းမှ နားကျပ်ကို ဖြုတ်လိုက် ပြီးနောက်... .

‘လေယာဉ်ပုံကြီး ပြန်ရောက်သွားပြီ’

‘ဒက်ဝေလာကော’

‘သူသတင်းကတော့ ဗိုလ်မှုး၊ သဘောကျမှာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ ခုန်ဆင်း တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အများကြီး နောက်ကျပြီးမှ ဆင်းတယ်၊ တစ်ဖက် တောင်ကြားထဲကို ရောက်သွားမယ်လို့ထင်ရတယ်’

ကာတာ ဒေါသတွက်သွားဟန်ဖြင့်

‘အဲဒါ အရေးကြီးတာပဲ၊ ဒက်ဝေလာ တစ်ယောက်တည်းလျှောက်သွား နေတယ်၊ သူကို တစ်ခါတည်း သတ်ပစ်လိုက်ဖို့ ကောင်းတယ်၊ သူကို မိသွားရင် ဘယ့်နှုတ်လုပ်မလဲ’

‘အဲဒါ အတွက်တော့ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကျူပ် စီစဉ်ပါမယ်၊ သူကို အမြန်ဆုံး ရအောင် ကျူပ်တို့ရှာပါမယ်’

+ + +

ဂျက်ဆားပိတ်သည် ယမန်နှစ်တုန်းက ဂျာမန်များ သိမ်းပိုက်ထားသော ပြင်သစ်နယ်မြေတွင် ထောက်လှမ်းရေးသမားတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် နေစဉ် အဖမ်းခံခဲ့ရသည်။ ဝတ်စတာပို့ငှာနချုပ်တွင် သုံးရက်လုံးလုံး ညျဉ်းပန်း နှုပ်စက် ခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် သူကို ပါရီသို့အပို့တွင် အစောင့် တစ်ယောက်ကို သတ်ပြီး ထွက်ပြေးလွှတ်မြောက်ရသည်။ စပိန်နှင့်ငံသို့ရောက်သည့်အထိ ငါးရက်လုံးလုံး တောထဲတွင် ပြေးလွှားခဲ့ရသည်။

ယခုလည်း သူသည် ပြေးလွှားရပြန်ချေပြီ။

ပြန်ကလေးတစ်ခုတွင် သူရပ်လိုက်သည်။ နောက်ဘက်သို့ ပြန်ကြည့်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၇၃

သည်။ ဘာမျှမမြင်ရပါ။ သို့သော် ရန်သူများ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်
လုမ်းခေါ်သည့် အသံများကိုကား အဝေးတွင် တိုးတိုးသဲ့သဲ့ ကြားရသည်။

‘ကျွန်မတို့ကို သူတို့မမိနိုင်ပါဘူး၊ ဒီတောင်ပေါ်မှာ ဘယ်လို့မှ
မမိနိုင်ပါဘူး’

ရှိဆာက ဖြောသည်။

‘မာရီယာနဲ့ လူစီယာနဲ့တို့ကော့’

ဆားမိတ်က မေးလိုက်သည်။

‘ကျွန်မတို့ ဘာမှာမတတ်နိုင်ဘူး၊ သူတို့ကဲသို့လို့သူတို့ပဲ၊ ကဲသွားကြဖို့’

မိုးက စဲသွားပြန်ချေပြီ။ သို့သော် လေပြင်းတို့က်ခိုက်လျက်ရှိချေသည်။
ကောင်းကင်တွင် တိမ်တို့က်တွေ ဖုံးအုပ်လျက်ရှိသည်။ ရုပန်ရုခါဆိုမှသာ
လ, ကလေး ကို မြင်တွေ့ရသည်။

ရှိဆာသည် မတ်စောက်သော တောင်ကုန်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးပင်
တက်သွားသည်။ နောက်ဆုံးတွင် တောင်စောင်းသည် ပကတီ မတ်မတ်ကြီးပင်
ရှိနေတော့သည်။ ကျောက်တုံးများအကြားတွင် မြေက်ဖုတ်များ ပေါက်ရောက်လျက်
ရှိသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် သူတို့သည် ကျောက်တုံးအလွတ်များရှိသော တောင်
စောင်းတစ်ခု၏ခြေရှင်းသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ရှိဆာသည် ကျောက်တုံးများ
အကြားမှ တက်သွားသည်။ ဆားမိတ်လည်း နောက်မှုလိုက်ပါရသည်။

ဆားမိတ်သည် ကျောက်တုံးကြီးတစ်တုံးကို အားပြုပြီး တက်လိုက်
သည်။ ထိုကျောက်တုံးကြီးသည် တောင်စောင်းမှ ပြုတ်ထွက်သွားပြီး
အောက်ဘက်သို့ အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် ကျေဆင်းသွားသည်။ ယင်း၏ကျသံက
ပဲတင်ထပ်သွားသည်။

ရှိဆာက သူကိုင့်ကြည့်လျက်... .

‘အစ်ကို... ဘာမှ မဖြစ်ဘူးနော်’

‘မဖြစ်ပါဘူး’

‘ဒါဖြင့် ဆက်ပြီးတက်ကြရအောင်’

အတန်ကြာသောအခါ တောင်စောင်းသည် ပြေပြေကြီးဖြစ်သွားသည်။
ကျယ်ပြန်းသော တောင်ပေါ်ပြန်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ဆားမိတ်သည်
အောက်ဘက်ရှိ ချောက်ကြီးကိုပြန်ပြီးကြည့်လိုက်သည်။ သို့သော် ဘာမျှမမြင်ရပါ။
အရှိန်ပြင်းထန်သော လေကသာ သူမျက်နှာကို တိုးတွေ့လျက်ရှိသည်။

၁၆၄

နတ်နှယ်

သူ့နံဘေးသို့ ရှိဆာရောက်ရှိလာသည်။
 ‘ဘယ်ကို သွားမလဲ’
 ဆားမိတ်က မေးလိုက်သည်။
 ရှိဆာက ပြန့်၏တစ်ဖက်ထိပ်တွင်ရှိနေသော ကျောက်ကမ်းပါးယံတစ်ခု
 ကို လက်ညှီးထိုးပြလိုက်သည်။
 ‘အဲဒါကြီးက တက်လို့ရပါမလား’
 ‘ရပါတယ်’

သူတို့သည် ကျောက်တုံးများအကြားမှ ဖြတ်သန်းပြီး သွားကြသည်။
 ကျောက်ကမ်းပါးကြီးခြေရင်းသို့ ရောက်ရှိသောအခါ တကယ့်ကို မတ်မတ်စောက်
 စောက်ကြီး ဖြစ်သည်ကို ဆားမိတ်တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ကျောက်ကမ်းပါးယံ
 ကြီးတွင် ကျောက်စွန်းများ၊ အကွဲအအက်များ ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။
 ‘ဆိတ်ကျောင်းတဲ့ ကောင်ကလေးတွေ ဒီက တက်ကြတာပဲ’

မိန်းကလေးက ပြောသည်။

ဆားမိတ်သည် သူ၏ပါးစပ်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ပွတ်သပ်လိုက်မိ သည်။
 သူ၏အာခေါင်များ ခြောက်သွေ့လျက်ရှိသည်။ သူကိုယ်တွင် ကြောက်စိတ်
 လွှမ်းလာသည်။ သူက ငယ်ငယ်ကလေးတည်းက အမြင့်ကို ကြောက်သည်။
 သူသည် ကြီးမားသော အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်တို့ကို ရဲရင့်စွာ ရင်ဆိုင်ခဲ့ဖူးသည်။
 လက်တစ်ကမ်း တို့က်ပွဲများတွင် လူပေါင်းများစွာကို သတ်ခဲဖူးသည်။ သို့သော်
 တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မျက်လုံးများကို ဖွင့်ပြီး လေယာဉ်ပျံပေါ်မှ ခုန်ဆင်းခဲ့ဖူးသည်
 မရှိပါ။ စကော့တလန်တွင် ကွန်မန်ဒီ သင်တန်း တက်ရောက်ခဲ့စဉ်က
 တောင်စောင်းမှ ဆင်းရသည့် ကာလများသည် သူအဖို့ငရဲများပင်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ရှိဆာ ရွှေမှတ်က်သွားသည်။ သူစိတ်တင်းလိုက်ပြီး သူမ၏နောက်သို့
 လိုက်ပါသည်။ လေက တဟူးဟူးတို့က်ခတ်လျက်ရှိသည်။ တောင်ထိပ်တွင်
 လျပ်နှယ်များပြက်ပြီး မိုးများရွာလာပြန်တော့သည်။

အောက်သို့ ငံကြည့်လျှင်လည်း ဘာမူမမြင်ရပါ။ သူရပ်လိုက်သည်။
 အသက်ရူ၍ကို ထိန်းထားသည်။ မျက်လုံးများကို မိုတ်ထားလိုက်သည်။
 မျက်လုံးများကို ပြန်ဖွင့်လိုက်သောအခါ ရှိဆာသည် သူဘေးတွင် ရောက်ရှိနေ
 သည်။

‘အစ်ကို ဘယ့်နှယ်လဲ၊ အခြေအနေ ကောင်းရဲ့လား’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၆၅

‘ကောင်းပါတယ်’

ထိုအခါ ကောင်မလေး ဆက်ပြီးတက်သည်။ ဆားပိတ်က အသက်
ပြင်းပြင်း တစ်ချက်ရှှုပြီး နောက်မှုလိုက်တက်သည်။

+ + +

ယူကရိန်းလူမျိုး နာဖိုစစ်ပိုလ် ဆုစလေ့သည် ခြံဝင်းထဲတွင် သတိနှင့်
သွားနေသည်။ သူ၏ နောက်တွင် တပ်ကြုပ်တစ်ယောက်နှင့် သေနတ်ကိုင်
တပ်သားနှစ်ဦးပါရှိသည်။ အဘိုးကြီးနှင့်ကောင်ကလေးတို့က ကျိုဝမှ စောင့်နေ
ကြသည်။

အဘိုးကြီးတံခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်။ အိပ်မောကျနေသော ဒက်ဝေလာ
၏ အသက်ရှှုသံ ပြင်းပြင်းကို ကြားရသည်။ ဆုစလေ့က ခေါင်းညီတ်ပြလိုက်ရာ
တပ်ကြုပ်နှင့်တပ်သားနှစ်ယောက်အတွင်းသို့ ဝင်သွားကြသည်။

ရူးရူးဝါးဝါး ဟစ်အော်သံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထိုးနှုက်ရှိက်ပုံတ်သံများ
ကြားရသည်။ ထို့နောက် ဒက်ဝေလာကိုဆွဲခေါ်လာကြသည်။ သူကို ထွက်တော
ထဲတွင် ပစ်ချလိုက်ကြသည်။ ဒက်ဝေလာနာကျင်စွာ ညည်းညှုလျက်ရှိသည်။

ဆုစလေ့ ဒူးထောက်ပြီး ထိုင်လိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာ၏ ကိုယ်တွင်
ရှာဖွေသည်။ ပစ္စတို့ သေနတ်နှင့်မှတ်ပုံတင် အတုတို့ကို တွေ့ရှိသည်။ ဆုစလေ့
သည် မှတ်ပုံတင်စာရွက်များကို ခဏာများကြည့်ရှုပြီး နောက် သူအိတ်ထဲမှ ငွေခရာ
ကလေးကို ထုတ်ကာ ရှုည်လျားစွာ တစ်ချက် မှတ်လိုက်သည်။ ကားစက်သံများ
ထွက်ပေါ်လာသည်။ အတန်ကြားသောအခါ ခြံဝင်းအတွင်းသို့ ကားကလေး
ငါးစီး ဝင်ရောက်လာသည်။ ပထမနှစ်စီးတွင် ယာဉ်မောင်းများသာ ပါရှိသည်။
သို့သော် နောက်ဆုံးအစီးတွင်ကား စက်သေနတ်များ တပ်ဆင်ထားသည့်
စက်သေနတ်သမား သုံးဦး ပါရှိသည်။

တပ်ကြုပ်သည် ဒက်ဝေလာ၏ ကျောပိုးအိတ်နှင့် ရှိုင်ဖယ်သေနတ်တို့ကို
ယူဆောင်ကာ ကျိုအတွင်းမှ ထွက်လာသည်။ ဆုစလေ့သည် သေနတ်ကို
စိတ်ဝင်စားစွာ စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးနောက် ဒက်ဝေလာကို ခြေထောက်ဖွင့်
ကန်ပြီး နှီးလိုက်သည်။

‘အမေရိကန် ရှိုင်ဖယ်၊ အသစ်ကျုပ်ချွတ်၊ ပြီးတော့ အမေရိကန်ပစ္စတို့၊
မိုလ်မှူးမေယာကတော့ မင်းကို တွေ့ရတဲ့အတွက် အများကြီး ဝမ်းသာမှာပဲ’

၁၆၆

နတ်နှယ်

‘ထို့နောက် တပ်ကြပ်ကို ခေါင်းညီတ်ပြလျက် . . .

‘သူကို ကားပေါ်တင်’

‘ဟုတ်ကဲ ပိုလ်ကြီး’

ဒက်ဝေလာ၏ လက်နှစ်ဖက်ကို ကျောဘက်တွင် လက်ထိတ်ခတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ရွှေ့ဆုံးမှ ကားတစီးပေါ်သို့ သူ့ကိုပစ်တင်လိုက်သည်။ ထိုကားပေါ်သို့ တပ်ကြပ်နှင့်တပ်သားနှစ်ယောက် တက်ရောက်ကြသည်။ ဆုစလော့သည် နောက်ဘက်ရှိ ကားသုံးစီးဆီသို့ လျှောက်သွားပြီးနောက် . . .

‘အခြေအနေကတော့ အများကြီး စိတ်ဝင်စားစရာပဲ၊ အမေရိကန် လက်နက်အသစ်တွေနဲ့ ပြောက်ကျားတစ်ယောက်၊ အဲဒီ အမို့ပွာယ်က ဒီတစ်ပိုက် မှာ မကြာခင်ကပဲ လက်နက်တွေ လေယာဉ်ပျံနဲ့ ချပေးတဲ့သဘောပဲ၊ တောင်ပေါ်က ရွှာတွေကို ကင်းလှည့်ပါ။ နည်းနည်းကလေး မသက်စရာ ကောင်းရင် အဲဒီလူကို ဆွဲသာဆွဲ’

သူ နောက်ဆုတ်ပြီး ရပ်လိုက်သည်။ ကားသုံးစီး ထွက်သွားသည်။ ရွှေ့ဆုံးကားဆီသို့ သူပြန်လျှောက်လာသောအခါ အဘိုးကြီးက ဦးထုပ်ကို ချွှတ်လိုက်ပြီး . . .

‘ကျော်တို့ တာဝန် ကျေပွန်ပါတယ် ပိုလ်ကြီး’

ဆုစလော့သည် စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညီပြီးနောက် အဘိုးကြီးကို စက်ဆုပ်ရွှေ့ရှာစွာ ကြည့်ပြီး . . .

‘ခင်ဗျားကြီးဟာ နည်းနည်းမှ အသုံးမကျတဲ့ အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုလူမျိုးပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူဟာလေးနဲ့ သူတော့ အသုံးဝင်တာ ရှိသေးတာပဲ’

ထို့နောက် သူသည် အကြံအိတ်ထဲမှ ငွေစက္ကားများကို ထုတ်ယူပြီး နောက် အဘိုးကြီး၏ ခြေထောက်ဆီသို့ ပစ်ပေါက်လိုက်သည်။ ထို့နောက် သူသည် ကားပေါ်တက်ပြီး ယာဉ်မောင်းသူကို ခေါင်းညီတ်ပြလိုက်သည်။ ချက်ချင်းပင် ကားထွက်သွားသည်။

အဘိုးကြီးသည် ရှုံးစွက်ထဲမှ ငွေစက္ကားများကို ကောက်ယူပြီးနောက် ထိုနေရာတွင် ရပ်နေသည်။ ကားသံများ အဝေးတွင် ပျောက်သွားသောအခါတွင် မှ ကောင်လေး၏ ခေါင်းကိုလက်ဖြင့် ပုတ်ပြီးနောက် အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။

+ + +

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၆၇

ကျောက်ကမ်းပါးယံ့ထိပ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆားပိတ်တစ်ယောက်
တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲရွဲစိန်သည်။ ခိုက်ခိုက်တုန်နေသည်။ ရှိဆာက သူ့လက်ကို
ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး . . .

‘ရောက်ပါပြီ။ သိပ်မဝေးတော့ပါဘူး’

သို့ဖြင့် သူ့သည် သူမ၏ နောက်သို့ လိုက်ပါရပြန်သည်။ လေက
ပြင်းထန်လှသဖြင့် ခေါင်းကိုင့်စိုက်ပြီး လျှောက်ရသည်။ လေထဲတွင် လွှင့်ပါ
သွားမည်လား ထင်ရသည်။ မြေက်တောထဲကို ဖြတ်ပြီး သွားရသည်။ ရွှေ့ဘက်တွင်
ကျောက်ကမ်းပါးယံ့ အမြင့်ကြီးတစ်ခုကို တွေ့ရပြန်သည်။ ရှုတ်တရက် ဆိုသလို
လေတိုက်ခြင်း ရပ်သွားသည်။

‘အစ်ကိုရေ ခေါင်းင့်’

ရှိဆာက ပြောသည်။

ဆားပိတ်သည် အမောင်ထဲတွင် လက်တစ်ဖက် ဆန့်တန်းပြီး စမ်းလိုက်
သည်။ ကျောက်နံရုံတစ်ခုကို စမ်းမိသည်။

မီးခြစ်ဆံတစ်ခုလင်းလာသည်။ မလှမ်းမကမ်းတွင် ရပ်နေသော ရှိဆာ
ကို တွေ့ရသည်။ သူ့မသည် မီးခြစ်ဆံကို ခေါင်းပေါ်တွင် မြောက်ပြီး တစ်စုံတစ်ခု
ကို ရွှေဖွေလျက်ရှိသည်။ သူတို့သည် ဂူနိမ့်နိမ့်တစ်ခုအတွင်းသို့ ရောက်ရှိနေ
ကြသည်။ လူများ နေထိုင်ဟန်ရှိသည်။

ကျောက်တုံးများဖြင့် ပြုလှုပ်ထားသော မီးဖို့ထဲတွင် ထင်းတုံးများ
အဆင်သင့်ရှိနေသည်။ သစ်သားစားပွဲတစ်လုံး တွေ့ရသည်။ သိုးရေများ စောင်
များနှင့် အိုးခွက်များရှိသည်။ မီးခြစ်ဆံပြိုမ်းသွားသည်။ သူ့မက နောက်တစ်ဆံ
ထပ်ခြစ်ပြီး စားပွဲပေါ်ရှိ မှန်အိမ်ကို ထွန်းညှိသည်။

‘ဒီနေရာက ဘာလဲ’

ဆားပိတ်ကမေးသည်။

‘သိုးကျောင်းသားတွေ သူတို့လှပ်ငန်းရာသီမှာ နေတဲ့ဂူပဲ’

ဆားပိတ်သည် ရိုင်ဖယ်ကို ချထားပြီး ကျောပိုးအိတ်ကိုဖြုတ်သည်။
သူ့သည် အေးလွန်းသဖြင့် တုန်နေသည်။ အချမ်းသက်သာစေရန် လက်
နှစ်ဖက်ကို တင်းတင်းပိုက်ပြီး ထားသည်။ သူ့မက သူ၏ပါးပြင်ကို လက်တစ်ဖက်
ဖြင့် စမ်းလိုက်သည်။ မီခင်တစ်ဦးက သားငယ်တစ်ဦးကိုထားသည့် ကရာဏာမျိုး
သူ့မ၏ မျက်နှာတွင် ပေါ်လွှင်လျက်ရှိသည်။

၁၆၈

နတ်နှယ်

‘သိပ်အေးတယ် အစ်ကို... အစ်ကိုတို့အရပ်မဟုတ်ဘူး၊ အစ်ကိုတို့
နေနိုင်တဲ့အရပ်မျိုး မဟုတ်ဘူး’

သူမက စောင်တစ်ထည် ကောက်ယူလိုက်ပြီး ...

‘အစ်ကိုအဝတ်တွေချုတ်ပြီး ဒီစောင်နဲ့တွေးထားပါ။ ကျွန်မ မီးမွေး
လိုက်မယ်’

မီးဖို့အနီးတွင် ရှိသာကုန်းငံလျက်ရှိသည်။ နောက်ထပ်မီးခြစ်ဆံတစ်ဆံ
ခြစ်သည်။ သစ်ကိုင်းခြောက်များ မီးတောက်လာသည်။

သူမက မိုးကာအကျိုးကိုချုတ်လိုက်ပြီး ထိုနေရာတွင် ဒူးထောက်ပြီး
ထိုင်လိုက်သည်။ မီးဖို့ထဲသို့ ထင်းချောင်းများ ထပ်ထည့်သည်။ သူမ၏
အဝတ်အစားများ မိုးချွဲစိန်းနေသဖြင့် အသားနှင့်ကပ်နေသည်။ အသားနှင့်
တစ်ထပ်တည်း ရှိနေသည်။

ဆားပိတ်က သူ၏ စိုချွဲနေသော အကျိုးကို ချုတ်ရင်း... .

‘မင်းကောအဝတ်မလဲဘူးလား’

‘ကျွန်မတို့က နေ နေကျေနေပြီ’

သူမက ဒယ်အိုးတစ်လုံးတွင် ရေထည့်ပြီး မီးဖို့ပေါ်တွင် တည်လိုက်
သည်။

‘ညီမက ပါလာမို့ ကလား’

သူမက သူဘက်သို့လှည်လိုက်ပြီး... .

‘အစ်ကိုကို ဘယ်သူပြောသလဲ’

‘မိုလ်မူးကာတာ ပြောတယ်... ’ ဆားပိတ်တဲ့သွားပြီး ‘သူပြောတယ်၊
ညီမရဲ့ညီးလေးက ညီမကို မနှစ်က ပါလာမို့ကခေါ်လာတယ်တဲ့’

သူမ၏မျက်လုံးများတွင် တစ်စုံတစ်ခုကို တွက်ဆနေဟန်ရှိသည်။ သူမ၏
အကြောင်းကို သူဘယ်လောက်အထိ သိသနည်းဟု တွက်ချက်နေပုံပင်
ဖြစ်သည်။ ဆားပိတ်က အနေရအထိုင်ရခက်လာသည်။ သူမက ယင်းအဖြစ်ကို
ချက်ချင်းပင် သိမြင်သွားသည်။ လဲ့လဲ့ကလေးပြုးလိုက်ပြီးနောက် တစ်ဖက်သို့
ပြန်လှည့်ကာ ထင်းတုံးများဖြည့်ထည့်နေသည်။

‘အန်ကယ်ဗုစ်တို့ဆီကို ကျွန်မရောက်တာ ကိုးလရှိသွားပြီ’

ဆားပိတ်သည် ရှုပ်အကျိုးကို ခက်ခဲစွာချုတ်လိုက်ပြီးနောက်... .

‘ဒီမှာနေရတာ ပျော်သလား’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၇၉

‘ပါလာမို့မှာထက် ပျော်သလားလို့ မေးတာလား။ ပျော်တယ်၊ အန်ကယ် ပစ်တို့ရဲ့ အသုဘ လုပ်ငန်းတွေမှာလဲ ကျွန်မက္ခာပြီးလုပ်တယ်၊ ဆက်သား လိုတယ် ဆိုရင်လဲ ကျွန်မပဲ ပြေးတယ်’

‘ဆက်သား၊ ဟူတ်လား’

သူမက စောင်တစ်ထည်ကိုယူပြီး သူ၏ ကျောကုန်းနှင့်ပခုံးတို့ကို ပွတ်တိုက် ပေးရင်း... .

‘ဟူတ်တယ်၊ တော်လျှန်ရေး အဖွဲ့တွေကို သတင်းပို့ရတဲ့ ဆက်သားပဲ ထုံးစံကတော့ ယောကျိုးကလေးတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်ပဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဗစ်တိုကတော့ ကျွန်မကို ပို့ပြီး သဘောကျတယ်’

သူမ၏ ရင်သားစုံက မို့မောက် တင်းအိုလျက် ရှိသည်။ သူ၏ ရင်ထဲ တွင် မြို့ကောင်ပေါက်ကလေးတစ်ယောက်လို့ ကတုန်ကယ်ဖြစ်လာသည်။

သူ၏ လက်များသည် ခါးပတ်ဆီသို့ရောက်သွားသည်။ သူမကို တွန်း လိုက်ပြီး... .

‘တော်ပါပြီ၊ ကိုယ့်ဘာသာကို လုပ်ပါမယ်’

မိန်းကလေး ပြုးပြီး ကျောက်လွှာစင်တစ်ခုပေါ်သို့ လျှောက်သွားသည်။ ကျောက်စင်ပေါ်တွင် တို့လီ မို့လီတွေ ရှိသည်။ သူမက ဘူးတစ်ခုကို ကောက်ယူ လိုက်ပြီး... .

‘ကော်ဖီဘူးပဲ၊ ကြာတော့ ကြာနေပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ကောင်းပါတယ်’

မီးဖို့အနီးသို့ သူမရောက်ရှိသွားသည်။ ဒယ်အိုးထဲတွင် ဆူနေသော ရေနေးထဲသို့ ကော်ဖီမှန် ထည့်သည်။ ဆားပိတ်သည် ဖိန်ပုံများကို ချွတ်ပစ်သည်။ ထိုနောက် နဲ့စွဲတို့နေသော ဘောင်းဘီကို ခက်ခဲစွာ ချွတ်လိုက်ပြီးနောက် သူကိုယ်ကို စောင်ဖြင့် လျင်မြန်စွာပတ်လိုက်သည်။

ရှိသာသည် သိုးရေတစ်ထည်ကို မီးဖို့အနီးတွင် ခင်းလိုက်ပြီးနောက်.. .

‘အစ်ကို ဒီကိုလာ၊ ဒီမှာနေးတယ်’

သူခေတ္တမျှ တုံ့ဆိုင်းနေသည်။ ပြီးမှ သူမပြောသည့်အတိုင်းလုပ်သည်။ သူမက သူကို စောင်တစ်ထပ်ခြာပေးသည်။ ထိုနောက် သိုးရေ နှစ်ထည်ဆင့် ခြံသည်။ စောင်နှင့် သိုးရေများသည် ဟောင်းမြှင့်း ညှစ်ပေနေကြသည်။ သို့သော် ဆားပိတ် ချေးမများနိုင်ပါ။ သူတို့က နှီးည့်ပါသည်။ နေးပါသည်။ သိုးမွေးနဲ့ မွေးပါသည်။

၁၄၀

နတ်နှယ်

မိန်းကလေးသည် ဆေးလိပ်ဘူးဟောင်း တစ်ခုထဲမှ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ထုတ်ယူပြီး မီးညီးကာ ဆားပိတ်အား ပေးသည်။ ပါးစပ်မှုမှု ဘာမျှ မပြောချွဲ။ သူ၏ လက်ချောင်းများ တုန်ယင်နေသည်။ စီးကရက်က ပြင်းလှသည်။ သို့သော်သူအားရပါးရ ရှိုက်ဖွာသည်။ မိန်းကလေးကို ကျေးဇူးတင်ရသည်။

နောက်ဆုံးအကြိမ် ခွင့်ယူပြီး အိမ်ပြန်စဉ်က သူ၏မိခင် စီစဉ်သော ညစာစားပွဲကို အမှတ်မထင် သတိရမိသည်။ ညစာဝတ်စုံများနှင့် ယူနိဖောင်းများနှင့် မိန်းမလှုကလေးများနှင့် အစေခံများနှင့်၊ ဖယောင်းမီးကလေးများနှင့် ဖြစ်သည်။ အဲဒီမှာဂျိုအန်နာပါရှိသည်။ဂျိုအန်နာဗန်ဒါဆိုဂတ်။သူမက သူ၏ ငယ်ကျွမ်းဆွဲကလေးပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် သူနှင့် လက်ထပ်မည့် မိန်းကလေး ပင် ဖြစ်သည်။ လူကြီးတွေကလည်း သဘောတူကြသည်။

လသာဆောင်တွင် မိမိ၏ ရင်ခွင်တွင်း ရှိနေခဲ့သော ဂျိုအန်နာကို ဆားပိတ် သတိရသည်။ သူမက ယဉ်ကျေးသည်။ သိမ်မွေ့သည်။ သူမ၏ နှုတ်ခမ်းစုံ အဖွဲ့လျှက်ရှိသည်။ သို့သော်သူအတွက်မူ မည်သည့်အကြိမ်တွင်မှ ပွင့်အာခဲ့ခြင်း မရှိပါ။

ယခုလိုမျိုးမဟုတ်ပါ။ နည်းနည်းကလေးမှ မဟုတ်ပါ။ ခွက်တစ်ခုထဲသို့ ကုန်းငံပြီး ကော်ဖီထည့်နေသော ရှိဆာကို သူကြည့်နေသည်။ သူမ၏ အပေါ် ဘောင်းဘီ တင်းကျပ်လှသဖြင့် အောက်ခံဘောင်းဘီကလေးကို အထင်းသား မြင်တွေ့နေရသည်။

ထိုအခါ သူစိတ်များ နိုးကြွေတော့သည်။ သူသည် မိန်းမဘက်တွင် ဘုန်းကြီးတစ်ယောက်ဟု ဆိုရလောက်အောင်ပင် စောင့်ထိန်းခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ မိန်းမများနှင့်ရောတွေးရန် အချိန်မရခဲ့ပါ။ သူက သည်စစ်ကြီးအတွင်းတွင် မိန်းမ များနှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့သည်။

မိန်းမများနှင့်ပတ်သက်၍ တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည် ဟုလည်း သူကိုယ်သူ တစ်ကြိမ်မှု မထင်ခဲ့ပါ။ သူနှင့်ဆက်ဆံခဲ့ရသော အထက်တန်းလွှာမှ မိန်းကလေးများမှာလည်းသူတို့၏အပျို့ရည်ဘဝကို တန်ဖိုးတစ်ခု အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် တွေ့ခဲ့ရသော မိန်းကလေးများကို လည်း သူနှစ်သက်ဖွယ်ရာ မဖြစ်ခဲ့ပါ။

မွန်ဖာတေးတွင် ပန်းချီဆဲခဲ့စဉ်ကလည်း မိန်းကလေးများကို စိတ်ဝင် စားခြင်း မဖြစ်ခဲ့ပါ။ ရုပ်ရည် ချောမောပြီး ပိုက်ဆံရှိသော အမေရိကန် ပန်းချီဆရာ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၁

တစ်ယောက်ကို စိတ်ဝင်စားသော မိန်းကလေးတွေ အများကြီးရှိပါသည်။ သို့သော် သူအနေနှင့် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြော်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

ရို့ဆာက သူကို ကော်ဖိကြမ်းပူပူပေးသည်။ မတ်ခွဲက်ကြီးနှင့်ဖြစ်သည်။ ဆားမိတ် အားရပါးရ သောက်သည်။ သူ၏ ရင်ထဲတွင် ပူဇ္ဈိုးသွားသည်။ သို့သော် သူ၏ လက်များက တုန်နေသည်။ သူမက သူကို ငြုကြည့်သည်။ သူမ၏ အဝတ် များက အသားနှင့်ကပ်နေသည်။ အငွေ့တထောင်းထောင်း ထနေသည်။ သူ၏ လက်များ အရမ်းတုန်နေသဖြင့် ကော်ဖိစက်များ မေးပေါ်သို့ ဖိတ်ကျကုန်သည်။ မိန်းကလေးက သူလက်မှ ကော်ဖိပန်းကန်ကို ယူလိုက်ပြီး . . .

‘အစ်ကို ဖျားပြီနဲ့တူတယ်၊ အဲဒါဆိုရင် အစ်ကို ချွေးထွက်မှဖြစ်မယ်’

သူမက သူ၏ကိုယ်ပေါ်သို့ သိုးရေစောင်များ ထပ်ခြံသည်။ ထိုနောက် ဆားမိတ်မျက်လုံးများကို မိတ်ထားလိုက်သည်။ ခကာအကြာမှာပင် စောင်ခြားတွင်း သို့ မိန်းကလေးရောက်ရှိလာသည်။

မယုံကြည့်နိုင်စရာပင် ဖြစ်တော့သည်။ တကယ် ဟုတ်သလို မဟုတ်သလို ဖြစ်သည်။ မနိုးတစ်ဝက် နှီးတစ်ဝက်တွင် အဆန်းတကြယ်များ ခံစားရသည်။

‘အစ်ကိုရေ့ . . . ညီမကို နယူးယောက်ကို ခေါ်သွားနော်’

သည့်နောက် သူမ၏ တက်ကြွေသောလူပ်ရှားမှုများကို ခံစားရသည်။

* * *

[၁၂]

လူစီယာနိန္ဒင် မာရီယာတို့သည် အဆိုပါ တောလမ်းကလေးအတိုင်း
နှစ်နာရီခန့် ဆက်ပြီးလိုက်သွားကြသည်။ လမ်းကလေးသည် တစ်လျှောက်လုံး
လိုလိုပင် ထင်းရှုံးတောများအကြားတွင် ဖြတ်သွားသည်။ တောအုပ်ထဲတွင်
ဖြစ်သဖြင့် ရာသီဥတု၏အဏ်ကိုပြင်းထန်စွာ မခံစားရပါ။ သို့သော်လည်း
တောအုပ်ထဲမှတွက်မိပြီး ကျောက်ကမ်းပါးတစ်ခုကို တက်ရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်
မိုးသက်လေသည် သူတို့၏ မျက်နှာများကို ပြင်းထန်စွာ ပက်ဖျွန်းတော့သည်။
သူတို့၏ ခေါင်းများကို င့်ပြီး သွားရသည်။ သူမက သူကို တွဲကိုင်ထားရသည်။

ကျောက်တုံးကြီးတစ်ခုကေးတွင် သူတို့နားကြသည်။ လူစီယာနိက . . .

‘အတော်ဆိုးတာပဲ’

မာရီယာက လက်တစ်ဖက်ဖြင့် သူမျက်နှာကို ထိကိုင်ရင်း . . .

‘ခကာကလေး၊ ကျွန်းမနှာခေါင်းထဲမှာ မိုးခိုးနံရတယ်’

သူမပြောသည်မှာ မှန်သည်။ လူစီယာနိသည် ကျောက်တုံးအကွယ်မှ
တွက်ပြီး အနဲ့ခံသည်။ လေထဲတွင် မိုးခိုးနံပါရှိသည်။ မိုးခိုးနံလာရာဘက်သို့
သူတို့ လိုက်ကြသည်။

တောင်ကုန်းကလေးတစ်ခုပေါ်သို့ သူတို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။
သစ်ပင်များအကြားတွင် အလင်းရောင်တစ်ခု တွေ့မြင်ရသည်။ သူတို့ကို

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၃

ခွေးဟောင်သည်။ ခြံဝင်းတစ်ခုအနီးသို့ သူတို့ရောက်ရှိသွားသည်။ ခြံဝင်းထဲတွင် အိမ်ကလေးတစ်လုံး ရှိသည်။ လူစီယာနိသည် ပခုံးမှ သေနတ်ကို ဖြေတိပြီး မောင်းတင်လိုက်သည်။ ထိုနောက် ခြံတွင်းသို့ သူတို့ဝင်သွားကြသည်။ တံခါး အထက်ပိုင်းတစ်ခြမ်း ပွုင့်လာသည်။ ယင်းမှ အလင်းရောင် တွက်လာသည်။ လူတစ်ယောက် သေနတ်တစ်လက်ကို ကိုင်ပြီး ရပ်နေသည်။

‘ဘယ်သူတွေလ’

ထိုလူက မေးသည်။

‘ခရီးသွားတွေပါ၊ မိုးချုပ်သွားလိုပါ၊ ဒီတစ်ည့် တည်းပါရစေ’

လူစီယာနိက ဖြေသည်။

‘တည်းလို့မရဘူး၊ ဒီမှာ ပြဿနာတွေဖြစ်နေတယ’

ထိုလူသည် အသက်သုံးဆယ်ခန့်သာ ရှိုံးမည်ဖြစ်သည်။ တောင်ပေါ်-သားတစ်ဦး၏ ပုံစံအတိုင်း မှတ်ဆိတ်မွေး ထူးထူးမည်းမည်းဖြင့် ဖြစ်သည်။ ဆံပင်ရှည်ရှည်ပေါ်တွင် ဦးထုပ်ဖိဆောင်းထားသည်။

သူက တံခါးကို ပြန်ပိတ်မည်ပြုစဉ် လူစီယာနိက...

‘ကျူပ်နဲ့အတူ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ပါလာတယ၊ မင်းက ဘယ်လို လူစားလ’

လူစီယာနိ ရှုံးတစ်လှမ်းတိုးသည်။ တံခါးမှုလူက သေနတ်ကို မြောက် ချိန်လိုက်ပြီး...

‘တည်းလို့မရဘူးလို့ ကျူပ်ပြောပြီးပြီ မဟုတ်လား၊ ရှုံးတစ်လှမ်းတိုး လာရင် ဦးနှောက်ပွုင့်သွားမယ’

‘မာဖီးယားကို စိန်ခေါ်တာလား၊ လူကာကို စိန်ခေါ်တာလား’

လူစီယာနိက မေးလိုက်သည်။

တံခါးပေါက်မှုလူ ဖြိမ်သွားသည်။ သူ့သေနတ်ကို ဖြည်းလေးစွာနှင့် နှုမ့်ချလိုက်ပြီး...

‘ဒွန်ဆန်တို့နဲ့ ဘယ်လိုပတ်သက်လို့လ’

လူစီယာနိက မာရီယာကို ရှုံးသို့ထုတ်လျက်...

‘ဒါ သူ့မြေးပဲ၊ ကျူပ်တို့ အခု ဖရန်ဆီကင် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို အသွားပဲ’

ထိုလူ၏လက်မှ သေနတ် အောက်ဘက်သို့ လုံးလုံး စိုက်ကျသွားသည်။

၁၄

နတ်နှယ်

သူတုံးဆိုင်းနေသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် အီမ်အတွင်းဘက်မှ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် နာကျင်စွာ အော်ဟစ်သံ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထိုလူ အတွင်းဘက်သို့ လျင်မြန်စွာ ဝင်သွားသည်။

လူစီယာနိုနှင့် မာရီယာတို့သည် တံခါးပေါက်ဝတွင် ခေတ္တရပ်လိုက် ကြသည်။ မြင်ကွင်းမှာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပင် ရွေးကျသည်။ ကျောက်တုံးက မြေကြီးခင်း၊ မီးဖို့မှ မီးခိုးများက အီမ်ထဲတွင် လုံးနေသည်။ အီမ်ထဲတွင် ဆိတ်နှစ်ကောင် ရှိသည်။ ကလေးနှစ်ယောက်ရှိသည်။ ကလေးနှစ်ယောက်သည် မျက်လုံးကလေးများ ကလယ်ကလယ်ဖြင့် အီမ်အတွင်းဘက် တစ်နေရာသို့ ကြည့်နေကြသည်။

သစ်သားကြမ်း ခုတင်တစ်ခုပေါ်တွင် အမျိုးသမီးငယ်ငယ်တစ်ယောက် လဲလျောင်းလျက်ရှိသည်။ သူမ၏မျက်နှာတွင် ခွေးများစို့နှစ်နေသည်။ ဝေဒနာတစ်ခု၊ ကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရသည်။ အဘွားကြီးတစ်ယောက်သည် မီးဖို့ဘေးတွင် ခွေးခြေတစ်လုံးဖြင့် ထိုင်ပြီး ဒယ်အိုးတစ်လုံးတွင် တစ်စုံတစ်ခုကို လျှော်နေသည်။ သူမ၏ မျက်နှာသည် သားရေကဲ့သို့ ရှုံးတွေနေသည်။ သူမ၏ ခေါင်းတွင် ပဝါနက်တစ်ခု စည်းထားသည်။ သူမ၏ အဝတ်အစားများမှာလည်း အနက်ပင်ဖြစ်သည်။

ခုတင်ပေါ်မှုအမျိုးသမီးညည်းတွားလိုက်ပြန်သည်။ သူမ၏ ဒူးနှစ်ဖက် လုံး စောင်အောက်တွင် ဖြန့်ကားလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ဝမ်းလိုက်က မို့မောက် နေသည်။ မာရီယာသည် တံခါးအောက်ပိုင်းကို ဖွင့်ပြီး ဝင်သွားသည်။ လူစီယာနို နောက်မှ လိုက်ပါသွားသည်။

မာရီယာသည် အမျိုးသမီး၏ကိုယ်ပေါ်တွင် ကုန်းငံ့လိုက်ပြီး သူမ၏ နဖူးပေါ်တွင် လက်တစ်ဖက် တင်လိုက်သည်။

လူရှုံးက...

‘မနေ့ကတည်းက သူမို့က နာနေတာပဲ၊ စကြိုဂါကို အခေါ်ခိုင်းထားတယ်’

စကြိုဂါ ဆိုသည်မှာ နတ်ကတော် ဖြစ်သည်။ တစ်ရွာမှာ တစ်ယောက် ဆိုသလို ရှိတတ်သည်။ သူတို့က ဆေးဝါး သစ်မြစ်များရောင်းသည်။ ခေတ် နောက်ကျသော အရပ်ဒေသတွင် ငှင်းတို့သည် ဆေးဆရာဝန်များပင် ဖြစ်တော့ သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတီ

၁၅၂

မာရီယာသည် အမျိုးသမီးကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုရန် အတွက်
သူမ၏ ကိုယ်ပေါ်မှ စောင်ကို စွာလိုက်သည်။ အဘွားကြီးက ဒေါသတကြီး ကန်ကွက်
သည်။

‘အဲဒါ ဘာလုပ်တာလဲ’

လူရွှေယ်က မာရီယာ၏ လက်ကောက်ဝတ်ကို ဆုပ်ကိုင်ဆွဲလိမ့်ကာ . . .

‘မင်းဘာလုပ်တာလဲ၊ ငါမိန်းမကို လူစိမ်းတွေရှေ့မှာ အရှက်ခွဲတာလား’

လူစိယာနိုက လူရွှေယ်၏ဆံပင်ကို ဆုပ်ကိုင်ကာ နောက်ဘက်သို့
ဆွဲဆောင့်လိုက်သည်။ ထိုနောက် ရှိုင်ဖယ်သေနတ်ပြောင်းဖြင့် လူရွှေယ်၏ မေးစွဲ
ကို ထောက်ထားလိုက်သည်။

‘မင်းနာမည် ဘယ်သူလဲ’

‘ဆိုလက်နို့’

လူရွှေယ် နာကျင်စွာဖြင့် ဖြေသည်။

‘အေး . . . ငါပြောတာကို နားထောင်၊ ကနေ့ညမှာ မင်းကို ဘုရား
သခင်မတာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဟောဒီက စစ်တာက ဆရာမတစ်ယောက်
ပဲ၊ တကယ့်ဆေးရုံကြီးက တကယ့်သူနာပြု ဆရာမတစ်ယောက်ပဲ၊ အဲဒီတော့
မင်းအသာ နောက်ဆုတ်နေ၊ သူလုပ်တာကို ကြည့်နေ၊ နှီးမဟုတ်ရင် သူမှာ
လူနာနှစ်ယောက် ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်’

မီးဖို့သေးမှုအဘွားကြီးက ကန်ကွက်မည်ပြုသည်။ သို့သော် ဆိုလက်နို့က
အဘွားကြီးကို လက်ကာပြလိုက်ပြီး မာရီယာဘက်ကိုလှည့်ကာ . . .

‘သူပြောတာ ဟုတ်သလား’

‘ဟုတ်တယ်’

မာရီယာက ခပ်ပြတ်ပြတ်ဖြေသည်။

ဆိုလက်နို့သည် ခေါင်းမှုဦးထုပ်ကိုခွဲတ်ပြီး မျက်နှာကို လက်ခေါက်ဖြင့်
သုတ်ပစ်လိုက်သည်၊ မာရီယာသည် ခုတင်ပေါ်ရှိ အမျိုးသမီးဘက်သို့ လှည့်လိုက်
သည်။ အမျိုးသမီးသည် ယခုအခါ ငါကြွေးလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ခေါင်းကို
ဘယ်ညာ လူးခါလျက်ရှိသည်။ မာရီယာက သူမ၏ကိုယ်ပေါ်မှ စောင်ကို ဆွဲခါ
လိုက်သည်။ ထို့နောက် စွန်းထင်းနေသောဂါဝန်ကို အပေါ်သို့ ပင့်တင်လိုက်သည်။

‘သူဟိုက်နာနေတာ ဘယ်လောက် ကြာပြီလဲ’

‘မနေ့ညာကတည်းကပဲ’

၁၄၆

နတ်နှစ်

မာရီယာသည် အမျိုးသမီးကို လျင်မြန်စွာ စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီး
နောက်...

‘မစွဲတာဆိုလက်ဖို့၊ အခြေအနေကတော့ တော်တော်ဆိုးတယ်၊ ရှင်းမိန်းမ
မိုးမဖွားနိုင်တာကတော့ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး၊ ထုံးစံအတိုင်းဆိုရင်
ကလေးဟာ ခေါင်းကနေဖွားရတယ်၊ အခုံတော့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေတယ်’

‘ဘူရား..... ဘူရား’

ဆိုလက်ဖို့ ညည်းတွားလိုက်သည်။ သူကိုယ်ပေါ်တွင် လက်ဝါးကပ်တိုင်
ခတ်လိုက်သည်။ အမျိုးသမီး ရှုတ်တရက်ဟစ်အော်သည်။ သူမ၏ ဝမ်းမိုက်သည်
အပေါ်သို့ကြွောက်လာသည်။

ဆိုလက်ဖို့က...

‘ဘူရားတရားမလို့ သူကိုကယ်ပါ စစွဲတာ’

မာရီယာက သူလက်တဘက် မြောက်ပြလိုက်ပြီး...

‘စိတ်ချပါ မစွဲတာဆိုလက်ဖို့၊ ဘူရားသခ်င်ရဲ့အတွက်ပါ၊ သူအတွက်ပါ၊
က... ရေနေ့ပူပူနဲ့ အဝတ်တွေ ယူခဲ့ပါ၊ စောင်တစ်ထည်ဖြစ်ဖြစ်၊ အကြိုး
တစ်ထည် ဖြစ်ဖြစ် ဘာဖြစ်ဖြစ် ဆုတ်ပါ၊ တတ်နိုင်သမျှ သန်ရှင်းပါစေ’

ဆိုလက်ဖို့ မီးဖိုးဆိုသို့ ခပ်သွက်သွက်သွားသည်။

‘ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ တတ်နိုင်သမျှ သန်ရှင်းပါစေ ဆိုတာတော့ မင်း
နောက်တာပဲ’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

‘ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အတတ်နိုင်ဆုံးတော့ ကျွန်မတို့ လုပ်ကြရမှာပေါ့၊ မစွဲတာ
လူစီယာနိုက အစပေါ့၊ အဲဒီတော့ ကျွန်မပြောတာ နားထောင်ပါ၊ အစကို
ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကျွန်မပြောမယ်’

+ + +

မာရီယာသည် အမျိုးသမီး၏ကိုယ်ပေါ်တွင် ကုန်းငံ့ကာ ...

‘အယ်လီနာ ကျွန်မပြောတာ နားလည်လား၊ ကျွန်မကို ယုံကြည်ပါ
ကျွန်မကို ယုံတယ်မဟုတ်လား’

အယ်လီနာဆိုလက်ဖို့ နှစ်းလျှစွာ ခေါင်းညိုတ်သည်။ မာရီယာက
အယ်လီနာ၏ နဖူးမှာ ချွေးများကို သုတ်ပေးလိုက်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၇၅

‘ကျွန်မက ညှစ်ဆိုရင် တအားကုန် ညှစ်လိုက်နော်၊ ကြားလား’
 လူစီယာနိုသည် ခုတင်၏တစ်ဖက်တွင် ရေဒွေးလဲနှင့် အဝတ်စများ
 နှင့် ရှိနေသည်။ ဆိုလက်ဖို့နှင့် အဘွားကြီးတို့သည် မီးဖို့အနီးတွင်
 ရပ်နေကြသည်။ အခန်းတစ်ဖက်ရှိ ကလေးတစ်ယောက်သည် ရုတ်တရက်
 ငိုလိုက်သည်။ ဆိုလက်ဖို့က အဘွားကြီးကို တစ်စုံတစ်ရာ
 တီးတိုးပြောလိုက်သောအခါ အဘွားကြီးက ထိုကလေးကို သွားချောသည်။
 မာရီယာ လူပိုင်းစတင်သည်။ အယ်လီနာ၏ ကိုယ်တွင်းသို့
 ညင်သာစွာ စမ်းသပ်သည်။ ပထမဆုံးပြသာနာက ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို
 အပြင် ရောက်ရှိဖို့ပင် ဖြစ်သည်။ ကလေးငယ်၏ ဒူးကောက်ကွေးကို
 စမ်းမိသည်။ လက်ဖြင့် ဖိုလိုက်သောအခါ ခြေထောက်ကလေး ကွေးသွားသည်။
 နောက် တစ်ဖက်ကိုလည်း သည်အတိုင်း ပင် ပြုလုပ်သည်။

‘အယ်လီနာရေ ညှစ် ညှစ်၊ တအားညှစ်’

မာရီယာက ပြောလိုက်သည်။

မာရီယာက သူမ၏လက်များကို ဆန်တန်းပေးလိုက်ရာ လူစီယာနိုက
 ရရှိအဝတ်ဖြင့်သုတ်ပြီး ခြောက်အောင် ပြုလုပ်ပေးလိုက်သည်။ မာရီယာသည်
 ကလေး၏ ခြေထောက်ကို ထုတ်လိုက်ပြီး ဆွဲထုတ်သည်။ ပခုံးနှစ်ဖက် ပေါ်လာ
 သည်အထိ ဆွဲထုတ်သည်။ ပခုံးများကို တွေ့မြင်ရလာသော်လည်း
 လက်နှစ်ဖက် မှာမှာကား အတွင်းမှာပင် ရှိနေသည်။

မာရီယာသည် နောက်တစ်ကြိမ် ညင်သာစွာ စမ်းကြည့်ပြန်သည်။
 လက်ဝဲဘက်လူညွှေ့ပြီး လက်ညွှေ့တစ်ချောင်းကို တံတောင်ဆစ်တွင် ချိတ်လိုက်
 သည်။ ထို့နောက် လက်ကလေးကို ဆွဲထုတ်သည်။ တစ်ခက်မျှကြာသောအခါ
 အခြား လက်တစ်ဖက်လည်း အပြင်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

အယ်လီနာသည် တိရစ္စာန်တစ်ကောင်လို့ ဟောဟဲလိုက်နေသည်။
 မျက်နှာကြောက်ကို ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ သူမ၏ မျက်နှာသည် နာကျင်မှု
 ကြောင့် ရှုံးမဲ့လျက်ရှိသည်။

‘အခြေအနေ ဘယ့်နှယ်လဲ’

လူစီယာနိုက တိုးညင်းစွာ မေးလိုက်သည်။

‘အခုံအထိတော့ အခြေအနေကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခေါင်းကို
 ထုတ်ရတာကတော့ အန္တရာယ် အများဆုံးအပိုင်းပဲ’

၁၄၈

နတ်နှယ်

မာရီယာသည် သက်ပြင်းတစ်ချက် ရှူဗျိုက်သည်။ ထို့နောက် သူမ သင်ကြားခဲ့သော အတတ်ပညာများ အားလုံးကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်သည်။ အရေးအကြီးဆုံးက ကလေး၏ ဦးခေါင်းကို ဖြည်းဖြည်းမှန်မှန် ထုတ်နိုင်ရန် ပင်ဖြစ်သည်။ သူမ၏ လက်ယာဘက်လက်ကို ကလေး၏အောက်တွင် ခံလိုက်သည်။ လက်ချောင်းတစ်ချောင်းကို ကလေး၏ ပါးစပ်ထဲသို့ ထည့်လိုက်သည်။

သူမ၏ အခြားလက်တစ်ဖက်က ကလေး၏ လည်ကုပ်ပေါ်တွင် ဖြစ်သည်။ လက်ချောင်းများကို ဖြန့်လိုက်ပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်း ဆွဲယူသည်။ အတော်ကြီးပင် အားစိုက်လိုက်ရသည်။ သို့သော် ရုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင် ကလေးသည် သူမ၏ လက်ထဲသို့ ရောက်လာတော့သည်။

ကလေးငယ် အသက်မရှုပါ တစ်ကိုယ်လုံး ပြာနှုမ်းနေသည်။ မာရီယာက ကလေး၏ နှာခေါင်းနှင့်ပါးစပ်တို့ကို အဝတ်ဖြင့်သုတ်လိုက်သည်။ ကလေး၏ ရင်ဘတ်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖိပြီး စမ်းကြည့်သည်။

‘ဘယ့်နှယ်လ’

လူစီယာနိုက မေးသည်။

‘ကောင်းတယ်၊ နှုလုံးခုန်အား ကောင်းတယ်’

မာရီယာက ကလေး၏ပါးစပ်ကို ညင်သာစွာ တွေ့မှုတ်လိုက်သည်။ ရုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင် ကလေးငယ်၏ ရင်ဘတ်ကလေးမြင့်ချည်နိမ့်ချည်ဖြစ် လာသည်။ ထို့နောက် ကလေးငါးသံ ထွက်ပေါ်လာတော့သည်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပင် ဆိုလက်နိုတံမှုလည်း ငါးသံထွက်ပေါ်လာသည်။

မာရီယာသည် ချက်ကြီးကို ချည်လိုက်သည်။ ထို့နောက် မိခင်နှင့် ကလေးတို့အား နောက်ဆုံး ဆက်သွယ်ထားသည့်အရာကို ဖြတ်လိုက်သည်။

‘သမီးကလေးပါ မစွာတာ ဆိုလက်နို’

ယခုအခါတွင် အယ်လီနာ ငို့နေသည်။ မျက်ရည်တွေနှင့် ခွဲးတွေရောနေသည်။ မာရီယာက ကလေးကို အနှီးဖြင့် ချည်ပတ်လိုက်သောအခါတွင်မှ ဆိုလက်နိုက သူသမီးကလေးကို ငြုံကြည့်သည်။

‘အို... သိပ်လှတဲ့ သမီးကလေးပါလား၊ သူကို စစွာတာရဲ့နာမည်ပဲ ပေးရမယ်’

ယင်းသို့ပြောပြီးနောက် သူ ကျယ်လောင်စွာ ရယ်မောလိုက်သည်။ ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ရသည်များကို ဖွင့်ထုတ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာသွား လူမှာကတိ

၁၇၉

အသွားကြီးလည်း ပြုးနေသည်။
 မာရီယာသည် သူမ၏လက်မှ သွေးများကို အလုံထဲတွင် ဆေးကြာ
 လျက် ရှိသည်။
 လူစီယာနိုက ...
 'မင်း သိပ်တော်တာပဲ'
 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ် မစွာတာ လူစီယာနို့၊ ရေနွေးနည်းနည်းရညီးမလား'
 ထိုနောက် သူမသည် အယ်လီနာ၏ ဝမ်းပိုက်နှင့် ပေါင်ထိုကို ဆေးကြာ
 သုတေသင်ပေးသည်။ လူစီယာနို့ တံခါးပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားပြီး ရေအလုံကို
 သွွှန်ပစ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် စီးကရက် တစ်လိုင်ကို မီးညီးသည်။
 တံခါးဘောင်ကိုမြို့ပြီး အပြင်ဘက်တွင် ရွှာနေသောမိုးကို ငေးစိုက်ပြီး ကြည့်နေ
 သည်။

သူနံ့ကေးသို့ ဆိုလက်ဖို့ ပုလင်းတစ်လုံးဖြင့် ရောက်ရှိလာသည်။
 'သောက်လိုက်ပါဉီး ညီတော်'
 လူစီယာနို့ တစ်ကျိုက်မေ့လိုက်သည်။ အပေါစား စစ်လီကျွန်းဘရန်ဒီ
 ဖြစ်သည်။ လည်ချောင်းထဲတွင် ပူးဆင်းသွားသည်။ ချောင်းတဗွဲတို့ဟွာ
 ဖြစ်သွားပြီး ပုလင်းကို ပြန်ပေးလိုက်သည်။

ဆိုလက်နိုလည်း တစ်ကျိုက်မေ့လိုက်ပြီးနောက်...
 'စစ်တာအကြောင်း စောစောက နောင်ကြီးပြောတာ အမှုန်ပဲလား
 သူဟာ ဒွန်အန်တို့နီယိုရဲ့ မြေးဆိုတာ တကယ်ပဲလား'
 'ညီလေးက ဂိုဏ်းသားတစ်ယောက်ပဲလား'
 'ဆယ့်ခုနှစ်နှစ်သား ကတည်းကပဲ၊ နောင်ကြီးကကော' ထို့နောက်
 သူသည် ပခုံးကိုတွေ့န့်လိုက်ပြီးနောက် 'ဒါကိုတော့ မေးစရာမလိုပါဘူးနော်၊
 နောင်ကြီးရဲ့ နာမည်ကို ကျွန်းတော်သိရမလား'

'လူစီယာနို'
 ဆိုလက်ဖို့ ပါးစပ်ပြသွားသည်။
 'နောင်ကြီး... နောင်ကြီးက လူစီယာနိုဟုတ်လား'
 'အမှုန်ပဲပေါ့'
 ဆိုလက်နိုက သူ၏ယာဘက်လက်ကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး နမ်းလိုက်သည်။
 'ကယ်တင်ရှင်ကြီး ဒွန်ဆာပေတို့၊ မှန်တိုင်းကျနေတဲ့ ညတစ်ညမှာ

ဘုရားသခင်က ပို့လိုက်တာပဲ'

'အများကြီး ဖြစ်နိုင်ပါတယ်'

လူစီယာနိယင်းသို့ပြောပြီးစ မိုးပေါ်သို့မေ့ကြည့်လိုက်သည်။ မာရီယာ
က အခန်းတစ်နေရာဆီမှ သူ့ကိုကြည့်ပြီး မြေ့မြေ့ကလေး ပြုးနေသည်။

+ + +

ကမ္မရာတာဒေသ၏ ချောင်ကျသော တောင်ကြားကလေးတစ်ခု၏
မြောက်ဘက် ဆယ့်ငါးမိုင်ခန့်အကွာတွင်ကား ဒွန်အန်တို့နိုလူကာသည်
ညစာ ကို တစ်ယောက် တည်း စားသောက် လျက် ရှုံးချေသည်။
အပြင်ဘက်တွင်ကား ညအမှောင်သမ်းနေပြီ ဖြစ်သည်။ ရွှေည်လျားသော
ဧည့်ခန်းကြီးသည် ကျောက်တုံး များခင်းပြီး နံရံအဖြူများ ကာထားလျက်
ရွှေးဆန်စွာတည်ရှိနေသော်လည်း အခန်းထောင့်တစ်နေရာတွင် မီးလင်းဖို့ကြီး
ရှိနေသဖြင့် နေချင့်စဖွယ်ပင် ဖြစ်သည်။

သူသည် ဝက်သစ်ချေသား စားပွဲရှေည်ကြီးထိပ်တွင် ထိုင်ပြီး သူရှေ့တွင်
ချထားသော ဟင်းလျားများကို တို့ကနမ်း ဆိတ်ကနမ်း စားသောက်လျက်ရှိသည်။
သူသည် ဂိုင်အရက်ပုလင်းကို လှမ်းယူလိုက်ရာ ကုန်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့်
လက်ကိုင်ကလိုင်ကို ခေါက်လိုက်သည်။

အခန်းတွင်းကို ဝင်လာသော အမျိုးသမီးမှာ အသက်သုံးဆယ်ထက်
ကြီးပုံမရသေးသော တောင့်တောင့်တင်းတင်း ကားကားမို့မို့ဖြစ်သည်။ သူမ၏
ဆံပင်က မဟူရာညလို နက်မှောင်နေသည်။ သူမ၏အသားအရေမှာ စီမံဖန့်
ဝင်းမှတ်သည်။ သူမ၏ မျက်လုံးများက ကြည်လင်အေးမြှေသည်။

'နောက်တစ်ပုလင်းယူခဲ့ပါ ကက်ထရိနာ'

သူမက ဘာမျှမပြောဘဲ ပြန်ထွက်သွားသည်။ သူသည် ဆေးပြင်းလိပ်
တစ်လိပ် မီးညီးသည်။ ထိုင်ရာမှုထပြီး မီးဖိုကိုထိုးဆွဲသည်။ သူသည် အသက်
ခြောက်ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ဆံပင်နှင့်မှတ်ဆိတ်မွေးများကို သေချာစွာ
တိထားသည်။ အရပ် ထောင်မောင်းသည်။ အသက်အရွယ်ကြောင့် အနည်းငယ်
မှ ကိုင်းညွတ်သည်။

ဥပမာဏရုပ် ကောင်းသည်။ သူသည် တောင်ယာသမားများဝေါ်သည့်
အတိုင်း အဝတ်ကြမ်းများကို ဝတ်ထားသည်။ သို့တစေ သူသည် တည်ကြည်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၀၁

ခန့်ညားလျက် ရှိသည်။

ကက်ထရီနာသည် ဝိုင်ပုလင်း အသစ်တစ်လုံးကိုယြုပြီး ပြန်ဝင်လာသည်။

‘မှရိုယို ရောက်နေတယ်’

‘ဟူတိပြီ၊ သူကိုဖိုကိုလွှာတဲ့ကို သူအတွက် ကော်ဖိယူခဲ့’

သူက ထင်းတုံးများကို ခြေထောက်နှင့် ကန်လျက်ရှိသည်။ တံခါးပွင့်သံကြားသောအခါတွင်မှ လူည့်ကြည့်သည်။

အခန်းတွင်းသို့ဝင်လာသူမှာ အသက်ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ခန့်ရှိပြီ ဖြစ်သည်။ သူမျက်နှာက တည်ဌြိမ်သည်။ သူက ပြုးပြုးကလေးနှင့် လူတစ်ယောက်ကို သတ်မည့် ပုံစံမျိုးဖြစ်သည်။ ကာပို၏ခိုင်းစေချက်အရ လူပေါင်းများစွာကိုလည်း သတ်ခဲ့ပြီးပြီ ဖြစ်သည်။ သူကားအခြားမဟုတ်၊ အန်တို့နိုင်လူကာ၏ ညာလက်ရုံး၊ မှရိုယိုရှိယာရာ ပင်တည်း။

‘ဘယ်လိုလဲ’

လူကာမေးလိုက်သည်။

တံခါးပွင့်သွားပြန်သည်။ ကက်ထရီနာ ကော်ဖိအိုးနှင့် ဝင်လာသည်။

‘သူတို့ ရောက်နေပြီ အန်တို့နိုင်ယို’

ရှိယာရာက ပြောလိုက်သည်။

‘လူစီယာနိုင်လား’

‘ဟူတ်တယ်’

‘ကျူပ် မြေးရောလား၊ သူတို့ အခု ဘယ်မှာလဲ’

‘လောလောဆယ်တော့ ဘယ်ရောက်နေကြသလဲ မသိဘူး၊ ဓယ်လိုနာ စံရိပ်သာမှာ သူတို့ နေခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီမှာ သူတို့ပြဿနာပေါ်တယ်’

‘ဘယ်လို ပြဿနာလဲ’

ကက်ထရီနာသည် ကော်ဖိငွေ့၊ နေရာမှ တန်းရပ်သွားပြီး နားစွင့်သည်။

ရှိယာရာက ...

‘တော်လှန်ရေးလှပ်ရှားမှုကြီးထဲမှာ မာဖီးယား ပါလာတာကို တချို့၊ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေက မကျေနပ်ကြဘူး၊ လူစီယာနိုင် ရောက်လာတာကိုလဲ သူတို့ မကြိုက်ကြဘူး၊ ဒါကြောင့် လူစီယာနိုင် သူတို့ အန္တရာယ် ပေးကြတာပဲ’

‘သူတို့ ဆိုတာ ဘယ်သူတွေလဲ’

၁၀၂

နတ်နှစ်

‘ဗယ်လိုနာက သိုးမွေးတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ ရုဆိုတဲ့၊ ပြီးတော့ ကောင်ကလေးတစ်ယောက်၊ လူစီယာနိုက သူတို့ကို အပြတ် ရှင်းလိုက်တယ်၊ နှစ်ယောက် စလုံး သေပြီ’

‘အင်း . . . သူလက်ဟာ မကျသေးဘူးပေါ့၊ ကျူပ်မြေးရော အဲဒီမှာ ပဲလား’

‘ဟူတ်ကဲ့’

လူကာ၏ မျက်လုံးများ တောက်လက်လာသည်။ စားပွဲပေါ်မှ ဂိုင်ပုလင်းကို လှမ်းယူသောအခါ သူလက်များ တုန်နေသည်။

‘တောက် . . . စောကားတာပဲ၊ လူစီယာနိုက အရေးမကြီးဘူး၊ ကျူပ်မြေးမှာ အန္တရာယ်ရှိနိုင်တယ်၊ တခြားလူတွေကော ပါသေးသလား’

သူက ဂိုင်ခွက်ကို လျှင်မြန်စွာ မေ့ချလိုက်ပြီး မေးသည်။

‘ပါတယ်၊ ကျောင်းဆရာ မို့ရီ’

‘ဒီခွေးကောင် သူကို အပြတ်ရှင်းရမယ် မာရီယို’

‘ကာပိုရဲ့ ကိုယ်စား ဗစ်တို့ ပို့ပို့ရာက ရှင်းလိုက်ပြီးပါပြီ’

‘ကောင်းတယ်’

လူကာ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ဗစ်တို့က အားကိုးရတယ်၊ နောက်ပြီး ဆက်ပြောပါဉီး၊ ဟို အင်္ဂလာင်ကာတာကကော သူတို့နဲ့ ပါလာသလား’

‘ဟူတ်ကဲ့ ပါလာပါတယ်’

‘ကောင်းတယ်၊ ကာတာကို ကျူပ်သဘောကျေတယ်’ ကက်တရီနားဘက် သို့ လှည့်ပြီး ‘သူလာလို့ရှိရင် ကျူပ်တို့ ဖဲကစားကြရတာပေါ့’

‘အစ်ကိုကြီး သူတို့ကို တွေ့မလား’

‘တွေ့မယ်၊ သူတို့ ဒီကို လာနိုင်တယ်၊ ပက်ဒရိဂုံအိုပန္နီနဲ့ လိုအပ်တာ တွေ့ကို စီစဉ်ပါ၊ ကဲ . . . ကော်ဖီ သောက်လိုက်ဉီး၊ နောက်ပြီးတော့ စစ်ကြီးရဲ့၊ အခြေအနေ ဘယ်လိုဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို ပြောစမ်းပါဉီး’

+ + +

ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ကာပိုသည် သူ၏ အိပ်ခန်းထဲတွင် ရပ်နေသည်။ အမှာင်ထဲတွင် ဖြစ်သည်။ ပြတင်းပေါက်ကို ဖွင့်ထားသည်။ တောင်တန်းကြီး၏

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃

အထက် ဘက် တွင် လင်းလက် နေသော လျှပ် နွဲ ယ် လျှပ် ပန်းများကို
ကြည့်နေသည်။ ကတ်ထရီနာသည် တစ်ဖက်ခန်းထဲမှ ဝင်လာပြီး သူအနီးတွင်
ရပ်သည်။ သူမက ပိုးဝတ်ရုံကြီးကို ဝတ်ထားသည်။ သူ၏လက်တစ်ဖက်က
သူမ၏ကိုယ်ကို ဆိုင်းဖက် ထားသည်။

‘အစ်ကိုကြီး စိတ်ရှုပ်နေသလား’

‘ဒီလိုပဲ ထင်သလား’

‘အင်းပေါ့၊ မာရီယာ အတွက်ပဲပေါ့၊ သူလာတာကို အစ်ကိုကြီး ဘဝင်မကျ
ဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါပေမဲ့ သူဟာ အစ်ကိုကြီးရဲ့ သွေးသား
တစ်ယောက်ပဲ၊ အစ်ကိုကြီးမှာ သွေးသားဆိုလို သူ တစ်ယောက်တည်းရှိတယ်’
သူသက်ပြင်းချုလိုက်သည်။

‘မင်းနားလည်အောင် ကိုယ်ဘယ်လို ပြောရမလဲ၊ သူ ကလေးအရွယ်
တုန်းက သူကို ကိုယ် ချစ်တယ်၊ သူကလဲ ကိုယ့်ကို ချစ်တယ်၊ သူအဖေကို သူ
မမြင်ဖူးဘူး၊ သူဘဝမှာ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းရှိတယ်၊ အဲဒီလို နေတုန်းမှာ
အဲဒီနောက အဖြစ်အပျက် ပေါ်လာတာပဲ၊ ကားထဲမှာ သူနဲ့ သူအမေ’

သူ အသံ ပျောက်သွားသည်။

‘အို.... အစ်ကိုကြီးရယ်’

ကက်ထရီနာက သူပုံးပေါ်သို့ လက်တစ်ဖက် တင်လိုက်သည်။

‘သူ တစ်ခါတည်း ကိုယ့်ကို ကျောခိုင်းသွားတယ်၊ ကိုယ့်ကို နာကျည်း
မှန်းတီးတဲ့ စကားတွေ ပြောတယ်’ သူခေါင်းကို ယမ်းခါလိုက်ပြီး ‘သူ အခုလာတာ
ဟာ အတိတ်က နာကျည်းမှုတွေကို ပြန်ပြီး တူးဖော်တာပဲဖြစ်မယ်’

‘မဟုတ်ဘူး၊ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်ကိုကြီးကို သူ ချစ်လိုလာတာပဲ’

သူရယ်လိုက်သည်။

‘အန်တို့နီယို လူကာဟာ အရူး မဟုတ်ပါဘူး၊ သူလာတာက အမေရိကန်
ထိုးစစ်ကြီးအတွက် လာတာပါ၊ အမေရိကန်တွေကို ကျော်က မကူညီ နိုင်ဘူးဆိုလို
သူလာတာပါ။ ကျော်ရဲ့သဘောထားကို ဒင်းကလေးက ပြောင်းပစ် နိုင်မယ်လို့
သူတို့ကထင်နေကြတယ်၊ ဒီကိစ္စသာ မပေါ်ခဲ့ရင် သူမလာပါဘူး’

သူပြောသည့်အသံက နာကျည်း ဆွဲးမြည့်လှသည်။ ကက်ထရီနာက
သူဘက်သို့လူည့်ပြီး ...

‘အိပ်ကြစို့ အစ်ကိုကြီးရယ်’

၁၀၄

နတ်နှစ်

‘ကိုယ်လာခဲ့မယ်’
သူက သူမဏေခေါင်းကို နမ်းလိုက်ပြီး သူမဏေကိုယ်ကို ညင်သာစွာ
တွန်းလိုက်သည်။
အပြင်ဘက်သို့ သူထွက်သွားသည်။
မိုးနံ့ သင်းနေသည်။
မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွှေချေသည်။

* * *

[၁၃]

နံနက်စောစောပင်ဖြစ်သည်။ ကိုးနစ်သည် အဂ္ဂရီဂျင်တိ ရဲစခန်းရှိ သူ၏ ရုံးခန်း ပြတင်းပေါက်မှ ကြည့်နေသည်။ ဆုစလေ့နှင့် သူ၏ယူကရိန်းတပ်သား များကို တင်ဆောင်လာသော ကားများ ရဲစခန်းတွင်းသို့ ဝင်လာကြသည်။ ကားများ ဝင်လာသည်ကို ကြည့်နေစဉ် သူ့နောက်ဘက်မှ တံခါးပွင့်လာပြီး ရှုံးသရန့် ဝင်လာသည်။ ဘရန့်၏ လက်ထဲတွင် ကော်ဖိပန်းကန် ပါလာသည်။ ဒက်ဝေလာကို ကားပေါ်မှ ဆွဲချေနေသည်ကို ကိုးနစ်က ခေါင်းညီတ်ပြီး ပြလိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာ မြေကြီးပေါ်သို့ ဒုးထောက်လျက်သား ကျသွားသည်။ ယူကရိန်းတစ်ယောက်က သူကို ခြေထောက်ဖြင့် ပိတ်ကန်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ယူကရိန်း တပ်သားနှစ်ယောက်က သူကို မေယာ၏ရုံးခန်းဆီသို့ ဆွဲခေါ်သွားကြသည်။

‘အင်.. . . သူဘရာဇာတွေတော့ အလုပ်ရကြပြန်ဦးမယ်’

ကိုးနစ်က ပြောလိုက်သည်။

‘ဒီသဘောပါပဲ ဗိုလ်မှူးကြီး’

‘သူ ဘယ်သူလဲဆိုတာ စုံစမ်းပြီး ကိုယ့်ကို ပြန်ပြောစမ်း’

ဘရန့် ချက်ချင်းပင် ထွက်သွားသည်။ ကိုးနစ်က ပြတင်းပေါက်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ ယမန်နေ့ညက မုန်တိုင်းမှာမူ ပြီးဆုံးသွားချေပြီး သို့သော် မိုးစက်

၁၆

နတ်နှစ်

များကမူ ပြတင်းပေါက်ကို ရှိက်ပက်နေဆဲပင် ရှိသည်။

+ + +

ဒက်ဝေလာသည် မေယာ၏စားပွဲရှေ့တွင် မတ်တတ်ရပ်လျက်ရှိသည်။
 မေယာက သူကို ဂရာမပြုဘဲ ကျောပိုးအိတ်ထဲမှ ပစ္စည်းများကို ဆုံးလေ့က
 ထုတ်ပြီး ယူနေသည်ကိုသာ ကြည့်နေသည်။ ကျည်ကပ်များ၊ လက်ပစ်ပုံးများ၊
 ချောကလက်များ၊ ဆုံးလေ့က ယင်းပစ္စည်းများကို အမ်ဝမ်းရှိင်ဖယ်နှင့် စစ်သုံး
 ပစ္စတိုကြီး၏ ဘေးတွင် ချထားသည်။

‘လက်နက်တွေကတော့ အသစ်ကျပ်ချွတ်တွေပဲမို့လ်များ’

မေယာက ဒက်ဝေလာ၏ မှတ်ပုံတင် စာရွက် အတူများကို ကောက်
 ယူပြီး . . .

‘ဘယ်သူတဲ့လဲ၊ မာရီယို ဘရာဇီ အတ်ပါလာမို၊ ဘဇာဂျ၊ မှတ်ပုံတင် ထဲမှာ
 မင်းရဲ့အလုပ်က သိုးကျောင်းသားဆိုပါကလား’

‘မှန်ပါတယ် ခင်ဗျာ’

ဒက်ဝေလာက ခေါင်းကိုင့်ထားပြီး ဖြေသည်။

‘မင်းရဲ့အလုပ်ရှင်က ဘယ်သူလဲ’

ဒက်ဝေလာသည် မေဆင်ဘလင်ချိတွင် ကာတာကသင်ကြားခဲ့သည့်
 အတိုင်း . . .

‘အခြေအနေတွေက မကောင်းဘူး၊ တစ်နေရာက တစ်နေရာကို ပြောင်း
 နေရတယ်၊ ဒီနေရာမှာ လေးငါးဆယ်ရက်၊ ဟိုနေရာမှာ လေးငါးဆယ်ရက်ပဲ’

‘မြောက်အာဖရိကမှာ ရင်ဘတ်ဒက်ရာရလို့ အမှတ်ဆယ့်ငါး ခြေလျင်
 တပ်မတော်က ထွက်ခဲ့ရတယ်မဟုတ်လား’

‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ’

မေယာက ခေါင်းညီတ်ပြလိုက်သည်။ ဆုံးလေ့သည် သူ့လက်ထဲမှ
 ရှိင်ဖယ်ကို ချထားလိုက်ပြီး ဒက်ဝေလာ၏ အကြိုရင်ဘတ်ကို ဆွဲဖြေလိုက်သည်။
 ဒက်ဝေလာ၏ လက်ပဲဘက် ရင်ဘတ်တွင် သေနတ်ဒက်ရာအမာရွတ်ကြီးက
 ထင်ရှားစွာရှိနေသည်။ ဒိုင်ယက်ပိတွင် လေထီးနှင့်ဆင်းစဉ်က ရရှိခဲ့သော ဒက်ရာ
 ဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၀၅

မေယာက . . .

‘အတ်လမ်းကတော့ အခိုင်အမာပဲ၊ မှရီယိုဘရာဖီ ဒဏ်ရာရ စစ်ပြန်ကြီးရှိုးသားတဲ့ သိုးကျောင်းသားတစ်ယောက်၊ အမေရိကန်လက်နက် အသစ်တွေနဲ့ တောင်ပေါ်မှာ လျှောက်သွားနေတယ်’

ဆုစောင့်ဘက်သို့ လူညွှဲပြီး . . .

‘ဓိုလ်ကြီး ဘယ်လိုသဘောရသလဲ’

‘မကြာခင်ကပဲ ပြောက်ကျားတွေကို လေယာဉ်ပံ့ပို့ ရိုက္ခာချပေးတယ်လို့ ယူဆရပါတယ်’

ဒက်ဝေလာက အခွင့်ကောင်းကို ရယူလျက် . . .

‘ကျွန်တော် လူကောင်းတစ်ယောက်ပါ၊ ကျွန်တော် ကျိုန်ပြောရပါတယ်၊ ဗစ်ကာဗာရဲ့ တစ်ဖက်က တောင်ပေါ်က တဲ့ကလေးမှာ ကျွန်တော်အိပ်တဲ့ညက ဒီပစ္စည်းတွေကို ကောက်ရပါတယ်’

မေယာ ရှုံးမဲ့လိုက်သည်။ ဆုစောင့်သည် ရှင်ဖယ်ကို ကောက်ယူပြီး ဒက်ဝေလာ၏ ပိုက်ကို ဒင်ဖြင့် ဆောင့်လိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာက ကြမ်းပြင် ပေါ်တွင် မျှောက်သွားသည်။

‘နောက်တစ်ကြိမ် စမ်းကြည့်ပါညီး’

မေယာက ပြောလိုက်သည်။

ဒက်ဝေလာကို သူတို့ ဆွဲထူသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် တံခါးပွင့်သွားပြီး ကိုးနစ် ဝင်လာသည်။

‘အား မေယာပါလား၊ ကျော် အပြင်သွားမလိုပဲ’ ထို့နောက် သူက အုံဉြုံ ဟန်ဖြင့် ‘ဒါက ဘာလဲ’

မေယာသည် ကိုးနစ်၏ရွှေတွင် ဒေါသကို ချုပ်ထိန်းသည့်အကျင့် ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုင်ရာမှ သူ ထဲလိုက်ပြီး . . .

‘ပြောက်ကျားတစ်ယောက်ပါ ဓိုလ်မှူးကြီး၊ ပြောက်ကျားတစ်ယောက်လို့ ယူဆရတာပဲ၊ ဆုစောင့် ဖမ်းမိလာတာပဲ၊ အမေရိကန် ပစ္စည်းတွေ အပြည့်ပဲ၊ ကြည့်ရတာကတော့ မကြာခင်ကပဲ ရိုက္ခာတွေ ချပေးထားတယ်နဲ့ တူတယ်’

ကိုးနစ်သည် ပစ္စတိုက် ကောက်ယူပြီး လက်ထဲတွင် ချိန်ဆကြည့်သည်။ ထို့နောက် စားပွဲပေါ်တွင် ပြန်တင်ထားလိုက်ပြီး . . .

‘သူကကော ဘာပြောသလဲ’

‘သိုးကျောင်းသား တဲတစ်ခုမှာ ကောက်ရှိုးပုံအောက်မှာ ဂုဏ်ထားတာ
တွေ့ရတယ်လို့ ပြောတာပဲ’

ကိုးနှစ်က ဒက်ဝေလာကို ကြည့်လိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာသည်
ယူကရိန်းတပ်သားနှစ်ယောက်ကြားတွင် ခေါင်းငါးလိုက်ကျလျက်ရှိသည်။
အသက်ရှု။ မောနေသည်။

‘သူပြောတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်’

ကိုးနှစ်က ပြောလိုက်သည်။

‘ခင်ဗျာ’

မေယာ အထူးပင် အုံအားသင့်သွားဟန် ရှိသည်။

‘သူကို အချုပ်ခန်းတစ်ခုထဲမှာ ထည့်ထားလိုက်ပါ၊ စားစရာ တခုခုပေး
ပါ၊ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ စဉ်းစားဖို့ အချိန်ပေးပါ၊ ကျူပ်ပါလာမို့ ဌာနချုပ်ကို သွား
လိုက်ပြီးမယ်၊ မနက်ဖြန်ကျရင် ကျူပ်ပြန်လာမယ်၊ အဲဒီတော့မှ ကျူပ် သူ့ကို
စစ်မယ်’

‘ဟုတ်ကဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး’

ကိုးနှစ် တံခါးဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ တံခါးကို ဖွင့်လိုက်ပြီး
နောက် . . .

‘ကျူပ် သူကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ပဲ တွေ့ချင်တယ်၊ အဲဒါကို ခင်ဗျား
လူတွေကို ပြောထားပါ’

‘ဟုတ်ကဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး’

တံခါးကို ပြန်ပိုတ်သွားသောအခါ ဆုစလော့က . . .

‘အဲဒါဆိုးတာပဲ ဗိုလ်မှူး၊ ဒီသတ္တဝါကို ကျွန်တော့နည်းနဲ့ ကျွန်တော်
လုပ်ပါရစေ’

မေယာ ခေါင်းကို ယမ်းခါလိုက်သည်။

‘တစ်ချိန်ကျရင် ကိုးနှစ်ရဲ့ ခေါင်းကို ကျူပ် ရဖို့ရည်ရွယ်ထားတယ်၊
ဒါပေမဲ့ ဘာမဟုတ်တဲ့ကိစ္စနဲ့တော့ ကျူပ်ရဲ့စီမံကိန်းတွေကို အပျက်မခံနိုင်သေးဘူး၊
ဒီကိစ္စက ဒါလောက်အရေးမကြီးပါဘူး’

‘ဒါဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သူကို ဘာလုပ်ရမလဲ’

ဒက်ဝေလာသည် ဂျာမန်စကား မပြောတတ်သော်လည်း သူတို့
ပြောသည့် အကြောင်းများကိုတော့ နားလည်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၉

မေယာ စဉ်းစား ချိန်ဆပြီး . . .

‘ပိုလ်မျူးကြီးက နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ စဉ်းစားဖို့ ပြောတယ်၊ ကောင်းပြီ
ဒီအတိုင်းပဲ ကျေပ်တို့ လုပ်ကြမယ်၊ သူကို အခန်းနှစ်ဆယ့်နှစ်ကို ခေါ်သွား’
‘ဟုတ်ကဲ့ ပိုလ်မျူး’

ဆုစလေ့ ခေါင်းညီတ်လိုက်ရာ ယူကရိန်းတပ်သားများက ဒက်ဝေလာ
ကို တွဲခေါ်သွားသည်။

+ + +

လူစီယာနိန္ဒင် မာရီယာတို့သည် နံနက်ခင်း မိုးရေထဲတွင် အေးဆေးစွာ
လျှောက်သွားနေကြသည်။ မာရီယာက . . .

‘ကလေး၊ လေးကို ကွဲန်မ ထားပစ်ခဲ့ရတာ စိတ်မကောင်းဘူး’

‘သူအတွက် အုံဉာဏ်ယ် ကောင်းလောက်အောင် မင်းလုပ်ပေးခဲ့ပြီ၊
သူဘဝဟာ ရှင်သန်လာပါလိမ့်မယ်၊ သူဘဝဟာ ဒီလိုမျိုးစခဲ့ရင် အောင်မြင်
တတ်တာပဲ၊ ဒါနဲ့ ပြောရဦးမယ်၊ မင်းဟာ ယုံကြည့်မှုမှာ အင်မတန် အားထားပုံ
ရတယ်’

‘အစ်ကိုကကော’

‘ကိုယ်ကတော့ အချက်အလက်ပေါ်မှာပဲ အခြေခံတယ်’

‘ဂျာမန်တွေကို အစ်ကို မမှန်းဘူးလား’

‘မင်းကော. . .’

‘ကွဲန်မကတော့ သူတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တချို့ကို မှန်းတယ်’

တော့အုပ်ထဲမှ ထွက်မိသောအခါ အောက်ဘက်ရှိ တောင်ကြားထဲတွင်
ရွာကလေးတစ်ရွာ တွေ့မြင်ကြရသည်။

‘ဆိုလက်နိုပြောလိုက်တဲ့ရွာပဲ ဗစ်တာဗာ’

သူမကပြောသည်။

လူစီယာနဲ့ ခေါင်းညီတ်လိုက်ပြီး . . .

‘ဟုတ်တယ်၊ ကိုယ်တို့ ဆင်းပြီးကြည့်ကြရအောင်၊ ဆိုလက်နဲ့ ပြောလိုက်
တဲ့ ဗာဒါဆိုတဲ့လူကို ရှာကြရအောင်’

ရွာကလေးမှာ နှုချာလှသည်။ ဖုန်တော့ထဲတွင် ပိုန်ချိသော ကလေးများ

၁၃၀

နတ်နှစ်

ကစားနေကြသည်။ လူစီယာနိနှင့် မာရီယာတို့သည် သူတို့အနီးမှ ဖြတ်သန်းသွားသည်ကို ငေးမေးပြီး ကြည့်နေကြသည်။ ဝိုင်အရက်ဆိုင်တစ်ခုသို့ သူတို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ အပြင်ဘက်တွင် စားပွဲတွေ ခင်းထားသည်။ တံစက်မြှုတ်မှ မိုးရေ့စီးကျေနေသည်။

‘အပြင်မှာခဏစောင့်နေ၊ ကိုယ် အထဲကိုဝင်ပြီး ကြည့်လိုက်ညီးမယ်’
လူစီယာနိက မာရီယာကိုပြောလိုက်သည်။

မာရီယာ စားပွဲတစ်ခုတွင်ထိုင်သည်။ လူစီယာနိ အတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်။ အထဲတွင် မောင်နေသည်။ စားပွဲအနည်းငယ်သာ ရှိသည် အရက်ကောင်တာ တစ်ခုရှိသည်။ စားသောက်သူတစ်ညီးမှု မရှိပါ။ အရက်ကောင်တာ တွင်သာ လူတစ်ယောက် စာဖတ်နေသည်။ ထိုလူမေးကြည့်ပြီး . . .

‘ဘာလိုချင်သလဲ’

‘မာရီယိုဆိုလက်နဲ့ လွှတ်လိုက်တယ်’

‘ဘာကိစ္စလဲ’

‘ဖရန်ဆီတင် ကျောင်းတိုက်ကို ကျူပ်တို့သွားမလိုပဲ၊ ခင်ဗျားက ပို့ပေးလိမ့်မယ်လို့ သူပြောလိုက်တယ်’

‘ကျူပ်တို့ ဟုတ်လား’

‘ကျူပ်နဲ့အတူ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပါတယ်’

ခေတ္တမျှတိတ်ဆီတ်နေသည်။ လူစီယာနိက စိတ်ရှည်စွာဖြင့် . . .

‘ခင်ဗျားက ဗာဒါမဟုတ်လား၊ ခင်ဗျားဟာ ဂိုဏ်းသားတစ်ယောက်လို့ ပြောလိုက်တယ်’

ဗာဒါက သူကိုင်းစိုက်ပြီး ကြည့်နေသည်။ သူ၏လက်က ကောင်တာ အောက်သို့ ရောက်ရှိနေသည်။

‘အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ’

လူစီယာနိက . . .

‘လက်ယာဘက် အိတ်ထဲက ကျူပ် ပစ္စည်းတစ်ခုထုတ်မယ်၊ ကျူပ်ကို မပစ်ပါနဲ့၊ ကျူပ်ထုတ်မှာ သေနတ်မဟုတ်ဘူး’

လူစီယာနိသည် ပိုးပဝါ အဝါကလေးကိုထုတ်ပြီး ဖြေလိုက်သည်။ ဗာဒါသည် အယ်လ် စာလုံးအနက်ကြီးကို ကြည့်ပြီးမျက်လုံးပြုးသွားသည်။ သူလက်ကို ကောင်တာအောက်မှထုတ်လိုက်သည်။ လက်ထဲတွင် အိတ်လီစစ်မို့လ်များ

မင်္ဂလာသစ္စ လူမှာကတိ

၁၃၁

ကိုင်ဆောင်သော ဗာရက်တာ သေနတ်ကလေး ပါလာသည်။ သူက သေနတ်ကို
ကောင်တာပေါ်တွင် သေသေချာချာတင်ထားလိုက်ပြီးနောက် . . .

‘လူစီယာနိုင်၊ အမှတ်တံဆိပ် အယ်လ်ပဲ’

သူက ဖြည့်ဖြည့်းမေ့ကြည့်သည်။

လူစီယာနိုင် ခေါင်းမေ့ပြီး ရပ်နေသည်။

‘လူစီယာနိုင်ဟာ လာမယ်ဆိုတဲ့ အတိုင်း လာတာပဲ’

သူ တိုးညွင်းစွာ ရွှေတ်ဆိုသည်။

ထိုနောက် သူသည် ဘားကောင်တာကို ကျွေ့ပတ်ကာ လျှောက်လာပြီး
လူစီယာနိုင်လက်ကို နှစ်းသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် မာရီယာ၏ အော်ဟစ်သံ
ပေါ်တွက်လာသည်။ လူစီယာနိုင် တံခါးဆီသို့ တစ်ဟုနှစ်တိုး ပြီးသည်။

+ + +

မာရီယာသည် စားပွဲပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်လျက် ရှိသည်။ သူမ ကို
ခြိမ်းခြောက်နေသူနှစ်ဦးကား ဤဒေသသား လူရွှေယ်နှစ်ဦးပင်ဖြစ်သည်။
အဝတ်အစား စုတ်စုတ် ပြတ်ပြတ်၊ ရှုပ်ရည်ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းနှင့် ဖြစ်သည်။

တစ်ယောက်က သူမကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖက်ထားပြီး အခြား
လက်တစ်ဖက် က သူမ၏ တင်ပါးကို ဆုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ သူမျက်နှာတွင်
ရက်စက်သောအပြုံး ပေါ်လွင်နေသည်။ သူက သူမ၏ နားနားသို့ကပ်ပြီး
ညစ်ညမ်းသော စကားများကို ပြောလိုက်သည်။ သူမက သူ၏ ပါးကို ဖြန်းခနဲ့
ရှိက်လိုက်သည်။ စစ်လိုလူမျိုးများ အဖို့ မိန်းမများသည် အသုံးခံပစ္စည်း တစ်ခုပင်
ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် လုပ်ဆိုသည့် အတိုင်း လုပ်ဖို့ပင် ဖြစ်သည်။
သူတို့အနေနှင့် အာခံရန်အကြောင်း ဘာမျှမရှိပါ။ လူရွှေယ်က သူလက်ကို
ရှိက်နှုက်ရန် မြောက် ရွှေယ်လိုက်သည်။

လူစီယာနိုင် ထိုလူရွှေယ်၏ခါးကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး ဆဲလှည့်လိုက်သည်။ သူတို့
တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စိုက်ပြီး ကြည့်နေကြသည်။ ရှုတ်ခြည်း ဆိုသလိုပင်
လူရွှေယ်၏ အမူ အရာ ပြောင်းလဲ သွားသည်။ ပထမတွင် စိတ်ပျက်
သွားဟန်ရှိသည်။ ထိုနောက် ကြောက်ရွှေ့သွားပုံဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ
လူစီယာနိုင်ကို သူမှတ်မိ၍ မဟုတ်ပါ။ သူနှင့်ရင်ဆိုင်ရမည့်သူသည် ယောကုံး

၁၂

နတ်နှစ်

ပိသသူတစ်ဦး ဖြစ်ကြောင်းကို သိရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

လူစီယာနိုက သူပါးကို ရိုက်လိုက်သည်။ သူ ဘာမျှ ပြန်မပြောပါ။
သည်အတိုင်းပဲ ရပ်နေသည်။ သူအဖော်က သူကို ဆွဲခေါ်သွားသည်။ သူတို့
နှစ်ယောက် သုတေခြေတင်ပြီး ပြေးကြသည်။

ဗာဒါက . . .

‘ကျွန်တော် ဘာလုပ်ပေးရမလဲ ဒွန်ဆာမေတ္တာ’

‘ဒီအမျိုးသမီးဟာ စစ္စတာတစ်ယောက်ပဲ၊ သူ အခုလို ဝတ်ထားရတာ
ကတော့ အကြောင်းရှိတယ်၊ သူက ဒွန်အန်တို့နိုလူကာရဲ့ မြေးပဲ’

ဗာဒါ အံ့ဩခြင်းကြီးစွာနှင့် သူမကို ကြည့်သည်။ ထိုနောက် သူမ၏
လက်ကို ရှိသေစွာ နမ်းလိုက်သည်။

‘အထဲကို ဝင်ကြပါ၊ တစ်ခုခု စားကြပါရှိး၊ ပြီးလို့ရှိရင် ကျောင်းတိုက်ကြီး
ကို ကျွန်တော်လိုက်ပိုပါမယ်’

+ + +

ဆားပိတ်နှင့် ရှိဆာတို့သည် တောင်ရှိးတစ်ခုအတိုင်း သွားနေရာမှ
ရပ်လိုက်သည်။ သူတို့၏ လက်ယာဘက် အောက်ဘက် မိုင်ဝက်လောက်တွင်
ရွာကလေးတစ်ရွာ ရှိသည်။

‘ဘာရွာလဲ’

ဆားပိတ်က မေးလိုက်သည်။

‘ဗစ်တာဗာ၊ ကျွန်မတို့ရွာထဲကိုမဝင်ဘဲ ဟောဟိုက မြင်ရတဲ့ ဘုရားရှိခိုး
ကျောင်း နောက်ကနေပြီး ဖြတ်ပြီး သွားနိုင်တယ်၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးက တစ်ဖက်
တောင်စောင်းမှာပဲ၊ ငါးမိုင်လောက်ပဲ ဝေးတော့တယ်’

သူတို့ အောက်ဘက်သို့ ဆင်းသွားကြသည်။

‘ဒီလို့နေရာမျိုးမှာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ခုတည်း သူဘာသာသူ
ထိုးထိုးကြီး ရှိနေတာ အံ့ဩစရာပဲ’

ဆားပိတ်က ပြောလိုက်သည်။

‘အံ့ဩစရာ မလိုပါဘူး၊ တောင်ပေါ်ရွာတွေက သိပ်မကြီးတော့ ရွာ
တစ်ရွာဟာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတစ်ခု ဘုန်းကြီးတစ်ပါးမရှိနိုင်ဘူး၊ ဟိုရွာ ဒီရွာက

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၃

လူတွေဟာ ဒီဘုရားရှိခိုးကျောင်းကိုပဲ လာကြရတယ်၊ ဒီကျောင်းက ဘုန်းကြီးကတော့ ဖရန်ဆီကင်ကျောင်းတိုက်က ဘုန်းကြီးပဲ’

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအနီးသို့ သူတို့ ရောက်ရှိသွားချိန်မှာပင် ကားစက် သံတစ်ခုကို ဆားပိတ် ကြားရသည်။ ကြည့်လိုက်သောအခါ အောက်ဘက် တောင်ကြားထဲမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဂျာမန်စစ်ကားကလေးတစ်စီးကို တွေ့မြင် ရသည်။ ကားပေါ်တွင် လူသုံးယောက် ပါရှိသည်။ တစ်ယောက်က စက်သေနတ်-ခုံပေါ်တွင် ထိုင်နေသည်။

ဆားပိတ်သည် မှန်ပြောင်းဖြင့် ငါင်းတို့ကို လျင်မြန်စွာစစ်ဆေးကြည့်ရသည်။

‘ဂျာမန်တွေလား’

ရှိဆာက မေးသည်။

‘မဟုတ်ဘူး၊ ယူကရိန်းတွေ၊ မေယာဆိုတဲ့လူ အုပ်ချုပ်တဲ့ အထူးနာဖို တပ်ဖွဲ့၊ တစ်ဖွဲ့ပဲ၊ မေယာဆိုတာက အဂ္ဂရိဂျင်တို့မှာ ရုံးထိုင်တဲ့ ငက်စတာပို ပိုလ်မှူး၊ တစ်ယောက်ပဲ’

မိန်းကလေးက သူ့လက်မောင်းကို ဆွဲပြီးပြေးသည်။

‘ဟေး.... ဒါက ဘယ်လဲ’

‘ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ ကျွန်းမတို့ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲမှာ ပုန်းနေကြမယ်’

သူမ ပြောသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သူတို့တွင် အခြားရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်း မရှိပါ။ ရန်သူကားသည် သူတို့နှင့် ဂိုက်လေးငါးရာလောက်သာ ကွာဝေးတော့သည်။ သူတို့ ဘယ်လို့မှ မရောက်နိုင်ခင်မှာပင် သူတို့ကို တွေ့ရှိ သွားကြမည်ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအပြင်ဘက်တွင် မြည်းတစ်ကောင် လံထားသည်။ သူတို့သည် မြည်းကလေးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး သွားကြသည်။ ရှိဆာက ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတံခါးကို ဖွင့်ပြီး ရွှေ့မှ ဝင်သွားသည်။ အတဲ့တွင် တိတ်ဆီတ်လျက် ရှိသည်။ ဖယောင်းတိုင်နှင့် အမွှေးတိုင်များ ထွန်းညိုထားသည်။ ပလ္လာင်ထက်တွင် ကား မယ်တော်မှရှိသည် အမှာ်ငါးတဲ့တွင် စျောန်ကြွေနေသည့်အလား ဖြစ်သည်။ မယ်တော်၏ မျက်နှာတော်တွင် ကရှုဏာပြီး ပွင့်လန်းနေသည်။

အာပတ်ဖြေသည့်နေရာတွင် လူသုံးယောက် စောင့်ဆိုင်းနေသည်။ ကောင်ကလေးတစ်ယောက်၊ အဘိုးကြီးတစ်ယောက်နှင့် အဘွားကြီးတစ်ယောက်

၁၄

နတ်နှစ်

တို့ဖြစ်ကြသည်။ အဘွားကြီးသည် ထုံးစံအတိုင်း ခေါင်းတွင် ပဝါနက်စည်းထားပြီး အအေးဒဏ်ကို ကာကွယ်ရန် သိုးရေအကျိုးကြီးကို ဝတ်ထားသည်။ အဘွားကြီးက ဆားမိတ်နှင့် ရှိသာကို ထူးဆန်းစွာ ကြည့်နေသည်။

အပြင်ဘက်တွင် ကားရပ်လိုက်သည်ကို ဟန်သောတံခါးကြားမှနေ၍ ဆားမိတ် ကြည့်လိုက်သည်။ ယူကရိန်း တပ်သားသုံးယောက်သည် ကားပေါ်မှ ဆင်းပြီး စီးကရက်များ မီးညီးကာ ကားအနီးတွင် စကားပြောနေကြသည်။ ထိုနောက်မှ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းဆီသို့ လျှောက်လာကြသည်။

သူတို့သည် မည်သည့်အန္တရာယ်ကိုမျှ မျှော်လင့်မထားသဖြင့် အေး-အေးလူလူပင် ဖြစ်ကြသည်။ ရွှေ့ဆုံးမှလျှောက်လာသော တပ်ကြပ်၏ခါးတွင် ပစ္စတို့တစ်လက် ချိတ်ထားသည်။ အခြားနှစ်ယောက်တွင်ကား ရှုမစ်အ သေနတ် များနှင့် ဖြစ်သည်။ ဆားမိတ်သည် သူ၏ရှိုင်ဖယ်ကိုဖြုတ်ပြီး သုံးယောက်စလုံးကို တစ်ပြိုင်တည်း ပစ်ခတ်နိုင်ရန် ချိန်ရှုယ်ကြည့်နေသည်။

‘အစ်ကိုပစ်ရင် တပ်ကြပ်တစ်ယောက်တည်းကျေမယ်၊ ကျွန်တဲ့ နှစ်ယောက်ကို မရနိုင်ဘူး’

ရှိသာက တိုးည်းစွာ ပြောသည်။

‘ဒါဖြင့် ကိုယ်တို့ ဘာလုပ်ကြမလဲ’

‘ကျွန်မကို အဲဒီသေနတ်ပေး’

သူမက သူလက်မှသေနတ်ကို ဆွဲယူလိုက်သည်။

‘ပြီးတော့ အဲဒီအိတ်ကိုလဲပေး’

သူမပြောသည့်အတိုင်း သူပြုလုပ်သည်။ မိန်းကလေးက သေနတ်နှင့် ကျောပိုးအိတ်တို့ကို အာပတ်ဖြေသည့် ခြံကလေး၏နောက်ဘက်တွင် ရှုက်ထားလိုက်သည်။ လူကြီးနှစ်ယောက်နှင့် ကလေးက ကြည့်နေကြသည်။

‘ကျွန်မတို့ဒီကိုလာတာ ကျွန်မတို့လက်ထပ်ဖို့ကိစ္စကို ဘုန်းကြီးနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ပဲ ဘာမှ စိုးရိမ်စရာမရှိဘူး၊ ကျွန်မ ကြည့်လုပ်မယ်’

ရှိသာက သူကို ထိုင်ခုံတန်းတစ်ခုဆီသို့ ဆွဲခေါ်သွားသည်။

ဆားမိတ် သည် ခေါင်းမှုဦးထုပ်ကို ချွတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် လက်ယာဘက်အိတ်ထဲမှ သေနတ်ကလေးကို ထုတ်ယူလိုက်သည်။ ထို့နောက် အပေါ်မှ ဦးထုပ် ဖုံးပြီး ပေါင်ပေါ်တွင် အသင့်ကိုင်ထားသည်။ ယင်းအပြုအမှုကို ရှိသာ မတွေ့၊ မမြင်ချေ။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၃၂

တိတ်ဆိတ်နေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး၏ တိုးညင်းသောလေသံသာ ထွက်ပေါ်နေသည်။
တံခါးပွင့်သွားသည်။ ခြေသံများ ကြားရသည်။

‘ဒီမှာ ဘာလုပ်နေကြတာလဲ’

တပ်ကြပ်က အီတလီစကား မတတ်တတတ်ဖြင့် မေးလိုက်သည်။

သူသည် အဘိုးကြီးနှင့် အဘွားကြီးတို့အနီးတွင် ခေတ္တမျှ ရပ်လိုက်
ပြီးနောက် ရှိသာနှင့် ဆားပိတ်တို့ရှိရာသို့ လျှောက်လာသည်။ သူက သူတို့
နှစ်ယောက်ကို ငုံကြည့်နေသည်။ သူလူနှစ်ယောက်ကလည်း အနီးသို့ ရောက်ရှိ
လာသည်။

‘ဒီမှာ ဘာလုပ်နေကြတာလဲ’

တပ်ကြပ်က မေးသည်။

‘ဘုန်းတော်ကြီးတွေ့ရအောင် စောင့်နေတာ’

ရှိသာက ဖြေသည်။

‘ဘာကိစ္စလဲ၊ မင်းရဲ့ဒုစရရှိက်တွေကို ဝန်ခံမလိုလား’

သူတို့၏ ရယ်မောသံများက အမဂ်လာအတိ ဖြစ်သည်။

ရှိသာက ပြုးလိုက်ပြီး . . .

‘ကျွန်းမတို့ ရှုံးအပတ်ထဲမှာ လက်ထပ်မလိုပါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးနဲ့ လိုအပ်တဲ့
အမီအစဉ်တွေ လုပ်မလိုပါ’

‘လက်ထပ်မလို့ ဟူတ်လား’

သူမ၏နောက်ဘက်သို့ သူ လျှောက်သွားသည်။ သူမ၏အကြိုက်သို့
လက်ထပ်ဖက်လျှို့လိုက်ပြီး . . .

‘မင်းက အပျို့လား’

‘ဟူတ်ကဲ့’

‘အဲဒါဆိုရင်တော့ ကိုယ်တို့ တစ်ခုခုလုပ်ရလိမ့်မယ်’

တပ်ကြပ်က သူမကို ဆွဲယူလိုက်သည်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပင် ဆားပိတ်
၏ ဆံပင်ကို နောက်သို့ဆွဲလိုက်ပြီး . . .

‘ကဲ. . . ကိုယ့်လူ မင်းကို ကိုယ်တို့ အခွင့်အရေး တစ်ခုပေးမယ်၊
နားလည်လား’

တပ်ကြပ်က သူမကို စကြိုလမ်းအတိုင်း ခေါ်ဆောင်သွားသောအခါ

၁၅၆

နတ်နှစ်

တစ်ယောက်က . . .

‘သူငယ်ချင်းတွေကို မမေ့နဲ့နော်’

တပ်သားတစ်ယောက်သည် ဆားမိတ်၏ ဘေးခုံပေါ်တွင် ခြေထောက်
တင်လိုက်ပြီး . . .

‘မင်းစိတ်တဲ့မှာ ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ဘူး မဟုတ်လား၊ သူပြောတဲ့
အတိုင်းပဲ တို့က မင်းကိုအခွင့်အရေးတစ်ခု ပေးတာပဲ၊ အဲဒါ ကိုယ်တို့အားလုံး
စိတ်ကောင်းဝင်နေဖို့ပဲ’

ဆားမိတ်သည် ဦးထုပ်ကိုဖောက်ပြီး ပစ်လိုက်သည်။ သကောင့်သား၏
နှုလုံးကို ကျဉ်ဖောက်သည်။ ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသည်။ ဆားမိတ်သည်
သကောင့်သား ကိုယ်ခန္ဓာကို ဘေးသို့ တွန်းဖယ်လိုက်ပြီး ဒုတိယအဖောက်ကို
ချိန်လိုက်သည်။ ထိုသတ္တဝါသည် ပခုံးမှုသေနတ်ကို သွေးရှုးသွေးတမ်း ဖြုတ်
နေသည်။ ဒုတိယ ကျဉ်ဆန်သည်သင်း၏ပခုံးကိုဖောက်သွားသည်။ သင်း၏
ကိုယ်ခန္ဓာ လည်ထွက် သွားသည်။ တတိယကျဉ်ဆန်က သင်း၏ ကျောကို
ဖောက်ဝင်သည်။ ခုံးတန်းတစ်ခု ပေါ်မှ ခေါင်းစိုက်ပြီး ကျသွားသည်။

တစ်ဖက်သို့ ဆားမိတ် လူညွှေလိုက်သောအခါ တပ်ကြုပ်သည် ရှိသာကို
သူရှေ့တွင် အကွယ်အကာပြုထားသည်။ သူ့ခါးမှ သေနတ်ကိုထုတ်ပြီး သူမ၏
ဘေးကို ထောက်ထားသည်။

‘သေနတ်ကိုချလိုက်၊ မချရင် မင်းကောင်မ သေပြီမှတ်’

သို့သော် အထူးတို့ကိုခိုက်ရေးသမား တစ်ဦးအနေနှင့် လေ့ကျင့်
ထားသော ဆားမိတ်သည် ဤလို အခြေအနေမျိုးတွင် မည်သို့ပြုရမည်ကို
သိသည့်အတိုင်း လက်ကိုရိုက်ပြီး တပ်ကြုပ်၏ခေါင်းကို ပစ်လိုက်သည်။ ငနဲ့၏
ဦးခေါင်းခုံးကွဲထွက်သွားသည်။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပင် နောက်ဘက်သို့ လွှင့်ထွက်
သွားသည်။

ဆားမိတ် ပြုးသွားပြီး ရှိသာ၏လက်ကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်သည်။ သူမကို
ဆွဲယူပြီး တစ်ဖက်သို့ လူညွှေလိုက်သောအခါ အဘိုးကြီး၊ အဘွားကြီး၊
ကောင်ကလေးတို့ တံခါးဆီသို့ သုတ်ခြေတင်သွားကြသည်ကို တွေ့ရသည်။
သူတို့နောက်တွင် နောက်ထပ် အဘွားကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ယင်း
အဘွားကြီးသည် အာပတ်ဖြေသည့်အိမ်အတွင်းမှ ဘုန်းကြီးနှင့်အတူ ထွက်ပေါ်
လာခြင်း ဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၁၇၅

ဘုန်းတော်ကြီးမှာ သက်တော်ငါးဆယ်ခန့် ရှိပေပြီ။ မုတ်ဆိတ်မွေးများ ရှိပြီး ဖရန်ဆိုကင် ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ မူအတိုင်း သက်န်းအညီကြီးကို ဝတ်ထား သည်။ သူရှေ့သို့လျှောက်လာသည်။ သူမျက်နှာသည်အဲ ဉာဏ်ရာ ကောင်း လောက်အောင် ပင် တည်ပြီမှုသည်။ သူက ဘာတစ်ခွန်းမှာ မပြောဘဲ ယူကရိန်း သုံးယောက်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည်။

‘သုံးယောက်စလုံး သေပြီ၊ မင်းတို့က ဘယ်သူတွေလဲ’

‘ကျွန်ုင်မတို့က ဘုန်းတော်ကြီး ပက်ဒရီ ဂျိအိုပန္နိနဲ့ တွေ့ရအောင် ဖရန်ဆိုကင် ကျောင်းတို့က်ကိုသွားတဲ့ လူနှစ်ယောက်ပါ။ ကျွန်ုင်မက ဗစ်တို့ပါးဟာရာ ရဲ့ တူမပါ၊ သူကတော့ အမေရိကန်စစ်ပိုလ် ပိုလ်ကြီး ဆားမိတ်ပါ’

ရှိဆာက ဖြေသည်။

‘ကျူပ်က ဘရားသားလူစီယို’

ဆားမိတ်သည် သူ၏ကျောပိုးအိတ်နှင့် ရှိင်ဖယ်သေနတ်တို့ကိုယူကာ တံခါးဆီသို့ လျင်မြန်စွာ လျှောက်သွားသည်။

‘မြည်းက အပြင်မှာ ရှိနေတုန်းပဲ’

‘ကျူပ်မြည်းပဲ’

‘စောစောက လူတွေကော’

‘သူတို့ လုပ်မှာကတော့ သူတို့အိမ်ကို ပြန်ပြီး သူတို့တွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့တာ တွေကို မေ့ပစ်ကြမှာပဲ၊ သူတို့တစ်တွေက အသက်ကြီးလှပြီ၊ ဒီကိစ္စတွေမှာ မပါချင်ကြ တော့ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကျူပ်တို့ကတော့ တစ်ခုခု လုပ်ရလိမ့်မယ်’

‘ဘာလုပ်ရမှာလဲ’

ဆားမိတ်က မေးလိုက်သည်။

‘အလောင်းတွေကို ဒီမှာ တွေ့သွားရင် ဗစ်တာဟာတစ်ရွာလုံး မသက်-သာဘူး၊ သူတို့လုံးဝပျောက်သွားတာက အရေးမကြီးဘူး၊ အဲဒီတော့ သူတို့ကို ကားပေါ်တင်ကြရအောင်’

‘ကျွန်ုင်မက ဒီမှာဆေးမယ်’

ရှိဆာက ပြောလိုက်သည်။

သူမသည် ပုံးတစ်ပုံးကိုယူပြီး အပြင်ဘက်ခန်းတွင် ရေခပ်သည်။ ထိုနောက် ကြမ်းပြင်ပေါ်မှ သွေးကွက်များကို တိုက်ချွတ်သည်။ လူစီယိုနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးတို့က တစ်လောင်းပြီးတစ်လောင်း သယ်ဆောင်ကြသည်။

၁၃၈

နတ်နှယ်

အလောင်းသုံးလောင်းကို ကားပေါ်သို့ တင်ပြီးသောအခါ ကားကို
ဆားပိတ်က မောင်းသည်။ တောင်စောင်းထိပ်တစ်ခုဆီသို့ ရောက်သောအခါ
ကားကိုရပ်ပြီး ကားကို တောင်အောက်သို့ တွေ့န်းချလိုက်ကြသည်။ အလောင်း
တစ်ခုမှာ လမ်းခုလတ်တွင် လွှင့်တွက်သွားသည်။ အလောင်းနှစ်ခုမှာ ကားနှင့်
အတူ ပါသွားသည်။ များမကြာမိတွင် ကားသည် သည်မြင်ကွင်းမှ ပျောက်ကွယ်
သွားတော့သည်။

‘ပြီးပြီ’

ဆားပိတ်က ပြောလိုက်သည်။

‘မို့လ်ကြီး ခဏနေပါရီး’

ဘုန်းတော်ကြီးသည် လက်နှစ်ဖက်ကိုပို့က်ပြီး သေဆုံးသူများအတွက်
ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုသည်။

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းသို့ သူတို့ ပြန်လာကြသည်။ ရှိဆာက သူတို့ကို
မြည်းကလေး အနီးတွင် စောင့်ဆိုင်းနေသည်။

‘အားလုံးစင်အောင် ဆေးပြီးပြီလား’

ဘရားသား လူစီယိုက မေးသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့’

ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးသည် မြည်းကလေးပေါ်သို့ တက်လိုက် ပြီးနောက်
တွက်ခွာသွားသည်။ ဆားပိတ်နှင့် ရှိဆာတို့က နောက်မှ လိုက်ပါသည်။

+ + +

မာရီယာသည် ဖရန်ဆီကင် ကျောင်းတို့က်ကြီး၏ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း
အတွင်းဝယ် ဒူးထောက်ကာ ဘုရားဝတ်ပြုသည်။ သည်ရက်အတွင်းဝယ်
ပြိုမ်းချမ်းမှုကို ပထမဆုံး ကြိမ်ပြန်လည်တွေ့ရှုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။လူစီယာနှစ်နှင့်
ပက်ဒရိရှိ အိုပန္နိတို့သည် တံခါးအနီးက မျှောင်ထဲတွင် ရပ်နေကြသည်။

‘ဒွန်အန်တို့နိယိုဆီက အကြောင်းမကြားသေးဘူးလား’

လူစီယာနှစ်နှင့် မေးလိုက်သည်။

‘ဘာမှ မကြားရသေးဘူး’

ထိုစဉ် တံခါးပွင့်သွားပြီး ဦးပစ္စ်းကလေးတစ်ပါး ဝင်ရောက်လာသည်။

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ လူမှာကတိ

၁၇၉

ပက်ဒရီ၏ နား အနီးကပ်ပြီး တီးတိုးပြောသည်။
‘ခင်ဗျားမိတ်ဆွဲတွေ ရောက်လာကြပြီ’
ပက်ဒရီက လူစီယာနှင့် ပြောလိုက်သည်။
လူစီယာနှင့် အပြင်သိသွားသည်။ ဝင်းအတွင်းသို့ ဝင်လာနေကြသော
ဆားမိတ်နှင့်ရိုဆာတို့ကို တွေ့မြင်ရသည်။
‘ဟေး . . . မောင်ရင်တို့နှစ်ယောက် ဘာဖြစ်နေကြတာလဲ’

* * *

[၁၄]

ပက်ဒရီရိအိုပန္ဒိသည် ကျွို့ကိုသော ကျောက်လျေကားအတိုင်း သူတို့ကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ မြေအောက်ခန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ပွဲဌ်းငယ် တစ်ပါးသည် မှန်အိမ်ငယ်နှစ်လုံးကို ဝါးလုံးတွင် ထမ်းလျှို့လျက် ရှုံးဆုံးမှ ဆင်းသွားနေသည်။ ဆားပိတ်နှင့် လူစီယာနိုတိုက နောက်မှုလိုက်ပါ ကြော်သည်။

‘ကျိုပ်တို့ရဲ့ကျောင်းတိုက်ကြီး စစ္ဆေးတစ်ကျွန်းလုံးမှာ ကျော်ကြားတာ ဟာ ဒီမြေအောက် တိုက်ခန်းတွေကြောင့်ပဲ’

ပက်ဒရီရိအိုပန္ဒိက ပြောသည်။

ပွဲဌ်းငယ်က ထမ်းပိုးကို အနည်းငယ် မြှင့်လိုက်သောအခါ သူတို့ ရောက်ရှိနေသော အခန်းသည် လူသေအလောင်းများထားသည့် သခ္ပါင်းဆောင် ဖြစ်ကြောင်း ဆားပိတ်တွေရှိရသည်။ နံရှိးများ၊ တင်ဆုံးရှိးများ၊ ခြေရှိးများ၊ ပေါင်ရှိးများ စသည်ဖြင့် အရိုးပေါင်းစုံကို တွေ့မြှင်ရသည်။ ဦးခေါင်းခွံများမှာလည်း ဟိုနားမှာတစ်ပုံ၊ သည်နားမှာတစ်ပုံပင် ဖြစ်သည်။

ချောက်ချားဖွှာ်ရာ အကောင်းဆုံးကတော့ အလောင်းများပင် ဖြစ် သည်။ အချို့က တုံးလုံးကြီး၊ အချို့က ထိုင်လျက်၊ အချို့ကဆွဲချို့လျက်။ များသောအားဖြင့် အရိုးများသာဖြစ်သော်လည်း၊ အချို့မှာ သူအသားအရေနှင့် ဆံပင်များ ရှိနေကြ သေးသည်။ အချို့မှာ မျက်လုံးများပင်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၁၁

အဝတ်အစား များလည်း ဝတ်ဆင်ထားကြသည်။

‘ဘုရား . . . ဘုရား၊ ဘယ်လိုဟာတွေလဲ၊ ဒီအလောင်းတွေက ဘယ်သူ
တွေလဲ’

ဆားပိတ် ထိတ်လန်စွာ မေးလိုက်သည်။

‘စစ္စလိုမျိုးမတ် မျိုးနှင့်ယူးဟာ သူတို့သေတဲ့အခါ ဒီနေရာမှာ အနားယူ
ကြတယ်၊ ပါလာမိုက တက်မူချင်ဖိတာဘုရားရှိခိုကျောင်းရဲ့ မြေအောက်သချိုင်း
ဟာလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ ပိုလ်ကြီးဆားပိတ်’

ပက်ဒရိရိအိုပန္နိက ရှင်းပြသည်။

ကတ္တိပါ ဝတ်စုံနှင့် ကလေးတစ်ယောက်၏ အလောင်းသည် ငှင်း၏
အနီးတွင် ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့မြင်လိုက်ရသောအခါ ဆားပိတ် တုန်သွား
သည်။ မျက်လုံး များကို လွှဲလိုက်သည်။

‘စစ္စလိုလူမျိုးတွေမှာ သေဆုံးခြင်းဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်၊ အချို့
ရွာတွေမှာဆိုရင် ဝိယာ်နေ့ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီနေ့မှာလူတွေဟာ သချိုင်း
တွေကို သွားပြီး တမလွန်ရောက် သားသမီးမိဘတွေကို အစားအသောက်တွေ
ကျေးကြတယ်၊ ညသန်းခေါင်မှာ သချိုင်းထဲမှာ ဖယောင်းတိုင်ကလေးတွေနဲ့
ထိုင်နေကြတယ်၊ ကွယ်လွန်သူတွေအတွက် လက်ဆောင်ပစ္စည်းတွေကို
ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတွေထဲမှာ ထားခဲ့ကြတယ်’

လူစီယာနှင့်က ပြောပြသည်။

‘အမှန်ကတော့ ကျေပ်တို့အားလုံးဟာ တစ်နေ့မှာဒီလမ်းကိုပဲ သွားကြ
ရမှာပဲ မဟုတ်လား၊ ဒါပေမဲ့ ပိုလ်ကြီးတို့ကို ဒီကိုခေါ်လာတာက တရားဟောဖို့
မဟုတ်ဘူး၊ ဟိုဘက်ကို ပိုလ်ကြီး’

ပက်ဒရိရိအိုပန္နိက ပြောလိုက်သည်။

မြေအောက်ဆောင်၏ ထောင့်တစ်နေရာတွင် ဝက်သစ်ချေသား
အနက်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော သစ်သားသလွန်ကြီးတစ်ခု ရှိသည်။ သလွန်ပေါ်
တွင် ထိုင်နေသော ဖရန်ဆီကင် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး၏ ရုပ်ကြွင်းတစ်ခုကို
တွေ့ရသည်။

‘လွန်ခဲ့တဲ့ ရာစုနှစ်တုန်းက ဖရန်ဆီကင် ကျောင်းတိုက်ကြီးရဲ့ ဆရာတော်
ပက်ဒရိရိလိုနာဖို့ ဆိုတာပဲ’

ပက်ဒရိရိအိုပန္နိက ယင်းသို့ပြောပြီးနောက် သလွန်၏လက်ယာဘက်

၂၀၂

နတ်နှစ်

အထက်ဘက်ရှိ ထွင်းထုထားသော နှင်းဆီပွင့်ကြီးကို လှည့်ပြီး တွန်းလိုက်သည်။ သလွန်ကြီးသည် တကျည်ကျည်မြည်ပြီး ပွင့်သွားသည်။ အတွင်းဘက်တွင် မြောင်မည်းသော ဥမင်တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။

ပက်ဒရီရှိအိုပန္နီက . . .

‘ဒီညစွာ ရဲတိုက်ကြီးဘဝက လုပ်ထားခဲ့တာပဲ၊ အရေးအကြောင်းပေါ် လာရင် ထွက်သွားနိုင်ဖို့လမ်းပဲ၊ ဗိုလ်ကြီးတို့လဲ အရေးအကြောင်းရှိယင် သုံးနိုင်အောင် ပြထားတာပဲ’

‘ဂျာမန်တွေ ဒီကိုလာတတ်သလား’

ဆားမိတ်က မေးလိုက်သည်။

‘တစ်ခါတလေ လာတတ်တယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးပတ်လောက်က ကိုးနစ်နဲ့ သူ့လေထီးတပ်သားတွေ လာတယ်၊ ကျောင်းတိုက်တစ်ခုလုံးကို ပိုက်စိုင်တိုက်ပြီး ရှာသွားတယ်’

‘သတင်းရလို့ရှာတာလား’

‘မဟုတ်ဘူး၊ ကိုးနစ်က အနေအထားကျမ်းအောင် လေ့လာတာပဲ၊ အင်မတန် ထူးဆန်းတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ပဲ၊ ယဉ်ကျေးတယ်၊ သိမ်မွေ့တယ်၊ ဗိုလ်မှူး မေယာရဲ့ ယူကရိန်းတပ်သားတွေနဲ့ တခြားစီပဲ၊ ဒီမြေအောက်ခန်းကိုလဲ သူတို့ ရောက်တယ်’

‘ဒါဖြင့်ရင် ဥမင်က ကျောက်တိုက်ကြီးရဲ့ အပြင်ဘက်ကို ရောက်တာ ပေါ့ ဟုတ်လား’

လူစီယာနဲ့ မေးလိုက်သည်။

‘အောက်ဘက်တောင်စောင်း နှစ်ဖာလုံလောက်ကို ပေါက်တယ်၊ ကျူပ် အနေနဲ့တော့ အသက်ကြီးပြီပဲ၊ အဲဒီအထိမလျှောက်နိုင်တော့ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ကို ဖိုလစ်ပိုက လိုက်ပြုလိမ့်မယ်’

သူသည် မှန်အိမ်တစ်လုံးကို ယူလိုက်ပြီးနောက် . . .

‘နောက်မှ တွေ့ကြသေးတာပေါ့’

မြေအောက်ဆောင်အတွင်းမှ သူထွက်သွားသည်။ ဘရားသား ဖိုလစ်ပိုက ဥမင်တွင်းသို့ဝင်သွားသည်။ ဆားမိတ်သည် သလွန်ပေါ်မှ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် တုံ့ဆိုင်းနေသည်။ ယင်းခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဖြတ်သွားရန် ဝန်လေးနေသည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

‘ဒီဆရာတော်ကြီးကို မြင်ရတော့ ကျပ်တွေဖူးတဲ့ တရားသူကြီး
တစ်ယောက်ကို သတိရမိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ထားပါတော့၊ ဒါက ပြဿနာတစ်ခုပဲ၊
ကဲ... သွားကြရအောင်’

လူစီယာနှင့်ကစိတ်ပါလက်ပါ ပြောလိုက်ပြီးနောက် ဆားပိတ်ကို တွန်း
လိုက်သည်။ ဥမင်တွင်းသို့ သူတို့ဝင်ရောက်သွားကြသည်။

+ + +

မာရီယာသည် အုတ်တံတိုင်းကိုမိုကာ ပေခြောက်ထောင်ကျော်ရှိသော
တောင်ကြီးများကို ငေးမျှော်ပြီးကြည့်နေသည်။ တောင်ကြားတစ်လျှောက်တွင်
ပန်းပွင့်တွေ ဝေနေသည်။ မိုးဆမ်းထားသဖြင့် စွင့်လန်းနေသည်။

ပက်ဒရိရှိအိုပန္နီသည် အုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ တက်လာပြီး သူမအနီးသို့
ရောက်ရှုလာသည်။

‘သြော်... ဒီမှာရောက်နေတာကိုး၊ ဘာတွေများ စဉ်းစားနေသလဲ’

‘ဘာမှ မပြောင်းလဲသေးဘူးနော်’

‘အဲဒီတောင်စောင်းတွေမှာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်လောက်က
ရောမကျွန်တွေကို ဝှက်တဲ့ရှာတွေ ရှိတယ်’ သူ ထိုင်လိုက်ပြီး ‘ကိုယ့်ရပ်ကိုယ်ရွာကို
ပြန်လာရတာ ပျော်ရဲ့လား’

‘ဒီအရပ်ဟာ ကျွန်းမရဲ့ အရပ်မဟုတ်ပါဘူး၊ မူန်းတီးခြင်းဟာ ခုစရိတ်မှု
တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကျွန်းမသိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒီအရပ်ကို ကျွန်းမမူန်းတယ်’

‘မင်းရဲ့ အဘိုးကိုကော့’

‘အန်တို့နီယာလူကား။ စစ္စလိုကျွန်းက ကျွန်းတစ်ခုလုံးရဲ့ မာဖီးယား
ဘုရင်ကြီး၊ သက်ဦးဆံပိုင် အရှင်သခင်ကြီး၊ ဒီလိုလူမျိုးတစ်ယောက်ကို ချုစ်ခင်ဖို့
ဘုရားကျောင်းတော်က ခွင့်ပြုသလား’

‘အို ... ကလေးရယ်၊ မင်းရဲ့အမေကို သတ်တာဟာ မင်းရဲ့အဘိုး
မဟုတ်ပါဘူး၊ မင်းအဘိုးရဲ့အသက်ကိုလုပ်ကြဖို့ ကြိုးစားတဲ့လူဆိုးတွေပါ’

‘သူမှာ တာဝန်ရှိတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူဟာ ကာဘို့
တစ်ယောက် ဖြစ်နေလိုပဲ၊ အရှင်ဘုရား သူကို ကာကွယ်ရင် မာဖီးယားကို
ကာကွယ်တာပဲ၊ အရှင်ဘုရားလို ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး
ဒီလို အမှုကိစ္စမျိုးကို ကာကွယ်နိုင်မလဲ’

၂၀၄

နတ်နှစ်

‘ကျေပ်မကာကွဲယ်ပါဘူး၊ ကျေပ်ဘယ်သူကိုမှ မကာကွဲယ်ပါဘူး၊ ခရစ်ယာန် ကျမ်းစာတော်မှာ အရှင် ယေရှုခရစ်က ညွှန်ကြားတော်မူတဲ့အတိုင်းလူသားတွေနဲ့ ဆက်ဆံတာပဲ’

ပက်ဒရီ ရှိအိုပန္နီက တည်ပြီမြေအေးအေးစွာ ပြန်ပြောသည်။

မာရီယာက တစ်စုံတစ်ရာ ပြန်မပြောရမိမှာပင် အုတ်တံတိုင်းတံခါးကြီးပွင့်သွားပြီး ကာတာနှင့်မီးဗာရာတို့ ကားကိုယ်စီဖြင့် ဝင်ရောက်လာကြသည်။

+ + +

‘ကျေပ်တို့ သိရသလောက်တော့ ဒက်ဝေလာ အဖမ်းခံရပြီး အဂ္ဂရီဂျင်တို့ တပ်စခန်းကို ပါသွားတယ်’

မီးဗာရာက ပြောလိုက်သည်။

‘သူကို ဘယ်လို မိသွားသလဲ’

ဆားမိတ်က မေးလိုက်သည်။

‘သတင်းပေး တစ်ယောက်ကြောင့်ပဲ၊ သူကို အရေးယူဖို့ စီစဉ်ထားကြပြီ’

သူတို့သည် ထမင်းစားပွဲတစ်ခုတွင် ထိုင်ပြီး ဆွေးနွေးနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆားမိတ်၊ ရှိအိုနှင့်မီးဗာရာတို့က တစ်ဖက်၊ လူစီယာနဲ့ ကာတာနှင့် မာရီယာတို့က စားပွဲတစ်ဖက်တွင်ဖြစ်သည်။ ပက်ဒရီရှိအိုပန္နီက စားပွဲတိုင်တွင် ထိုင်နေသည်။ ရှိအိုပန္နီသည် သူ၏ ခွက်ထဲသို့ ရိုင်အနီကို ငွေ့လိုက်ပြီးနောက်ပုလင်းကို လူစီယာနဲ့သို့ လှမ်းပေးလိုက်သည်။

‘တပ်ကြပ်ကြီး ဒက်ဝေလာရဲ့ အတိအမျိန်ကို မို့လ်မှုး၊ မေယာ မသိဘူးပဲထားဦး၊ သူပြင်းပြင်းထန်ထန် အညှည်းဆဲခံရမှာတော့ အမျိန်ပဲ’ ဆားမိတ်ဘက်သို့ လှည့်ပြီး ‘မို့လ်ကြီးရဲ့ လူဘယ်လောက်တောင့်သလဲ’

‘အို... သူတောင့်ပါတယ်၊ ပြင်သစ်ကမ်းခြေမှာ တိုက်ကြတုန်းက သူဟာ ခြောက်ထောက်မှာ ကျည်ဆန်ကြီးနဲ့ မိုင်နှစ်ဆယ် ခရီးကို လျှောက်ပြီးလာတယ်’

မီးဗာရာက... .

‘ဘယ်သူမဆို ခံနိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာရှိတယ်၊ ဒက်ဝေလာ ပါးစပ်တစ်ချက် ဟလိုက်ရင် ကျေပ်တို့နောက်ကို သူတို့လိုက်လာကြတော့မှာပဲ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၅၂

‘ဒီသဘောကတော့ လူကာနဲ့ ကျေပ်တို့ အမြန်ဆုံးတွေ့မှဖြစ်မယ်’
ကာတာက ပြောလိုက်သည်။

ထိုစဉ်တွင် ဘရားသား ဖိလစ်ပို ဝင်လာသည်။ သူ့ လက်ထဲတွင် ခို တစ်ကောင် ပါရှိသည်။ ပက်ဒရီ ရှိအိုပန္နိက ခိုကလေး၏ ပဲဘက်ခြေထောက်တွင် စည်းနှောင်ထားသော ဘူးကလေးတစ်ခုကို ဖြေယူသည်။ ထိုနောက် သူသည်ဘူး ငယ်ကလေးကို လက်သည်းဖြင့် ထိုးဖွင့်လိုက်သည်။ အတွင်းမှ စာရွက်လိပ်ကလေးဖြေပြီး သူဖတ်သည်။ သူမျက်နှာပြုးလာသည်။

‘မနက်ဖြန် မနက်၊ မနက်ဖြန်မနက်မှာ ခင်ဗျားတို့ကို သူတွေ့လိမ့်မယ်’

+ + +

အလောင်းများထားသည့်အခန်း၏ နောက်ဘက်ရှိ အခန်းငယ်ကလေး တွင် ပီဗာရာသည် ရေဒီယို အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ကာတာနှင့် လူစီယာနိုတိုက ကော်ဖိသောက်ရင်းစောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပီဗာရာသည် ခေါင်းမှုနားကျေပ်ကို ဖြေတ်လိုက်ပြီး စိတ်လှပ်ရှားစွာပြောလိုက်သည်။

‘သူတို့လာပြီ၊ သန်ဘက်ခါလာပြီ’

ကာတာထိုင်ရာမှ ထလိုက်ပြီး အခန်းထဲလျှောက်သွားရင်း . . .

‘ဒါဆိုရင် ကျေပ်တို့မှာ အချိန်သိပ်မရှိဘူး’

လူစီယာနိုက . . .

‘ဒီမယ် ဟာရီ၊ မနက်ဖြန်မှာ လူကာနဲ့ကျေပ်တို့ တွေ့ကြမယ်၊ တစ်ခါတွေ့ တယ်ဆိုရင် ကိစ္စအားလုံးပြီးသွားမှာပဲ၊ အဲဒီနောက်မှာ သူအနေနဲ့ စစ်လီကျွန်း အနောက်ပိုင်း တစ်လျှောက်လုံးကို သတင်းပို့လိုက်ရုံပဲ၊ အဲဒါ ဘာကြာမှာလဲ၊ သုံးလေးနာရီပေါ့’

ပီဗာရာက ပီရိထဲမှ ပုံလင်းတစ်လုံးနှင့်ဖန်ခွက်သုံးလုံး ထုတ်လာသည်။ သူက ဖန်ခွက်များကို လျင်မြန်စွာဖြည့်လိုက်သည်။

‘ကဲ. . . သောက်လိုက်ကြရအောင်’

ထို့နောက် သူသည် ရေဒီယိုကို ဖွင့်လိုက်ပြီး . . .

‘ကိုင်ရှိက ဘာသတင်းများ ထူးသလဲလို့ နားထောင်ကြရအောင်’

ထွက်ပေါ်လာသော ဂိုတ်သံနှင့်သီချင်းသံက ဝေးလံလှသည်။ သို့သော်

၂၆

နတ်နှစ်

တိတ်ဆိတ်သော ညကို စိုးမိုးခြင်းရှိသည်။

‘ကောင်းတယ်၊ ကျူပ်ကြိုက်တယ်၊ သူဘယ်သူလဲ’
လူစီယာနိုက မေးသည်။

ကာတာက . . .

‘အယ်ဘော်တိ၊ ဒါနဲ့ ခင်ဗျားကို ကျူပ်ပြောဖြစ်သလား၊ ဂျက်စိုင်းမှာ ကျူပ်စန္ဒရားတီးဖူးတယ်၊ သူက အားလုံးတော်ပဲ၊ အာဖရိက အတိပေါ့နှစ်ပေါင်းတော်တော်ကြာအောင် နံပါတ်တစ်မှာ ရှိခဲ့တယ်၊ လေးဆယ့်တစ်နှစ်မှာ ဗုံးထိပြီး သူသေသွားတယ်၊ အခုခုံးနေတာ “လမ်းပေါ်က ငွေလရောင်” ပေါ့၊ သူ သီချင်းတွေထဲမှာတော့ အကောင်းဆုံးသီချင်းတစ်ပုံးပဲ၊ ၁၉၃၈ခုနှစ်၊ မတ်လ လူ။ စတုန်းအဖွဲ့နဲ့သွင်းထားတာပဲ’

အခန်းထဲတွင် တေးသံက လွှမ်းလင့်နေသည်။

လူစီယာနိုက . . .

‘ဘယ်လို့ ဖြစ်ရတာလဲ’

‘သူကြမှာ သူဖန်တီးတာပဲ၊ ဘရူးဝါးလမ်းအတိုင်း သူလျှောက်နေတုန်း ဗုံးတစ်လုံးကျေတယ်၊ သူဘာမှာမဖြစ်ဘူး၊ အဲဒီကတည်းက သူကံကို သိပ်ယုံသွားတယ်၊ လေကြားရန်အချက်ပေးရင် တခြားသူတွေ ပုန်းကြတယ်၊ သူ မပုန်းဘူး၊ အိပ်ရာထဲမှာပဲနေတယ်’

‘အဲဒီအတွက် သူအသက်ကို ပေးသွားရတာပဲပေါ့’

မီာရာက ထောက်လိုက်သည်။

‘ဟု တ်တယ်၊ အဲဒီအကြားတွေ ထားလို့က်ပါတော့၊ ကဲ . . .

လူကြီးမင်းတို့ ကျူပ်တို့ တစ်ခုခုကို ဂုဏ်ပြုပြီးသောက်ကြရအောင်’

လူစီယာနိုက . . .

‘ကျူပ်တို့ သုံးယောက်အတွက်၊ ပြီးတော့ လူစီယာနိုရဲ့ကံကြမှာအတွက်’

* * *

[၁၅]

နောက်တစ်နေ့၊ နံနက်ကိုးနာရီကျော်ကျော်တွင် ပြီးမှာရာ၏ ထရပ်ကား အဟောင်းကြီးဖြင့် သူတို့တွက်ခွာကြသည်။ လူစီယာနဲ့ ကာတာနှင့်ဆားပိတ်တို့က နောက်မှတိုင်ပြီး မှာရီယာက ပြီးမှာရာနှင့်အတူ ရွှေဘက်တွင်ထိုင်သည်။

မိုးတိုင်သွားပြီဖြစ်သည်။ ထိုနေ့သည် နေပူမည့်နောက်ဖြစ်ဟန် ရှိသည်။ ထရပ်ကားကြီးသည် ကျေးမှုနေပူဒုကလေးများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြတ်သန်းသွားပြီး တောင်ပေါ်သို့ တက်သွားနေသည်။ အမိမိယ်ကလေးများတွင် ပြတ်းပေါက်ဟူ၍ တစ်ပေါက်မျှမရှိပါ။ အမိမိရွှေတံခါးပေါက်တစ်ခုသာရှိသည်။ အထဲတွင်မှာင်နေသည်။ လူတွေရော တိစ္ဆာန်တွေရော ရောနေသည်။

‘ဘုရားခုနှစ်တုန်းက ကျော်တို့မိသားစု အမေရိကကို ထွက်လာတုန်း ကလဲ ဒီအတိုင်းပါ နောက်နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်ကြာတော့လဲဒီအတိုင်းပါ၊ ဘာမှ မပြောင်းလဲဘူး’

လူစီယာနဲ့က ပြောလိုက်သည်။

‘နယူးယောက်မြို့၊ အရွှေပိုင်းကကော ပြောင်းလဲလိုလား’

ကာတာက မေးလိုက်သည်။

ခေါင်းပေါ်တွင် တောင်းကိုယ်စီ ရွှေက်ပြီးသွားနေသော မိန်းမတန်းကြီးကို သူတို့ဖြတ်ကျော်ရသည်။

‘ဒီမယ်ပရော်ဖက်ဆာ၊ ငရဲမှာတောင် အခြေအနေ ဒါလောက် မဆိုးနိုင်ဘူး’

တစ်နာရီခဲ့ခန့်၏ သွားမိသောအခါ ရွှာလေးတစ်ရွှာသို့ သူတို့ ရောက်ရှိသည်။ ပြောရာ ကားကို ပိုင်အရက်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ရွှေ့တွင် ရပ်လိုက်သည်။ ပြောရာ ကားပေါ်မှ ဆင်းသွားသည်။ ပုံပုံဝဝ လူတစ်ယောက် ဆိုင်ထဲမှထွက်လာသည်။

‘ହୋଃ ରୁଫେଁଃ ଆମ୍ବିଆନ୍ତେ କାହିଁକିଯିଲୁ’

‘କୋଣିଃ ପିତାଯ୍ | ଆଃ ଲ୍ଯଃ ଆଶନ୍ ଚଦ୍ରିପା | ଗାଃ କ୍ରି ତିମୁଳାତାଃ ଏ | କ୍ଷାରି
କ୍ଷୟତାଃ ଲ୍ଯିକ୍ରମଯ’

‘ဟုတ်ပါ၊ အားလုံးဆင်းက’

ପିଲାରୀଙ୍କ ହାତିଆଏଲ୍ଲିଗ୍ନିକ୍ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିଷୟରେ ଆଜିର ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି।

ထိုနောက် သူသည် ရာဇ်း၏ နောက်မှုနောက် ဆိုင်ကလေး၏ နောက်ဘက်သို့ လိုက်သွားသည်။ လားခြံကလေးတစ်ခုတွင် လားခြားကောင်ခန့်အသင့်ရှုနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆံပင်နက်နှင့် ကောင်ကလေးတစ်ယောက်သည် သေနတ်တစ်လက်ကိုလွယ်ပြီး စောင်းတန်းကို မိနေသည်။

‘သူက နိမိပဲ၊ ခင်ဗျားတိုကို သူလမ်းပြီး ခေါ်သွားလိမ့်မယ်၊ နှစ်နာရီ
လောက် သွားကြရမယ်’

‘ဘယ်လိုလဲ ပရောဖက်ဆာတိုး’

လူစိယာနိက မေးလိုက်သည်။

‘ခြေလျင်လျောက်တာထက်တော့ အများကြီးကောင်းပါတယ’

လူစီယာနိသည် မာရီယာထံသို့ လျှောက်သွားပြီး သူမကို လားပေါ်သို့
တင်ပေးလိုက်သည်။

‘မင်းအဘိုးနဲ့တွေ့ရမှာ စိတ်ထဲမှာ တွေးပါးပူးနေသလား’

‘କାନ୍ତରାଣୀଯଳ’

သူက စေတနာနှင့် မေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သူမ၏ အဖြေက ပျော်ပျော်ဆနိုင်လုသည်။

‘မင်းကိုယ်ထဲမှာ လူကာရဲ့သွေးပါနေတာ အမျန်ပဲ’

‘କୋର୍ଟରମ୍ଭାବୀ’

‘ဘရားသခင် ကြောင်းခီးပေးပါစေ’

သမဂ္ဂ လားကို နှင့်ဖြင့်ရိုက်သည်။ ဘသားခေါက် ဒန်းစိုင်းပြီး

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ
ထွက်သွားသည်။

၂၉

+ + +

ပါလာမိုစစ်ဌာနချုပ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဂတ်ဇိနိသည် သူ၏ လက်ထောက်အရာရှိများနှင့် အစည်းအဝေး ကျင်းပလျက်ရှိသည်။ ကိုးနစ် တံခါး ခေါက်ပြီး ဝင်သွားသည်။

‘ဟား . . . ဗိုလ်များပါလား’

မိုးလေဝသအခြေအနေ ဆိုးရွားလှသည်။ သို့သော် ပင်တာလာရိနာ၏တောင်ဘက်တွင် မဟာမိတ်သဘောများရောက်ရှိနေသည်ကို ကင်းထောက်လေယာဉ်များက တွေ့ရှိခဲ့သည်။

‘ထောက်လှမ်းရေးက ယူဆနေတဲ့ရန်သူ ပရိယာယ်ပဲလား’

‘ဒီသဘောပဲပေါ့၊ ရန်သူတပ်တွေဟာ ဆာဒီးနီးယားကိုသွားနေတယ်လို့ ယူဆရတာပေါ့၊ အဲဒါပဲ ခဲ့ဘော်တို့၊ အကြောင်းထူးရင် ကျူပ်ထပ်ပြီးခေါ်လိုက်မယ်’

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက သူ၏လူများကို ပြောလိုက်သည်။

အီတလီအရာရှိများထွက်ခွာသွားသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ကိုးနစ် ကို စီးကရက်တစ်လိပ်ပေးသည်။ ထို့နောက် ဖန်ခွွှက်နှစ်ခုထဲသို့ ကော့ညက်အရက်များ ငြားသည်။

‘ရန်သူလေတပ်လှပ်ရှားမှုတွေရှုတ်တရက်များလာတယ်၊ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီအတွင်းမှာ မက်ဆီနာကို ပုံးနှစ်ခါ အကြဲခံရတယ်၊ သဘောဆိုင်တွေနဲ့ လေဆိပ်တွေကို တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ ဒါကို ကျူပ်သဘောမကျေဘူး ဗိုလ်ချုပ်များကြီး ကပ်ဆယ်ရှင်းလဲသဘောမကျေဘူး၊ ကျူပ် အခုပဲ သူနဲ့ ရောမမှာ စကားပြောခဲ့ရတယ်’

‘ဟူတ်ကဲ့’

ကိုးနစ် စကားကို ထိန်းပြီးပြောသည်။

‘စစ္စလီကို ဟန်ရေးပြုပြီး ဆာဒီးနီးယားကို တိုက်မယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ဗိုလ်ချုပ်များကြီး နည်းနည်းမှ လက်မခံဘူး၊ ဒီအချိန်မှာ ရာသီဥတုကပြသနာဖြစ်လာပြန်တယ်’

‘ကျွန်ုတ်လည်း အဲဒါပဲ စဉ်းစားနေတယ်၊ တကယ့် ထူးခြားတဲ့ အချိန်ပဲ’

‘မနက်ဖြန်အတွက်နဲ့ သဘက်ခါအတွက် မိုးလေဝသခံမှန်းချက်ဟာ အင်မတန်ဆိုးတယ်၊ မူန်တိုင်းကျေမယ်၊ လေပြင်းကျေမယ်၊ မိုးကြီးမယ်၊ ဒီလို ရာသီဉာဏ်မျိုးမှာ သူတို့လာမယ်ဆိုရင် ဘယ်သူမှ မမျှော်လင့်မှာမို့ လာတာလဲ ဖြစ်မယ်’

ကိုးနှစ်သည် ကောညက်ကို တစိမ့်စိမ့် သောက်နေရာမှ ...

‘ပရိယာယ်ဆင်တာမဟုတ်ဘူးဆိုရင် တကယ်ပဲဖြစ်ရမယ်၊ မိုးလေဝသ အခြေအနေက ပိုပြီးထောက်ခံနေတယ်’

ဂတ်နိုနိသည် လက်ထဲမှုဖန်ခွက်ချလိုက်ပြီးနောက် ...

‘အက်ဂရီဂျင်တိုကို ပိုလ်များ ကနေ့ည် ပြန်မလား’

‘ဟူတ်ကဲ့’

‘ကျျှော်လည်းလိုက်ခဲ့မယ်၊ ကမ်းရှိုးတန်းအခြေအနေတွေကို ကျျှော် ကိုယ်တိုင် သိချင်တယ်’

+ + +

လူကာသည် ဝရံတာရှိ စားပွဲတွင် ထိုင်ပြီး လက်ကိုင်တုတ်ပေါ်တွင် အားပြုပြီး နေသည်။ ကက်သရီးနားက သူ့ဘေးတွင်ဖြစ်သည်။ လားများပေါ်မှ သူတို့ဆင်းလာပြီး ဝရန်တာဆီသို့ လျှောက်လာကြသည်ကို စောင့်ကြည့်နေကြသည်။ လူကာသည် တခြားလူများကို အာရုံမပြုဘဲ မာရိယာတစ်ယောက်ထဲကို သာ ကြည့်နေသည်။ သူ၏ပုံခုံးပေါ်သို့ လက်နှုစ်ဖက်ကို ခတ်ဖွွ့ဖွဲ့ကလေး တင်ထားသော ကက်စရီးနားသည် မသိမသာ တုန်ရင်နေသည်ကို သတိပြုမိသည်။

ပီးဗာရာက သူလက်ကို နမ်းရှုပ်ပြီး ...

‘ဒွန်အန်တို့နိုရှိ... သူက ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ပိုလ်များကြီး ကာတာပါ သူက အမေရိကန်တပ်မတော်က ပိုလ်ကြီး ဆားပိတ်၊ ဒွန်ဆာပေတိုကိုတော့ဆရာကြီး သိပါတယ်’

လူကာက သူကို မသိကျိုးကျွန်ပြုသည်။ အားလုံးကိုပင် မသိကျိုးကျွန်ပြုသည်။

‘ကျျှော်တို့နှစ်ယောက် စကားပြောအုံးမယ်၊ ကက်သရီးနား သူတို့ကို တစ်ခုခဲ့

မင်းများသွေ့ လူမှာကတိ
ကျွေးပါ'

၂၁

ကက်စရီးနားက ပြုးလိုက်ပြီး . . .
'လူကြီးမင်းများ ဒီဘက်ကို ကြွဲပါရှင်'

ကာတာ တုံးဆိုင်းနေသည်။ သို့သော် ပီဟာရာက သူလက်ကို ဆွဲခေါ်သွားသည်။

မာရီယာ လက်ပိုက်ပြီး ရပ်နေသည်။ သူမသည်အတော်ကြီး ပင်ပန်းနှစ်းနယ်လျက်ရှိသည်။ သူမ၏ အကျိုအနက်မှာ ဖုန်များဖြင့်ဖြူဖြုံးလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ ခေါင်းမှုပုဝါကို ဖြေတဲ့လိုက်ပြီး ဆံပင်များ အကြားသို့လက်ချောင်း များဖြင့် ထိုးလိုက်သည်။

'မင်းဟာ သီလရှုံးတစ်ယောက်ဆိုတာ အမှန်ပဲလား'

လူကာက မေးလိုက်သည်။

'လေးနှစ်ရှိပါပြီ'

'တောင်ပေါ်မှာ လျှောက်သွားရင်း သေပြီလို့ ယူဆရတဲ့ကလေးငယ်တစ်ယောက်ကို လူလောကကြီးထဲရောက်အောင်မွေးပေးခဲ့တယ်၊ ဆိုလတ်ဖို့နဲ့သူမိတ်ဆွဲအတွက်တော့ မင်းဟာ သူတော်စင်တစ်ယောက်ပဲ'

'အဘိုးမသိတာ ဘာများရှိသေးလဲ'

'ဒီတောင်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေ ဘာမဆိုကျော်မသိတာမရှိဘူး'

စားပွဲပေါ်တွင် လင်မနစ်ခရားရှိသည်။ မာရီယာ တစ်ခွက်ငဲ့သောက်ပြီး ထိုင်လိုက်သည်။

'ဘာမှာမပြောလဲအန် တို့နဲ့ယို လူကာဟာ စစ္စလီကျွန်းတစ်ခုလုံးရဲ့ သက်ဦးဆံပိုင် အရှင်သခင်ကြီးပဲ'

'ကျော်ဟာ မာဖီးယားဂိုဏ်းကပဲ၊ ဒါအတွက် ကျော်ဘာမှာမရှုံးဘူး၊ ကျော်ကို မာဖီးယားက မွေးတာပဲ၊ ကျော်ဟာ မာဖီးယားပဲ'

'မာဖီးယားက ကျွန်းမအမေကို သတ်ခဲ့တယ်'

'ကျော်ကို သူတို့ရည်ရွယ်တာပဲ၊ အဲဒီလူတွေအားလုံး တန်ရာတန်ကြေးပေးသွားကြပြီ'

'အဲဒီအတွက် သေတဲ့လူဟာ ပြန်ရှုံးလာသလား'

လက်ကိုင်တုတ်ပေါ်တွင် လက်နှစ်ဖက်တင်ပြီး သူထိုင်နေသည်။ မျက်မှုံးကုတ်ထားသည်။

၂၂

နတ်နှယ်

‘မင်းဟာ ဘုရားသခင် ရဲ့ တပည် သားမြေးတစ်ယောက်ဖြစ်ပေမယ့်၊ မင်းမှာ ချစ်ခြင်းမေတ္တာတရားဆိုတာ မရှိဘူး၊ ကျိုး ဘာလဲဆိုတာ ကျိုး သိပါ တယ်၊ ဒါပေမဲ့ မာရီယာ မင်းဟာ ဘာလဲ၊ မင်းဟာ ဝတ်ရုံဖြူဝတ်ထားတဲ့ သီလရှင် တစ်ယောက်။ ဆေးရုံမှာ လူနာတွေကို ပြုစုတယ်။ ဒါပေမဲ့ မယ်တော်မာရီရှေ့မှာ ဒူးထောက်ပြီး အန်တိုနိုလူကာအတွက် မေတ္တာပို့သလား’

သူမ၏မျက်နှာ ဖြူရော်လျက်ရှိသည်။ သူမ၏ လက်နှစ်ဖက်သည် ကုလားထိုင်လက်တန်းများကို တင်းကြပ်စွာ ဆုပ်ကိုင်ထားသဖြင့် လက်ခေါက်များ ဖြူဖွေးလျက်ရှိသည်။

‘ဒါမှာမဟုတ် မင်းဆုတောင်းနေတာဟာ ကျိုးကို ငရဲရောက်စေဖို့လား’

သူမ ထိုင်ရာမှ ဂုဏ်းခနဲ့ ထလိုက်သည်။ လင်မနစ်ကရား ဖိတ်သွား သည်။ တစ်ဖက်သို့လှည့်ပြီး ဥယျာဉ်တွင်းသို့ သူမ ပြေးဆင်းသွားသည်။

ကက်ထရီးနား အခန်းတွင်းမှ ထွက်လာပြီး . . .

‘ဘယ်နှယ်လဲ အဘိုးကြီး၊ ကျေနပ်သွားပြီလား၊ တော်တော်ပျော်သွားပြီ လား . . .’

‘မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ဒီလိုမျိုး နည်းနည်းမှ မရည်ရွယ်ဘူး’

သူ လျေကားမှ ဆင်းသွားသည်။ သံလွှင်ပင်များအကြားရှိ လမ်းကလေး အတိုင်း လျှောက်သွားသည်။ တောင်ကမ်းပါးယံတိပ်ပြန်ကလေးသို့ ရောက်ရှိ သွားသည်။ ကျောက်တံတိုင်းတစ်ခုပေါ်တွင် ထိုင်နေသော မာရီယာကို တွေ့ရှိ ရသည်။

သူမ၏ ဘေးတွင် သူ ထိုင်လိုက်သည်။ အကြိုအိတ်တဲ့မှ ဆေးပြင်းလိုင် တစ်လိုပ်ကို ထုတ်ယူသည်။

‘ထရီပီဆီက နွောရာသီအိမ်ကလေးကို မှတ်မိသေးသလား၊ အဲဒီတုန်းက မင်းအတွက် မြင်းပုကလေးတစ်ကောင် ဝယ်ပေးတော့ မင်းအသက်က ကလေးပဲ ရှိသေးတယ်၊ ကိုးနှစ်ပဲ ရှိသေးတယ် မဟုတ်လား’

‘ခြံစည်းရှိုးအခုန်လိုက်မှာ ကျွန်းမ လက်တစ်ဖက် ကျိုးသွားတယ်လဲ’

‘အဲဒီတော့ မြင်းကလေးကို ကျိုးပို့ပစ်သတ်လိုက်ကြတယ်မဟုတ်လား’

သူ သက်ပြင်းချလိုက်ပြီး ‘ဘဝဆိုတာ သေခြင်းနောက်ဆုံးပဲ၊ လူဘဝရဲ့ သဘောပဲ’

ခေတ္တမျှ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အတန်ကြာမှ သူက . . .

‘သီလရှင် ဘဝမှာ မင်းပျော်သလား’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကျွန်မ ပျော်ပါတယ်၊ ကျွန်မဟာ သူနာပြုဆရာမတစ်ယောက်ပဲ၊
ကျွန်မရဲ့ဘဝကို ဆေးရုံမှာပဲ မြှုပ်နှံထားတယ်’

‘အုံဉာဏ်ရာပဲ၊ အိမ်ထောင်သားမွေးမပြုဘူး၊ အဲဒါကို ကျူပ်နားမလည်
ဘူး’

သူမ ရယ်လိုက်သည်။

‘အိမ်ထောင်မပြုပါဘူးဆိုတာ ဘုရားသခင်ထံမျှောက်မှာ မိမိဆန္ဒအရ^၁
သစ္စာပြုတာပဲ၊ အိမ်ထောင်သားမွေး မပြုတာဟာ ကျွန်မမှာ ကိုလေသာစိတ်တွေ
ကုန်ခန်းလို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်မတို့ဟာ သွေးနဲ့ကိုယ် သားနဲ့ကိုယ်တွေပဲ’

‘အင်း ကျူပ်တို့ရဲ့ မျိုးဆက်တွေဟာ ဒီမှာရပ်သွားပြီ၊ ကျူပ်သေသွားရင်
နောက်ထပ်လူကာတွေ မရှိနိုင်တော့ဘူး’

‘ဒီသဘောပဲ’

သည်တော့မှ သူသည် တစ်စုံတစ်ခုကို တွေးမိသွားဟန်ဖြင့် . . .

‘သည်လိုပဲလား မိန်းကလေး၊ မင်းသည်လို ရည်ရွယ်တာပဲလား၊ တို့ရဲ့
မျိုးဆက်ကို ရပ်ပစ်လိုက်တာပဲလား’

‘ဟုတ်မလား မသိဘူး၊ ကျွန်မ မပြောတတ်ဘူး၊ ဟိုအမျိုးသမီးက
ဘယ်သူလဲ’

‘ကက်ထရီးနားလား၊ သူဘာဖြစ်လိုလဲ’

‘သူက အဘိုးရဲ့ မိန်းမလား’

‘မဟုတ်ဘူး’

ထို့နောက် တစ်ကြိမ် တိတ်ဆိတ်နေပြန်သည်။

အတန်ကြာမှ သူက . . .

‘က. . . ပြောစမ်းပါ၌း၊ မင်းပြောစရာရှိတာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြော
စမ်းပါ၊ မင်း ဒီကို လာတာဟာ မင်းအဘိုးကို ချစ်လို့တော့ မဟုတ်ဘူး မဟုတ်လား’

သူမ၏ လက်နှစ်ဖက်ကို ပေါင်ပေါ်တွင် တင်လိုက်ပြီး . . .

‘ဒါကတော့ ရှင်းရှင်းကလေးပါ၊ မကြာခင်မှာ ထိုးစစ်ကြီးဆင်နဲ့ တော့မယ်၊
အဘိုးရဲ့အကူအညီကို အမေရိကန်တွေကလိုချင်တယ်၊ အဘိုးက စကားတစ်လုံး
ပြောလိုက်ယင် . . .’

‘ကျူပ် ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး’

‘အမေရိကန်တွေကို အဘိုးမှန်းလို့ မဟုတ်လား’

၂၄

နတ်နှစ်

‘ကျိပ်ဘာပြုလို့ မလုပ်သလဲဆိုတော့ မင်းက လုပ်ပါလို့ပြောလို့ပဲ’
 သူ မတ်တတ်ထလိုက်သည်။ ထို့နောက် သံလွှင်ပင်များအကြားမှ
 ပြန်လျှောက်သွားသည်။

+ + +

ပိုလ်များ မေယာသည် သူ၏ ရုံးခန်းအတွင်း၌ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိသည်။
 တံခါးခေါက်သံ ထွက်ပေါ်လာပြီး အခန်းတွင်းသို့ ဆုစလေ့ ဝင်ရောက်လာသည်။
 ‘ဘာကိစ္စလဲဟေ့၊ ငါအလုပ်များနေတယ်’
 မေယာက စိတ်ဆိုးဟန်ဖြင့် ပြောလိုက်သည်။
 ‘လက်ရှိပြသာနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်ဝင်စားစရာကလေးတွေ အများကြီး
 ဖြစ်လာတယ်’

မေယာ ကုလားထိုင်တွင် ကျော်မို့လိုက်ပြီး . . .
 ‘ဆိုစမ်းပါဉီး’
 ‘သူကို ကျွန်တော်တို့ ဖမ်းမိအောင်သတင်းပေးတဲ့ အဘိုးကြီးကို အဲဒီ ရွာရဲ့
 အပြင်ဘက်အမိုက်ပုံမှာ တွေ့ရတယ်’
 ‘အသေလား’
 ‘ဟူတ်ကဲ့ . . . သူ လျှောကို ဖြတ်ထားတယ်’
 ‘သတင်းပေးတစ်ယောက်ကို မာဖီးယားအဖွဲ့က သုတ်သင်တဲ့နည်းပဲ’
 ‘သူကိုဖမ်းမိတဲ့နေရာနဲ့ တစ်မိုင်လောက်အကွာ သစ်ပင်တစ်ပင်ပေါ်မှာ
 လေထီးတစ်လက်ချိတ်နေတာကို ကျွန်တော်တို့ကင်းအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့က တွေ့ရတယ်’
 ‘ရိုက္ခာချုတဲ့ လေထီးလား’
 ဆုစလေ့က ခေါင်းကိုယမ်းခါပြီး . . .
 ‘မဟုတ်ဘူး၊ ပြီတိသူ လေထီးတပ်သားတွေသုံးတဲ့ လေထီးမျိုးပဲ’
 မေယာ၏ မျက်လုံးများ တောက်လက်လာသည်။
 ‘အဲဒါ အရေးကြီးတယ်၊ သူကို ပေါ်အောင်စစ်ရမယ်၊ သူဖော်ရမယ်’
 ‘ဟူတ်ကဲ့ . . . ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ ပိုလ်များ’
 ‘မင်းနည်းနဲ့ မင်း တစ်ခါစစ်ကြည့်ဉီး၊ မရဘူး ဆိုရင်တော့ သူကို
 ဆေးထိုးပြီး စစ်ကြမယ်’
 ‘ဟူတ်ကဲ့’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၅

ဆုစလေ့တွက်သွားသည်။ တံခါးပေါက်သို့ ရောက်သောအခါ ...

‘နောက် တစ်ခု ရှုံးသေးတယ်၊ ကျွန်ုတ်တို့ရဲ့ ကင်းအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ ပြန် ရောက်ရမယ့် အချိန်မှာ ပြန်မရောက်သေးဘူး’

‘အဲဒီ ဒေသမှာပဲလား’

‘ဟူတ်ကဲ့’

မေယာ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘ကဲ... မင်းအလုပ်ကို သွားလုပ်တော့၊ စဉ်းစားရမယ့် အချက်တွေ အများကြီးဖြစ်လာပြီ၊ ဒီပြဿနာတွေ အားလုံးဟာ သူအပေါ်မှာ တည်နိုင်တယ်’

+ + +

လူကာသည် ဝရန်တာစားပဲတွင်ထိုင်ပြီး ဒီပို့အရက်ကို သောက်နေသည်။ ဒီပို့မှာ ပင်တယ်လာရီးယားကျွန်းမှုတွက်သော ပိုင်အရက်တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ လူကာ အထူးနှစ်သက်သော အရက်ပင်ဖြစ်သည်။ ကာတာက သူနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ထိုင်နေသည်။ လူစီယာနိုင် ဆားပိတ်တို့က ဝရန်တာ တစ်ဖက်ထိပ်မှနေ၍ အကဲခတ်ကြည့်ရှုလျက် ရှိနေကြသည်။

‘ရာသီဥတု အခြေအနေပေါ်မှာ မူးတည်ပြီး မနက်ဖြန် ဒါမှုမဟုတ်သန်ဘက်ခါဆိုရင် ထိုးစစ်ကြီး ဆင်နဲ့တော့မယ်၊ ဒီကိစ္စကို ကျူပ် ဘာမှ လျှို့ဝှက်ထားစရာ မရှိဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဆရာကြီးဟာ သစ္စာသမာဓိရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်မို့ပဲ’

‘ဒီမယ် ပို့လ်မှူးကြီး၊ ကျူပ် ခင်ဗျားကို စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ရော ပညာရှင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ရော လေးစားပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားဟာ အင်မတန် ညုံဖျင်းတဲ့ အရောင်းအဝယ်သမားတယောက်ပဲ’

‘ဒွန်အန်တို့နဲ့ယို့၊ ဆရာကြီးကသာ စကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်ရင် ကမ္မရာတာဒေသတစ်ခုလုံးဟာ တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ထက္ခာကြော်မှာ အမှုန်ပဲ တောင်ပေါ်ဒေသမှာရှိတဲ့ အီတလီတပ်ဖွဲ့အများအပြားဟာ လက်နက်ချကြမှာလဲ အမှုန်ပဲ၊ သူတို့က သူရသတို့ရှိတဲ့လူတွေပဲ၊ ဒါပေမဲ့ မူးဆိုလိုနဲ့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု ကို သူတို့ မယ့်ကြည့်ကြတော့ဘူး’

‘အီတလီအကြောင်း ကျူပ်စိတ်မဝင်စားဘူး၊ ကျူပ်နဲ့ဆိုင်တာက စစ္စလီပဲ’

ရုတေသနအောင်

၂၆

နတ်နှယ်

‘အဲဒီလိုဆိုရင် စစ္စလီကျွန်းက ဂျာမန်တွေကို ကျူပ်တို့တိုက်ထုတ်တဲ့
နေရာနားမှာ အကူးအညီပေးပါ’

‘ပိုလ်မှူးကြီး၊ ပါမောက္ခကြီး၊ ခင်ဗျားဟာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နာဏိတွေဟာ
စစ်ရှုံးခဲ့ပြီး ၁၉၄၀ ခုနှစ်တုန်းက ဒန်းကပ်က အဂ်လိပ်တပ်တွေကို ထွေက်ပေါက်
ပေးလိုက်ကတည်းက ဟစ်တလာဟာ စစ်ရှုံးတာပဲ၊ ကျူပ်တို့ အခုလုပ်ရမယ့်
အလုပ်က ထိုင်ပြီးကြည့်နေကြဖို့ပဲ’

‘အမေရိကန်လူငယ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာ မလိုအပ်ဘဲနဲ့ တိုက်ပွဲမှာ
ကျဆုံးမှာကို ကြည့်နေမှာလား’

‘ဒါ ကျူပ်ကိစ္စမဟုတ်ဘူး’

‘ဘာဖြစ်လိုလဲ၊ ဆရာကြီးရဲ့ညီကို သူတို့က လျှပ်စစ်ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ
တင်ပြီး သတ်လိုက်လိုလား၊ ဒီအတွက် အမေရိကန်တွေအားလုံး ခံရမလား’

လူစီယာနိုက ဆားပိတ်ကို ပြောသည်။

‘ဒီကိစ္စမှာ ရာခိုင်နှုန်း လုံးလုံးမရှိဘူး၊ ကျူပ်ပြောတယ်လို့ ကာတာကို ပြောပါ
သူ့ဘာသူ အချိန် တွေ့ကို အလကားဖြုန်းပစ် နေတာပဲ၊ ကျူပ်
လမ်းလျှောက်လိုက်ပြီးမယ်’

ဥယျာဉ်ထဲသို့ သူလျှောက်သွားသည်။ သံလွှင်ပင်များအကြားမှ မျက်နှာ
ချင်းဆိုင်လျှောက်လာသော မာရီယာကို တွေ့ရသည်။

‘ဘာတွေ ဖြစ်နေကြသလဲ’

သူမက မေးသည်။

‘အန်တို့နီယာလူကာလို့ခေါ်တဲ့ ကျောက်တုံးကြီးကို ကာတာခေါင်းနဲ့
ဝင်ဆောင့်နေတယ်’

‘သူက မကူးညီဘူးတဲ့လား’

‘လက်ချောင်းကလေး တစ်ချောင်းတောင် မမြောက်ဘူး၊ မင်းအနေနဲ့လဲ
ဘယ်လိုမှ မစွမ်းဆောင်နိုင်ဘူး မဟုတ်လား’

‘ကျွန်းမက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး စွမ်းဆောင်နိုင်မှာလဲ၊ ကျွန်းမဒီကိုလာတာ
မေတ္တာတရားနဲ့ လာတာမဟုတ်ဘူး’

သူမသည် သစ်ပင်များအကြားမှဖြတ်ပြီး ဒိမ်ဆီသို့လျှောက်သွားသည်။
လူစီယာနိုလည်း တစ်ဖက်သို့လုညွှုပြီး တောင်ကြားဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။

+ + +

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတီ

၂၇

ရာသီဥတုက ပူဗြိုင်းလျသည်။သံလွှင်ပင်တန်း ပြန့်ကလေးတွင်
လော်မြိုင်နေသည်။ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းဆီတွင်မူ မိုးထစ်ချိန်းလျက်ရှိသည်။
လူစီယာနိုင်သည် အိမ်တွင်း တစ်နေရာတွင် တွေ့ရှိသဖြင့် ယူလာသော ဖဲထုပ်ကို
အိတ်ထဲမှ ထုတ်လိုက် သည်။ ဖဲခြာက်ချပ်ထုတ်ယူပြီး ကျောက်တုံးတစ်ခု၏
ပပ်ကြားအက်ကြားတွင် စီတန်းပြီး စိုက်ထားလိုက်သည်။ ထိုနောက် ခပ်လှမ်းလှမ်း
ဆီသို့ သူလျောက် သွားသည်။

တစ်ချိန်ကဆုံးလျှင် သူသည် ဤကဲ့သို့ ဖဲချပ်များကို စီတန်းပြီး ခပ်လှမ်း-
လှမ်းဆီမှုနော် တစ်စက္န်အတွင်း ခြားက်ချက်ပစ်ခတ်လျှင် ခြားက်ချက်စလုံး
ထိမှန်သည်။ သို့သော် ယင်းကာလများသည် ကြာညာင်းခဲ့ချေပြီ။

သူ၏လက်သည် ရှာကင်အကြိုအောက်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ စမစ်အင့်
ဝက်ဆင်အမျိုးအစား ဆုံးလည်သေနတ်ကလေး၏ဒင်ကို စမ်းမိသည်။ သေနတ်ကို
ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ နောက်ဘက်သို့လှည့်သည်။ ကုန်းငွေ့လိုက်သည်။ လက်ကို
ဆန့်တန်းပြီး လျင်မြန်စွာ ပစ်လိုက်သည်။

သေနတ်ကိုကျည်ပြန်ဖြည့်ရင်း ဖဲချပ်များကို သွားကြည့်သည်။ ခြားက်ခဲတွင်
သုံးခုထိမှန်သည်။ သိပ်မဆိုပါ။

‘အိမ်း . . . ကိုယ့်လူ လက်ကျသွားပြီပဲ’

လူစီယာနိုင် လှည့်ကြည့်လိုက်ရာ မလှမ်းမကမ်းတွင် လက်ကိုင်တုတ်
အားပြပြီးရပ်နေသော လူကာကိုတွေ့ရသည်။

‘ဆရာကြီး ပစ်ကြည့်မလား’

လူစီယာနိုင်က သေနတ်ကို လှမ်းပေးလိုက်သည်။ လူကာသည် သေနတ်ကို
လက်ထဲတွင် ချိန်ဆနေပြီးနောက် ရှုတ်တရက်ဆိုသလို လျင်မြန်စွာ ပစ်လိုက်သည်။
လေးချက် ထိမှန်သည်။

လူစီယာနိုင် သေနတ်ကိုပြန်ယူပြီး ကျည်ဖြည့်သည်။

‘ဆရာကြီးနဲ့ပြန်တွေ့ရတာ ဝမ်းသာတယ်’

‘ကျော်ကလဲ မင်းကိုတွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်၊ ကိုယ့်လူလာတဲ့ကိစ္စက ဘာမှ
အမိပါယ်မရှိတာတော့ ထားပါတော့၊ ဒီအတွက် ကိုယ့်လူ ဘာရနိုင်သလဲ၊
လွတ်ပြေမ်းချမ်းသာခွင့်ရမလား’

‘ဖြစ်နိုင်တာပဲရှိတယ်၊ စာရွက်စာတမ်းနဲ့တော့ မဟုတ်ဘူး’

လူစီယာနိုင် ဖြေလိုက်သည်။

၂၁

နတ်နှယ်

လူကာ အံ့သျေားဟန်ဖြင့် . . .

‘ဒါဖြင့်ရင် ကိုယ့်လူ ဘာကိစ္စလာသလဲ’

‘ဆရာကြီးလ ထောင်ထဲမှာ နေခဲ့ဖူးပါတယ်၊ ထောင်ထဲမှာ နေရတာ ဘယ်လိုဆိုတာ ဆရာကြီးသိပါတယ်၊ ထောင်ဒဏ်အနှစ်သုံးဆယ်ကနေ ငါးဆယ် ကျနေစဲ လူတစ်ယောက်ဟာ တစ်ခုခုံတော့ လုပ်ရမှာပဲ’

လူကာ ခေါင်းညီတ်လိုက်သည်။

‘အိမ် . . . ကျူးပါတယ်’

‘ဒါနဲ့ မာရီယာကိစ္စကော’

‘မာရီယာနဲ့ကျူးနဲ့ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ဘာမှ ပြောစရာ မရှိတော့ဘူး’

‘ဒါဖြင့် ကာတာပြောတာကို မလုပ်နိုင်ဘူးပေါ့’

‘ဆာပေတို့၊ သူတို့ကိစ္စကို ကျူးပါတို့ဘာလုပ်ရမလဲ၊ မူဆိုလိုနီလဲ မဖြော်ခြင်း နိုင်ဘူး၊ ဂျာမန်တွေလဲ မဖြော်ခြင်းနိုင်ဘူး၊ ပညာရှိစဲ့လူဟာ သူအဖွဲ့နဲ့သူနှစ်ပေါင်း တစ်ရာရှိနေမှာပဲ။ ဒီစကားပုံကို ကိုယ့်လူကြားဖူးတယ် မဟုတ်လား’

လူစီယာနဲ့ ခေတ္တများတဲ့ဆိုင်းနေသည်။ ထို့နောက် ဦးခေါင်းကို ညွတ်လိုက်ပြီး

...

‘ဒါဟာ ဆရာကြီးရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုရင် ကျွန်တော် လက်ခံပါတယ်’

လူကာက သူပုံးပေါ်တွင် လက်တစ်ဖက်တင်လျက် . . .

‘အဲဒီတော့ ကိုယ့်လူ ကျူးပါတို့နဲ့အတူ ဒီမှာနေမလား၊ ကျူးပါတို့ဟာ အလျင်အတိုင်းပဲ၊ အလျင်လိုပဲနေကြတာပေါ့၊ ကျူးပါတို့နဲ့နေပါ ဆာပေတို့၊ ကျူးပါတို့နှစ်ယောက် ပေါင်းလိုက်ရင် ဘာမှာမဖြစ်နိုင်တာမရှိပါဘူး၊ နောင် တစ်နောက် ကိုယ့်လူဟာ ကျူးနေရာကို ဆက်ခံရမှာပဲဆိုတာ အထူးပြောနေစရာ မလိုဘူး၊ စစ္စလီနိုင်ငံတော်ရဲ့ ရာအမိရာအပေါ့’

လူစီယာနဲ့ ပြုးလိုက်သည်။ မာရီယာ၏ စကားလုံးများကို မှတ်မိသည်။

‘သခြင်းနှင့် ရွင်ခြင်း၏အရွင်ကြီး’ သို့မဟုတ် ‘သက်ဦးဆံပိုင် သခင်ကြီး’

လူစီယာနဲ့ ဖြည့်ဥည်းစွာ လူချင်းခွာလိုက်သည်။

‘ဝမ်းနည်းပါတယ် ဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်ဟာ ဆရာကြီးမှာမရှိခဲ့တဲ့ သားတစ်ယောက်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ကျွန်တော် ကာတာနဲ့အတူပြန်ပြီး လွှတ်ပြိုင်း

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၉

ချမ်းသာခွင့်ကို မျှော်မှန်းရပါမယ်၊ လွှတ်ပြီမ်းခွင့်ရတယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်
ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး လွှတ်လပ်ပြီပဲ

‘လွှတ်ပြီမ်းခွင့် မရဘူး ဆိုရင်ကော့’

လူစီယာနဲ့ ပခုံးတွန်လိုက်သည်။

‘ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော် ရင်ဆိုင်ရမှာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ မာရီယာရဲ့
ကိစ္စကလဲ စဉ်းစားစရာရှိသေးတယ်၊ သူဘယ်နည်းနဲ့မှ ဒီမှာနေရစ်ခဲ့မှာမဟုတ်ဘူး’

သူကိုယ်သူ ချာခနဲ့လှည့်လိုက်ပြီး လက်ပဲလက်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ပစ်
လိုက်သည်။ သေနှစ်သံ ခြောက်ချက်သည် တစ်ဆက်တည်းထွက်သွားသည်ဟု
ထင်ရသည်။

ခြောက်ချက်စလုံး ထိမှန်သည်။

‘အုံဥပ္ပါလောက်ပါပေတယ်’

လူကာက ပြောလိုက်သည်။

+ + +

ဧည့်ခန်းထဲတွင် ဖြစ်သည်။ ကာတာသည် မီးဖို့အနီးတွင် လူကာနှင့်
မျက်နှာချင်းဆိုင် ရပ်နေသည်။

‘ဆရာကြီးကို ကျွန်တော် ဆွေးနွေးလို့ မရနိုင်တော့ဘူးလား’

‘အမှန်တော့ ကိုင်ရိုက ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ လူတွေဟာ လူမိုက်တွေပဲ၊
ကျူပ်မြေးကို တွေ့လိုက်ရရှုနဲ့ ဒီကိစ္စမှာ ကျူပ်ရဲ့သဘောထား ပြောင်းလဲသွားလိမ့်
မယ်လို့ သူတို့က တကယ်ပဲ ယူဆနေကြသလား’

သူက ဖန်ခွက်ထဲသို့ ဇီုံးပို့ဝိုင် ငဲ့ထည့်နေသည်။

‘လူတွေ သေကြလိမ့်မယ် ဆရာကြီး’

‘လူလောကကြီးရဲ့ ထုံးစံပဲ’

ကာတာ ဒေါသတကြီးဖြင့် လူစီယာနဲ့ဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်။

‘ခင်ဗျားပြောတာ မှန်တယ်၊ အဖိုးတန်တဲ့ အချိန်တွေကို အလကား
ဖြော်ပစ်နေတာပဲ၊ ကျူပ်တို့ ပြန်ကြမယ်၊ ဗယ်လိုနာကို အမြန်ဆုံး ပြန်ရောက်လေ
ကောင်းလေပဲ’

ကာတာထွက်သွားသည်။

ရတနာရာအူမိုက်

၂၂၁

နတ်နှယ်

လူစီယာနဲ့ ဂိုင်တစ်ခွက်ငဲ့ပြီး သောက်နေသည်။

‘ချုစ်ခြင်းနဲ့မှန်းခြင်း၊ ဒီနှစ်ခုဟာ စည်းပါးပါးကလေးပဲခြားတယ်’

‘မာရီယာအဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး’

‘မာရီယာဟာ အင်မတန် ထူးခြားတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ပဲ၊

ကျွန်းတော် သူကို လီဗာပူမှာ ပထမဆုံးအကြိမ်တွေ့ကတည်းက ဒီလိုပဲ အောက်မေ့ခဲ့တယ်၊ ညကြီး မင်းကြီးမှာ ရန်သူ့နယ်မြေထဲကို လေထိုးနဲ့ဆင်းတယ်၊ အသက်အန္တရာယ်နဲ့ အကြိမ်ကြိမ် ကြံရတယ်၊ တောထဲတောင်ထဲမှာ အသက် ဘေးကပြီးရတယ်’

‘ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူဟာ ကျူပ်မြေးပဲ၊ ကျူပ်သွေးပဲ၊ ဒါကို သူ ပြင်းလို့ မရဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ကာတာရဲ့ လူတွေ လိုချင်တာကိုတော့ ကျူပ် မလုပ်နိုင်ဘူး၊ ဒီစစ်ဟာ ကျူပ်ရဲ့စစ်မဟုတ်ဘူး၊ ဒီစစ်ဟာ လေတို့က်သလိုပဲ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ စစ္စလီနိုင်ငံဟာ အလျင်အတိုင်း ပြန်ပြီးလွှတ်လပ်လိမ့်မယ်၊ အရာရာဟာ အလျင်အတိုင်းပဲ ပြန်ဖြစ်လိမ့်မယ်’

ဗျာနှစ်တို့နိုင်က ပြောသည်။

‘မစွာတာ လူစီယာနဲ့၊ ကျူပ်တို့သွားဖို့အဆင်သင့် ဖြစ်နေပြီ’

မာရီယာက တံခါးဝမှ လှမ်းအော်သည်။

လူကာထိုင်နေသည်။ သူမျက်နှာတွင် တစ်စုံတစ်ရာ လှပ်ရှားခြင်း မရှိပါ။ တစ်စုံတစ်ရာ ခံစားမှု မရှိပါ။ လူစီယာနဲ့ ဖန်ခွက်ကို ချုပြီး တံခါးပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ သူမက ထိုနေရာမှ ထွေက်သွားတော့မည်ပြုစဉ် သူက တိုးညင်း စွာ ပြောလိုက်သည်။

‘ဆရာကြီးဟာ အသက်ကြီးပါပြီ၊ သူဘာပဲလုပ်လုပ် သူဘဝမှာ မင်းမရှိရင် ဘာမှ အမိပိုယ်မရှိဘူး’

သူမက သူကို အတန်ကြာဝေးကြည့်နေသည်။ ထိုနောက် တစ်ဖက်သို့ လှည့်ပြီး လူကာထံသို့ လျှောက်သွားသည်။ အဘိုး၏ရွှေ့တွင် ဒူးထောက်ပြီး ထိုင်လိုက်သည်။

‘ကျွန်းမ ခရီးရှည်ကြီးတစ်ခု သွားရပါမယ် အဘိုး၊ ကျွန်းမကို ကောင်းချီး မင်းလာပေးပါ’

သူမက စစ္စလီ ထုံးတမ်းအရ ပြောလိုက်သည်။

လူကာ၏ မာကျောမှုများ အရည်ပျော်သွားသည်။ သူ၏လက်တစ်ဖက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကို သူမ၏ ခေါင်းပေါ်တွင် တင်လိုက်ပြီး . . .

‘ဘုရားသခင်နှင့်အတူ သွားပါချေ၊ ဌီမ်းချမ်းစွာသွားပါချေ၊ ကျွန်ုပ်၏
မေတ္တာဖြင့် သွားပါချေ၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာနဲ့ ပြန်ရောက်ပါစေသား’

သူမ မတ်တတ်ထလိုက်သည်။ ထို့နောက် ကုန်းငံ့ပြီး သူ၏ပါးပြင်
နှစ်ဖက်ကို ညင်သာစွာ နမ်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် ထို့နေရာမှ လှည့်ထွက်
သွားတော့သည်။ လူစီယာနှင့်ကို ဖြတ်ကျော်သွားသည်။ လူကာ ထိုင်မြှုတိုင်လျက်
နေသည်။ အဝေးဆီသို့ ငေးနေသည်။ သူမျက်လုံးအိမ်ထဲတွင် မျက်ရည်များ
ပြည့်လျှော်နေသည်။

လူစီယာနှင့် သူထံသို့ လျှောက်သွားပြီး ရှိသေလေးစားသည်အနေဖြင့်
သူ၏ ညာလက်ကို နမ်းလိုက်သည်။

‘သူဟာ ကျော်ကို ချစ်နေတုန်းပဲလား’

သူက တီးတိုးချွှတ်ဆိုသည်။

‘သူဟာ ဆရာကြီးကို အမြဲတမ်း ချစ်နေမှာပါ၊ သူရဲ့ မေတ္တာတရားဟာ
ဘယ်တော့မှ ပျောက်ကွယ်သွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး’

* * *

[၁၆]

ဒက်ဝေလာ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် တုပ်နှောင်ထားသော ကုလားထိုင်
ပေါ်တွင် တွန့်လိမ့်တုန်ခါသွားသည်။ ယူကရိန်းတပ်သားသုံးယောက်က
သူကို မနည်းပင် ထိန်းချုပ်ထားကြရသည်။

မေယာက . . .

‘မင်းကို ကျော်ထပ်ပြီး မေးမယ်၊ အမေရိကန် လက်နက်တွေကို
မင်းဘယ်က ရသလဲ’

ဒက်ဝေလာ၏ မျက်လုံးကြီးများ ပြုဗော်နေသည်။ သူပါးစပ်မှ အမြှုပ်တွေ
ထွက်နေသည်။ သူ စကားပြောရန် ကြိုးစားသည်။ သူတို့ကို တစ်လုံးမကျိန်
ပြောလိုဟန် ရှိသည်။ သို့သော် စကားလုံးများ အပြင်သို့ ထွက်မလာကြပါ။

‘သူကို နောက်ထပ် ဆယ်စိုးထပ်ထိုးပါ’

မေယာက အမိန့်ပေးလိုက်သည်။

ဆုစလော့က . . .

‘သူခံနိုင်ပါမလား ဗိုလ်မှုဗ္ဗား၊ ဒီလို အခြေအနေမျိုးတွေ ကျွန်တော်မြင်ဖူး
တယ်၊ သူရဲ့နှုန်း’

‘လုပ်ဆိုရင် လုပ်စမ်းပါ’

မေယာက စိတ်တို့ဟန်ဖြင့် ဟောက်လိုက်သည်။

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

JR

ဆုစလေ့က ဆေးထိုးအပ် စိုက်သွင်းလိုက်သည်။ ဒက်ဝေလာ ငါးဖယ်
ပြန်သွားသည်။ ကြိုးတုပ်ထားရင်း တန်းလန်းပင် လဲကျသွားသည်။

ဆုစလေ့ ကျိုန်ဆဲလိုက်ပြီး ခြေထောက်ဖြင့် တစ်ချက်ပိတ်ကန်
လိုက်သည်။

ဒက်ဝေလာ မထိန်းနိုင်တော့ဘဲ အားလုံးလို တအားကုန် ဟစ်အော်
သည်။

‘တော်ကြပါတော့၊ တော်ကြပါတော့’

မေယာ ပြတင်းပေါက်မှ လှည့်လိုက်ပြီး . . .

‘သင်းဟာ အမေရိကန်ပဲ’

ဆုစလေ့နှင့် သူ့လူများသည် ဒက်ဝေလာကို ကုလားထိုင်တွင်ပြန်ပြီး
မတ်တတ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သည်။ မေယာ ကုန်းငံကာ သူ့ပခုံးကို လှုပ်ယမ်း
ပြီး . . .

‘မင်း ဘယ်သူလဲ’

အားလုံးလို မေးလိုက်သည်။

ဒက်ဝေလာ မျက်လုံးပြီးပြီး ကြည့်နေသည်။ မေယာ တစ်ဖက်သို့
လှည့်ပြီး ဆေးထိုးပြန်တွင်းသို့ စကိုပါလိုမိုင်ခေါ်ပနိုင်းသီး အဆိပ်ထပ်ဖြည့်သည်။

‘နောက်တစ်ခါတိုးရင်တော့ သူ့သေပြီ ဗိုလ်မျှူး၊ ဒါလာက်များတဲ့
ဆေးဒက်ကို ခံနိုင်တာ တစ်ယောက်မှုမတွေ့ဖူးသေးဘူး’

ဆုစလေ့က ပြောသည်။

နောက်ဆုံးအကြိမ် ဆေးထိုးပြီးသောအခါ ဒက်ဝေလာဖြိုမ်းသွားသည်။
ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ခေါင်းငါ်စိုက်ကျနေသည်။ မေယာက ဒက်ဝေလာ၏
ခေါင်းကို မေ့လိုက်ပြီး . . .

‘က . . . ပြောစမ်း၊ ဘယ်သူလဲ’

ဒက်ဝေလာ အားစိုက်သည်။ သူ့မျက်လုံးတွင် အရိပ်ထင်လာသည်။
သူ့ပါးစပ်ပွဲနှင့်သွားပြီး အသံထွေက်လာသည်။

‘တပ်ကြပ်ကြီး ဂျိုးအော် ဒက်ဝေလာ၊ ရိုန်းဂျားတပ်မ၊ အမှတ် နှစ်ဆယ့်-
တစ် အထူးတိုက်ခိုက်ရေး တပ်ဖွဲ့’

မေယာ ကုလားထိုင် တစ်လုံးကို ဆွဲပြီး သူ့ရှေ့တွင် ထိုင်လိုက်သည်။
ထို့နောက် သူက တိုးညှင်းပျော်ပျောင်းစွာဖြင့် . . .

၂၄

နတ်နှစ်

‘ဟုတ်ပြီ တပ်ကြပ်ကြီး၊ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတယ်၊ ဆက်ပြီး
ပြောပါဉိုး’

+ + +

နေ့လယ်စာ စားပြီးချိန်ဖြစ်သည်။ အဂ္ဂရိဂျင်တို့ တပ်စခန်းအရာရှိ ရိပ်သာ
တွင်းသို့ ပိုလ်ချုပ်ကြီး ဂတ်ဇိုနိနှင့် ကိုးနှစ်တို့ ဝင်သွားချိန်တွင် လူရှင်း နေသည်။
ဘားကောင်တာမှ ခဲ့ဘော်သည် သူတို့ကိုပြုစုရန် ကမန်းကတန်း ပြောလာသည်။
အခန်းထောင့် စားပွဲတစ်လုံးတွင် သူတို့ထိုင်ကြသည်။ ခဲ့ဘော် က ကိုယင်တိုင်
ပုံလင်းကို ဖွံ့ဖြိုးဖောက်သည်။

ရူဒီဘရန် ဝင်လာသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လျင်မြန်စွာကြည့်ပြီးနောက်
အလေးပြုသည်။

‘ပိုလ်မှူးကြီးကို ကျွန်တော်ပြောစရာတစ်ခု ရှိပါတယ်၊ ခွင့်ပြုပါ’
ဂတ်ဇိုနိက လက်ကိုယမ်းလိုက်ပြီး . . .

‘ပြောကြပါ’

ကိုးနှစ်သည် ဘရန်နှင့်အတူ ပြတင်းပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။

‘ပိုလ်မှူးကြီးရောက်လာတာ မြင်မြင်ချင်း ကျွန်တော် လာခဲ့တာပဲ၊
အကျဉ်းသမားနဲ့ပတ်သက်ပြီးပြောစရာရှိတယ်၊ ပြောက်ကျားလို့ထင်ရတဲ့ အကျဉ်း
သမားပဲ’

‘ကျိုပ် ပြန်မလာမချင်း သူကို ဒီအတိုင်းထားရမယ်လို့ ကျိုပ်ပြောထားခဲ့
တာပဲ’

‘ဘာဖြစ်တယ်တော့ မသိဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သူသေပြီ၊ ရင်ခွဲရုံအစောင့်
တစ်ယောက်ဆီက သတင်းရတာပဲ၊ ဒါထက် အရေးကြီးတာကတော့ ပိုလ်မှူးကြီး
ပြန်ရောက်ရောက်ချင်းသူကို အကြောင်းကြားရမယ်လို့ ပိုလ်မှူးမေယာက
ကျွန်တော့ကို မှာထားတယ်’

တံခါးပေါက်ဆီမှ ခင်မြန်မြန်လျှောက်လာသော ခြေသံများ ကြားရ သည်။
ထိုနောက် ပိုလ်မှူးမေယာ ဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူလက်ထဲတွင် ဖိုင်တစ်ခု
ကိုင်လာသည်။

ကိုးနှစ်က . . .

‘တစ်နေ့ကဖမ်းလာတဲ့လူကို ကျိုပ်ပြန်လာမှ စစ်မယ်လို့ ပိုလ်မှူးကို ကျိုပ်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၂

မှာခဲ့တယ် မဟုတ်လား၊ အခုတော့ သူ ရင်ခွဲရုံထဲမှာ ရောက်နေပြီလို့ ကျေပ် သိရတယ်’

မေယာက ဂတ်ဖိုနိကို ဖိုင်တွဲကြီး ပေးလိုက်ပြီး

‘ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖတ်ကြည့်ပါခင်များ၊ ကျွန်တော်နဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘယ်သူက တာဝန်ကျေပွန်တယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါမယ်’

ဂတ်ဖိုနိ မျက်မှာင်ကုပ်ပြီး ဖိုင်ကိုဖွင့်သည်။ ပထမ မျက်နှာကို သူ ခပ်မြန်မြန်ဖတ်သည်။ သူမျက်လုံးများ ပြေားကျယ်လာသည်။ သူ မေ့ကြည့်ပြီး ‘အမှုန်ပဲလား’

‘အမှုန်ပါပဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

ထို့နောက် မေယာသည် ကိုးနစ်ဘက်သို့လှည့်လျက် . . .

‘ဗိုလ်မှူးကြီးက ထောက်ထောက်ထားထား သဘောထားတဲ့ ကျေးတောသားဟာ ဘယ်သူလဲဆိုတာ သိသလား၊ အမေရိကန် ရိုန်းဂျားတပ်မက တပ်ကြပ်ကြီး တစ်ယောက်ပဲ’

ကိုးနစ်က ဂတ်ဖိုနိကို ကြည့်လိုက်သည်။

ဂတ်ဖိုနိက ခေါင်းညီတ်ပြီး . . .

‘ဒီအထဲမှာ ရေးထားတာကတော့ သူဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ညာလောက်က တြေားလူတွေနဲ့အတူ လေထိနဲ့ဆင်းခဲ့တယ်၊ တြေားလူတွေနဲ့ လူစုကွဲသွားပြီး မဟုတ်တဲ့တောင်ကြားတစ်ခုထဲကို ရောက်သွားတယ်’

မေယာက . . .

‘ဗိုလ်မှူးကြီး ဖတ်ကြည့်ပါ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့၊ မိတ်ဆွေဟောင်းကြီးကာတာလဲ ပါလာတယ်၊ သူက အခု ဗိုလ်မှူးကြီးဖြစ်နေပြီ၊ အလျင်တစ်ခေါက်တုန်းက ဗိုလ်မှူးကြီး လက်တဲက လွတ်သွားတဲ့ လူပေါ့’

ဂတ်ဖိုနိက ကိုးနစ်ကို ဖိုင်ပေးလိုက်သည်။ ကိုးနစ်သည် ဖိုင်ကိုယူသွားပြီး ပြတင်းပေါက်အနီးတွင်ဖတ်သည်။ အတန်ကြာသောအခါ ပြန်လာသည်။

‘ဒီသတင်းတွေကို ဗိုလ်မှူး ဘယ်လိုလုပ်ပြီးရသလဲ’

မေယာ ပခုံးတွန်းလိုက်ပြီး . . .

‘ဒါ အရေးကြီးသလား’

‘ကျေပ်အတွက်တော့ အရေးကြီးတယ်၊ အဲဒီလူရဲ့အလောင်းကို ကျေပ်ကြည့်ချင်တယ်’

၂၆

နတ်နှစ်

ဂတ်နိုနိုက . . .

‘ဒီမယ် ပိုလ်များကြီး၊ အခုက္ခရာက ကိုယ်ကျင့်တရား အပိုင်းတစ်ပိုင်း၊ အချက်အလက်က အပိုင်းတစ်ပိုင်းဖြစ်နေတယ်၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် အမေရိကန်တွေ ဆင်နဲ့မယ့် ထိုးစစ်ကြီးမှာ မာဖီးယားအဖွဲ့က ကူညီရေးမှာ အရေးကြီးတယ်၊ ဒက်ဝေလာရဲ့ဝန်ခံချက်အရဆိုရင် လူစီယာနိုတဲ့လူ သေသွားပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ပိုလ်များကြီးကာတာရဲ့ လက်ထဲမှာ အန်တို့နိုင်ယူလှကာရဲ့မြေး ရှိနေသေးတယ်၊ လူကာဟာ စစ်လီကျွန်းမှာ တန်ခိုးအာဏာရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ သူတို့လက်ထဲကို သူရောက်သွားရင် ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်တယ်’

‘အခုလောက်ဆိုရင် သူတို့လက်ထဲကို ရောက်သွားလောက်ပြီ’

ကိုးနှစ်က ပြောလိုက်သည်။

ဂတ်နိုနိုက လက်များကို ဖြန့်လိုက်ပြီး . . .

‘ဒါမှုမဟုတ် သူတို့အနေနဲ့ ဘာမှုမလှပ်ရှားရသေးတာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီတော့ သူတို့ ဘာမှုမဖြစ်ကြသေးဘူးလို့ ကျေပ်တို့ယူဆကြမယ်၊ သူတို့ဌာနချုပ်လုပ်ထားတဲ့ ဖရန်ဆီကင်ကျောင်းတို့ကို ပိုလ်များကြီးသိသလား’

‘ဟုတ်ကဲ့ သိပါတယ်’

‘ဆူးသရဖူက ဖရန်ဆီကင် ဘုန်းကြီးတွေ၊ ကျေပ် မှတ်မိပြီ၊ မာဖီးယားဘုန်းကြီးတွေပဲ၊ အဲဒီမှာ ပြဿနာ ကောင်းကောင်းတွေ့နိုင်တယ်’

ထိုအခါ မေယာက . . .

‘ပိုလ်များကြီး ခင်ဗျား၊ ကျွန်းတော့ကိုခွင့်ပြုပါ၊ ကျွန်းတော်ကတော့ အဲဒီမှာ ဘာမှ ပြဿနာမတွေ့နိုင်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်၊ အဲဒီကို လေးနာရီအတွင်းမှာ ကျွန်းတော်တို့ ရောက်နိုင်တယ်၊ သူတို့ကို အငိုက်မှာ ဝင်ပြီးဖမ်းနိုင်ပါတယ်၊ ကာတာနဲ့ သူလူတွေ အဲဒီမှာရှိနေရင် တစ်ခါတည်း မိကုပ်ပြီး ခေါ်ခဲ့ရုပဲ၊ စိတ်ချပါ’

ကိုးနှစ် အားရပါးရ ရယ်မောလိုက်သည်။

‘သူတို့မသိဘဲနဲ့ သူတို့နဲ့ဆယ်မိုင်ကွာကို ဘယ်သူမှုမရောက်နိုင်ဘူး၊ တောင်ပေါ်မှာရှိတဲ့ သိုးကျောင်းသားတွေအားလုံး၊ ဆိတ်ကျောင်းသားတွေအားလုံးဟာ တော်လှန်ရေး လှပ်ရှားမှုတွေမှာ ပါနေတဲ့လူတွေပဲ၊ သူတို့မှာ တစ်တောင်ကနေ တစ်တောင်ကို အချက်ပြတဲ့ နည်းတွေရှိတယ်၊ အဲဒီကို ရောက်အောင် ရှိုးရှိုးတန်းတန်း သွားလို့ကတော့ ဘယ်လို့မှုမဖြစ်နိုင်ဘူး’

မေယာက တစ်စုံတစ်ရာ ကန်းကွက်စကားပြောမည်ရှိစဉ် ဂတ်နိုနိုက

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၇

ကြားဖြတ်ပြီး . . .

‘ဒီလိုပုံစံမျိုးနဲ့စစ်တိက်တဲ့ နေရာမှာတော့ ပိုလ်များကြီးကိုးနှစ်ဘာ တစ်ယောက် အပြင် နှစ်ယောက်မရှိဘူး၊ ဒါဟာ အမှန်ပဲ ပိုလ်များကြီးကာတာနဲ့ သူလူတွေကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ အမိဖမ်းနိုင်မလဲ၊ အထူးသဖြင့် လူကာရဲ့ မြေးမှာရီယာဘောင်းကို ရဖို့ပေါ့။ သူကိုရဖို့က အရေးအကြီးဆုံးပဲ’ သူ ပြီးလိုက်ပြီး ‘သူကို ဖမ်းမိတဲ့ အခါ မှာလဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆက်ဆံစေချင်တယ်၊ သူက စစ်တာတစ်ယောက် ဖြစ်နေတယ်၊ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးဆီက မကျေမနပ်ဖြစ်မှာကို မလိုလားဘူး’

‘ဒါပေမဲ့ ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ဒီမိန်းမက သူလျှို့ပဲ၊ ဂျိန်းဘစာချုပ်ပါ အချက်-အလက်တွေအရ သူကို ပစ်သတ်နိုင်ပါတယ်’

မေယာက ကန်းကွက်စကားဆိုသည်။

‘ဒီနေရာမှာ ချဉ်းကပ်ပုံချင်းမတူကြဘူး၊ ပိုလ်များ၊ ကျူပ်တို့အိုတလီတွေ က ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ တစ်မျိုးမြင်တယ်၊ ကျူပ်တို့က ရွေးဟောင်းအစဉ်အလာ ကြီးမားတယ် မဟုတ်လား’

ထို့နောက် ဂတ်နိုနိုသည် ဆင်စွယ်ဘူးထဲမှ စီးကရက်တစ်လိပ် ထုတ်ယူပြီး . . .

‘ဘယ့်နှယ်လဲ ပိုလ်များကြီး’

တစ်ချိန်လုံး ဌိုမ်ပြီးရပ်နေသော ဂရန်းသည် ရွှေ့သို့တက်လာပြီး စီးကရက်ကို မီးညီးပေးသည်။

ကိုးနှစ်က . . .

‘နည်းလမ်းတစ်ခုတော့ ရှိပါတယ် ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ လေတီးနဲ့ဆင်းဖို့ပါပဲ’
‘ဖြစ်နိုင်ပါမလား’

‘သိပ်တော့ မသေချာဘူး၊ နည်းနည်းပါးပါးပါးတော့ တိုင်ပင်ကြည့်ရှုံးမယ်၊ ပိုလ်ချုပ်ကြီးရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ရရင် . . .’ ဂတ်နိုနိုခေါင်းညီတ်သည်။ ထိုအခါ ကိုးနှစ်သည် ဘရန်းဘက်သို့လှည့်၍ ‘အေသရန်ကိုလေတပ်စခန်းက ပိုလ်များကြီး ကူာယ်ဆီကို သတင်းပိုပါ၊ ပိုလ်ချုပ်ကြီး ဂတ်နိုနိုက ဒီကို အမြန်ဆုံးလာဖို့ ပြောတယ်လို့ ပြောပါ’

ဘရန်း သေသပ်စွာလှည့်ပြီး အခန်းထဲမှတွက်သွားသည်။

‘ကောင်းတယ်၊ ကျူပ်တို့ နေ့လယ်စာ စားလိုက်ကြေားစို့’

၂၂၁

နတ်နှယ်

မေယာဘက်သို့လှည်လျက် . . .
 ‘ပိုလ်မှူးလဲ လုပ်စရာရှိတာ သွားလုပ်ပါ’
 ‘ဟုတ်ကဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး’
 မေယာ တောင့်တောင့်ကြီးလျောက်ပြီး ထွက်သွားသည်။

+ + +

ဝုက္ခဘယ်သည် အသက် နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်များသာ ရှိသေးသော်လည်း
 ပိုလ်မှူးကြီး ဖြစ်နေပြီ။ ဉာဏ်ရန်ကိုလေတပ် စခန်းမှူးဖြစ်သည်။ ပိုလန်နှင့်
 နောက်ဝေတို့တွင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ရန်သူလေယာဉ် ခြောက်ဆယ့်ကိုးစင်းကို
 အင်္ဂလန်နိုင်ငံနှင့် ရေလက်ကြားပေါ်တွင် ပစ်ချေခဲ့သည်။ သူသည် ရှုရှားပြည်တွင်
 ပို၍ထင်ရှားသည်။ နောက်ထပ် ရန်သူလေယာဉ် နှစ်ဆယ့်လေးစင်းပစ်ချေခဲ့သည်။
 လေယာဉ်ပျက်ကျပြီး လက်ဝဲဘက်ခြေထောက်ကို ဖြတ်ရသည်။ သို့သော်
 တစ်လခဲ့အတွင်းမှာပင် သူသည် တိုက်ပွဲပြန်ပြီး ဝင်နိုင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင်မှ
 သူသည် စားပွဲတွင် ထိုင်ရတော့သည်။

သူက လူချောတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ နာဇီလေယာဉ်မှူးတို့ ဝတ်ဆင်
 သော သားရေ ဂျာကင်အနက်ကြီးကို ဝတ်ထားသည်။ သူရဲကောင်းတံဆိပ်၊
 ဓမားတံဆိပ်၊ စိန်းတံဆိပ်များနှင့် ဖြစ်သည်။

ကိုးနှစ်၏ရုံးခန်းအတွင်းရှိ မြေပုံကြီးကို ကုန်းငံပြီး ကြည့်ရင်း . . .

‘တော်တော်ဆိုးတဲ့ ဒေသပဲ’

‘သွားလို့ ရနိုင်ပါမလား’

ဂတ်နိုနိုက မေးသည်။

‘အဲဒီကိုရောက်ဖို့က မခက်ဘူး၊ ဉာဏ်ရန်ကိုကနေ ဆယ့်ငါးမိနစ်ထက်
 ပိုပြီး မမောင်းရဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သတ်မှတ်တဲ့နေရာမှာ ဒီလူတွေ ဆင်းနိုင်ပါမလားလို့
 ကျွန်တော် စိုးရိမ်နေတယ်၊ အဲဒီတောင်ကြားထဲမှာ ပေလေးရာအမြင့်ကနေ
 ပျံရမယ်၊ ကျောင်းဝင်းထဲကို ဒီလူတွေခုံနှုရမယ်’ သူ ခေါင်းခါပြီး ‘ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
 သတ်သေဖို့တော့ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းတစ်ခုပဲ’

ကိုးနှစ်က . . .

‘ပိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ဗျား၊ ကျွန်တော် လူတွေဟာ အထူးလေ့ကျင့်ထားတဲ့

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

လူတွေပါ၊ ခြောက်ကြိမ်ဆင်းပြီးတဲ့ နောက်မှာ လေထီးတပ်သား အရည်အချင်း
ပြည့် တံဆိပ်ကိုရခဲ့တယ်၊ အဲဒောက်မှာပင် တစ်နှစ်မှာ အနည်းဆုံး ခြောက်ကြိမ်
လောက် ဆင်းကြတယ်၊ ပေလေးရာအမြင့်ကနေ ခုနှစ်ခုတဲ့ နည်းကို ကျွန်တော်တို့
အထူး လေ့ကျင့်ထားပါတယ်၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား တပ်ကြပ်ကြီး’

‘ ဝတ်ဖိန့်က ဂုဏ်လက်သို့ လှည်လျက် ...

‘ ခင်ပျားဘက်ကကော ဖြစ်နိုင်တယ် မဟုတ်လား’

‘ ဟုတ်ကဲ ပိုလ်ချုပ်ကြီး၊ ယွန်ကာ ၅၂-ဟာ တစ်နာရီမှာ မိုင်တစ်ရာ
လောက်ပဲ သွားတဲ့ အတွက် အခုက်စွာမှာတော့ အကောင်းဆုံးပါပဲ၊ ဒါပေမဲ့
ဒီလူတွေ မြန်မြန်ကြီး ခုနှစ်ခုရမယ်’

‘ မနက် အရှုဏ်တက်မှာ ဆင်းရင် အကောင်းဆုံးပဲ၊ သူတို့အငိုက်မိမှာပဲ၊
ဒါပေမဲ့ တောင်ပေါ်မှာ လေယာဉ်ပျောက်ဖို့တော့ ကောင်းတဲ့ အချိန်မဟုတ်ဘူး’

‘ ကိုးနှစ်က ပြောလိုက်သည်။

‘ ကူးဆက်က သူ၏ မေးစွဲကို ပွဲတယ်လျက် ...

‘ အဲဒီသဘောကတော့ အကောင်းဆုံးလေယာဉ်မှူးတစ်ယောက်
လိုတယ်လို့ ပြောတာပဲ၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကျွန်တော်မောင်းပါမယ်’

‘ ကိုးနှစ်က ...

‘ ကျူပ် အပါအဝင် လူနှစ်ဆယ်၊ ဒီအချိန်အတွင်းမှာ သတ်မှတ်တဲ့ နေရာ
ရောက်အောင်၊ ဒါထက် ပိုပြီး မဆင်းနိုင်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ လူ နှစ်ဆယ်ဆုံးရင်
လုံလောက်ပါပြီ’

‘ ကျွန်တော်က ဘာလုပ်ရမလဲ’

‘ တစ်ချိန်လုံး ဤမြို့ပြီး ရပ်နေသော မေယာက မေးလိုက်သည်။

‘ သန်းခေါင်ကျော် လင်းအားကြီးအချိန်မှာ ဒီက ထွက်ပါ။ အမှာင်ကို
အားပြုပြီး သွားပါ၊ လူနှစ်ဆယ်ထက်မပို့၊ ဟောဒီတောင်ကြားထိပ်ကနေ
စောင့်နေ’ ကိုးနှစ်က တောင်ကြားထိပ်ကို လက်ညီးနှင့် ထောက်ပြသည်။
‘ ကျူပ်တို့လေယာဉ် ဖြတ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ပိုလ်မှူးတို့ချိတ်ပါ
ပိုလ်မှူးတို့ ကျောင်းတိုက်ကို ရောက်တဲ့ အချိန်မှာ ကျူပ်တို့အားလုံး စီးမိပြီး
တံခါးမကြီးကို ဖွင့်ထားမယ်’

‘ ဒီအစီအစဉ် ကောင်းပါတယ်၊ အားလုံးဖြစ်နိုင်တယ်၊ ပိုလ်မှူး သဘော
တူသလား’

၂၃၀

နတ်နှစ်

ဂတ်နိုနိုက မေးလိုက်သည်။
 ‘ကောင်းပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး’

+ + +

အသုဘရုံရှိ အခန်းငယ်ကလေးတွင် ဟယ်ရိကာတာသည် ကြိုးမဲ့
 ကြေးနန်းစက်တွင် ထိုင်လျက်ရှိသည်။ သူသည် သတင်းပို့ပြီးနောက် ပြန်ကြားချက်
 ကို စောင့်နေသည်။ အတန်ကြာသောအခါ သူသည် ခေါင်းမှ နားကျပ်ကို
 ဖြုတ်လိုက်သည်။ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို သူ မိုးညီးနေစဉ် တံခါးပွင့်သွားပြီး
 ဗစ်တို့ပါးရာရာ ဝင်လာသည်။

‘ဘယ်လိုလဲ’

သူတို့လာနေကြပြီ’

‘ဒီရာသီဥတုမှာလား၊ တကယ့်ကို မုန်တိုင်းကြီး ကျနေတယ်’

‘လမ်းပေါ်ကို ရောက်လာရင် ကောင်းတာပဲ’

‘သူတို့ကို ဘာပြောလိုက်သလဲ’

‘လူကာ အကြောင်းလား၊ လုပ်ဆောင်ချက် မအောင်မြင်’

သူ ချောင်းတွေ့တွေ့ဟန်ဆိုးသည်။ သူ၏ ရင်ဘတ်ထဲတွင် ရှုတ်တရက်
 အောင့်လာသည်။

ဗစ်တို့က . . .

‘သစ်မရှိရင် ဝါးကို ပေါင်းကွပ်ကြတာပေါ့ ဟယ်ရှိ၊ ခရှိုင်ကော်မတီ
 အစည်းအဝေးကို ကနေ့ညာနေ ခေါ်မယ်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကိုလူရာ၊ ဗာဂျာနဲ့အားလုံး
 လာကြလိမ့်မယ်၊ အားလုံးသေနတ်တွေ ပြင်ထားပြီး မနက်ဖြန်မှာ တိုက်ပွဲဝင်ကြ
 ရမယ်’

‘မာဖီးယားကော’

‘ဗယ်လိုနာ တောင်ကြားမှာတော့ ကျပ်ဟာ မာဖီးယားပဲ၊ လူစီယာနိုင်း
 ဗိုလ်ကြီး ဆားပိတ်တို့က မာရီယာကို ကောင်းတိုက်ကြီးကို ခေါ်သွားကြပြီး
 ဗိုလ်မှူးကြီးလဲ ကနေ့ညာ အဲဒီမှာပဲနေရင် ကောင်းမယ်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည့်ရတာ
 မကောင်းဘူး၊ မနက်ကျရင် ကျပ် လာခဲ့မယ်’

‘ကောင်းပြီ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၁

ကာတာ မတ်တတ် ထရပ်လိုက်သည်။ ဗစ်တို့ ပီးမာရာက သူကို အပြင်သို့
လိုက်ပို့သည်။ အပြင်တွင် မိုးရွာနေသည်။ အရာရာသည် မှန်မြိုင်းလျက် ရှိသည်။
သူအပြင်ထွက်သွားပြီး ကာတာ၏ လက်ကို ကြိုးဖြေကာ တံခါးဆီသို့ ဆွဲခေါ်
လာသည်။

ကာတာ ရုတ်တရက် ချောင်းဆိုးသည်။ တံခါးတိုင်ကို သူမှိုးလိုက်ပြီး
ပါးစပ်ကို လက်ကိုင်ပဝါဖြင့် အုပ်လိုက်သည်။ ထိုနောက် လက်ကိုင်ပဝါကို
ကြည့်လိုက်သောအခါ သွေးစက်များ စွန်းထင်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

သူက ပီးမာရာကို လက်ကိုင်ပဝါပြုလိုက်သည်။ ထိုနောက် အားယူပြီး
လိုက်ပြီး . . .

‘ဘဝဆိုတာ မသာယာဘူးလား’

‘ဒီမယ် ဟယ်ရှိ ခင်ဗျား တောင်ပေါ်ကို မြန်မြန်ရောက်လေ ကောင်းလေပဲ
ခင်ဗျားကို ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ မာရိယာမှ သိမယ်’

ကာတာ လားပေါ်သို့ တက်လိုက်သည်။ ထိုနောက် သူ ပြုးလိုက်ပြီး

‘ဖြန်းခနဲဆို ကျူပ် တော်တော်ကြိုးကို ပန်းသွားတယ် ဗစ်တို့၊ ကျူပ်ပြော
တာကို သဘောပေါက်တယ် မဟုတ်လဲ’

‘သဘောပေါက်ပါတယ်၊ ကျူပ် သဘောပေါက်ပါတယ်’

ကာတာက လား၏ ဝမ်းပိုက်ကို ခြေဖနောင့်ဖြင့် ဆောင့်လိုက်သည်။

ပက်ဒရီရှိအိုပန္တိသို့ ထိုးအနက်ကြိုးကို ဆောင်းလျက် ခိုများကို အစာ
ကျွေးနေသည်။ လူစီယာနဲ့ လျောကားမှ တက်လာသည်။

‘ကာတာ ဘယ့်နှယ်နေသေးသလဲ’

ဘုန်းတော်ကြိုးက မေးသည်။

လူစီယာနဲ့သည် တံစက်မြိတ်အောက်တွင်ရပ်လျက် . . .

‘မကောင်းဘူး၊ အဖျားကြိုးတယ်၊ နမိုးနီးယားဖြစ်နိုင်တယ်၊ မာရိယာက
ပြောတယ်၊ သူ့ကို ခွဲစိတ်ဖို့လိုတယ်တဲ့၊ ဒီမှာတော့ သူကို ဘယ်လိုမှ မခွဲနိုင်ဘူး’

‘အမေရိကန်တပ်တွေ ရောက်လာကြတော့မှာပါ၊ အဲဒီအခါကျေရင် သူကို
သေသေချာချာ ကုန်းတာပဲ၊ အကောင်းဆုံးဆရာဝန်တွေနဲ့ ကုန်းတာပဲ’

‘အဲဒီအချိန်အထိ သူအသက်ရှင်နေရင်ပေါ့’

အောက်ဘက်ရှိ တံခါးကလေးတစ်ခု ပွင့်သွားပြီး ကွက်လပ်အတွင်းသို့
မာရိယာ ထွက်လာသည်။ သူမက မိုးကာအကြီးကြိုးတစ်ထည် ခြံထားသည်။

JRJ

နတ်နှယ်

အပေါ်သို့ သူမ တက်လာသည်။

‘သူ ဘယ့်နှယ်နေသေးသလဲ’

လူစီယာနိုက မေးသည်။

‘အခြေအနေမကောင်းဘူး၊ ကျွန်မတိမှာပါတဲ့ ဆေးတွေလဲ ကုန်တော့ မယ်၊ ကျွန်မ သူ အနာသက်သာအောင် မော်ဖိန်းပေးထားတယ်၊ ကျောင်းတိုက် ဆေးခန်းက ကိုနိုင်ရလို့ တိုက်ထားတယ်၊ အဲဒါဆိုရင်တော့ အဖျားကျွေသွားပါ လိမ့်မယ်’

‘ဒါဆိုရင် အခြေအနေ ကောင်းသွားနိုင်တာပေါ့’

‘မကောင်းဘူး၊ ကျွန်မအထင်တော့ သူ နှုလုံးက အနာမှာပြည်တည် နေတယ်၊ သူအနာက စောစောကတည်းက ကောင်းကောင်းမကျက်တာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အချိန် လုံလုံလောက်လောက် သူ မနားခဲ့ရတဲ့အတွက်ပေါ့’

‘ကျူပ် သူ့ကို သွားကြည့်လိုက်ညီးမယ်’

ဘုန်းတော်ကြီးက ပြောသည်။

‘ကောင်းတာပေါ့’

ပက်ဒရိရိအိုပန္ဒို ဆင်းသွားသည်။ မာရီယာနှင့် လူစီယာနိုတို့ တံစက်မြိုက် အောက်တွင် ကျွန်ရှစ်သည်။

‘နောက်ဆုံးတော့ ကိုယ်တို့ဟာ အချိန်တွေကို အလကားဖြုန်းပစ်လိုက် တာပဲ’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

မာရီယာက . . .

‘ဖြစ်နိုင်ပါတယ်’

‘လီဗာပူ ကွန်ပင့် ကျောင်းကနေ အဝေးကြီး လာခဲ့ရတယ်’

‘ဟူတ်တယ်၊ ပြန်သွားဖို့ရာ အဝေးကြီးပဲ’

လူစီယာနို ဘာပြန်ပြောရမှုန်း မသိပါ။ လောကားထစ်များမှ သူမ ဆင်းသွားသည်ကိုသာ ငေးကြည့်နေမိသည်။

+ + +

နံနက် လေးနာရီအချိန်တွင် မေယာနှင့်သူလူများသည် သံချုပ်ကာ

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကားတစ်စီး၊ ကားကလေးသုံးစီးဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှ ငါးမိုင်ခန့်ကွာသော
တောင်ဘက် တောင်ကြားထိပ် အမောင်ထဲတွင် စောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသည်။

ဆုစလေ့သည် မေယာရှိရာသို့ရောက်ရှိလာပြီး လက်မှုနာရီကို
ကြည့်လျက် . . .

‘နောက်တစ်နာရီဆိုရင် သူတို့လာတော့မယ်’

တောင်တန်းများအထက်ဘက်တွင် ကျောင်းကင်သည် ဖြူရော်လျက်
ရှိသည်။ မေယာက ညကြည့်မှန်ပြောင်းဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ကြည့်လိုက်
သည်။

‘ကျွန်တော်တို့ အလုပ်ဖြစ်ပါမလား’

‘ဖြစ်တာပေါ့၊ ကိုးနစ်ကို ကျူပ် သဘောမကျဘူး၊ သူက ဂျာမန်
လူမျိုးကောင်း တစ်ယောက် မဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သူဟာ စစ်သားကောင်း
တစ်ယောက်ပဲ’

‘ဒီကိစ္စပြီးသွားရင်ကော ဘာဖြစ်ကြမလဲ’

‘ဒါက ပြဿနာတစ်ခုပဲ’

မေယာ အေးစက်စွာ ပြုးသည်။

+ + +

ကျောင်းတိုက်ကြီးတွင်ကား ကာတာသည် ကောင်းမွန်စွာ အိပ်ပျော်
လျက်ရှိသည်။ သူ၏ လက်နှစ်ဖက်က ခွေးတွေ စိုးစွဲနေသော စောင်များကို
ဆွဲဆုပ်ထားသည်။ မာရီယာသည်လည်း သူ၏ ခုတင်ဘေးရှိကုလားတိုင်ပေါ်တွင်
ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာဖြင့် အိပ်ပျော်လျက်ရှိသည်။ သူမ၏ကိုယ်တွင် ခံ့လွှမ်းထား
သော စောင်သည် ကြမ်းပြင် ပေါ်သို့ လျှောကျလျက်ရှိသည်။ ပြတင်းအနီးတွင်
တိုင်နေသော လူစိယာနိသည်သူမအနီးသို့ လျှောက်လာပြီး ကြမ်းပြင်ပေါ်မှ
စောင်ကိုကောက်ယူကာ သူမ၏ ကိုယ်ပေါ်တွင် ခံ့လွှမ်းပေးလိုက်သည်။
အပြင်ဘက်တွင် လေသည် တဗူးဟူး တိုက်ခတ်လျက်ရှိသည်။ သူသည် စီးကရက်
တစ်လိပ်ကို မီးညီပြီး အပြင်ဘက် အမောင်တွင်းသို့ ဝေးကြည့်နေမိသည်။

+ + +

ရုတေသနအူမိုက်

၂၄

နတ်နှယ်

ဆားမိတ်မှာလည်း အထူးပင် ပင်ပန်းစွမ်းနယ်လျက်ရှိသဖြင့် အဝတ်-
အစားများကို ပင် မချွဲတ်နိုင်တော့ဘဲ အခန်းတစ်ခု တွင်းရှိ
ခုတင်ကလေးပေါ်တွင် ရှုတ်တရက် အိပ်ပျော်သွားတော့သည်။

သူနံ ဘေးသို့ ရှိဆာ မည်သည့်အချိန်တွင် ရောက်ရှိလာသည်ကို သူ
မသိပါ၊ သို့သော် အရှုက်မတက်မီ အချိန်တွင် သူအိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ သူ၊
ရင်ခွင်ထဲတွင် ကွေးနေသော ရှိဆာကို တွေ့ရှိရသည်။

သူမက အိပ်ချင်မူးတူးဖြင့် . . .

‘ဆားမိတ်ရေ အစ်ကိုလား’

‘ဘယ်သူဖြစ်ရေးမလဲ’

သူမက ပြုးလိုက်ပြီး ခေါင်းကလေးကို ထောင်ကာ . . .

‘ဘာသံလဲ ကျွန်ုပ်မနားထဲမှာ တစ်ခုခု ကြားသလိုပဲ’

‘လေပါ၊ လေတိုက်သံ၊ အိပ် အိပ်’

သူမက မျက်လုံးများကို ပြန်ပြီး မိုတ်ထားလိုက်သည်။ သူမ၏ မျက်နှာ
က ပြုးနေသည်။

* * *

[၁၇]

မိုးသည်းထန်စွာ ရွှေသွန်းနေသော်လည်း ပေတစ်ထောင်အမြင့်တွင်
ပျံသန်းနေရာမှ မြင်တွေ့ရသော မြင်ကွင်းသည် ရှူမောဖွယ်ရာပင် ဖြစ်သည်။
တစ်ဖက်တွင် တောင်စဉ် အထပ်ထပ်၊ တောင်ထွက်အဆင့်ဆင့်၊ တောင်ရှိုး
အသွယ်သွယ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်ကား အရိပ်မည်းကြီးများ
ထိုးနေသော တောင်ကြားများဖြစ်သည်။

ကိုးနှစ်သည် တံခါးပေါက်အနီးတွင် ထိုင်လျက် သူ့လူများကို ကြည့်
နေသည်။ အလင်းရောင် မှုန်ပျပျတွင် သံခမောက်များ ဆောင်းပြီး လေထီး
ဝတ်စုံများ ဝတ်ဆင်ထားသဖြင့် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်သည် အတူတူလို
ပင် ဖြစ်ကြသည်။ ယခု တစ်ကြိမ်တွင်ကား ဝန်စည်စလယ် မများ။ ရိုက္ခာအိတ်
များက ပါးပါး။ လူတစ်ယောက်လျှင်သေနတ်တစ်လက်ကျည်ဆန်တစ်အိတ်နှင့်
လက်ပစ်ပုံး များသာပါရှိသည်။

‘ကိုယ်တို့ ဒီလိုမျိုး ဆင်းကြတာ ဘယ်နှစ်ခါရှိပြီးလ’

ကိုးနှစ်က သူနှင့် ကပ်နေသော ဘရန်းကို မေးလိုက်သည်။

‘ဘူရားသခင်မှ သိတော့မှာပဲ၊ ပထမဆုံး ဆင်းတာကတော့ နားပစ်ပဲ၊
ကြားထဲက ဟာတွေကိုတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး၊ လူကောင်းတွေလဲ တော်တော်
များများ မရှိတော့ဘူး’

၂၆

နတ်နှယ်

‘ဟူတ်တယ်၊ နောက်ဆုံးကျရင် ကျိုပ်တို့အားလုံး သေကုန်ကြမလားလို့
ကျိုပ် ထင်မိတယ်’

‘မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော်တို့မှာ တစ်ယောက်မကျေနပ်ရင်
တစ်ယောက်ကျွန်ရစ်မယ်၊ ကျွန်တော်တို့မှာ တပ်ရင်းရှိတယ်၊ ကျွန်တော်တို့မှာ
ဗိုလ်မှူးရှိတယ်’

ဘုရား၊ ဘုရား၊ ငါတို့ဟာ ဒါလောက်ကြီးအနစ်နာခံပြီးတဲ့ နောက်မှာ
ဒါပဲ ကျွန်ရစ်ခဲ့မလား၊ ရလဒ်က ဒါပဲလား၊ ပြတင်းပေါက်မှ သူကြည့်လိုက်သည်။
ကမ္မရာတာ တောင်ထိပ်ကို တွေ့ရသည်။ လေယာဉ်ပုံသည် စိုက်ပြီး ဆင်းသွား
သည်။ တောင်တန်း တောင်စွယ်များက ရွှေမှုကာဆီးသည်၊ ကာဘူးက လေယာဉ်
ကို ဦးမော်ပြီး ပေးရသည်။ ထိုအခါတွင်မှ သူတို့သည် ကျောက်သားကျောက်တုံး
များကို ဆယ့်ငါးပေ အမြင့်လောက်မှ ဖြတ်ကျော်သွားရသည်။

ဗယ်လိုနာ တောင်ကြားကို အောက်ဘက်တွင် တွေ့မြင်ရသည်။
ထင်းရှုံးပင်များအကြားတွင် မြစ်က ကွွဲပတ်ကာ စီးဆင်းနေသည်။ မိုးနှင့်မြို့
ပိတ်ဆို့နေသဖြင့် ဗယ်လိုနာ ရွှေကိုလည်း မတွေ့မြင်ရပါ။ ဆူးသရဖူ
ဖရန်ဆီကင် ကျောင်းတိုက်ကြီးကိုလည်း မတွေ့မြင်ရပါ။

ကူာယ်က လေယာဉ်ကို လေဘက်သို့ ဆွဲကွွဲလိုက်သည်။ လက်ယာ
ဘက် အတောင်ပံ့သည် ကျောက်စောင်းတစ်ခုနှင့် သီသီကလေးသာ လွှတ်
သွားသည်။ ကိုးနစ် မတ်တတ်ထရပ်ပြီး စက်ခန်းဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။

‘ဘယ်လို သဘောရသလဲ’

‘ဗိုလ်မှူးတို့၊ ဆင်းမယ်ဆိုရင်တော့ အခုပဲ မြန်မြန်ဆင်းကြဖို့ပဲ၊
သတ်မှတ်တဲ့ နေရာနဲ့ လွှဲသွားရင် တစ်ခုလုံး ကွဲသွားမှာပဲ’

‘ဟူတ်ပြီ’

‘အချိန် နှစ်မိနစ်ရမယ်’

ကိုးနစ် ပြန်လျှောက်လာသည်။

‘အားလုံး၊ ထကြာ၊ အသင့်ပြင်’

ဘရန့်က တံခါးပေါက်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ သူတို့၏ လေထီးကြီးများကို
တပ်ဆင်လိုက်ကြသည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် စစ်ဆေးကြသည်။
လေယာဉ်ကြီး နိမ့်သည်ထက်နိမ့်ပြီး ဆင်းသွားသည်။

တံခါးပေါက်၏ အထက်တွင် မီးပွင့်လာသောအခါ သူတို့သည်

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတီ

၂၇

ရွှာပေါ်မှ ဝေါခနဲ ဖြတ်ကျော်သွားသည်။ ဝက္ခဘယ်က လက်ယာဘက်သို့
စောင်းကွဲ လိုက်သည်။

ဆူးသရဖူကျောင်းတိုက်ကြီးကို တွေ့မြင်ရသည်။
'ဆင်း'

အပြင်ဘက်အုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ လေယာဉ် အရောက်တွင် ဘရန် သည်
အပေါက်မှ ခုန်ချလိုက်သည်။ ကျော်ရဲဘော်များမှာလည်း သူ့နောက်မှ လိုက်ပါကာ
လျင်မြန်စွာ ခုန်ချကြသည်။ တစ်ယောက်အပေါ်တွင် တစ်ယောက်
ထပ်ဆင့်ကာပင် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးတွင်ကား ကိုးနစ်၏အလုပ်ပင် ဖြစ်သည်။ သူ ခုန်ချ
လိုက်သည်။ သူ၏အောက်တွင် ကျောင်းဝင်းပြင်ရှိသည်ကို သတိပြုလိုက်မိသည်။
ထို့နောက် အုတ်ကြွောပိုးနိုနီများကို တွေ့မြင်ရသည်။ ပြီးမှ သူ၏ လေထီး
ပွင့်သွားသည်။ သူ မေ့ကြည့်လိုက်သောအခါ လေယာဉ်ကြီးသည် မိုးရေထဲသို့
ရိုပ်ခနဲ ပျောက်ဝင်သွားသည်။ သူ၏ ကေးဘက်နှင့် အောက်ဘက်တွင်ကား
သူ၏ရဲဘော်များ လွှင့်ပါလျက်ရှိကြသည်။

ဂျာမန်လေထီးနှင့် အားလုံး အမေရိကန်လေထီးများ အမိက ခြားနား
ချက်မှာ ဂျာမန်လေထီးများတွင် ဆိုင်းကြီးများ မပါရှိပါ။ ယင်းအတွက်
လေထီးသမားက မည်သို့မျှ ပြုပြင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ယင်းအတွက်
ဂျာမန်တို့သည် နိမ့်နိမ့် ကလေးမှ ခုန်ဆင်းနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်
ထိန်းသိမ်းခြင်းမပြုနိုင်သဖြင့် မကောင်းသည့်အချက်များရှိပေသည်။ အထူးသဖြင့်
ယခုလို အခါမျိုးတွင် ဖြစ်သည်။ သူ့လူနှစ်ယောက်သည် အုတ်တံတိုင်း၏
အပြင်ဘက်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်ကို ကိုးနစ်တွေ့မြင်လိုက်သည်။ နောက်
တစ်ယောက် အုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ မသက်မသာ ကျရောက်သည်။

ကျော်ရဲဘော်များကား ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ ရောက်ရှိကုန်ကြပြီ ဖြစ်
သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် အုတ်ကြွောပိုးနိုနီကလေးတစ်ခုသည် ကိုးနစ်ထံသို့ မြင့်တက်
လာနေသည်။ ထိုတ်လန့်ခြင်း မဖြစ်စေရန် သူစိတ်ကို တင်းထားလိုက်သည်။
သူလက်နှစ်ဖက်ကို ပိုက်ထားလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူသည် အုတ်ကြွောပိုးကို
ဖောက်ပြီး ဆင်းသွားတော့သည်။

+

+

+

ရုတေသနအောင်

၂၃

နတ်နှစ်

လေထီးများ ပွင့်ဆင်းသည်ကို မေယာသည် ထင်းရှားတောအတွင်းမှ
နေ၍ မှန်ပြောင်းဖြင့် ကြည့်နေသည်။

‘ဆင်းကုန်ပြီ၊ သူတို့ဆင်းကုန်ပြီ’

‘ဆယ့်ငါးယောက် အထဲကိုရောက်တယ်၊ ကျွန်တဲ့ လူတွေကတော့
အပြင်ကို ရောက်သွားကြတယ်’

ဆုစလေ့က ပြောသည်။

သို့သော် မေယာသည် ဆုစလေ့ပြောသည်ကို နားမထောင်ဘဲ . . .

‘တက်. . . . ထွက်’

သူက ယာဉ်မောင်းသူကိုခေါင်းညီတ်ပြလိုက်ရာ ကားကလေးသည်
လျင်မြန်စွာပင် မောင်းထွက်သွားလေတော့သည်။

+ + +

လူစီယာနိုးသည် အိပ်မပျော်နိုင်သဖြင့် နံနက် အရှက်တက်အချိန်တွင်
အပြင်ဘက် အုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ အုတ်တံတိုင်းပေါ်တွင်
ပက်ဒရိရိအိုပန္ဒိ ထိုးအနက်ကြီးး ဆောင်းပြီး စီးကရက်တစ်လိပ်သောက်နေသည်
ကို တွေ့ရသည်။

‘ခင်ဗျားလဲ အိပ်လို့မရဘူးထင်တယ်’

ပက်ဒရိရိအိုပန္ဒိက မေးသည်။

‘ဟုတ်တယ်၊ အိပ်လို့မရဘူး’

‘အလိုလေး. . . မယ်တော်’

ပက်ဒရိရိအိုပန္ဒိ ရွတ်ဆိုလိုက်သည်။ သူမျက်နှာမှအပြုံး တစ်ခါတည်း
ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

မိုးရေထဲမှနေပြီး တစ္ဆေးကြီးတစ်ကောင်လို ယွန်ကာလေယာဉ်ကြီး
ထွက်ပေါ်လာပြီး သူတို့ထံသို့ ပေလေးရာအမြင့်မှ ပျုသန်းလာသည်ကို တွေ့မြင်ရ
သောအခါ လူစီယာနိုး ချာခနဲည်သွားသည်။ ပထမဆုံးလေထီးသမားကို
တွေ့မြင်လိုက်ရလျှင်ပင် အခြေအနေအားလုံး ရှင်းသွားသည်။

ပက်ဒရိရိအိုပန္ဒိက သူကို တံခါးဆီသို့ တွေ့နို့လိုက်ပြီ . . .

‘သွား သွား . . . ခင်ဗျားတို့လူစု ဒီကမြန်မြန်သွားကြ၊ ကာတာကို

မင်္ဂလာသွာ လူမှာကတိ

၃၈

ခင်ပျားတို့နဲ့ခေါ်သွား၊ ခံပြီးတိုက်နေလို့ ဘာမှ အကျိုးမရှိနိုင်ဘူး'

ကာတာ၏အခန်းတွင်းသို့ ငှင်းတို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ ကာတာ
သည် ခုတင် ပေါ်တွင် ထထိုင် လျက် ရှုံးသည်။ မာရီယာလည်း
မတ်တတ်ရပ်လျက် ရှိသည်။

‘ဒုက္ခတော့ ရောက်ကုန်ပြီ၊ လေထီးတပ်သားတွေ ဆင်းကုန်ပြီ၊
ကျော်တို့ ဒီက မြန်မြန်သွားကြမှဖြစ်မယ်’

တံခါးပွင့်သွားပြီး ဆားမိတ်ဝင်လာသည်။ လက်ထဲမှာ သူ၏ ကျော်း
အိတ်ကို ဆွဲလာသည်။ ရှိသာက သူနောက်မှ ရှိုင်ဖယ်သေနတ်ကိုကိုင်ပြီး ပါလာ
သည်။ သူမက သူကို သေနတ်လှမ်းပေးသည်။

‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’

‘ဒက်ဝေလာပေါ့’

လူစီယာနိုက ပြောလိုက်သည်။

ပြတင်းပေါက်ကို သူတို့သွားကြည့် ချိန်မှာပင် ကိုးနစ်သည် သူတို့၏
လက်ဝဲဘက်တွင် အုတ်ကြွင်မိုးကို ဖောက်ဆင်းလာပြီး မြင်ကွင်းမှ ပြန်ပျောက်
သွားသည်။ ကျောင်းဝင်းထဲရှိ ရန်သူများက ငှင်းတို့၏ကိုယ်မှ လေထီးများကို
ဖြုတ်ပြီးကုန်ကြပြီ ဖြစ်သည်။

ဆားမိတ်က သူ၏ရှိုင်ဖယ်ကို ပစ်ခတ်ရန် မြောက်ရွယ်လိုက်သည်။
သို့သော် လူစီယာနိုက တွန်းဖယ်ပစ်လိုက်သည်။

‘မပစ်နဲ့၊ ကျော်တို့ ဒီကထွက်သွားကြမယ်၊ ဒါမှ ဘုန်းကြီးတွေလဲ
ပြသနာမရှိမှာ’

‘ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သွားမလဲ’

‘မြေအောက်ဥမင်လမ်း၊ ကျော်နောက်ကို မြန်မြန်လိုက်ခဲ့ကြ၊ အချိန်
မရှိဘူး’

ပက်ဒရိရှိအိုပန္နိုက ပြောလိုက်သည်။

လူစီယာနိုက ဆားမိတ်ကိုကြည့်ပြီး . . .

‘ဗိုလ်ကြီးက ကာတာကို ပခုံးပေါ်မှာထမ်းခဲ့၊ မာရီယာက သူအဝတ်
တွေကို ယူခဲ့၊ သူကို နောက်ကျမှပဲ အဝတ် ဝတ်ပေးမယ်’

သူတို့ ခပ်သုတ်သုတ် ထွက်သွားကြသည်။ ပက်ဒရိရှိအိုပန္နိုသည် သော့
တစ်ချောင်းကို ထုတ်ပြီး စကြော်လမ်း တစ်ဖက်ထိပ်ရှိ ဝက်သစ်ချေတံခါးကို ဖွင့်လိုက်

၂၆၀

နတ်နှစ်

သည်။ တစ်ဖက်တွင် ကျောက်တုံးဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ကြောင်လိမ်လျှကား တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။

‘ဒီကနေ ဆင်းသွားရင် မနေ့က ကျူပ်ပြထားတဲ့ မြေအောက်ခန်းကို ရောက်မယ်၊ ကဲ... သွားကြပေတဲ့’

လူစီယာနဲ့ ရွှေ့ဆုံးမှုဆင်းသွားသည်။ ဆားပိတ်က ကာတာကို ပခုံး ပေါ်တွင် ထမ်းပြီး နောက်မှုလိုက်သည်။ ရိုးဆာနှင့်မာရိယာတို့က နောက်ဆုံးမှ ဖြစ်ကြသည်။ ပက်ဒရီရိုအိုပန္ဒိုသည် တံခါးကိုပြန်ပိတ်ပြီး သော့ခတ်လိုက်သည်။ တစ်ဖက်သို့သူလှည့်လိုက်သောအခါ နာဇိတပ်သားတစ်ယောက် လျှကားမှ တက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ နာဇိတပ်သားက သူကို သေနတ်ဖြင့် ချိန်ထား သည်။

+ + +

ကိုးနစ်၏ လက်ဝဲဘက်လက်မောင်း ကျိုးသွားသည်။ သူ့ကို ဆွမ်းစား-ဆောင်ထဲတွင် ပတ်တီးစည်းပေးနေသည်။ လက်ဝဲဘက်ပါးတွင်လည်း အစင်းကြီး တစ်ခု ဖြစ်သွားသည်။ ကိုးနစ်က သွေးတိတ်စေရန် ယင်းဒက်ရာကို လက်ကိုင်ပဝါ ဖြင့် ဖိကပ်ထားသည်။

ပက်ဒရီရိုအိုပန္ဒို က ...

‘ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ဒက်ရာကချုပ်ဖို့ လို အပ်တယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့လက်ကလဲ နှစ်နေရာမှာ ကျိုးသွားတယ်၊ ကျွမ်းကျင်တဲ့ဆရာဝန်နဲ့ ကုမ္ပဏီ ဖြစ်မယ်’

လျှင်မြန်သောခြေသံများ ပေါ်တွက်လာပြီး ဘရန့် ရောက်ရှိလာသည်။

‘ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို စွဲစွဲစ်စပ် ရွာပြီးပါပြီ ဗိုလ်မှူးကြီး ဘုန်တော်ကြီးတွေကလွှဲလို့ တာခြား ဘယ်သူမှုမရှိပါဘူး’

‘ဘယ်သူကော ရှိမှာမို့လဲ’

ပက်ဒရီရိုအိုပန္ဒိုက ပြောလိုက်သည်။

‘ကျွန်ုတ်တို့ရထားတဲ့ သတင်းကတော့ ဒီကျောင်းတိုက်ထဲမှာ ပြီတိသူ ဗိုလ်မှူးကြီးကာတာ ခေါင်းဆောင်တဲ့ ရန်သူတွေရှိနေတယ်’

‘ဒီလိုဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားတို့ဟာ အကြောင်းမဲ့သက်သက်ဒုက္ခခံနေကြ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

တာပဲ၊ ကျော်ရဲ၊ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ စောစောက ပြောတဲ့လူ မရှိပါဘူး၊ ကျော်သစ္စ၊ ဆိုပြီး ပြောပါမယ်'

ဘုန်းတော်ကြီးက လည်ပင်းတွင် ဆွဲချိတ်ထားသော လက်ဝါးကပ်တိုင် ကလေးကို နှုတ်ခမ်းတွင်တွေ့နမ်းပြီး ပြောလိုက်သည်။

ကိုးနစ် ပင်ပန်း နွမ်းနယ်စွာဖြင့် ထလိုက်သည်။ ဒဏ်ရာက နာကျင်လှ သဖြင့် ရှုံးမဲ့သွားသည်။

‘ရဲဘော်တွေ အခြေအနေကော့’

‘သုံးယောက်သေပါတယ် ပိုလ်မှူးကြီး၊ နှစ်ယောက်က အပြင်ဘက်က ချောက်ထဲကို ရောက်သွားတယ်၊ ပိုဂယ်က အုတ်တံတိုင်းပေါ်ကကျပြီး က်ကျိုး သွားပါတယ်၊ ဟတ်မင်းက ခြေထောက်ကျိုးသွားတယ်’

‘ဘုန်းကြီးပြောတာ မှန်တယ်၊ ဘာမှုအကျိုးမရှိဘဲနဲ့ ဖြစ်ရတာပဲ’

ကိုးနစ်က ပက်ဒရိရိအိုပန္တီ ကိုလှည်ပြီး ပြောလိုက်သည်။

ထိုစဉ်မှာပင် အပြင်ဘက်မှသေနတ်သံများ ရုတ်တရက်တွက်ပေါ်လာ သည်။ ကိုးနစ် ကမန်းကတန်း ထွက်သွားသည်။ သူ့နောက်မှ ဘရန်နှင့် ပက်ဒရိရိအိုပန္တီတို့ လိုက်ပါသွားကြသည်။ လေ့ကားထိပ်တွင် သူတို့ ရပ်လိုက် ကြသည်။ တံခါး မကြီးအထက်ဘက်ရှိ အုတ်မိုးပေါ်တွင် လေထီးတပ်သားတစ်ဦး ရှိနေသည်။

ကိုးနစ်က ငှင်းကိုလှမ်းပြီး မေးလိုက်သည်။

‘ဘာဖြစ်တာလဲဟေ့’

‘အောက်ဘက်တောင်တောင်း သစ်တော်ထဲမှာ ရွာဘက်ကိုဆင်းသွားတဲ့ လူတွေကို တွေ့ရပါတယ် ပိုလ်မှူးကြီး၊ ပိုလ်မှူးမေယာနဲ့ သူလူတွေ လမ်းပေါ်က ဆင်းပြီး သူတို့နောက်ကိုလိုက်နေကြပါပြီ’

နောက်ထပ် သေနတ်သံများထွက်ပေါ်လာပြန်သည်။ ကိုးနစ်က ပက်ဒရိရိအိုပန္တီဘက်သို့လှည့်ပြီး . . .

‘ကွဲန်တော် နားလည်ပါပြီ၊ သူတို့မရှိဘူးလို့ ဘုရားသခင်ပြောတာ အမှန်ပဲ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ဒီက ထွက်သွားကြပြီကိုး’

ထိုနောက် သူသည်စကားပြန်ကိုမစောင့်တော့ဘဲ ဘရန်ဘက် လှည့်ကာ . . .

‘က . . . တပ်ကြပ်ကြီး၊ ရဲဘော်တွေကိုစုပြီး ကျော်နောက်ကို အမြန်

ရတနာမာအူမိုက်

၂၄

နတ်နှစ်

လိုက်ခဲ့ကြ'

သူတို့နှစ်ယောက်နှင့် ဆက်ဆံရေးကာလတစ်လျှောက်တွင် ဘရန် အနေနှင့် ကိုးနစ်၏ အမိန့်ကို ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် စောဒကတက်လိုက်သည်။

'ဓိုလ်မှူးကြီးအနေနဲ့ ဘယ်လို့မှ သွားလို့မဖြစ်ဘူးတင်တယ်'

'ဆာရာဘရန်းရဲ့ ထင်မြင်ချက်ကို ကျေပ် သေသေချာချာ မှတ်ထားပါ မယ်၊ ဒါပေမဲ့ လောလောဆယ်တော့ အားလုံးချိတက်ကြမယ်'

လျေကားထစ်များမှ သူ ဆင်းပြီး ကျောင်းဝင်းကို ဖြတ်လျှောက်သွားသည်။

ပက်ဒရီဂျီအိုဗုန္တာသည် ကျောင်းဝင်းအတွင်းမှ နောက်ဆုံးတပ်သား ထွက်သွားသည် အထိ စောင့်ကြည့်နေပြီးနောက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းသို့ သွားရောက်ကာ ခေါင်းလောင်းထိုးသည်။ တစ်ချက်ပြီးတစ်ချက် ထိုးသည်။ ခေါင်းလောင်းသံသည် ဗယ်လိုနာတောင်ကြားတစ်လျှောက်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်။

ဗစ်တို့မြို့ဟာရာသည် သေနတ်သံများ ကြားကတည်းက အခြေအနေကို သတိထား စောင့်စားလျက်ရှိသည်။ ယခုခေါင်းလောင်းထိုးသံကို ကြားရသော အခါ မတ်တတ်ထရပ်ပြီး နားစွင့်လျက်ရှိသည်။

ဗာဂျာနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကော်လူရာတို့သည် ရွာကွက်လပ်ကိုဖြတ်ပြီး ဗစ်တို့မြို့ဟာရာထံသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။

'ဘယ်လို့အမိပွာယ်လ'

ဗာဂျာက မေးသည်။

'မပြောတတ်ဘူး ရေဒီယိုကတော့ အခုပဲ သတင်းရတယ်၊ အမေရိကန် တပ်တွေ ကုန်းပေါ် ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဒီသတင်းကို ချက်ချင်းပြန်ပါ၊ ရဲဘော်တွေ အားလုံး လက်နက်တွေအသင့်ပြင်'

'နည်းနည်းတော့ အချိန်ယူရမယ်'

ဗာဂျာက ပြောသည်။

'အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစားပါ'

သူတို့ သုတေသနတော်ပြီး ပြန်သွားကြသည်။ မြို့ဟာ အိမ်ထဲသို့ ပြန်ဝင်သည်။ အပေါ်ထပ်သို့ တက်သည်။ လျှို့ဝှက်တံခါးပေါက်မှ နေ၍ ရေဒီယိုခန်းထဲသို့ ဝင်သည်။ ထို့နောက် အခန်းထောင့်တစ်နေရာမှ ပစ္စတို့တစ်လက်နှင့်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကျဉ်းကတ် များကို ထုတ် ယူသည်။ ထို့နောက် အောက် ဘက် သို့၊
ပြန်ဆင်းလာသည်။

+ + +

လူစီယာနိန္ဒင်းအဖွဲ့သည် ဥမင်လိုက်ခေါင်းအတွင်းမှ ထွက်ပြီး အပြင်ဘက်
တောင်စောင်းသို့ရောက်ရှိသောအခါ ခေတ္တရပ်နားလိုက်ပြီး ကာတာကို အဝတ်အစား
ဝတ်ပေးကြသည်။ ကာတာမှ အဖျားတက် နေဆဲပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်
စကားပြောနိုင်သည်။

‘ဘာတွေ ဖြစ်ကြတာလဲ’

‘ကျေပ်တို့ ထွက်ပြီးလာရတယ်၊ ရွာကိုသွားပြီး ပီဟာရာတို့နဲ့ ဆက်သွယ် မယ်
စကားသိပ်မပြောနဲ့ ခင်ဗျားအားရှိဖို့ လိုတယ်၊ ကဲ... သွားကြဖို့’

ဆားပိတ်သည် သူ၏ ကျောပိုးအိတ်နှင့် ရိုင်ဖယ်ကို ရှိဆာသို့ ပေးလိုက် သည်။
ထို့နောက် ကာတာကို သူ၏ကျောပေါ်တွင် ပိုးပေးလိုက် သည်။ သူတို့
တောင်စောင်းအတိုင်းဆင်းသွားကြသည်။ သံလွင်ပင်များနှင့် ထင်းရှူးပင်များ
အစပ်တွင် ကွက်လပ်ကလေးကို အဖြတ်တွင် သေနတ်သံများ ထွက်ပေါ်လာခြင်း
ပင်ဖြစ်သည်။

လူစီယာနိတို့ကို ပထမဆုံး တွေ့မြင်သူမှာ ရှုံးကားတွင် လိုက်ပါ လာသော
မေယာပင်ဖြစ်သည်။ သူက ယာဉ်မောင်းသူကို ရပ်ရန် အချက်ပြ လိုက်သည်။

ကားတန်းကလေး၏နောက်ဆုံးကားတွင် လိုက်ပါလာသော ဆုစလေ့ သည်
ကားပေါ်တွင် မတ်တတ်ထရပ်လိုက်ပြီးနောက် စက်သေနတ် ခုံပေါ်တွင် ထိုင်ကာ
စတင်ပစ်ခတ်လိုက်တော့သည်။

ကျဉ်းဆန်များသည် တောင်စောင်းတစ်လျှောက်တိမျန်ပြီး ဖုန်တန်းကြီး
ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထင်းရှူးတောတဲ့သို့ ဝင်ပြီးသူများနောက်သို့ ကျဉ်းဆန်တန်း
လိုက်ပါသည်။ မာရီယာ ခလုတ်တို့က်ပြီး လဲသွားသည်။ လူစီယာနိက သူမကို
ဆွဲထူးလိုက် သည်။ သူတို့နှစ်ယောက် တောအုပ်ထဲသို့ ပြီးဝင်ကြသည်။

‘သူတို့နောက်ကို လိုက်ကြ’

မေယာက ဟစ်အော် အမိန့်ပေးလိုက် သည်။ စစ်ကားကလေးသည်
တောလမ်းမကြီးမှ ခွဲထွက်ကာ သံလွင်ပင်များအကြား တောင်စောင်းပြင်တွင်

၂၄

နတ်နှစ်

အကြမ်းပတမ်း မောင်းဝင်သွားတော့သည်။

+ + +

အံဖွဲ့ယ်သရဲဖြစ်သည်ကတော့ ကျည်ဆန်သည် မာရီယာ၏ ဖိနပ်ပေါက်
ကိုသာ ထိမှန်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့သည် ထင်းရှုံးပင်များအကြားရှိ တောာလမ်း
အတိုင်း ဆားပိတ်နှင့်ရှိဆာတို့၏ နောက်သို့ ပြေးလိုက်ကြသည်။

ထိုနေရာတစ်ရိုက်တွင် သစ်ပင်များ၊ ခပ်စိပ်စိပ်ပေါက်ရောက်နေသဖြင့်
ကားများမသွားနိုင်တော့ဘဲရှိသည်။ လူစီယာနိုင်ပြီး နားစွင့်လိုက်သောအခါ
ရန်သူများ၏ အသံများကို ကြားရသည်။

‘သူတို့ ခြေလျင်လိုက်လာကြပြီ’

ထိုစဉ်မှာပင် စက်သေနတ်ကျည်ဆန်များသည် သူ၏ ခေါင်းပေါ်မှ
သစ်ကိုင်းများကို ထိမှန်သွားကြသည်။

လူစီယာနိုင်သည် အမ်ဝမ်းရှိင်ဖယ်ဖြင့် ပြန်လည်ပစ်ခတ်သည်။ ကျည်
ကုန်သောအခါ ကျည်တစ်ကတ်ထပ်ဖြည့်ပြီး ရွှေမှုသွားသူများနောက်သို့ ပြေး
လိုက်သည်။ သူ၏ လက်ယာဘက်မှ ချုံဖုတ်လှုပ်ရှားသွားပြီး ယူကရိန်း
တစ်ယောက် တွက်လာသည်။ သူ၏ ရှိင်ဖယ်ကို ခါးအမြှင့်တွင် ကိုင်ဆောင်ပြီး
လျင်မြန်စွာ ပြေးနေသည်။ ငှုံးကနှစ်ချက်ပစ်လိုက်သည်။ ဆားပိတ်၏ အနီးတွင်
ဖုန်များထသွားသည်။ လူစီယာနိုင် တောင်စောင်းမှုပြေးဆင်းသွားပြီး ခုန်လိုက်
သည်။ ဘသားချော၏ ကျောပြင်ကို ခြေထောက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စုကန်လိုက်သည်။
ဘသားချော နှစ်ပတ်လိမ့်သွားသည်။ သင်း မတ်တတ်ထသောအခါ သင်း၏
ဦးခေါင်းကို လူစီယာနိုက သေနတ်ဖြင့် ပစ်ထည့်လိုက်သည်။

+ + +

ဆားပိတ်သည် ကာတာ၏ ကိုယ်ကြီးကို ပိုးပြီး ပြေးနေရသဖြင့်
မောဟိုက်နေ၍ ဖြစ်သည်။ ဟိုဘက် သည်ဘက် ယိမ်းယိုင်လျက်ရှိသည်။
နောက်ဆုံးတွင် သူ မဟန်နိုင်တော့ပဲ ခေါင်းစိုက်ပြီးကျသွားသည်။ ကာတာ၏
ကိုယ်ကြီးက သူပေါ်တွင် ထပ်လျက်သား ဖြစ်သွားသည်။

ရုတ်နာရာအူမျိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၅၁

ဆားပိတ် ကြိုးစားပြီး ထလိုက်သည်။
 ‘ကိုယ့်ကိုထားခဲ့ ဗိုလ်ကြီး လွတ်အောင်ပြီး’
 ကာတာ နှမ်းနယ်စွာ ပြောသည်။
 လူစီယာနိုက သူ၏ ရိုင်ဖယ်ကို မာရီယာသို့ ပေးပြီး ကာတာကို ဆွဲထူ
 လိုက်သည်။

‘ကျွန်တော့ကိုယ်ပေါ်မှာ မေးထားပါ ပရော်ဖက်ဆာ၊ သူများတွေရှေ့မှာ
 ခြေတစ်လှမ်းသာရရင် ပြီးတာပဲ၊ ပရော်ဖက်ဆာနှင့်လုံးသားထဲမှာ ကျဉ်းဆန်ကြီးနဲ့
 လေးမိုင်ခရီးကိုတစ်ယောက်တည်း လျှောက်ခဲ့တယ်မဟုတ်လား’

‘ကဲ... သွားကြ၊ ကျွန်တော် နောက်က ကာပေးမယ်’

ဆားပိတ်က ပြောလိုက်သည်။

သူသည် ရိုဆာလွယ်ထားသော ကျော်းအိတ်အတွင်းမှ လက်ပစ်ဗုံး နှစ်လုံးကို
 ထုတ်ယူပြီး သူ၏ အကြိုးအိတ်တစ်ဖက်စီတွင် ထည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက်
 အမ်ဝမ်းရိုင်ဖယ်ကို ကျဉ်းဖြည့်သည်။

‘က ... မင်းလဲသွားတော့၊ မင်းကို သူတို့ လိုလိမ့်မယ်၊ ကိုယ်
 နောက်ကလိုက်ခဲ့မယ်’

သူက ရိုဆာကို ပြောလိုက်သည်။

ရိုဆာ ခေါင်းကို တွင်တွင် ယမ်းခါသည်။

‘ဟင့်အင်း ... အစ်ကိုနဲ့ခဲ့ပြီး ကျွန်မ မသွားဘူး’

သူတို့၏နောက်ဘက်တွင် ချုံများ လှုပ်ရှားသံကြားရသည်။ ဆားပိတ်
 လှည့်ပြီးပစ်လိုက်သည်။ ယူကရိန်းတစ်ယောက် မောက်လျက်သား ကျလာသည်။

ဆားပိတ်က သူမကို တွန်းလိုက်ပြီး ...

‘သွား သွား’

သူက နောက်ထပ် ကျဉ်းတစ်ကပ် ထည့်လိုက်သည်။ သူ၏ လက်ဝဲဘက်မှ
 ရန်သူတစ်ယောက်က ပစ်ခတ်သဖြင့် ငံ့ရှောင်ရင်း ပြန်ပစ်သည်။ နာကျင်စွာ
 ဟစ်အောင်သံတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာသည်။

ရိုဆာက သူအနီးတွင် ဝပ်လိုက်ပြီး ...

‘အစ်ကိုရေ ကျွန်မတို့ သွားကြို့’

သူက သူမ၏မျက်နှာကို လက်ပြန်ရိုက်လိုက်သည်။

‘သွားစမ်းလို့ ပြောနေတယ်၊ ခွေးစုတ်မကလေး’

၂၄

နတ်နှစ်

သူမ စိတ်ထိခိုက်စွာဖြင့် နောက်ဆုတ်သွားသည်။ သူမ၏ မျက်နှာမှာ လည်း တကယ်ပင် နာကျင်သွားသည်။ သူမသည် ထိုနေရာမှ လေးဖက်တွားပြီး ထွက်ခွာသည်။ ထိုအခါ သူက သူမ၏ ဘယ်ဘက်လက်ကို ဖမ်းဆုပ်လိုက်ပြီး

‘ဟေး ညီမကို အစ်ကိုချစ်တယ်၊ အဲဒါကိုတော့ ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါနဲ့၊ နယူးယောက်ကို ဟန်းနီးမွန်း ထွက်ကြမယ်၊ အဲဒါ အစ်ကို ကတိပဲ’

သူ တစ်ဖက်သို့လျည့်ပြီး သေနတ်ကိုမြောက်လိုက်သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် သူရင်ဘတ်ကို စက်သေနတ်ကျည်ဆန်များထိမှန်သည်။ သူနောက်ဘက်သို့ ကြွတက်သွားသည်။

သူပါးစပ်ထဲမှ သွေးတွေ ထွက်နေသည်။ ရှိုဆာ၏ ဟစ်အော်သံကို သူကြားရသည်။ ထိုနောက် သူမသည် သူကိုယ်ပေါ်တွင် ကုန်းငှုံးလိုက်သည်။ သူမသေမီ နောက်ဆုံးမြင်တွေ့သွားရသော အရာမှာ သူမ၏ မျက်နှာကလေးပင် ဖြစ်သည်။

ရှိုဆာသည် ဒုးထောက်လျက် သူကို ပွဲ့ချိထားသည်။ သူကိုယ်မှ သွေးများက သူမတစ်ကိုယ်လုံးကို ပေကျံလျက်ရှိသည်။ ချုံဖုတ်များအတွင်းမှ ယူကရိန်း လေးယောက် ထွက်လာပြီး သူမကို ကြည့်နေကြသည်။

တစ်ယောက်က အားရပါးရ ရယ်မောလိုက်ပြီး . . .

‘က . . . အမိရဲအကြောင်းကို သိကြရအောင်’

သူတို့အားလုံး ရယ်မောကြသည်။ သူတို့၏ သေနတ်များကို ချထားလိုက်ကြသည်။ သူမထံသို့ ဝိုင်းအုံလာကြသည်။ ယခုအခါ ရှိုဆာလည်း ရယ်မောလျက်ရှိသည်။ ဆားပိတ်၏ကိုယ်ကို မြေကြီးပေါ်သို့ညင်သာစွာ ချလိုက်ကြသည်။ ထိုနောက် ဆားပိတ်၏ အကြိုအိတ်အတွင်းမှ လက်ပစ်ပုံးနှစ်လုံးကို နှိုက်ယူလိုက်သည်။ ထိုအခါ ယူကရိန်းတပ်သားများ ကြောက်လန့်တကြား ထွက်ပြီးကြသည်။ သို့သော် နောက်ကျချေပြီတည်း။

+ + +

လူစီယာနိနှင့် မာရီယာတို့သည် ကာတာကို သူတို့နှစ်ယောက်ကြားတွင် တွဲခေါ်ကာ ထင်းရှုံးတောထဲမှ ထွက်ပြီး ရွာထဲကို ပြီးကြသည်။ ဗစ်တို့ပို့ရာ သည် ငှင့်တို့ကို အသုဘရုံ၏ အလယ်ဘက် ပြတင်းပေါက်မှ တွေ့မြင်သည်။

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသွေ့ လူမှာကတိ

၂၇

တောင်ကုန်း၏ အထက်တွင် ယူကရိန်းများ ဆင်းလာနေကြသည်ကိုလည်း
တွေ့ရသည်။

သေနတ်သံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ လူစီယာနိုး၏ အော်သံကို
ကြားလိုက်ရသည်။ လူစီယာနိုး လဲကျသွားသည်။ ကာတာလည်း တစ်ပတ်လည်
သွားပြီး မာရီယာကို မှတ်ယားလိုက်သည်။ မိဘရာသည် ပြတ်းပေါက်မှ ကိုယ် ကို
ကုန်းထွက်ပြီးနောက် သူ၏ မောင်းပြန်သေနတ်ကို အတွဲလိုက် ဆွဲလိုက်သည်။
အံ့ဩစရာပင်၊ လူစီယာနိုး လဲနေရာမှ ပြန်ထဲလာပြီး ကာတာကို မာရီယာနှင့်အတူ
တွဲခေါ်လာသည်။ သူတို့သံးယောက် ရွှေးစပ်သို့ရောက်သောအခါ ယူကရိန်း
နှစ်ယောက် သံးယောက်သည် တောအုပ်ထဲမှ ပြေးထွက်လာကြသည်။

လမ်းများပေါ်တွင် ရှင်းနေသည်။ ရွှေသားများအားလုံး ကိုယ့်အိမ်ထဲ တွင်
ရှိနေကြသည်။ လူစီယာနိုးနှင့် မာရီယာတို့သည် ကာတာကို တွဲကာ ရွှေ ကွဲက်လပ်ကို
ဖြတ်လာသည်။ လမ်းဘက်ဆီမှ ကားသံကြားရသည်။ ကားသံများ အတော်ကြီး
နီးကပ်လာကြပြီးဖြစ်သည်။ လူစီယာနိုး၏ ယာဘက်ခြေထောက်မှ သွေးများ
စီးကျနေသည်။ သူတို့သည် ထော့နှင့်ထော့နှင့်နှင့် လျှောက်လာ နေသည်။
မိဘရာက တံခါးကိုဖွင့်ပြီး သူတို့ကို ထွက်ကြိုးသည်။

+ + +

မေယာသည် ကွဲက်လပ်အတွင်းရှိ ကားတစ်စီးပေါ်တွင် ရပ်လျက်
သူ၏ တပ်သားများက တစ်အိမ်ပြီးတစ်အိမ် ဝင်ရောက်ကာ အထဲမှုလူများကို
အပြင်သို့ မောင်းထုတ်နေသည်ကို ကြည့်နေသည်။ ဆုစလေ့သည် မိဘရာ၏
အသုဘရုံသို့ သွားသော လမ်းထိပ်တွင်ရပ်ပြီး စီးကရက်တစ်လိပ်ကို မီးညီးနေ
သည်။ လမ်းပေါ်တွင် သွေးစက်များကို သူတွေ့ရသဖြင့် ဖြစ်သည်။ သူသည်
သွေးစက်များကို ခြေရာခံပြီး အသုဘရုံဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ အသုဘရုံ
တံခါးသော့ခတ်မထားပါ။ သူက တံခါးကို တွန်းဖွင့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် သူ၏
ပစ္စတို့ သေနတ်ကို အိတ်တွင်းမှ ထုတ်ယူပြီး အတွင်းသို့ သတိဖြင့် ဝင်သွားသည်။

တစ်ဖက်ထိပ်ရှိ တံခါးဆီသို့သွားသော စကြိုးလမ်းပေါ်တွင် သွေးစက် များ
ပိုပြီး တွေ့ရသည်။ ထို့တံခါးကို သူဖွင့်လိုက်သည်။ အသုဘရုံမည့်ခန်း ဖြစ်
ကြောင်း တွေ့ရသည်။ အခန်းထဲတွင် တိတ်ဆီတ်နေသည်။ ပြီးမြတ်နေသည်။ မောင်

၂၄၈

နတ်နှစ်

နေသည်။ သူသည် အနီးရှိ ခေါင်းအတွင်းမှ အဘွားကြီးတစ်ယောက်၏
အလောင်းကို တွေ့မြင်ရသောအခါ တွန်သွားသည်။

ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် သွေးစက်များတွေ့ရပြန်သည်။ သူသည် ခေါင်း
များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု လျှောက်သွားနေသည်။ အလောင်းကောင်တစ်ခု၏ လက်
ထဲတွင် ခေါင်းလောင်းကြီးတစ်ခုစီ ရှိသည်။

အလှအပမွမ်းမံထားသော ခေါင်းနက်ကြီး၏နံဘေးတွင် သွေးကွက်ကြီး
တစ်ခု တွေ့ရသည်။ သူက ကုန်းငံပြီး ထိုသွေးကွက်ကို ကြည့်လိုက်စဉ် ခေါင်း
လောင်းသံကလေးကြားရသဖြင့် သူ၏ ဆံပင်မွေးများ ထောင်သွားသည်။

သူ မတ်တတ်ထလိုက်သည်။ ခေါင်းအစွန်းကိုကြည့်လိုက်သည်။ ခေါင်း
အတွင်းမှအလောင်းသည် ဤမြိုမ်းသက်အေးချမ်းစွာ ရှိနေသည်။ သူ၏ လက်နှစ်ဖက်
သည် မယ်တော်မာရီ ဆင်စွဲယ်ရုပ်ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသည်။ ဆင်စွဲယ်ရုပ်မှာ အထူး
ပင် လှပသည်။ ဆုစလေ့ ကုန်းငံပြီး ရုပ်တုကို ကြည့်လိုက်စဉ်မှာပင် အလောင်း
ကောင်၏မျက်လုံးများ ပွင့်လာသည်။ မယ်တော်မာရီရုပ်တု အပေါ်ဘက်သို့
မြောက်တက်လာပြီး ချောက်ခနဲဟူသော အသံထွက်ပေါ်လာသည်။

+ + +

ဘုန်းတော်ကြီး ကော်လူရာသည် ဘုရားရှိခိုးကျောင်း နံရံကို ကျော
ကပ်လျက်ရှိသည်။ ယူကရိန်း တပ်သားခြောက်ယောက်သည် သူကို ပစ်ခတ်ရန်
အသင့် ရှိနေကြသည်။ ဗယ်လိုနာရွာသားများ ရင်တမမဖြင့် ကြည့်နေကြသည်။
မေယာသည် ကားတစ်စီးပေါ်တွင် မတ်တတ်ရပ် နေရာမှ ခေါင်းညီတ်ပြလိုက်ရာ
သေနတ်သံများ တစ်ပြိုင်တည်း ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ကော်လူရာ
မြေပြင်ပေါ်သို့ လဲကျသွားသည်။

‘အဲဒါ ခင်ဗျားတို့ကို နမူနာပြတာပဲ၊ ကျူပ်တို့ဘယ်သူကို ရှာနေတယ်
ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့အားလုံးသိတယ်၊ ကျူပ် ငါးမိနစ် အချိန်ပေးမယ်၊
ငါးမိနစ်အတွင်း မှာ အဖြောက်မေးရင် နောက်နှစ်ယောက်ကိုသတ်မယ်၊ ပြီးရင်
နောက်လေးယောက်၊ ခင်ဗျားတို့ကြိုက်တာ ရွေးပေတော့’

မေယာက ဟစ်အော်ပြောသည်။

အသုဘရု အထက်ဘက် ပြတ်ငါးပေါက်မှ ကြည့်နေသော မာရီယာ
က ...

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၇

‘ကျွန်မတို့ တစ်ခုခုလုပ်မှဖြစ်မယ်’

ပီဘာရာက . . .

‘ကျေပ်တို့ ဘာမှာမလုပ်နိုင်ဘူး၊ လူငယ်တွေအားလုံး တောင်ပေါ် ရောက်
နေတယ်၊ သူတို့ကိုစုဖို့ အချိန်မရှိဘူး၊ အားလုံး အငိုက်မိခံရတာပဲ’

‘အမေရိကန်တပ်တွေကော သူတို့ဒီရောက်ဖို့ ဘယ်လောက် လိုသေး
သလဲ’

လူစီယာနိုက မေးလိုက်သည်။

‘ဘယ်ရောက်နေမှန်း ကျေပ်မသိဘူး’

‘အဲဒီလိုဆို ရေဒီယိုနဲ့ ဆက်သွယ်ကြည့်ကြရအောင်’

သူတို့ ထွက်သွားကြသည်။ လူစီယာနိုက ထော့နဲ့ထော့နဲ့နှင့် ဖြစ်သည်။
သူ၏ လက်ဝဲဘက်ခြေထောက်ကို ပတ်တီးစည်းထားသည်။

မာရီယာက ပြတင်းပေါက်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ မေယာ၏အသံကို
ကြားရသည်။

‘အားလုံးကောင် ကာတာနဲ့ ဟိုမိန်းမ မာရီယာပောင်း’

ရွှေသားများ မိုးရေတဲ့တွင် ပြိုမ်းသက်စွာ ရပ်နေကြသည်။ မေယာက
အမိန့်ပေးလိုက်ရာ ယူကရိန်းနှစ်ယောက် လူအုပ်ထဲသို့ဝင်ပြီး အဘိုးကြီး
နှစ်ယောက်ကို ဆွဲထုတ်သွားသည်။

မာရီယာ လျောကားမှ ဆင်းသွားသည်။ အိမ်ရွှေ၊ တံခါးကိုဖွင့်ပြီး
ကွက်လပ်တည့်တည့် လျှောက်သွားသည်။ သူမကို တွေ့မြင်သောအခါ ပရီသတ်
ထဲမှ အုံဉာဏ်များထွက်ပေါ်လာသည်။ သူမက မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး မေယာကို
မေ့ကြည့်သည်။

‘ကျွန်မ မာရီယာပောင်းပဲ ဗိုလ်မူး၊ ဒီလူတွေကို လွှတ်လိုက်ပါ’

မေယာက သူကိုင်းကြည့်ပြီး . . .

‘မင်းရဲ့ မိတ်ဆွေတွေကော’

‘အဲဒါတော့ ကျွန်မ မသိဘူး၊ ကျွန်မအတွက်ပဲ ကျွန်မတာဝန်ယူတယ်’

မေယာက ပတ်ဝန်းကျင်ကို စိုက်ကြည့်လိုက်ပြီး . . .

‘ဗိုလ်ကြီး ဆုစလေ့ကော’

‘မပြောတတ်ဘူး ဗိုလ်မူး၊ အိမ်တွေကို လိုက်ရှာနေတုန်းပဲနဲ့ တူတယ်’

တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ယောက်က ပြောသည်။

ရုတေသနအူမိုက်

၂၂၁

နတ်နှယ်

‘ဟုတ်ပြီ၊ ဒီမိန်းမကို နံရံမှာကပ်လိုက်’
မေယာက အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက် မာရီယာကို ငံ့ကြည့်
ပြီး . . .

‘မင်းအနေနဲ့ စိတ်မပြောင်းဘူး ဆိုရင်ပေါ့’
‘ကျွန်းမမှာ ဘာမှာပြောစရာ မရှိပါဘူး’
သူမက တည်ဖြို့မြှုံးပြောသည်။
ယူကရိန်းတပ်သားနှစ်ယောက်သည် သူမကို နံရံဆီသို့ ဆွဲခေါ်သွား
သည်။ နံရံသို့ရောက်သောအခါ သူမကို ဘုန်းတော်ကြီးကော်လူရာ၏ အလောင်း
အနီးတွင် ထားလိုက်သည်။ မာရီယာသည် မျက်လုံးများကို မိုတ်လိုက်ပြီး
ဘုရားသခင်ကို အောက်မေ့သည်။ ဆူတောင်း ပတ္တနာပြုသည်။ ယင်းကြောင့်ပင်
ကိုးနစ်နှင့် သူ့လူများ ရောက်ရှိလာသည်ကို သူမ မတွေ့မြင်ပါချေ။

‘ရပ်’

ကိုးနစ် ဟစ်အော်လိုက်သည်။
သူတို့သည် ကျောင်းတို့က်ကြီးမှ ခြေကျင် လျှောက်လာကြခြင်း ဖြစ်
သည်။ ကိုးနစ် မောပန်းနေသည်။ သူ၏လက်မှုဒဏ်ရာသည် သည်းမခံနိုင်
လောက်အောင် နာကျင်လျက်ရှိသည်။ သူ၏ မျက်နှာတွင် သွေးများ ပေကျံ
ခြောက်သွေ့နေသည်။ သူရျှေ့သို့တက်လာသည်။ ဘရန့်ခေါင်းဆောင်သော
လေတီးတပ်သားများ သူ့နောက်မှ လိုက်ပါလာကြသည်။ မေယာ၏ ကားအနီး
တွင် ရပ်လိုက်သည်။

‘ဒီအမျိုးသမီးက ဘယ်သူလဲ’
‘မာရီယာပောင်း၊ သူ့လူတွေ ဘယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာ မပြောဘူး’
‘ဖရော်လင်းပောင်း၊ ကျေးဇူးပြုပြီး ဒီကိုလာပါ’
ကိုးနစ်က လုမ်းခေါ်လိုက်သည်။
‘မလာရဘူး၊ ကျူပ် ခွင့်မပြုဘူး’
မေယာက ဟစ်အော်လိုက်သည်။
ကိုးနစ်က သူ့ကို လုညွှုမကြည့်ဘဲ . . .
‘ကျူပ် ဒီမှာ အုပ်ချုပ်တယ်၊ ခင်ဗျားသဘောထား ဘာမှ အရေးမကြီး
ဘူး မေယာ’
‘သေပေတော့ ကိုးနစ်’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၁၁

မေယာ ဟစ်အော်လိုက်သည်။ သူ၏ သေနတ်ကို ထုတ်ပြီး ကိုးနစ်၏
နောက်ကျောကို နှစ်ချက်ပစ်လိုက်သည်။

ကိုးနစ် ရွှေသို့ ယိုင်ထိုးသွားသည်။ မာရီယာက သူကို လှမ်းဆွဲလိုက် သည်။
သူမ၏ကိုယ်ခန္ဓာ ပတ်ချာ လည်သွားသည်။

မေယာက ဒေါသခက်ထန်စွာဖြင့် ဆက်ပစ်သည်။ သူမကို ထိမှန်သည်။
သူမနှင့်ကိုးနစ်တို့သည် ချစ်သူနှစ်ဦးလို့ ဖက်လျက်သား လဲကျသွားကြသည်။

+ + +

လူအုပ်ကြီး ကွဲသွားသည်။ ကိုယ့်အီမ်ရှိရာသို့ ထိတ်လန့်တကြား ပြေးကြ
သည်။ ဘရန်သည် ကိုးနစ်အနီးတွင် ဒူးထောက်ထိုင်ပြီး သူ၏ ကိုယ်ကို
ဖြည်းညင်းစွာ လှန်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ဘရန်သည် မေယာကို မေ့ကြည့်
လိုက်သည်။ သူ မျက်နှာတင်းမာနေသည်။ မေယာက စက်သေနတ် လက်ကိုင်ကို
ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး ဘရန်နှင့် လေထီးတပ်သားများကို ချိန်ထားလိုက်သည်။

‘သူဟာ အခိုပတိကြီးနဲ့ နိုင်ငံတော်ကို သစ္စာဖောက်တဲ့ လူပဲ၊ ကျူပ်ပြော
တာ ကြားသလား၊ အားလုံးနောက်ကို ဆုတ်ကြ’

ထို့နောက် သူလူများဘက်သို့ လှည့်ပြီး . . .

‘ကားပေါ်တက်ကြ၊ သွားကြမယ်’

ယူကရိန်း တပ်သားများက ကားပေါ်တက်ပြီး ကားများ လျင်မြန်စွာ
မောင်းတွက်သွားကြသည်။

* * *

[၁၈]

လူစီယာနိန္ဒင်ဗစ်တို့ပါးရာ အသုဘရုံထဲမှ ထွက်လာပြီး ကွက်လပ်ဆီ
သို့ ပြေးသည်။ လူစီယာနိသည် မာရီယာ၏ ဘေးတွင် ဒူးထောက်ပြီး ထိုင်ချ
လိုက်သည်။

ဘရန်းက . . .

‘သူ သေပြီ၊ နှစ်ယောက်စလုံး သေပြီ’

သူမ၏မျက်နှာ ဖြိမ်းချမ်းစွာရှိသည်။ လူစီယာနိသည် သူမကို အတန်ကြာ
င့်ကြည့်နေပြီးနောက် သူမ၏ ရင်မှ သွေးစက်များကို လက်ဖြင့် ထိတို့လိုက်သည်။
ထို့နောက် သွေးစွန်းသော လက်ချောင်းများကို ပါးစပ်တွင် တေ့လိုက်သည်။

သူ မတ်တတ်ထလိုက်သည်။

‘အသင့်ကို သတ်သူ၏ သွေးကို ကျွန်ုပ်သောက်ပါအဲ’

သူက စစ်လို ထုံးစံအတိုင်း သစ္စာ ဆိုလိုက်သည်။

ယခုအခါတွင် ကွက်လပ်တဲ့သို့ ရွှာသားများ စုရုံးရောက်ရှိလာခဲ့သည်။
လူဗြားများလည်းပါသည်။ လူဝယ်များလည်း ပါသည်။ လက်လုပ်သေနတ်များနှင့်
ခေတ်မီ မောင်းပြန်သေနတ်များကို ကိုင်ဆောင်ထားကြသည်။ ဘရန်းနှင့် လေထီး
တပ်သားများလည်း တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုလုပ်ရန် တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ရှိနေ

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

ကြသည်။

ကောင်ကလေးတစ်ယောက် ကွဲက်လပ်ထဲသို့ ပြေးဝင်လာသည်။
မီာရာ၏ ရွှေ့တွင် ရပ်လိုက်သည်။

‘သူတို့ မြောက်ဘက်လမ်းအတိုင်း သွားကြတယ်’

‘ဒါဆိုရင် သူတို့ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို သွားကြတာပဲ’

အသွားကြီးနှစ်ယောက်သည် မာရီယာ၏ အနီးတွင် ထိုင်ဖြီး
တစ်ယောက်က သူမ၏ခြေလက်များကို ဆန့်ပေးသည်။ တစ်ယောက်က သူမ
၏ တဘက်ဖြင့် မာရီယာ၏မျက်နှာကို ဖုံးလွှမ်းလိုက်သည်။

လူစီယာနိုက ...

‘သူတို့နောက်ကို လိုက်ကြမယ်၊ ဒါကြီးကို ဘယ်သူမောင်းတတ်သလဲ’
သံချုပ်ကာ ကားကို ခေါင်းညီတဲ့ပြရင်း မေးလိုက်သည်။

‘ကျော်မောင်းနိုင်တယ်’

ဘရန့်က ပြောသည်။

ခေတ္တမူ တိတ်ဆိတ်သွားသည်။

အတန်ကြာမှ လူစီယာနိုက ...

‘ကျော်တို့ဟာ စစ်ဖြစ်နေကြတာပဲ ရန်သူတွေပဲ’

‘အခုဟာက ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စပဲ’

လူစီယာနိုက မီာရာကို ကြည့်လိုက်သည်။

မီာရာ ခေါင်းညီတဲ့လိုက်သည်။

‘ကျော်ကားကြီးကိုလဲ ယူခဲ့မယ်’

‘ကောင်းတယ်’

လူစီယာနို ဘရန့်ဘက်သို့ လှည့်ပြီး ...

‘ခင်ဗျားတို့နဲ့အတူ ကျော်လိုက်မယ်၊ ကဲ.. သွားကြဖို့’

+ + +

ကျောင်းတိုက်တံ့ခါးမကြီး အောက်ဘက် တောင်ထိပ်တွင် သူတို့
ရပ်လိုက်ကြသည်။ မီာရာ ကားပေါ်မှ ဆင်းပြီး သံချုပ်ကာကားဆီသို့ သွားသည်။

သူကားပေါ်တွင် လူနှစ်ဆယ်ကျော်ပါရှိသည်။

‘ဘယ်လို လုပ်ကြမလဲ’

၂၂၄

နတ်နှစ်

လူစီယာနိုက ...

‘သံချပ်ကာ ကားရွှေကဝင်မယ်၊ ဒီနည်းပရှိတယ်၊ သံချပ်ကာ ကားဝင်မိရင် ခင်ဗျားတို့ နောက်က လိုက်ခဲ့ကြပေတော့၊ ပက်ဒရိဂ္ဂအိုပန္နီနဲ့ ဖရင်ဆီကင်ဘုန်းကြီးတွေဟာ ကျူပ်တို့ဘက်ကပဲ’

မီာရာ ပြုးလိုက်ပြီး ...

‘ဟူတ်ပြီ၊ လူစီယာနို ကံကောင်းပါစေ’

‘ကျူပ်အမြဲတမ်း ကံကောင်းဖို့ လိုသလား’

လူစီယာနိုက ဘရန်း၏ပခုံးကို ပုံတ်လိုက်သည်။ သံချပ်ကာ ကားကို မောင်းထွက်သွားသည်။

+ + +

ဆူးသရဖူ ကျောင်းတိုက်ဝင်းအတွင်းတွင် မေယာ ကားပေါ်မှ ဆင်းလိုက်သောအခါ မည်သူကိုမျှမတွေ့ရပါ။ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးသည် မိုးသည်းထန်စွာ ရွှေသွ်န်းနေသည့်အောက်တွင် အထူးပင် တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်။ သူတို့မြင်တွေ့ရသော လူပ်ရွားနေသည့် အရာများမှာ လေတိုက်ခတ်သဖြင့် ယိမ်းယိုင်နေသော အုတ်တံတိုင်းပေါ်မှ လေထီးတပ်သားများ၏ အလောင်းများသာ ဖြစ်ပေသည်။

+ + +

ယင်းအချိန်တွင် ဘုန်းတော်ကြီး ရှိအိုပန္နီသည် ဖရန်ဆီကင် ဘုန်းကြီးများကို ဥမင်တွင်းသို့ရောက်အောင် မြေအောက်တိုက်ခန်းထဲတွင် စီမံကွပ်ကဲလျက်ရှိသည်။ ငှင့်တို့နှင့်အတူ ခြေကျိုးနေသော လေထီးတပ်သားကလေးကိုလည်း ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ဘုန်းကြီးအားလုံး ဝင်မိသောအခါ နောက်ဆုံးတွင် ရှိအိုပန္နီသည် ဥမင်လိုက်ခေါင်းထဲသို့ သူကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်ပြီး သလွန်တံခါးကြီးကို ပြန်ပိတ်လိုက်သည်။

+ + +

မေယာ ပြန်စဉ်းစားသောအခါ အားလုံးပင် ရှုပ်ထွေးနေသည်။ အဖြစ်အပျက်တွေက မြန်ဆန်လွန်းလှသည်။ အမှန်ကတော့ သူ၏ဒေါသပင်

ရုတေသနအူမိုက်

မင်္ဂလာသစ္စ လူမှာကတိ

၅၅

ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ သူသည် ယင်း၏အကျိုးဆက်များကို ခံစားနေရတော့သည်။

တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ယောက် သူထံသိပြီးလာပြီး . . .

‘ဘယ်သူမှ မရှိဘူး၊ သချိုင်းတစ်ခုလိုပဲ ဌီမ်နေပါတယ် ဗိုလ်များ’

‘မဖြစ်နိုင်ဘူး’

မေယာက ပြောလိုက်သည်။

တံခါးဝမှ တပ်သားတစ်ယောက်က လှမ်းအော်သည်။

‘တစ်ယောက်ယောက်လာနေတယ် ဗိုလ်များ’

မေယာ ပြီးထွက်သွားသည်။ ကျိုးတံတားပေါ်တွင် ရပ်လိုက်သည်။

ထိုနေရာမှနေ၍ လမ်းတစ်လျှောက်ကို ကောင်းစွာမြင်တွေ့နိုင်သည်။ သံချုပ်ကာ ကားတစ်စီး လာနေသည်။ နောက်ဘက်တွင် ထရပ်ကားကြီးတစ်စီး ပါလာသည်။

သည့်နောက်ဘက်တွင် ကုန်းကြောင်းလျှောက်လာသော လူအုပ်ကြီး။

ယူကရိန်းတပ်သားများ သူအနီးသို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ တပ်သား တစ်ယောက်က မှန်ပြောင်းဖြင့်ကြည့်သည်။ ထို့နောက် အဆိုပါတပ်သားသည် မှန်ပြောင်းကို ချလိုက်ပြီး စိတ်ရှုပ်ထွေးဟန်ဖြင့် မေယာကို ကြည့်သည်။

‘ကျွန်ုတ် ဘယ်လိုမှနားမလည်နိုင်ဘူး၊ သံချုပ်ကာ ကားထဲမှာ ကိုးနစ်ရဲ့ လေထီးတပ်သားတွေ၊ ထရပ်ကားထဲမှာတော့ ရွှေသားတွေ’

မေယာက သူလက်ထဲမှမှန်ပြောင်းကို ဆွဲယူပြီး ကြည့်လိုက်သည်။ မြင်ကွင်းတွင် သံချုပ်ကာကား ပေါ်လာသည်။ ဘရန်နှင့်အတူ သူလူများ၊ ထို့နောက်လူစီယာနို့၊ မီဗာရာက ထရပ်ကားကြီးကို မောင်းလာသည်။ ကားပေါ် မှ လူများအားလုံး လက်နက်ကိုယ်စီ ကိုင်ဆောင်ထားကြသည်။

‘သူတို့ ပေါင်းမိသွားကြပြီ၊ သူတို့ အတူတူ တက်လာကြပြီ၊ အထဲကို မြန်မြန်ဝင်ကြ၊ တံခါးကို မြန်မြန်ပိတ်ကြ’

မေယာ ချာခနဲ့လှည့်ပြီး ကျောင်းဝင်းထဲသို့ ပြီးဝင်သည်။

မေယာသည် စစ်သားတစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။ ယခုအခါ ယူကရိန်းတပ်သားများသည် သူကို အမှုမထားကြတော့ပါ။ တပ်သားတစ်ယောက်သည် တံခါး မကြီးကို ပိတ်လိုက်သည်။ မင်းတုပ်ကြီးကို ထိုးလိုက်သည်။ အခြားသူများက ကားပေါ်မှ စက်သေနတ်နှစ်လက်ကိုယူပြီး အုတ်ရှီးပေါ်တွင် တင်လိုက်သည်။

ယူကရိန်း တပ်သားများအားလုံး အုတ်ရှီးပေါ်သို့ ရောက်ရှိနေကြသည်။ မေယာတစ်ယောက်တည်းသာ ကျောင်းဝင်းထဲရှိ လွင့်နေသော လေထီးများ

၂၅

နတ်နှယ်

ကားတွင် ရပ်နေသည်။ ကားတစ်စီးပေါ်တွင် ရှမစ်ဆာရှင်ဖယ်တစ်လက်ရှိသည်။
မေယာသည် သေနတ်ကိုကောက်ယူပြီး တံခါးမကြီးမှ ဝေးရာသို့သွားသည်။
အရှေ့ဘက် မြေကတုတ်ပေါ်သို့ တက်သွားသည်။

+ + +

ဘရန်သည် သံချပ်ကာ ကားကြည့်ပေါက်မှုနေရာ၏ ကြည့်လိုက်ပြီး နောက်
လူစီယာနိုက် ပြောသည်။

‘ဝပ်နေပါ၊ အခြေအနေ ပြင်းထန်တယ်’

သူပြောသည့်အတိုင်း လူစီယာနို့ လိုက်နာသည်။ သူတို့၏အထက် တွင်
လေထီးတပ်သားနှစ်ဦးသည် စက်သေနတ်တစ်လက်ဖြင့် အသင့်ရှိနေကြ သည်။
ဘရန်က ကားအရှိန်ကို မြှင့်တင်လိုက်သည်။

သူတို့ကား တံခါးမကြီးနှင့် ကိုက်တစ်ရာလောက်အလို့မှာပင် အုတ်ရှိုး
ပေါ်မှ ရန်သူများက စက်သေနတ်ဖြင့် စတင်ပစ်ခတ်သည်။ သံချပ်ကာကားကို
ကျည်ဆန်များထိမှုန်သည်။ သံချပ်ကာကားမှ ပြန်လည်ပစ်ခတ်သည်။

ယူကရိန်းတစ်ယောက်သည် ကျည်ဆန်ထိမှုန်ပြီးနောက် စက်သေနတ်
နှင့်အတူ တံတားပေါ်သို့ကျလာသည်။ ဘရန်က ငှါးကို ဖြတ်ကြိတ်ပြီး မောင်း
သွားသည်။ သံချပ်ကာ ကားမှ စက်သေနတ်က ပစ်ခတ်သဖြင့် အုတ်ရှိုးတံခါးကြီး
ပွင့်သွားသည်။

သံချပ်ကာကားသည် ရန်သူကားတစ်စင်းကိုတို့က်ပြီး ဝင်သွားသည်။
လေထီးတပ်သားတစ်ဦးက အခြား ရန်သူကားတစ်စီးကို လက်ပစ်ဗုံး ပစ်ထည့်
လိုက်သည်။ ပြင်းထန်စွာ ပေါက်ကွဲသည်။

အုတ်ရှိုးပေါ်မှ ယူကရိန်းများသည် ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ သေနတ်
များနှင့် ပြင်းထန်စွာ ပစ်ခတ်လျက်ရှိသည်။ ယူကရိန်းနှစ်ယောက်တို့
စက်သေနတ်ကို ဆွဲလှည့်နေသည်။ ရှုံးဘရန် ပြေးသွားပြီး အုတ်ရှိုးပေါ်သို့
လက်ပစ်ဗုံးတစ်လုံး ပစ်တင်လိုက်သည်။ လက်ပစ်ဗုံးပေါက်ကွဲသည်။ ယူကရိန်း
နှစ်ယောက် အောက်သို့ ကျလာသည်။ သူတို့၏နောက်မှ စက်သေနတ်ကြီးလည်း
လိုက်ပါလာသည်။

ကျောင်းဝင်းထဲတွင် မီးခီးတွေဝေနေသည်။

လူစီယာနို့သည် သံချပ်ကာ ကားအတွင်းတွင် ဝပ်နေရာမှ ကျဆုံးသွား

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှောက်တိ

၂၇

သော လေတီးတပ်သားတစ်ဦး၏ သေနတ်ကို ယူပြီး တစ်ဖက် အုတ်တံတိုင်းပေါ်
သို့ ပစ်လိုက်သည်။ လူတစ်ယယာက်ကို တွေ့မြင်လိုက်ရ၍ဖြစ်သည်။

ထိုလူမှာ မေယာပင်ဖြစ်သည်။ မေယာသည် ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို
ကျဉ်ကုန်သည်အထိ ပစ်ခတ်သည်။ ထို့နောက် ပစ္စတို့သေနတ်ကိုထုတ်ယူပြီး
အရှေ့ဘက် ရင်ကတုတ်ဆီသို့ပြေးသည်။

သူသည် လျေကားရင်းတွင် ခေတ္တမျှရပ်ပြီး နောက်ဘက်သို့ သုံးချက်
ပစ်သည်။ ထို့နောက် လျေကားထစ်များပေါ်သို့ တက်ပြေးသည်။

+ + +

မီဗာရာနှင့်အဖွဲ့သည် ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်
သဖြင့် မီးခိုးများနှင့် မိုးရေထဲတွင် ရန်သူများနှင့် လုံးတွေးကာ လက်တစ်ကမ်း
တိုက်ပွဲ ဆင်နဲ့လျက် ရှိသည်။

ရင်ကတုတ်ပေါ်တွင်ကား ဤမြိမ်သက်လျက်ရှိသည်။ မီးခိုးများ လွှင့်ဆိုင်း
နေသည်။ အောက်ဘက်ကျောင်းဝင်းထဲမှ တိုက်ခိုက်သံများသည် ဝေးလံလျက်
ရှိသည်။ အခြားနေရာတစ်ခုတွင် ဖြစ်ပွားနေသည့်အလား ဖြစ်သည်။

လူစီယာနှိုးသည် ဖိန်ပို့ချေတ်လိုက်ပြီးနောက် ဆုံးလည်သေနတ်ကို
အသင့်ကိုင်ကာ အသံမကြားအောင် လျှောက်သွားလျက်ရှိသည်။ သူသည်
ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အမြင့်ဆုံးနေရာတွင်ရောက်ရှိနေသည်။ သူပတ်ပတ်လည်
တွင် မီးခိုးများရိုင်းနေသည်။ ခို့အိမ်ထဲမှ ခို့များ လန်ဖျုပ်နေကြသည့်အသံကို
ကြားနေရသည်။ ထို့နောက် အသံများတိတ်သွားသည်။ ရှုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင်
လေတိုက်ခတ်သဖြင့် မီးခိုးများ ပြုလွင့်သွားကြသည်။

မေယာသည် သူနှင့်မလှမ်းမကမ်းတွင် ရပ်နေသည်။ သူကို ရိုင်ဖယ်
သေနတ်ဖြင့် ချိန်ထားသည်။

‘သေနတ်ကိုချုလိုက်၊ အခုချုလိုက်’

လူစီယာနှိုးက လက်ထဲမှသေနတ်ကို အုတ်ရှိုးပေါ်သို့ ချုလိုက်သည်။

‘မင်းဘယ်သူလဲ’

မေယာက မေးသည်။ သူက အုံပြုဖွယ်ရာပင် တည်းပြီးလျက်ရှိသည်။

‘ဆာပေတို့လူစီယာနာ၊ ဒါပေမဲ့ လူတွေကတော့ လူစီယာနှို့လို့ ခေါ်ကြ
တယ်’

၂၃၁

နတ်နှယ်

မေယာ ထိတ်လန့်တုန် လူပ်သွားသည်။ သူမျက်လုံးများတွင် သိသီသာသာ ပေါ်လွှင်နေသည်။ သေနတ်မောင်းပေါ်တင်ထားသော သူလက်ချောင်း ပြောလျှော့သွားသည်။ လူစီယာနိုင်း လက်ပဲဘက်လက်ထဲတွင် မယ်တော်မာရီ ရှင်တူ ရောက်ရှိလာသည်။ သူကလက်ကို ငွေယမ်းလိုက်သောအခါ ဓားသွား ခုန်ထွက်လာပြီး မေယာ၏မေးအောက်ကို ထောက်မိသည်။ ဓားသွားသည် အာခေါင်ကိုဖောက်ပြီး ဦးနောက်သို့ ဖောက်ဝင်သွားသည်။

လူစီယာနို့သည် အားကုန်သုံးပြီးမှ ဓားသွားကို ပြန်နှုတ်ယူရသည်။ မေယာ နောက်သို့လန်သွားသည်။ ယခုတိုင် အသက်ရှင်နေဆဲဖြစ်သည်။ သူမျက်နှာမှာ အုံဉာဏ်သည်။ ထိုနောက် အောက်သို့ လိမ့်ကျသွားသည်။

လူစီယာနိုက လျှောင်အိမ်အတွင်းမှ ခိုများကို လွှတ်လိုက်သည်။ ခိုများသည် မီးခိုးများအထက် ကောင်းကင်ထဲသို့ပျံတက်သွားကြသည်။

+ + +

ဗယ်လိုနာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ပလှုင်ဆောင်ရွှေရှိ ခေါင်းတစ်ခုထဲတွင် မာရီယာဗောင်းသည် တည်ဌြိမ်သက်စွာ လဲလျောင်းလျက်ရှိသည်။ သူမ၏ အသွင်က ဌြိမ်းချမ်းမှုကို ဆောင်နေသည်။ သူမ၏ဒဏ်ရာကို အဝတ်လွှမ်းခြားထားသည်။

သူမ၏ပတ်ပတ်လည်လည်တွင် ရွာသူရွာသားများ ထွန်းညီထားသော ဖယောင်းတိုင်များ ထွန်းလင်းနေကြသည်။

ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအတွင်းတွင် ဒွန်အန်တိုနိယိနှင့် ကက်ထရီးနား တို့မှအပ မည်သူမျှမရှိပါ။ ကက်ထရီးနားသည် ရွှေဆုံးခုံတန်းတွင် တိုင်နေပြီး ဒွန်အန်တိုနိယိ က ခေါင်းတေးတွင် ဖြစ်သည်။

လူကာ ကုန်းငံ့ပြီး ဖြူရော်သော မျက်နှာကလေးကို နမ်းရှုပ်လိုက် သည်ကို လူစီယာနိုင်း မာရီယိုရှိယာရာတို့က ဘုရားရှိခိုးကျောင်းနောက် တိုက် အမောင်ရှိပ်မှ ကြည့်နေကြသည်။ ကက်ထရီးနား မတ်တတ်ထရ်ပြီး ဒွန်အန်တိုနိယိကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် ဖက်လိုက်သည်။ သူတို့နှစ်ယောက် ဗဟို စကြိုလမ်းအတိုင်း လျှောက်လာကြသည်။ ရှိယာရာက တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်သည်။ သူတို့နှစ်ယောက် အနီးသို့ရောက်သောအခါ လူကာ ရပ်လိုက်သည်။

‘မာရီယို ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သိတယ်မဟုတ်လား’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၃

လူကာ မေးလိုက်သည်။
 ‘သိပါတယ် ကာပို’
 ‘ကောင်းပြီ’
 ထိုနောက် သူသည် လူစီယာနိုက် ကြည့်လိုက်သည်။
 + + +

ဟယ်ရိုကာတာသည် အသုဘရုရှိ ဗစ်တိုးပို့ပေါ်တွင် လဲလျောင်းလျက် ရှိသည်။ ခေါင်းအုံးပေါ်တွင် တံတာ်တစ်ဖက်ထောက်ပြီး ပို့ပေးသော ဘရန်ဒီကို တစိမ့်စိမ့်သောက်နေသည်။

‘နောက်ဆုံးကျတော့ ကျူပ်တို့လိုချင်တာကို အတိအကျရတာပဲ’
 လူစီယာနိုသည် ပြတ်းပေါက်တွင်ရပ်ပြီး အောက်ဘက်သို့ ကြည့် နေရာမှ ခေါင်းညီတို့ကိုသည်။

‘ကမ္မရာတာဒေသတစ်ခုလုံး၊ ရွာတွေအားလုံး၊ မြို့တွေ အားလုံး စစ်လိုက္ခန်း အနောက်ဘက်ဒေသတစ်ခုလုံးမှာ သတင်းပြန့်သွားပြီး ခွန်အန်တို့နို့ယိုဟာ အမေရိကန်တွေနဲ့ ပူးပေါင်းလိုက်ပြီ’

ရွာမန်တစ်ယောက်က သူမြေးကို သတ်လိုက်တဲ့အတွက်ပဲပေါ့’

‘အမှန်ပဲ၊ စစ်လိုတုံးစံအရ သွေးကို သွေးနဲ့ လက်စားချေတာပဲ’

‘လေတီးတပ်သားတွေကော့’

‘သူတို့တို့ကို သူတို့တို့ကို ကျွန်တော်တို့ လွတ်လိုက်တယ်၊ ကိုးနစ်ကို သူတို့နဲ့အတူ ခေါ်သွားတယ်’

ကာတာ မျက်မှုံးပေါင်ကုပ်လိုက်ပြီး . . .

‘ခင်ဗျားပြောတာ ကျူပ်နားမလည်ပါဘူး’

‘သူမသေဘူး၊ အသက်ရှင်နေတုန်းပဲ ရှိတယ်၊ ဒဏ်ရာကတော့ တော်တော် ပြင်းထန်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဆရာဝန်ကောင်းကောင်းတစ်ယောက်နဲ့ ကုန်းရင် သူရှင်နိုင်တယ်၊ သူရဲ့တပ်ကြိုးက သူကို ပါလာမိုကိုရောက်အောင် ခေါ်သွားမှာပဲ’

ခေါ်မှု တိတ်ဆိတ်နေသည်။

‘ခင်ဗျား တောင်ပေါ်မှာ နေရစ်ခဲ့ပေတော့၊ တိုက်ပွဲမှာ ခင်ဗျား ကျဆုံးသွားပြီလို့ ကျူပ်တို့ပြောလိုက်မယ်’

၂၆

နတ်နှယ်

ကာတာက ပြောသည်။
 လူစီယာနိုက ပြုးလိုက်သည်။
 ‘ကျော်က ခင်ဗျားကို မဖျက်ဆီးပါဘူး၊ ကျော်ပြန်လိုက်ခဲ့ပါမယ်’
 လူစီယာနို ပြတင်းပေါက်ဆီသို့ လျှောက်သွားသည်။ ပြတင်းပေါက်ကို
 ဖွင့်လိုက်သည်။ အပြင်ဘက် မိုးရေထဲသို့ ကိုယ်တစ်ပိုင်းထွက်ပြီး အသက်ဝဝ
 တစ်ချက် ရှုံးလိုက်သည်။
 ဆူးသရဖူ ကျောင်းတိုက်ဆီမှ ခေါင်းလောင်း ထိုးသံသည် တောင်ကြား
 ဒေသတစ်ခုလုံးဆီသို့ လွင့်ပျုံသွားသည်။

* * *

[၁၉]

ယင်းသို့ဖြင့် မာဖီးယား ဖဲချပ်ကို ကစားခဲ့သည်။ အပြည့်အဝ ကစား ခဲ့သည်။ ကမ္မရာတာဒေသနှင့် ပါလာမို့ လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် အမိကနေရာ များတွင် တပ်စွဲထားသော အီတလီတပ်သား သုံးပုံ နှစ်ပုံသည် တစ်ည့် အတွင်း မှာပင် ရှင်းတို့၏ တပ်များကို စွန့်ခွာသွားကြသည်။ ရှင်းတို့၏ တပ်မှူးများကို ဖမ်းဆီးပြီး မဟာမိတ် တပ်စွဲများလက်သို့ အပ်ခဲ့ကြသည်။

ဤဒေသတွင်းရှိဂျာမန်တပ်ဖွဲ့များသည် အခြေမလှတော့သဖြင့် ဆုတ်ခွာသွားကြရသည်။ အမေရိကန် တပ်ဖွဲ့များသည် ကမ်းကိုတက်သည့်နေ့မှ စ၍ ခုနှစ်ရက်အတွင်းမှာပင် ပါလာမို့မြို့ကို ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ယင်းကို ပိုလ်ချုပ်ကြီး ပက်တန်က စစ်သမိုင်းတွင် အမြန်ဆုံးသော လျှပ်တပြက် ထိုးစစ်ကြီး ဟု ကင်ပွန်း တပ်ခဲ့သည်။

မူဆိုလိုနိသည် ဇူလိုင် ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဖြုတ်ချွမ်းခံရသည်။ ဂျာမန် တပ်ဖွဲ့များက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခုခံသည့် ကြားကပင် မဟာမိတ် တပ်ဖွဲ့များသည် စစ်လိုက္ခန်း တစ်ခုလုံးကို ပြုရှုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် သိမ်းပိုက် ရရှိသည်။

ချားလပ်ကီး လူစီယာနိသည် ဂရိတ်မဲ့နီး အကျဉ်းထောင်သို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက်ပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်လွှတ်ပြိုမ်းချမ်းသာခွင့် အဖွဲ့ ရွှေမှာက်သို့ ဝင်ရောက်သည်။ ယခင် အစဉ်အလာများက အပြင်းပွားဖွယ်ရာ

၂၂

နတ်နှယ်

အခြေအနေတွင် ရှိနေခဲ့သည်။ သို့သော် ထိနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ဘုရင်ခံ ဒီဝေး
သည် သူ၏ပြစ်ဒဏ်ကို လျှော့ပေါ်ပြီး ဆယ်လတ်ကျွန်းသို့ ပိုကာ ပြည့်နှင်ဒဏ်
ပေးခဲ့သည်။

နောက် ဆယ့်ခြောက်နှစ်ခန့် အကြား ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅
ရက်နေ့တွင် သူသည် နေပယ်မြို့၊ အနီးကာပိုဒီချိန် လေဆိပ်တွင် နှလုံးရောဂါဖြင့်
ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သူ၏အလောင်းကို အမေရိကန်နှင့်ငံသို့ ပို့ဆောင်ရန်
အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်နေစဉ်အတွင်း အင်လိပ်သချိင်း ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကလေး
တစ်ခုတွင် ခေတ္တမျှ ထားရှိသည်။

သူ ကွယ်လွန်ခြင်းကို လူအများ စိတ်ဝင်စားကြပြီး အသုဘရှုသူ များလည်း
အတော်များပြားသည်။ သို့သော် တတိယပြောက်နေ့တွင်ကား ပရိသတ်အတော်
နည်းသွားသဖြင့် ဤမျှနှင့်ပြီးလောက်ပြီဟု အေပါ သတင်းဌာနမှ သတင်းထောက်
ကလေးတစ်ဦးက ယူဆနေချိန်မှာပင် ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် ကားတစ်စီးဆိုက်ရောက်
လာသည်။ ကားထဲမှ လူဆယ့်လေးငါးယောက် ထွက်လာ သည်။ များသောအားဖြင့်
အမေရိကန် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။

‘လူတွေကလဲ လာတုန်းပါလား၊ အလောင်းတစ်ခုကို တစ်ခါကြည့်ဖို့
လိုင်ရာငွေ ငါးရာပေးရတယ်’

သတင်းထောက်ကလေးက ပြောလိုက်သည်။

ထို့နောက် သူသည် တံခါးပေါက်ဆီသို့ သွားပြီး အတွင်းသို့ကြည့်
လိုက်သည်။ အမျိုးသမီးများသည် လက်ရန်း အနီးတွင် ရပ်ပြီး ခေါင်းအတွင်းသို့
ကြည့်နေကြသည်။ သူတို့၏ နောက်ဘက်တွင် ကုတ်အကြံအနက် ဝတ်ထားသော
ဆံပင်ဖြူဖြူနှင့်အသက် ခြောက်ဆယ်ရွယ် လူတစ်ယောက်ကို သတင်းထောက်
ကလေး သတိပြုမိသည်။

သူတို့ ပြန်လှည့်လာကြသည်။ ဆံပင်ဖြူဖြူနှင့် လူသည် ရပ်လိုက်ပြီး
အအေးဒဏ်ကို ကာကွယ်ရန် အကြံကော်လန်ကို ပင့်လိုက်သည်။ ရှုတ်ချည်း ဆိုသလို
သူ ချောင်းဆိုးသည်။

‘ဦး . . . ဘာဖြစ်လိုလဲ’

သတင်းထောက်ကလေးက ထောက်ထားညာတာစိတ်ဖြင့် မေးသည်။

‘ဆေးလိပ် သောက်သမား တစ်ယောက်ရဲ့ ချောင်းပဲပေါ့၊ တမြား ဘာမှ
မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆေးလိပ်ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားနေတာ ကြာပြီ’

မင်္ဂလာသစ္စ၊ လူမှာကတိ

၂၇

‘သူကို ဦးမသိဘူးလား’
 ‘ဘယ်သူကိုလဲ၊ လူစီယာနိုက်လား’
 ပါမောက္ခကြီး ဟယ်ရိုကာတာ ပြုးလိုက်သည်။
 ‘သူကို မသိတဲ့လူ ဘယ်သူရှိမလဲ’
 ထို့နောက် သူသည် ကမ္မာလှည့်ခရီးသည်များ တက်နေသော ကား
 ကလေးဆီသို့ လျှောက်သွားတော့သည်။ ။

နတိဆယ့်

* * *

ရတနာဓာဇ္ဈမိုက်

ရွှေအန်
(ဂိုးလော်ဟိန္ဒာ)

ပြိုးမြှေသူ လျှောက်

LUCIANO'S LUCK
JACK HIGGINS